

AFDELING KNIP & PLAK
(met groot gemak).

VIETNAM

Dossier II

Map 1

*Vietnam, Laos, Cambodja,
Thailand, Birma en Maleisië*

24 oktober 1966 – 1 november 1967

www.MinisterieVanPropaganda.org

Centrum voor Steunverlening aan Vietnam

Secretariaat: Hondiusstraat 22 Den Haag, telefoon 070 608212
postrekening nr. 704620

Den Haag, december 1966

Aan allen die solidair zijn met het Vietnamese Volk.

Beste Vrienden,

Zolang de oorlog in Vietnam gevoerd wordt zijn er - en terecht - mensen geweest die geprotesteerd hebben. In de hele wereld zijn alle mogelijke vormen van protest gehanteerd om uiting te geven aan gevoelens van ongerustheid, verontwaardiging en machteloosheid, de gevoelens die zich van ons meester maken bij het volgen van het menselijke en politieke drama dat zich over de rug van het Vietnamese Volk voltrekt.

Het is nuttig ons af te vragen welke uitwerking de klassieke vormen van (machteloos) protest hebben gehad. Het is eveneens nuttig ons af te vragen of wij het bij protesten kunnen (blijven) laten. Wanneer wij werkelijk zo solidair zijn met het Vietnamese Volk als uit onze protesten en geschriften blijkt, is daarvan dan niet de consequentie, dat wij onze solidariteit omzetten in klinkende munt?

Het Centrum voor Steunverlening aan Vietnam meent, dat wij ons bezijden de realiteit van de keiharde Vietnamese oorlog plaatsen wanneer onze inzet niet wezenlijk hetzelfde karakter heeft als de inzet van het Vietnamese Volk zelf. Dat betekent, dat het onze plicht is alles op alles te zetten, meer te doen, véél meer te doen dan normaliter van ons verlangd kan worden.

Het Centrum beoogt gelden in te zamelen op zakelijke basis, die via het Rode Kruis naar Noord Vietnam worden gezonden om daar besteed te worden aan medische voorzieningen en eventuele ontwikkelingsprojecten die door de oorlog tegengehouden of teniet gedaan zijn. Het Centrum gaat landelijk werken en is doende in andere steden leden-centra te stichten. Op den duur wordt het Centrum uitgebreid met een adviserend en controlerend lichaam waarin een aantal landelijk bekende en deskundige medestanders zitting hebben.

Wij rekenen op uw steun omdat het Vietnamese Volk recht heeft op uw en onze steun.

Met vriendelijke groet,
Centrum voor Steunverlening aan Vietnam:
Egid Piek/ Roel Wuite / Anna Richardson.

Ik steun de activiteiten van het Centrum voor Steunverlening aan Vietnam door: storting/beschikbaarstelling van een bedrag van f.
per maand/ineens/ als renteloze lening, af te lossen voor:

Naam:

Adres

Opmerkingen:

tel.:

Storting op postrekening 704620 t.n.v. M.J.E. Piek, Hondiusstraat 22 D.H.

De Grootstraat 103

G O E S

Tel. 01100-5594.

OPENBAAR BERICHT

(incl. tussentijds bericht III aan medewerkers)

Samenvatting:

1. Het aantal handtekeningen is tot ca. 60.000 gestegen.
2. Door de petitie niet eens te beantwoorden schendt de Kamer in feite art.8 van de Grondwet en lokt daarmee uit tot buitenparlementaire actie en demonstratie.
3. Naar het oordeel van initiatiefnemers moet de weg van de parlementaire petitie niet verder worden bewandeld voordat de Kamer duidelijk heeft geantwoord. Nog meer handtekeningen bijeenbrengen zonder meer zou neerkomen op ondoelmatig werken en zelfbedrog.
4. De motie Nederhorst: de Kamer zet ons Vietnamebeleid op de oude voet voort.
5. Inconsequentie van het a.r. Kamerlid Van Bennekom.
6. Vluchtreactie van het pvda Kamerlid Nederhorst op de petitie.
7. Niet een oordeel over Amerika maar het feitelijke beleid van de Nederlandse regering is de inzet der petitie. Ook demonstraties tegen de Amerikaanse regering zijn dus niet terzake zolang onze heer Luns zelf nog zacht kan verderslapen.
8. De initiatiefnemer K.F. Bouman sluit zich aan bij de PSP en verlaat daarom het comité van partijloze burgers die de petitie organiseerden.
9. Ieder der 60.000 ondertekenaars zet de petitie op eigen wijze verder voort en toont daarmee wat zijn of haar handtekening waard is. Uitbreiding van het comité en van de petitie is mogelijk. Ieder wordt aangeraden, tijdens de verkiezingsstrijd contact te blijven onderhouden; in eigen kring te blijven aandringen op een Vietnamebeleid dat deze naam verdient; en de eigen stem vooral te bepalen naar de houding die elke partij inneemt ten aanzien van de oorlog waarbij wij betrokken zijn.
10. Financiële verantwoording.

Het aantal handtekeningen onder de Vietnampetitie aan de Tweede Kamer bedraagt thans ca. 60.000. Daarmee is ruim de kiesdeler gepasseerd. Dit laatste zou reeds voldoende reden kunnen zijn, een verzoek in te willigen, dat met opzet en uit respect voor de eigen taak van de Kamer niet anders vroeg dan een beslissing over een aantal concrete agendapunten.

Tot nu toe is echter dit verzoek van 60.000--hij de eerste indiening 30.000--staatsburgers niet eens beantwoord, laat staan ingewilligd.

De initiatiefnemers constateren dat op deze wijze art.8 van de Grondwet, waarin ons aloude recht van petitie is vastgelegd, naar zijn feitelijke inhoud wordt geschonden en als communicatiemiddel tussen het volk en zijn vertegenwoordigers wordt ontkracht. De Tweede Kamer stelt dan zichzelf buiten de democratische orde en ondermijnt zelf het parlementaire stelsel. Als dit nog lang zo doorgaat is het niet uitgesloten, dat een groot aantal mensen zich het recht van opstand zal herinneren, waarop onze natie is gegrondvest maar waarvan de nevengevolgen voor onze samenleving rampzalig zijn.

De initiatiefnemers hebben langdurig overwogen of deze conclusie gerechtvaardigd is wanneer men de kabinetscrisis in aanmerking neemt, die reeds 3 dagen na de indiening der petitie ontstond.

Het antwoord moet tot hun spijt bevestigend zijn; en wel allereerst omdat ook de tijd van verontruste landgenoten beperkt is. De 500 lijstwerkers zijn niet 2 en een halve maand bezig geweest en de 60.000 ondertekenaars hebben niet hun naam aan de petitie gegeven om daarna nog lang te moeten smeken om een antwoord, dat vanzelfsprekend zou moeten zijn. Hun bezorgdheid over de Vietnamese oorlog, die reeds nu ook het moreel van ons volk aantast en die ons ieder moment ook lijf en goed kan gaan kosten, verdraagt geen uitstel omdat zij tot daden wil komen. Het Vietnamese volk heeft niets aan zogenaamd democratische spiegelgevechten. Ook onze Amerikaanse vrienden zullen zij niet vooruithelpen in hun tragische tweestrijd, die ook de onze zou moeten zijn.

De initiatiefnemers voelen zich ook niet verantwoord, op dit moment de lijstwerkers te adviseren tot doorgaan met het bijeenbrengen van nog meer verzoeken aan de Tweede Kamer, wiens houding bijna gelijkstaat met uitlokking tot buitenparlementaire opinievorming en demonstratie, ja tot onwettige actie. Alvorens verder te gaan zullen zij van de Kamer een woord moeten horen.

De initiatiefnemers denken daarbij ook aan de muur van officiële onwil waarop een aantal lijstwerkers is gestoten--niet de redelijkheid te na gesproken van vele andere overheidspersonen zoals B&W van Goes en die Rotterdamse kantonrechter wiens onlangs gewezen vonnis tegen een demonstrant een ware lafenis is voor het gekrenkte rechtsgevoel--; zoals het verbieden van geluidswagens, van marktkramen, van bakfietsen, van duidelijke teksten; en het straffen, overplaatsen of aanhouden van jongeren wegens het rondgaan met lijsten. Hier zijn krachten aan het werk, die de uitoefening van een grondwettelijk recht tot een nauwelijks toegestane gunst maken en die alle politieke activiteit buiten de platgetreden partijpaden gelijkstellen met een aanslag op "onze democratie".

In de tweede plaats zou het niet in overeenstemming met de ware gebeurtenissen zijn, te zeggen dat de Kamer momenteel slechts buiten staat is de petitie te beantwoorden.

De 5 grote Kamerfracties hebben na Prinsjesdag zonder een woord van critiek de pilatusachtige rede van Minister Luns voor de "Verenigde Naties" geslikt. Zij hebben op 11 okt. bij de Algemene Politieke Beschouwingen over Vietnam gesproken en een gezamenlijke motie daarover ingediend die door de Regering--terecht!--zonder meer aanvaardbaar werd genoemd; n.l. als bevestiging van haar beleid, dat geen beleid is maar de eindeloze herhaling van goedkope vaagheden, erop berekend om door vriend noch vijand ter kennis te worden genomen. Deze gang van zaken doet niets goeds vermoeden omtrent het lot van de petitie. De Troonrede begon weliswaar met Vietnam; maar de 5 grote fracties gaven aan een tevoren klaargemaakte motie bij het begin van het Kamerdebat de voorkeur boven een openbare discussie, teneinde des te sneller te kunnen overgaan op de bekende geldkwesties. De daaropvolgende kabinetscrisis is eveneens een bewijs dat de Vietnamese toestand geen werkelijke prioriteit in de Kamer heeft. En ook als zodanig strekt die crisis ons tot oneer.

Het a.r. Kamerlid Van Bennekom, dat in mei j.l. te Middelburg verklaarde dat onze Amerikaanse bondgenoten in Vietnam op de verkeerde weg zijn en later zijn instemming met de petitie betuigde, heeft in de Tweede Kamer gezwegen. Zijn fractie wist niets te doen tegen datgene wat wij in Vietnam aanrichten. Aldus veronachtzaamde zij ook het Vietnamrapport van haar partij en de duidelijke adhesie die de ARJOS aan de petitie gaf.

Bijzonder teleurstellend waren ook de antwoorden van de opsteller der Vietnammotie, de heer Nederhorst, op vragen over de Vietnampetitie voor de VPRO-microfoon op 20 okt. Omdat de petitie werd aangeboden op de dag van zijn motie kon hij er geen rekening mee houden, aldus de heer Nederhorst. Maar die aanbieding werd juist op advies van de Kamervoorzitter op 11 okt. gesteld om het de Kamerleden mogelijk te maken er tijdig aandacht aan te besteden. De petitie was trouwens reeds algemeen bekend sedert juli, het aantal van 30.000 handtekeningen reeds sedert begin september. Voorts toonde de heer Nederhorst, ook op 20 okt. de tekst der petitie niet goed te hebben gelezen en in de waan te verkeren dat zijn motie "elementen" eruit bevatte. De heer Nederhorst ziet al evenmin als vele andere Nederlanders--onder wie ook zij die bij Amerikaanse consulaten demonstreren of brieven aan Johnson schrijven-- dat wij als medeplichtigen aan de oorlog slechts te maken hebben met onze eigen regering; en dat de Kamer te beslissen heeft --iets geheel anders dan "oproepen" aan alle betrokken partijen"--over voortgaan met Amerika enerzijds en ons in zekere mate losmaken van Amerika anderzijds. De heer Nederhorst verklaarde, dat men in de bewoording van zijn motie naar eigen partij-believen verschillende dingen kan lezen. Hij beweerde ook dat de Vietnamese kwestie wel degelijk een grote rol in het Kamerdebat speelde. Deze onwaarachtige uitlatingen besloot hij met de woorden, dat hij niet wist of deze zaak een grote rol in de komende verkiezingsstrijd zal spelen, maar dat het daar momenteel niet naar uitzag. Dit laatste menen de initiatiefnemers ook, met dit verschil dat zij het minder kunnen helpen dan de heer Nederhorst.

De initiatiefnemer K.F. Bouman heeft niet langer kunnen wachten met het trekken van zijn persoonlijke konsekventies uit dit falen van de Kamer en speciaal van de 5 grote partijen. Hij heeft zich aangesloten bij de partij die genoeg werkelijkheidszin heeft om binnen- en buitenlandse politieke kwesties ondergeschikt te maken aan een poging, zover mogelijk uit de buurt van een derde en laatste grote oorlog te blijven, en die juist door deze poging nog een besef van nationale eigenwaarde toont.

Hij acht het juist; zich daarom terug te trekken uit het comité van initiatiefnemers; waarin geen leden van een partij zitten. Het zal van de 60.000 afhangen of de petitiebeweging zich nog verder uitbreidt. Inspanning in die richting heeft alleen nut, als de uitbreiding op grote schaal gebeurt en een groot percentage der ondertekenaars eraan meewerkt als protest tegen de houding van de Kamer.

De binnengekomen gelden bedragen thans f 2227,78 hetgeen een positief saldo tot op heden oplevert van naar schatting f 800,-- Deze gelden blijven ter beschikking van die activiteiten van ondertekenaars, welke de petitie rechtstreeks ten goede komen.

Tot slot mijn persoonlijk advies. Ik raad alle medewerkers en ondertekenaars aan, vooral in hun eigen kring en via de pers te blijven aandringen op een antwoord van de Kamer en op behandeling van de petitie, en om bij de verkiezingen naar eigen aard, maar zonder zelfbedrog, de praktische konsekventie uit de eigen verontrusting te trekken. Van onze "beginsepartijen" moet het beginsel worden losgespeld, ook al zouden wij aan het eind alleen maar tranen in onze ogen overhouden. Een Kamer waarvan de grote meerderheid op deze wijze voor Pilatus blijft spelen en zich toch christelijk en sociaal blijft noemen, zou eigenlijk van godslastering beschuldigd moeten worden. Maar misschien houdt ook zij God voor een ezel.

K.F. Bouman.

China te allen tijde bereid Noord-Vietnam te helpen tegen de Ver. Staten

Soldaten der V.S. geconsigneerd

„Het Chinese volk is vastbesloten en heeft alle nodige voorbereidselen getroffen om naast het Vietnamese volk te strijden tegen de Amerikaanse agressors, op elk willekeurig ogenblik en op elke willekeurige plaats, tot de eindoverwinning is behaald.”

Dit zeggen de Chinese leiders Mao Tse-toeng, Leeo Sjao-tsjj, Tshoe Teh en Tsjoe En-lai in een boodschap die zij hebben gezonden aan president Ho Tsjj Minh en de andere Noordvietnamese leiders ter gelegenheid van het feit, dat de Democratische republiek Vietnam (Noord-Vietnam) 21 jaar geleden is gesticht. Dit heeft het Noordvietnamese persbureau zondag gemeld.

De Amerikaanse militairen hebben zondag bevel gekregen binnen hun kwartieren te blijven tot na de verkiezingen van zondag a.s. Men vreesde dat de Vietcong door terroristische aanvallen zal proberen de verkiezingen te saboteren.

De boeddhisten hebben zich ook al lang geleden tegen de verkiezingen verklaard. Zondag zei de boeddhistische leider Thien Hoa nog dat twee derden van de kandidaten door de regering wordt gesteund. Hij bestempelde de verkiezingen als „bedrog.”

Vooris vergeleek hij het huidige regime in Zuid-Vietnam met dat van Hitler. Meer dan 3.000 boeddhisten zitten in gevangnissen zonder dat er een proces tegen hen is gevoerd, aldus Thien Hoa. Ook de jongste suggesties voor een inval in Noord-Vietnam, die regeringsleiders hebben gedaan, herinnerden hem aan Hitlers tactiek.

Volgens het Noordvietnamese persbureau zijn zondag zes Amerikaanse vliegtuigen boven Noord-Vietnam neergeschoten, hetgeen het totale aantal teergeschoten toestellen op 1.301 zou brengen.

*Bundy over de Gaulle

De Amerikaanse onderminister van buitenlandse zaken voor aangelegenheden van het Verre Oosten, William Bundy, heeft de oproep van president de Gaulle tot de Ver. Staten, terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam toe te zeggen om de communisten tot vredesonderhandelingen te bewegen, van de hand gewezen. Hij vindt, dat de Noordvietnamezen het eerst moeten beginnen met terugtrekken.

In een televisie-interview zei Bundy, dat de Noordvietnamezen de eersten moeten zijn om zich terug te trekken, „omdat het hun agressie en inmenging zijn waardoor in de eerste plaats de Geneefse overeenkomsten en de beginselen van het handvest der V.N. werden geschonden.” Deze „agressie en inmenging” hadden „de hele zaak” aan de gang gemaakt.

Bundy is overigens van oordeel, dat de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam de militaire infiltratie van Noord-Vietnam sterk vertraagd hebben. Deze bombardementen zouden er veel toe kunnen bijdragen Hanoi tot het besluit te brengen, zijn militaire activiteit te staken en aan een vreedzame oplossing te werken.

Sympathie

Noord-Vietnam heeft recente verklaringen over de kwestie Vietnam toegejuicht. Volgens het Noordvietnamese persbureau kon uit die verklaringen worden opgemaakt dat de „Patriottische en rechtvaardige” strijd van het Vietnamese volk zich in een steeds groeiende sympathie moegen van de wereld.

tenlandse zaken, dr. Tran Van Do daarentegen heeft gisteren verklaard te geloven dat de Gaulles voorstel in zake Vietnam was ingegeven door anti-Amerikanisme. „Toen de Verenigde Staten tussenbeide kwamen om Frankrijk en Europa tegen de nazi's te beschermen werden zij als bevrijders beschouwd. Maar wanneer he gaat om het kleine Zuid-Vietnam, bedreigd door het communisme, worden dezelfde Amerikanen ervan beschuldigd oorlogszuchtige imperialisten te zijn, die bloed en vuur over de wereld verspreiden”, aldus de minister.

De Amerikaanse luchtmacht heeft zondag weer doelen in de omgeving van de Noordvietnamese hoofdstad gebombardeerd. Twee brandstofsloopplaatsen werden in brand geschoten en een lanceerplaats voor luchtdoelraketten werd zwaar beschadigd.

In Zuid-Vietnam behaalden „Rangers” van de 21ste Zuidvietnamese divisie een overwinning op de Vietcong. Bij een gevecht op 220 km te zuidwesten van Saigon werden meer dan 200 opstandelingen gedood. Aan regeringszijde waren de verliezen „licht”, zo werd meegedeeld.

BOEK vandaag

NRC, 14-11-'66, p.3

DE BUNDEL und Vietnam und van Erich Fried (Verlag Klaus Wagenbach, Berlijn) telt 41 gedichten. Alle zijn ze gewijd aan dat ongelukkige land in Zuidoost-Azië dat sinds het begin van de Tweede Wereldoorlog geen vrede meer gekend heeft. Fried's poëzie is een protest tegen de oorlog daar. De dichter twijfelt aan het recht van de sterkste en aan de geloofwaardigheid van een democratische idee die met gas, napalmbommen e.d. verwezenlijkt moet worden.

Natuurlijk is Fried niet de eerste, die met op deze wijze geëngageerde gedichten komt. Meerderen zijn hem voorgegaan en er zullen nog wel velen volgen. Uiteraard steeds met de beste bedoelingen, maar helaas vaak met werk van matige kwaliteit.

Met de poëzie van Erich Fried is dat wat anders. Zijn verzen hebben wel degelijk niveau en zijn verontwaardiging is niet opgeschroefd, maar waarachtig. De dichter weet uit eigen ondervinding wat oorlog is. Hij houdt ook niet op parallellen te trekken. Er is te veel, dat hem herinnert aan de tijd, waarin hij voorbestemd scheen slachtoffer te worden. Zijn protest komt, dat blijkt heel duidelijk, niet voort uit een politieke overtuiging, maar is veel meer een uiting van eerlijke menslievendheid. In één van zijn gedichten heet het nl.: „Ich habe gesprochen/gegen russische Panzer in Ungarn/Soll ich heute schweigen?“

De bundel is tevens nog van informatieve waarde. Niet alleen, dat achter in het boekje een kroniek is opgenomen van de vaak gruwelijke gebeurtenissen van de laatste vijftientig jaar, maar ook de verzen zelf herinneren vaak aan groot verdriet, dat wij soms liever zouden verdringen, zoals „42 Schulkinder“, omgekomen bij een bombardement op Mang Quang: Die Eltern nahmen die Kinder/in ihren Särgen/um sie hinzutragen/zu den Soldaten — Sie wurden von den Soldaten zurückgeschlagen/und trugen die Särge wieder nach Mang Quang.“

De poëzie van Erich Fried is voor alles eerlijk. Men wordt getroffen door de waarachtigheid van zijn protest. Men weet dat hier iemand spreekt die om zijn geweten niet zwijgen kan. Dat is heel wat en dat verdient respect, ook van hen die om wat voor redenen dan ook de oorlog in Vietnam nog van andere kanten bekijken dan de dichter doet.

„VREDESKORPS”

Ruim tienduizend Zuid-Koreanen naar Vietnam

SEOUL, 14 nov. (UPI) — Zuid-Korea zal in de toekomst een leger van tienduizend technici en reservisten naar Zuid-Vietnam sturen. Het „Koreaanse Vredeskorps” zal tegen het einde van het volgend jaar in Zuid-Vietnam met zijn taak beginnen.

Het korps zal eventueel worden uitgebreid tot twintigduizend man. Een en ander gebeurt in het kader van het pacificatie programma, dat ook financiële steun aan Zuid-Vietnam omvat en dat onderwerp van gesprek is geweest toen president Johnson op 31 oktober de gast was van de Zuidkoreaanse regering. Het bericht is afkomstig van het dagblad „Dong-a-Ilbo” dat zegt zijn inlichtingen te hebben verkregen van regeringszegglieden.

Inmiddels hebben zaterdag Vietcongeenheden een Amerikaanse legergroep aangevallen met handgranaten en de mariniers zware verliezen toegebracht. De gevechten vonden plaats op ongeveer tien kilometer ten zuidoosten van Danang.

Premier Ngoeyen Cao Ky van Zuid-Vietnam heeft verklaard voorstander te zijn van de sluiting van alle Franse scholen in zijn land.

Amerikanen lijden zware verliezen in Vietnam

Strijd bij grens van Cambodja

Naar donderdag in Saigon is bekendgemaakt heeft het Amerikaanse leger bij de operatie Attleboro — een van de grootste campagnes tot dusverre in de Vietnamese oorlog — zware verliezen geleden. In de twee weken voorafgaande aan jongstleden zaterdag hebben de Amerikanen in Vietnam 253 man verloren. Volgens Amerikaanse berichten heeft de Vietcong in dezelfde periode 1.525 man verloren.

laatste tijd constant blijft, nadat het in de eerste zeven maanden van dit jaar voortdurend was gegroeid. Volgens hen was het aantal Vietcong-strijders en Noordvietnamese soldaten van ongeveer 250.000 in januari toegenomen tot 280.000 eind juli. Sindsdien was echter een daling ingetreden.

Deze ontwikkeling zou er volgens de Amerikanen op kunnen duiden dat de communisten het maximum aan troepen hebben bereikt dat zij met ammunitie en voedsel kunnen bevoorraden. Een ander hoopvol teken noemden de Amerikanen het feit dat er hoe langer hoe meer overlopers bij de Vietcong zijn en dat de Vietcong steeds grotere voorraden voedsel aan de Amerikanen en Zuidvietnamezen verliest.

Tenslotte wezen de Amerikaanse zagslieden erop dat de Vietcong steeds meer overgaat tot wreedheden die gezien kunnen worden als wanhoopsdaden.

Reorganisatie

MENING

1968

Vietnamdemonstratie

In de N.R.C. van 17 oktober lazen we het verslag van de Vietnamdemonstratie in Amsterdam.

Over het communiqué dat na afloop door de actiegroep Vietnam is verstrekt, willen we wel een paar aanmerkingen maken.

De actiegroep heeft terecht bezwaren tegen de manier waarop de politie haar aanwezigheid wenste te demonstreren. Bij iedere straathoek, iedere brug werden we geconfronteerd met vier overvalwagens (juist daar werden handen geklapt en vormden zich spreekkoren), terwijl er zeer veel bereden agenten meerden. O.i. hadden die extra versterkingen beter ergens achteraf gereed kunnen staan om in geval van nood direct in te grijpen.

Wij hebben een en ander van dichtbij kunnen meemaken, omdat we op waardige wijze uiting wilden geven aan onze verontrusting over de gebeurtenissen in Vietnam.

In de eerste en enige plaats is de actiegroep evenwel zelf verantwoordelijk voor de ongeregeldheden van zondag 16 oktober.

Als zij van goeden wil is (en daar willen we niet aan twijfelen) moet ze toegeven dat de demonstratie uit de hand gelopen is. Tegenover het enigszins onhandig optreden van de politie had een gedrag moeten staan, zo rustig en beheerst, dat de politie, beschaamd over zoveel wantrouwen, huiswaarts kon keren zonder ook maar één enkele arrestatie verricht te hebben.

Hoe de actiegroep dit had kunnen voorkomen proberen we in vier punten samen te vatten.

1. Door zelf de stoet samen te stellen. Jongelui die er zo te zien op uit zijn een relletje te veroorzaken, moeten zo geplaatst worden dat ze tussen mensen meelopen die zeer beslist wel van goeden wil zijn.

2. De actiegroep had goed voorbereide mensen verspreid in de stoet moeten laten meelopen om de evt. herrieschoppers te verwijderen.

3. Door deze stille tocht echt stil te laten zijn en dus geen spreekkoren of handgeklap toe te staan.

4. Door een betere geluidswagen in te zetten, om boven evt. geschreeuw uit te kunnen komen.

Wij hopen in de toekomst nog vaak en

op gepaste wijze te kunnen demonstreren tegen toestanden, die wij misstanden noemen.

T. LOODE-BEEKENKAMP
Maartensdijk

Amerika akkoord met Kerstbestand

WASHINGTON, 19 nov. (Reuter) — De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Dean Rusk, heeft op een persconferentie verklaard dat de VS met een kerstbestand in Vietnam akkoord zouden gaan. Maar dit, of een pauze tijdens het Vietnamese nieuwjaar, zou afhangen van de Zuidvietnamezen en de Vietcong. Hij liet er weinig hoop over bestaan dat een dergelijk bestand tot een langere bombardementspauze jegens Noord-Vietnam zou kunnen uitgroeien, zoals in januari is gebeurd.

Wij hebben, zo vervolgde de minister, van de andere partij geen aanwijzingen gekregen wat er zou gebeuren als de bombardementen worden stopgezet. Wij hebben sinds januari vrijwel elke week getracht een antwoord op de vraag te krijgen. Ik wil niet de verwachting wekken dat er een langere pauze in de bombardementen zou kunnen komen. Hij wees erop dat er tot dusver geen formeel voorstel voor een Kerstbestand is gedaan.

Rusk verwachtte dat hij volgende maand tijdens een bezoek aan Azië ook Saigon zal aandoen, voordat hij naar de conferentie van NAVO-ministers in Parijs gaat. Over de Chinese proef met een kernraket, vorige maand, zei hij niet de indruk te hebben dat de Chinezen op dat terrein belangrijke vorderingen hebben gemaakt. Het zou nog enige tijd duren voordat China een intercontinentaal raket heeft.

Vietnam *2-1-1955 6602*

Ter sprake kwam voorts o.m. de eenzijdige geachte verslaggeving over Vietnam. Voor de heer Goeman Borgesius was dit een aanleiding om een aanval te doen op de geheimzinnigheid van sommige autoriteiten, die naar zijn mening hun bestaan alleen door deze geheimzinnigheid rechtvaardigen. Vele journalisten zijn naar zijn mening te serviel, geloven te veel op gezag, zich niet afvragende of de man tegenover hen misschien staat te liegen. Het zijn de amateurs die inzake Vietnam het werk doen, zo kon men nog vernemen. De opinievorming zou goeddeels tot stand zijn gekomen door teach-ins van studenten, het zwartboek van de P.S.P. enz.

Gaat Frankrijk Hanoi erkennen? Druk op De Gaulle

PARIJS, 19 nov. (UPI) — De Franse president, Charles de Gaulle, staat onder druk van sommige vooraanstaande medewerkers om Noord-Vietnam volledige diplomatieke erkenning te verlenen. Volgens diplomatieke zegslieden heeft De Gaulle over deze kwestie nog geen beslissing genomen.

Communistische zegslieden in de Franse hoofdstad verklaren dat ook de regering in Hanoi druk op De Gaulle heeft uitgeoefend om normale diplomatieke betrekkingen tussen Frankrijk en Noord-Vietnam te vestigen, en voor dit doel privé-besprekingen met hoge Franse functionarissen voert.

Op het ogenblik heeft Hanoi een „algemeen afgevaardigde” in Parijs, die ongeveer dezelfde bevoegdheden heeft als de Franse gezant in Hanoi. Hoewel beide delegaties niet volledige diplomatieke erkenning genieten, hebben zij wel volledige diplomatieke onschendbaarheid en enige andere privileges. Sommige diplomatieke zegslieden hebben te kennen gegeven dat normalisatie van de diplomatieke betrekkingen tussen beide landen in de naaste toekomst kan geschieden. Argumenten tegen het aangaan van volledige diplomatieke erkenning van Hanoi bestaan volgens de zegslieden uit de kans dat deze kan leiden tot overname van de Franse scholen, ziekenhuizen en andere instellingen in Zuid-Vietnam.

Evacuatie Hanoi

MANILLA, 26 nov. (UPI) — Als voorzorgsmaatregel tegen eventuele Amerikaanse bombardementen zijn de Noordvietnamese autoriteiten begonnen met de massale evacuatie van een groot deel van de inwoners van Hanoi. Dit blijkt uit het verslag van een Filippijnse journalist, die deze maand Noord-Vietnam bezocht.

Vrijmoedig commentaar

Bij de verkiezingen in Amerika van begin november was de kwestie Vietnam geen strijdpunt. Het ging wel om Vietnam bij de verkiezingen in Australië en Nieuw-Zeeland van vorige week zaterdag. De meerderheid van de Australische en Nieuwzeelandse kiezers heeft zich indirect achter de Vietnam-politiek van president Johnson gesteld. Zowel de premier van Australië, Harold Holt, als die van Nieuw-Zeeland, Keith Holyoake, behaalden bij de verkiezingen flinke overwinningen. Beiden hebben zij onlangs de president van de Verenigde Staten in hun land ontvangen, om hun verbondenheid met Amerika te onderstrepen. Beiden hebben zij ook in Manilla met Amerika en met andere landen een gemeenschappelijk Vietnam-beleid vastgesteld. In hun verkiezingscampagnes hebben Holt en Holyoake betoogd, dat hun landgenoten het gevaar van een communistische opmars in Zuid-Oost Azië moesten beseffen. Als die opmars in Vietnam niet tot staan werd gebracht, zouden eens ook Australië en Nieuw-Zeeland onmiddellijk bedreigd kunnen worden.

Beide landen hebben troepen in Vietnam: Australië 4500 man en Nieuw-Zeeland 150. Zowel de Australische als de Nieuwzeelandse socialistische oppositiepartijen wilden de soldaten uit Vietnam laten terugkomen, terwijl zij ook aandroegen op een meer kritische houding tegenover het Amerikaanse optreden in deze oorlog. De Australische Labour-partij eiste, dat vooral onmiddellijk alle dienstplichtigen zouden worden teruggetrokken en vervolgens geleidelijk de beroepsmilitair-

zou Holt kunnen besluiten nog meer soldaten naar het Vietnamese front te sturen. In de verkiezingscampagne heeft hij immers geweigerd te beloven, dat de troepensterkte niet opgevoerd zou worden, zoals de socialistische leider, Arthur Calwell, hem had willen laten zeggen. De zeventigjarige Calwell heeft nu zijn derde verkiezingsnederlaag geleden, en de coalitie van Liberalen en Agrariërs, die al zeventien jaar aan het bevind is, heeft nog nooit zo'n sterke meerderheid gehad. Deze coalitie, die van 1949 tot begin 1966 geleid werd door premier Robert Menzies, staat sinds acht maanden onder het premierschap van de achtenvijftigjarige Holt, die in het buitenlands beleid het accent wat anders legt dan zijn voorganger.

Menzies was een groot man in het Gemenebest en hij legde de nadruk op de traditionele Australische banden met Engeland. Holt richt zich, vooral in zijn defensiepolitiek, meer op Washington dan op Londen, wat ook geldt voor zijn Nieuwzeelandse collega, Holyoake. Nu de Britten ten oosten van Suez hun militaire verplichtingen aanzienlijk moeten beperken, rekenen de Australiërs en Nieuwzeelanders voor de garantie van hun veiligheid en vrijheid meer op de Verenigde Staten dan op het Verenigd Koninkrijk. Zij steunen de Amerikanen nu in Vietnam, omdat zij op Amerikaanse hulp rekenen als zij zich bijvoorbeeld eens tegen Chinese agressie zouden moeten verdedigen.

Australië en Nieuw-Zeeland hebben deze week met Amerika tegen toelating van Rood-China tot de Verenigde Naties gestemd, terwijl Engeland voor die toelating was. Ook hier bleek de politieke gerichtheid van de regeringen van Holt en Holyoake op de Verenigde Staten.

Johnson en vele critici

1400000000

Zijn stijl ergert meer mensen dan zijn politiek

IV*

Wie in opstand komt tegen het schouwspel van de Amerikaanse Goliath die de Noordvietnamese David te lijf gaat, kan wellicht althans enige troost vinden in de gedachte dat de kolos in meer dan één opzicht gehandicapt is.

Hij vecht niet alleen met een blok aan het been: de zelfbeperking die hij zich oplegt in het gebruik van zijn macht — zijn democratische geloofsovertuiging dwingt hem tevens Hanoi van tijd tot tijd hele voorraden sterkende middelen voor zijn moraal te leveren: berichten over senatoren en studenten, academici en artiesten, commentatoren en columnisten, dienstweigerende dienstplichtigen, en wat dies meer zij, die hetzij de oorlog ronduit veroordelen, hetzij op verkapte capitulatie aandringen, hetzij de onvermijdelijkheid van Hanois uiteindelijke zege aantonen.

Het is even zo vele malen een hart dat zij Hanois regeerders daarmee onder de riem steken. En wat dat betreft blijft het tussen Washington en Hanoi, waar men wel beter weet dan de wankelmoe-digen en de pessimisten, laat staan de principiële tegenstanders, aan het woord te laten, natuurlijk een strikt eenrichtingsverkeer.

De prijs die men daarvoor betaalt, moet niet onderschat worden. Als dit een oorlog was waarin Amerika zich geen beperkingen oplegde in het gebruik van zijn overweldigende materiële superioriteit, zou het zich over die prijs weinig zorgen hoeven te maken. Maar juist omdat het de strijd wil van de vijand met het daarvoor benodigde minimum van machtsmiddelen wil

strijden, in het eigen land niet in ere wordt gehouden. Laat de president er zich een enkele keer eens toe laten verleiden de „Dissenters”, die zijn taak niet bepaald vergemakkelijken, in het publiek misprijzend te kwalificeren als „nervous Nellis”, en hij krijgt onmiddellijk van alle kanten te horen dat hij zijn boekje te buiten is gegaan.

Niet minder treffend is de volstreekte vrijheid van meningsuiting binnen de kolommen van een en hetzelfde opinie-organ, of het nu in de Vietnamese kwestie tot de „havikken” of de „duiven” behoort. De „duif” Walter Lippmann kan zijn mening spuien in hetzelfde blad als de „havik” Joe Alsop de duif-achtig ingestelde New York Times laat zijn reiscorrespondent Cyrus Sulzberger geregeld de „havik”-visie geven. Newsweek brengt in opeenvolgende nummers een duif en een havik aan het woord. En zo verder over de hele linie.

Het is dienstig hier eens de aandacht op te vestigen, omdat de uitzondering, die de regel bevestigt, altijd de grote koppen in de kranten krijgt en de regel zelf daardoor makkelijk over het hoofd wordt gezien. Zo kwam het dat de recente poging van de senaatscommissie voor on-amerikaanse activiteiten inbreuk te maken, niet zozeer op de vrijheid van meningsuiting ten gunste van de vijand in Vietnam als wel op de vrijheid hem metterdaad te helpen, veel meer bekendheid kreeg dan het feit dat zij op niets is uitgelopen en de regering er zich tegen verzette.

Academisch protest

Dezelfde journalistieke wet van Gresham die daar verantwoordelijk

Wat betreft het protest uit de kring van docenten en de vrije beroepen berik geen cijfers tegengekomen waaruit zijn kwantitatieve betekenis in proportie kan worden gezien. De professor van internationale betrekkingen aan de universiteit van Zuid-California, die dit heeft onderzocht, rapporteerde slechts dat de 6400 ondertekenaars van de twee advertenties die in juni van dit jaar in de New York Times verschenen, „een bijzonder klein percentage van de academische gemeenschap vormden.” Maar hij gaf wel cijfers die aantoonde dat „de overgrote meerderheid der ondertekenaars werkzaam was op gebieden die geen speciale kennis van buitenlandse politiek, communisme of Vietnam veronderstellen” en dat „de erkende geleerden op deze gebieden opvielen door hun afwezigheid.”

Onrustig geweten

President Johnson zelf heeft er in dit verband aan herinnerd dat „deskundigheid verkregen in een leven van studie op één bepaald gebied, de bezitter daarvan nog geen deskundige maakt op alle andere gebieden.” Hij zei het in een rede gehouden aan de universiteit van Princeton, die ook in ander opzicht belangwekkend is. „De intellectueel,” zo begon hij, „heeft bij ons niet altijd deel gehad aan de machtsuitoefening... Maar sinds de jaren dertig is de academische gemeenschap op alle gebieden nauw betrokken geweest bij de formulering van het regeringsbeleid. Dit deelgenootschap is niet altijd pijnloos geweest. Een onrustig geweten is de prijs die van elkeen wordt gevergd, de politicus evenzeer als de professor, die deel heeft aan de macht in het nucleaire tijdperk.

„Meer dan één geleerde heeft moeten beseffen hoe moeilijk verenigbaar purisme is met de politiek, hoe onvolmaakt de realiteiten van de gecompliceerde wereld waar wij mee te worstelen hebben... Zij hebben tevens geleerd dat schrill emotionalisme, hoezeer ook vermomd als de taal der wijsheid, schadelijk is voor het openbaar beleid. De verantwoordelijke intellectueel die zich tussen de universiteit en Washington beweegt, weet dat het zijn taak is een afkoelende invloed uit te oefenen, niet hitte maar licht te verspreiden.”

Het zijn behartenswaardige woorden. Maar zij klinken wel verrassend op de lippen van de rauwe Texaan, die in de loop van zijn rede Macaulay, MacLeish, Michelangelo en Leonardo da Vinci citeerde. Waar haalt hij het van.

versterking van de communistische moraal, die Hanoi aan de gehandhaafde vrijheid van meningsuiting in Amerika ontleent, dat Washington, om zijn doel te bereiken, hetzij meer machtsmiddelen in het geding moet brengen, d.w.z. verder moet escaleren, dan het zou willen, hetzij langer moet blijven vechten.

Giftige atmosfeer

In dit licht gezien laat het zich denken dat president Johnson, van huis uit reeds overgevoelig voor kritiek en geneigd er fel op te reageren, de zo luidruchtige en ongebreidelde oppositie tegen zijn beleid in Vietnam niet gemakkelijk verdraagt. „Hoewel hij het recht van kritiek op zijn Vietnamese beleid in het openbaar erkent en verdedigt”, schreef James Reston in maart, „gaat hij er fel tegen te keer in het particuliere gesprek, en hetzelfde geldt voor zijn collega's: de atmosfeer in Washington is in jaren niet zo giftig geweest”.

Het is niet zozeer dat de president vooralsnog veel van de critici te vrezen heeft voor zijn interne positie en zijn vrijheid van handelen in het Vietnamese conflict. Een van zijn meest vooraanstaande critici, Senator Fulbright, heeft enkele maanden geleden nog erkend dat „de overweldigende meerderheid van het Congres het presidentiële beleid ondersteunt”. En naar de algemene mening kan de uitslag van de jongste Congresverkiezingen geenszins worden geïnterpreteerd als een succes voor de voorstanders van een „zachte” politiek in Vietnam, eerder het tegendeel.

Wat de president veeleer zorgen maakt is dat hun activiteit Hanoi, zo niet riemen onder hart, dan toch de strohalmen levert, waar het zich aan vast kan klampen. Voorzover het dat doet, gaat „dissent” recht in tegen het officiële streven de strijdwil van de vijand te breken. Maar ondanks het feit dat daarbij elke week tegen de honderd Amerikaanse doden vallen, wordt de leveranciers van strohalmen zelf geen strobreed in de weg gelegd. Ook niet wanneer zij onder één hoedje schijnen te spelen met — of zich de dupes tonen van — de communisten en hun slogans overnemen, zoals bij voorbeeld de ondertekenaars van een recente advertentie over een volle pagina van de New York Times waarin de Amerikaanse regering ervan beschuldigd wordt een „aanvalsoorlog te voeren tegen het volk van Zuid-Vietnam”.

Vrije meningsuiting

Het toont nog weer eens hoeveel er veranderd is in het land waar senator McCarthy eens hoogtij vierde. Niemand die kan zeggen dat het vrijheidsideaal, waarvoor het in Vietnam zegt te

gemakkelijk een verwrongen beeld krijgt der betekenis van het academisch protest tegen Johnsons Vietnamese politiek. Ik zei het in het vorig artikel reeds: protesteren baart meer opzien dan instemmen. De couranten die vermelden dat 50.000 demonstranten langs Fifth Avenue zijn getrokken om protest aan te tekenen, zeggen er zelden bij dat 9.950.000 New Yorkers daar niet aan mee hebben gedaan.

Zo is het ook met de studentendemonstraties tegen de oorlog in Vietnam. Die zijn „nieuws”; de thuisblijvers zijn het niet, hoe groot ook hun aantal, dat volgens een van de meest recente peilingen van het Gallupinstituut 86 pct. bedraagt. En deze betogingen maken des te meer indruk omdat in universiteiten met niet minder dan 30.000 studenten, zoals bijvoorbeeld Michigan en California, een paar procent al voldoende zijn om heel wat lawaai te maken. Men dient in dit verband te bedenken dat de studentenbevolking van Amerika groter is dan de gehele bevolking van menig lid der Verenigde Naties; 5½ miljoen. Met 2 pct. daarvan, meer dan 100.000 als men die eens bij elkaar wist te krijgen, valt een monsterbetoging in elkaar te zelden.

Daan, is men geneigd te vragen. Het antwoord is natuurlijk: van zijn „speechwriters,” in dit geval een nog jonge collega van mij. „Le style c'est l'homme” gaat voor de staatslieden van het hedendaagse Amerika niet meer op. De stijl is hier het produkt van een heel leger beroepsscribenten, die hem precies op maat leveren, aangepast aan het gehoor waarvoor hun heer en meester moet spreken.

Daarin — of liever gezegd in de te grote scala van stijlen die deze of „consensus” verzotte president zich veroorlooft, van de intellectueel die hij kennelijk niet is tot de plumpe cowboy die hij al evenmin is — ligt ongetwijfeld een deel van de verklaring van zijn reputatie voor dubbeltonigheid en de daarmee gepaard gaande impopulariteit in brede kringen van zijn volk. Maar men zou er een gevaarlijke gissing mee begaan als men persoonlijke impopulariteit vereenvoudigde met verzet tegen zijn politiek.

J. H. HUIZINGA

* Wordt vervolgd; de eerste drie artikelen over Amerika en Vietnam verschenen in de N.R.C. van resp. 8, 9 en 10 december jl.

Luchtmacht VS valt Hanoi aan

Tass: Woonwijken getroffen

HANOI, 14 dec. (Reuter, UPI) — De Amerikaanse luchtmacht heeft gisteren aanvallen uitgevoerd op enige buitenwijken van Hanoi. Volgens de correspondent van het Russische persbureau zijn hierbij voor de eerste maal woonwijken gebombardeerd. Radio-Hanoi heeft een soortgelijke verklaring uitgegeven. Het Amerikaanse ministerie van defensie verklaarde gisteravond het afgelopen etmaal slechts militaire doelen aan de rand van Hanoi te hebben gebombardeerd.

Volgens de correspondent van Tass Y. Kobelef, vlogen Amerikaanse jachtbommenwerpers laag over Hanoi en lieten bommen vallen op een arbeiderswijk langs de Rode Rivier, terwijl tegelijkertijd een aanval werd uitgevoerd op de voorstad Djatram. Volgens Tass werden tientallen gebouwen verwoest en waren tientallen ziekenwagens uren bezig met het vervoer van gewonden naar ziekenhuizen en eerste hulpposten. Het Noordvietnamese luchtasweer zou vier Amerikaanse toestellen omlaag hebben gehaald.

Volgens de Russische correspondent was dit de eerste maal in de twee jaren van niet-verklaarde luchtoorlog dat Amerikaanse vliegtuigen woonwijken binnen de stadsgrenzen van Hanoi hebben gebombardeerd. Hij zei dat er geen tekenen van paniek in de stad te bespeuren vielen. Via luidsprekers zou bekend zijn gemaakt dat alle slachtoffers van huisvesting en voedsel zouden worden voorzien. Radio-Hanoi heeft de berichten van Tass bevestigd en de aanval een „misdad“ genoemd. Een aantal Amerikaanse vliegers zou zijn gevangen genomen.

Een woordvoerder van president Johnson heeft desgevraagd commentaar op de gemelde aanval geweigerd. Maar het Amerikaanse ministerie van defensie verklaarde: „De Amerikaanse politiek is erop gericht alleen militaire doelen aan te vallen. De enige doelen, die dit etmaal voor een aanval in het gebied van Hanoi in aanmerking kwamen, waren militaire doelen, die al eerder zijn aangevallen”. Het ministerie wist niets van neergeschoten toestellen.

Een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft ontkent dat er onlangs honderd nieuwe B-57's zijn geleverd.

Noord-Vietnam zijn overgedragen. Volgens hem beschikt de Noordvietnamese luchtmacht over ten hoogste zeventig Mig-toestellen. De woordvoerder wees tevens de Chinese beschuldiging van de hand, dat Amerikaanse vliegtuigen twee weken geleden Chinese vissersschepen bij de Noordvietnamese kust hebben aangevallen, waarbij zeventien bemanningsleden het leven zouden hebben verloren.

De schrijver John Steinbeck maakt reportages in Zuid-Vietnam, waar hij ook zijn twintigjarige zoon heeft ontmoet.

Hanoi meldt weer luchtaanval op woonwijken

Volgens radio-Hanoi en berichten van Russische en Oostduitse persbureaus hebben Amerikaanse vliegtuigen dinsdag bij aanvallen op Hanoi en omgeving opnieuw woonwijken in de Noordvietnamese hoofdstad gebombardeerd. Het zou hierbij volgens deze berichten gaan om een aanval op een arbeiderswijk bij de Rode rivier, waarbij „vele burgers” om het leven zijn gekomen. Volgens het Russische persbureau Tass zijn tegelijkertijd bombardementsaanvallen ondernomen op Djatram, een voorstad van Hanoi.

Naar Tass verder bericht zijn vier Amerikaanse vliegtuigen door Noordvietnamese luchtafweer neergeschoten. Radio-Hanoi sprak van een „uiterst ernstige en nieuwe escalatie van de bombardementsaanvallen op Noord-Vietnam”. Er is een protest ingediend bij de internationale controlecommissie.

Naar de Amerikaanse marine dinsdag heeft meegedeeld hebben twee Amerikaanse marinevliegtuigen een assemblageplaats voor door Rusland geleverde luchtafweerraketten op acht kilometer van Haiphong gebombardeerd. Bij een eerdere aanval — op 22 november — was deze assemblageplaats volgens Amerikaanse berichten voor de helft verwoest. Over het resultaat van de aanval van gisteren is nog niets bekendgemaakt. De Amerikanen verklaren dat de vliegers alleen militaire doelen hebben aangevallen.

Geen Turkse troepen

Turkije heeft een Amerikaans verzoek om troepen naar Vietnam te zenden van de hand gewezen, aldus heeft een woordvoerder van het ministerie van buitenlandse zaken in Ankara dinsdag meegedeeld. De woordvoerder zei dat het de politiek van de Turkse regering is een vreedzame oplossing te zoeken. „Er is geen sprake van dat Turkse strijdkrachten naar Vietnam zullen worden gezonden”, aldus de woordvoerder, die voorts zei dat de Verenigde Staten hun Noordatlantische bondgenoten om troepen voor Vietnam hebben gevraagd. (Reuter-A.P.)

De politieagent contra de fanaticus

Strijd zonder veel geestdrift en illusies

V*)

Als Ho Tsji Minh en de zijnen zich niet aan wensdromen te buiten gaan, zullen zij zich geen illusies maken over de onmiddellijke betekenis van de protestbetogingen in het vijandelijk kamp, noch over het openlijk defaitisme van zulk een invloedrijk orakel als Walter Lippmann of de mismoedigheid van zulk een ingewijde als James Reston. Want het een noch het ander kristalliseert vooralsnog in politieke druk op president Johnson.

Er is niets wat erop wijst dat het kiezersvolk, waar hij het van moet hebben, hem in de richting van de „duiven“ begint te drijven. Integendeel, voorzover er bij de Congresverkiezingen al tussen duiven en havikken werd geconcurrerd, hebben de eerstgenoemden het merendeel afgelegd. En waar een duif, zoals de gouverneur van Oregon, wel het pleit won, had hij van zijn duifschap weinig ophef gemaakt en met andere argumenten naar de gunst van de kiezers gedongen.

Nog ontmoedigender voor Hanoi: James Reston, die het hele land in die dagen afreisde, rapporteerde dat Vietnam in de campagne hoogst zelden ter sprake werd gebracht. De oorlog was geen grote strijdvraag tussen de partijen. Het Amerikaanse kamp scheen grosso modo een verenigd front te vormen. En zelfs het rumoer van de duiven is voorlopig verstomd. De oppositie schreef Reston, is veel minder schrill,

van verdeeldheid, verwarring en onzekerheid bieden. En het kan welhaast niet anders dan dat het perspectief daarop de vijand moet sterken in de wil grimmig vol te houden.

Zelfbeperking

Hij heeft daar des te meer reden toe omdat het zeer wel te beredeneren valt dat de tijd voor de duiven veeleer dan de havikken in het Amerikaans kamp werkt. Niemand natuurlijk die het met zekerheid kan zeggen. Het blijft mogelijk dat het heel anders uitpakt en voortgezette beproeving van het Amerikaans geduld de stroming ten goede komt die de zelfbeperking in het gebruik van zijn macht, die Amerika zich thans nog oplegt, wil laten varen om er met alle kracht op los te slaan.

Daartoe schijnt zelfs een zo respectabele figuur als Eisenhower te behoren. „Ik zou alles doen wat nodig was om te winnen“, heeft hij gezegd. En op de vraag of hij dan toch in ieder geval het gebruik van nucleaire wapenen uitsloot antwoordde hij: „Ik zou niets in principe uitsluiten.“ Het is mis-

AMERIKA
EN
VIETNAM

schien slechts de flinke taal van de oppositionele politicus die, als hij de verantwoordelijkheid droeg, heel anders zou spreken. Of het was misschien bedoeld om Johnson te helpen door Ha-

waarden, hoe onbevredigend die ook mogen zijn. De strijd in Vietnam draagt nl. voor het hedendaagse Amerika lang niet in dezelfde mate dat karakter van een heilige oorlog dat hij vijftien jaar geleden in Korea nog had. Toen vormde hij een heet deel van die koude oorlog die voor het Amerika van Dulles een conflict was tussen de machten van licht en duisternis.

Thans, in ons tijdperk van „vreedzame samenleving“, met een polycentrisme in de communistische wereld, kan die oorlog weinig heilige geestdrift meer inspireren. De vijand lijkt immers niet alleen minder dreigend geworden, maar ook minder gevaarlijk, nu hij enerzijds zijn monolithisch karakter heeft verloren en anderzijds — in Cuba — heeft getoond de macht zowel als het moreel van zijn tegenstander op waarde te kunnen schatten.

Hij is bovendien in de opinie van brede en invloedrijke kring ook uit ideologisch oogpunt heel wat minder verfoeilijk geworden. Nu men hem beter heeft leren kennen, geneert men zich veelal enigszins voor de manier waarop men hem in Dulles' tijd met de duivel vereenzelvigde. „De jongere generatie“, schreef onlangs de bekende professor Galbraith, „toont zich behoorlijk wereldwijs in haar visie op het communisme.“ „Anticommunisme is uit de mode“, schrijft de hoofdredacteur van The Reporter, dr. Ascoli. „Ideologie“, zegt Reston, „is tegenwoordig oude koek geworden.“

Zonder illusies

Onder deze omstandigheden is het niet gemakkelijk veel blakerend enthousiasme voor de strijd in Vietnam op te zwepen. Het is uit verstandelijke overwegingen — omdat het niet ziet wat het anders kan doen, omdat doorvechten, op de keper beschouwd, het geringste van twee euvels lijkt — dat het Amerikaanse volk bereid blijft de voor die strijd gevraagde offers te brengen. Het doet dat zonder veel illusies omtrent de morele of ideologische inzet zelfs zonder rotsvaste overtuiging.

geleden. De anti-gelederen, zo luidde het in de New Republic, verkeren in een staat van lethargie, de marsen, teach-ins en demonstraties tegen de dienstplicht zijn al een paar maanden geleden opgehouden.

Berusting

Hanoi kan zich echter troosten met de gedachte dat deze stilte in het vijandelijke kamp niet zozeer een verbeterd strijdwill verraadt als wel een zekere berusting, om niet te zeggen desinteressesement, een min of meer apathische aanvaarding van een oorlog waar men niet met goed fatsoen van af weet te komen.

Ook de beroemdste orakels onder de duiven hebben voor dat probleem immers geen oplossing te bieden. Een man als Lippmann komt er rond voor uit dat zijn recept neerkomt op capitulatie op termijn, machtsovernamen door Ho Tsji Minh in Zuid-Vietnam. De meeste van zijn medestanders ontwijken het probleem veelal door aan te dringen op "onderhandelingen" over een "politieke oplossing" zonder aan te geven wat men bij de huidige militaire machtsverhoudingen in Zuid-Vietnam met onderhandelingen kan hopen te bereiken of wat de inhoud van de "politieke oplossing" moet zijn.

Hanoi kan nog een tweede reden tot bemoediging vinden in de zekerheid dat het verenigd front in het vijandelijke kamp geen eeuwig en zelfs geen al te lang leven beschoren zal zijn. Als het de strijd nog ruim een jaar kan volhouden zullen zijn vijanden zich immers moeten gaan opmaken om binnen elk der twee partijen hun leiders te kiezen, die dan in november '68 naar de gunst van het kiezersvolk moeten dingen.

En nu scheen iedereen die ik hierover raadpleegde, het er wel over eens te zijn dat het verenigd oorlogsfront dan, als de oorlog nog voortduurt, onvermijdelijk uit elkaar zal vallen. Vietnam, zo zei men mij, zal bij de presidentsverkiezingen — en zeker ook bij de daaraan voorafgaande strijd om het leiderschap van de twee partijen — zeker een strijdvrage zijn, net zoals het dat was in 1964, toen Goldwater de havik en Johnson de duif was. Het Amerikaanse kamp zal dan een beeld

Hoe dit ook zij, dat er mensen zijn in Amerika die voor niets zouden terugschrikken om Hanoi op de knieën te dwingen, is een bekend feit. Ik heb het genus ontmoet en het was een angstaanjagende ervaring, hoewel hun roekeloze agressiviteit kennelijk niet voortspoot uit de imperialistische ambities die een man als Hitler dreven en die Moskou hun toeschrijft, maar uit precies het tegendeel: gefrustreerd isolationisme, verzet tegen de verwikkeling van hun land in verre conflicten.

Dat besepte ik eerst recht toen de echtgenote van een belangrijk zakenman, die mij had doen griezelen met haar bloeddorstig gepraat, aan het eind bijna in vertwijfeling uitriep: „Waarom moeten wij voor de hele wereld verantwoordelijk zijn?" Zij behoorde tot die „te vele Amerikanen" waar de Amerikaanse ambassadeur bij de N.A.V.O., Harlan Cleveland, over schrijft in zijn stimulerend boekje The Obligations of Power en die „nog te afwijzend staan tegenover de rol van politieagent, die hun land te beurt is gevallen, en zich beklagen over de frustraties die onvermijdelijk zijn lo zijn: het grootste gevaar voor de wereldvrede zou kunnen liggen in een groeiende stemming van frustratie bij het Amerikaanse volk waar het geen andere uitweg voor zou kunnen vinden dan agressiviteit of defaitisme".

Kennedy en Romney

Gelukkig is er meer dan één reden voor de hoop dat de politicus die he kiezersvolk voor zich zou trachten te winnen door het, via roekeloos geweld in Vietnam, de weg terug naar de „normalcy" van Hoovers en Coolidge's tijd voor te spiegelen, daarmee al even weinig succes zou hebben als Goldwater in 1964. Daar is ten eerste het feit dat een zo doorgewinterd politicus als Bobby Kennedy, die waarlijk wel geacht mag worden zijn electorale Pappenheimers te kennen, wat Vietnam betreft, niet een hardere maar een zachtere lijn dan Johnson bepleit. Daar is voorts het feit dat de man die volgens de New York Times de beste kans maakt de Republikeinse kandidatuur voor de presidentsverkiezingen te krijgen, gouverneur Romney, een soortgelijke tactiek volgt. Blijkbaar achten zij het electoraat in zijn huidige stemming onontvankelijk voor een roekeloze politiek in Vietnam.

Weliswaar kan die stemming onder de druk van groeiend ongeduld met de oorlog, stijgende kosten, stijgende verliezen, stijgende belastingen natuurlijk omslaan. Maar het is minstens even denkbaar dat zulk ongeduld zich zou uiten in aandrang op liquidatie van het conflict en de beste verkrijgbare voor-

de indijking van het communism langs de zeventiende parallel, haalbaar of de daarvoor betaalde prijs waard is.

Kortom, het is een verre van fanatieke vijand die het fanatieke Hanoi tegenover zich heeft, het is een vijand die veeleer strijdt in de zakelijke gevechten van de politieagent die zich verantwoordelijk weet — of meent — voor handhaving van wet en orde.

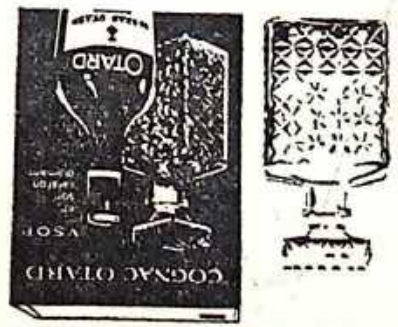
J. H. Huizendaal

*) Wordt vervolgd; de vorige artikelen over Amerika en Vietnam verschenen in de N.R.C. van 7, 8, 9 en 14 dec. jl.

Spanje heeft gisteren massaal steun in Franco

OTARD

En een cadeau met inhoud? Uw 3-sterren Otard is nu ook met als extra surprize een er geschonken mogelijkheden, 3-sterren Otard, uw slijter maak schenken Otard, de enige en cognac van oude adel!

Botsingen gem wachters e

Steden is wellicht vooral onder binnenlandse druk tot stand gekomen. De fractievoorzitter van de Democraten in de Senaat, Mansfield, had er al eerder op aangedrongen. Maar er is vooral verzet van het Pentagon tegen een langdurig bestand, omdat Noord-Vietnam zo de gelegenheid zou krijgen de gebombardeerde aanvoerwegen naar Zuid-Vietnam te herstellen. In de Vietnamese kwestie kan Amerika zich echter niet door louter militair-strategische overwegingen laten leiden.

De New York Times heeft deze week aangedrongen op een regeling door onderhandelingen waarbij Amerika tot een compromis bereid zou moeten zijn, omdat de oorlog anders nog wel tien jaar of langer zou kunnen duren. Aan beide zijden zullen politieke concessies gedaan moeten worden. Op spoedige onderhandelingen is ook aangedrongen door de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Oe Thant, en Paus Paulus de Zesde, die voortdurend met elkaar contact hebben over de oplossing van dit meest brandende wereldprobleem.

Zullen wij Kerstmis kunnen vieren met de redelijke hoop dat in 1967 een einde komt aan de Vietnamese oorlog?

Perschef Johnson

neemt ontslag

WASHINGTON, 15 dec. (Reuter) — Bill Moyers, president Johnsons woordvoerder en één van diens belangrijkste politieke adviseurs, heeft bekendgemaakt, dat hij per 31 januari ontslag heeft genomen en uitgeveerd zal worden van Newsday, een op Long Island verspreid dagblad.

Moyers zei dat president Johnson heeft ingestemd met zijn besluit. George Christian, oud-perssecretaris van gouverneur Conally van Texas, zal Moyers opvolgen. Christian werkt reeds onder Moyers.

Moyers ontkende, dat hij ontslag nam wegens ontevredenheid over de benoeming van Walt Rostow tot adviseur van het Witte Huis voor politieke en veiligheidskwesties. Hij zei voorts dat Jake Jacobson, juridisch adviseur van Johnson, sedert april van het vorige jaar, het komende jaar aftreedt om in Texas als advocaat te gaan werken.

VS willen praten over uitbreiding gevechtspauze

WASHINGTON, 15 dec. (UPI) — De Verenigde Staten zijn bereid om over een langere wapenstilstand, tot na Kerstmis en Nieuwjaar, in Vietnam te onderhandelen. De woordvoerder van het Witte Huis, Bill Moyers, zei dit op vragen van verslaggevers omtrent het voorstel van de Democratische Senaatsleider Mike Mansfield een langduriger staakt-het-vuren in Vietnam in acht te nemen.

Moyers verklaarde dat de Verenigde Staten bereid zijn daarover te praten indien beide partijen, waarmee hij de VS en Noord-Vietnam bedoelde, daarover kunnen praten. Moyers ging niet nader in op de aard van de besprekingen, maar zei dat de „kanalen beschikbaar” zijn. Senator Mansfield heeft in een verklaring erop aangedrongen dat de VS het voorstel van de Vietcong voor een bestand van tweemaal 48 uur gedurende de Kerstdagen en de jaarwisseling, beantwoorden met een voorstel om een dergelijk bestand tot begin februari te laten voortduren.

Volgens communistische nieuwsagentschappen en het Franse persbureau AFP hebben Amerikaanse bommenwerpers woensdag voor de tweede achtereenvolgende dag de noordvietnamese hoofdstad Hanoi gebombardeerd. Hierbij zouden acht Amerikaanse bommenwerpers door communistisch luchtdoelgeschut zijn neergehaald. Het Noordvietnamese persbureau zei dat bij de Amerikaanse bombardementen op Hanoi dinsdag en woensdag honderd burgers gedood of gewond zijn en gebouwen in de diplomatenwijk beschadigd, waaronder het gebouw van de Chinese ambassade.

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft in het midden gelaten of Amerikaanse bommen

op burgers of woningen in de buitenwijken van Hanoi zijn gevallen. De woordvoerder van het ministerie McCloskey, zei dat hij de beschuldigingen van communistische zijde niet kon bevestigen noch tegenspreken. „De voorsteden van Hanoi?” zei hij, vregend, „mogelijk, ik weet per slot van rekening niet tot waar die zich uitstrekken”.

De Amerikaanse negeracteur Dick Gregory heeft afgezien van zijn voorname om met de Kerstdagen naar Noord-Vietnam te gaan om op te treden voor Amerikaanse krijgsgeslagenen omdat het ministerie van buitenlandse zaken hem had gevraagd een verslag te maken van hetgeen hij in Hanoi zou zien. Volgens de acteer zou het ministerie van buitenlandse zaken zijn reis goedkeuren als hij inlichtingen zou verstrekken. Het ministerie heeft een en ander ontkent.

Toenemende onrust in Venezuela

CARACAS, 15 dec. (UPI) — Venezolaanse legereenheden hebben de universiteit van Caracas bezet na een kort gevecht met studenten die naar verluidt onder communistische invloed verkeren. In het vuurgevecht sneuvelde één soldaat.

Teneinde de groeiende terroristenactiviteit in het land doeltreffend te kunnen bestrijden heeft president Raul Leoni de grondwettelijke garanties tijdelijk buiten werking gesteld. Omdat de universiteitsgronden autonoom zijn tiert er het terrorisme welig. Bovendien heeft het ministerie van onderwijs alle scholen gesloten verklaard.

Regering China beschuldigt VS

TOKIO, 17 dec. (Reuter, UPI) — Communistisch China heeft in een officiële verklaring gezegd dat zijn ambassade in Hanoi gedurende de Amerikaanse bombardementen van dinsdag en woensdag boven de Noordvietnamese hoofdstad „opzettelijk” is aangevallen en beschadigd. Peking had reeds eerder de Amerikaanse bombardementen rond Hanoi scherp veroordeeld, maar dit is tot nu toe de ernstigste beschuldiging die aan het adres van de V.S. is geuit.

In een verklaring, die het Chinese ministerie van buitenlandse zaken in Peking heeft uitgegeven, wordt tegen de „ernstige provocatie, die door Amerikaanse luchtpiraten is bedreven” scherp stelling genomen.

De verklaring werd tijdens een radio-uitzending van het officiële Chinese persagentschap Nieuw China, die in Tokio werd beluisterd, aangehaald. Volgens de uitzending werden de kantoorgebouwen van het persagentschap Nieuw China, die vlak bij de ambassade in Hanoi zijn gelegen beschadigd.

Het Noordvietnamese regiem beweerde eerder dat honderd burgers zouden zijn omgekomen of gewond bij de zogenaamde aanvallen op de woonwijken van Hanoi. Volgens de communistische lezing zouden bommen nabij buitenlandse ambassades en missies zijn gevallen.

In Washington ontkent het Ameri-

kaanse ministerie van buitenlandse zaken krachtig dat de aanvallen tegen andere dan militaire doelen waren gericht en worden opnieuw buitenlandse kringen in de Noordvietnamese hoofdstad aangehaald dat luchtdoelraketten en/of granaten voortijdig tot ontploffing zouden zijn gekomen en in de woonwijken van de stad schade zouden hebben aangericht.

Zowel achter de schermen als in het openbaar ontwikkelt paus Paulus een grote activiteit tot herstel van de vrede in Vietnam. Dit heeft mgr. Fausto Vallainc, Vaticaanse perschef, op een persconferentie verklaard. De Paus maakt voor dit doel gebruik van diplomatieke kanalen, vertrouwelijke brieven en speciale afgezanten. Bovendien zijn de particuliere audiënties een middel om zijn vredesinitiatief verder te ontwikkelen.

Chinees protest tegen aanval op ambassade Hanoi

In een vrijdag door het persbureau Nieuw-China verspreide verklaring van het Chinese ministerie van buitenlandse vliegtuigen woensdag jl. duikvluchten de Chinese ambassade Hanoi hebben gebombardeerd, waartoe het gebouw ernstig werd beschadigd. De verklaring protesteert tegen „de ernstige provocatie uitgevoerd door Amerikaanse piratenvliegtuigen”.

Het persbureau Nieuw-China voegde aan deze verklaring toe dat zijn bureau in Hanoi ook door Amerikaanse bommen is getroffen.

In Pnom Penh (Cambodja) heeft Pham Van Quang, een woordvoerder van het Zuidvietnamese nationale bevrijdingsfront, op een persconferentie gezegd dat het bevrijdingsfront represailles zal ondernemen als antwoord op de bombardementen deze week op Hanoi door „de Amerikaanse agressoren”.

Gevraagd naar zijn mening over de recente voorstellen van paus Paulus voor een verelenging van het kerstbestand teneinde besprekingen te voeren over een wapenstilstand, antwoordde Pham Van Quang: „Iedereen is vrij voorstellen te doen. Ieder voorstel echter dat niet voorziet in een terugtrekking van Amerikaanse troepen en een stopzetting van de bombardementen, kan voor ons van weinig belang zijn”.

De woordvoerder maakte duidelijk dat het bevrijdingsfront zijn eigen politiek voert, los van Noord-Vietnam, ofschoon naar hij zei, Hanoi in de toekomst wellicht de hoofdstad wordt van het verenigde Vietnam. Iedere hereniging van Noord-Zuid-Vietnam zal door beide partijen worden besproken op gelijke voet. Een referendum kan wellicht de oplossing voor het probleem vormen, aldus Pham Van Quang.

(Reuter)

Russen betogen tegen Amerika

MOSKOU, 17 dec. (UPI) — TASS heeft bericht dat door de hele Sovjet-Unie betogingen worden gehouden tegen „de Amerikaanse bombardementen op Hanoi”. Aan de betogingen nemen arbeiders, studenten, kunstenaars, vrouwenbonden enz. deel. Zij eisen onder meer dat de Amerikanen zich onverwijld uit Vietnam zullen terugtrekken en zullen ophouden met hun „tartende luchtaanvallen”.

De Russische regering heeft de Amerikaanse bombardementen veroordeeld als „aanleiding tot verergering van de internationale toestand”. Volgens Tass heeft het vredescomité van de Oekraïne een belangrijke som geld gevoteerd voor aankoop van kleding, voedsel, medicamenten en ziekenhuismateriaal voor Noord-Vietnam.

Vrouwen van een textielfabriek in de Sovjet-republiek Estland, aldus Tass, hebben een beroep gedaan op alle Amerikaanse vrouwen door bemiddeling van het Rode Kruis, om van hun regering te eisen dat ze hun echtgenoten en zonen uit Zuid-Vietnam zal terughalen.

Litause kunstenaars hebben de aandacht gevraagd voor de vernieling door de Amerikaanse bommen van Vietnamese kunstwerken, „door dit oude volk in duizenden jaren gewrocht”.

Luchtlandingen in Mekongdelta

Senator Fulbright gaat „hearing” houden

Voor het eerst sinds vele maanden heeft dinsdagmiddag in Zuid-Vietnam weer een grootscheepse luchtlandingsoperatie plaatsgehad. Twaalfhonderd Zuidvietnamese parachutisten, aangevoerd met een dertig Amerikaanse transportvliegtuigen, daalden in de provincie Tsjoeng Thien, in het hart van de Mekongdelta neer, waar zich sterke eenheden van de Vietcong mochten bevinden. Negenentachtig guerrillastrijders zijn tot dusver bij de actie, waaraan ook infanteristen, pantsereenheden en riviertroepen deelnemen, buiten gevecht gesteld.

De groter wordende controverse over de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam heeft woensdagavond een nieuwe wending genomen door het bericht dat een senaatscommissie waarschijnlijk in het begin van het nieuwe jaar een aantal mensen zal horen over deze kwestie.

Het departement van buitenlandse zaken heeft gezegd dat het de bedoeling is uitsluitend militaire doelen te treffen, maar dat het onmogelijk is schade in woonwijken te vermijden, vooral omdat de Noordvietnamezen hun luchtafweer met opzet in woongebieden hebben opgesteld.

President Johnson en zijn adviseur moeten spoedig een besluit nemen over het al of niet bombarderen van vlieg- en raketbases in Noord-Vietnam. Deze zijn tot dusver niet aangevallen, zee tegen de zin van de militaire deskundigen, die blijven aandringen.

Derde artikel

In een derde artikel van Salisbury uit Noord-Vietnam schrijft deze dat bij een Amerikaanse luchtaanval op Yen Vien op 14 december — volgens het daarover uitgegeven Amerikaanse communiqué op een rangeerterrein gericht — grote aantallen daar in de buurt gelegen woonhuizen zijn vernield. Salisbury beschrijft verder hoe hij tijdens een luchtalarm in Hanoi zich in de betonnen schuilkelder van zijn hotel bevond, te zamen met vier leden van een Amerikaanse vredesafvaardiging, de onderdirecteur van het Russische persbureau Tass, een Italiaanse correspondent, leden van een Russische vakverenigingsdelegatie, twee Cubanen en een Oostduitser. Er waren geen Chinezen.

Het aantal slachtoffers in Noord-Vietnam wordt beperkt door het gebruik van betonnen mangaten waarvan er volgens Salisbury „honderdduizenden” langs de grote wegen in alle steden zijn aangebracht. Verder verspreidt men alles zoveel mogelijk.

en in een heel schrijversleven? een voortreffelijk artiest. Jaren Greene en Evelyn Waugh de het idee van „een katholieke maaken, was Frost in May — een meiseje op een nonnenkost — een studie in discipline is — n dit merkwaardige genre een en. Haar tweede boek, The Lost in het Nederlands is vertaald), n jaar later. Ook dit is een uitmen als de illustratie van een liot: „All cases are unique and others” zou kunnen lezen. Een nd the Glass, dat de geschiedenis eller schijnt voort te zetten, ken een subtiel talent als Antonia op een reclamebureau te werken e romans te vertalen (zij heeft

niet meer zo jong zijn en in succes hebben gehad. Wat dit kan men uit een interview op- eer hetzelfde tijd met een van schrijvers in de Observer is ge- White, die thans 67 is en haar financiële meevaller niet onder steekt, vertelt daarin, dat zij te roman, Frost in May (ver- dertig jaar lang herdrukt, in vertaald, en tot tweemaal toe uitgekomen met een oplage van 1300 pond heeft gemaakt. Zij p bijna evenveel.

staan van senator J. William Fulbright in Vietnam — één van de scherpste critici van president Johnsons tactiek in Vietnam — in zijn rol van voorzitter van de Senaatscommissie van buitenlandse betrekkingen.

Zonder twijfel zal Fulbright de minister van buitenlandse zaken, Dean Rusk, en de minister van defensie, Robert McNamara, uitnodigen een volledig verslag te geven van de bombardementen.

Voor- en tegenstanders zijn feller tegenover elkaar komen te staan door de berichten uit Hanoi van de assistent-hoofdredacteur van The New York Times, Harrison Salisbury. Hij heeft de schade aan woonhuizen in Noord-Vietnam met eigen ogen gezien. De invloed op het vermogen van Noord-Vietnam om mensen en materieel naar het zuiden te brengen noemt hij daarentegen minimaal. Zijn berichtgeving heeft tot de beschuldiging geleid dat de Amerikaanse regering niet eerlijk is in haar rapporten over de bomaanvallen en de vele slachtoffers onder de burgerbevolking heeft verzwegen.

tenlandse zaken heet woensdag verklaard gunstig te staan tegenover de toelating van Amerikaanse journalisten in Noord-Vietnam met het doel onpartijdig verslag te doen van de levensomstandigheden aldaar.

Tot op heden heeft het ministerie aan 57 Amerikanen reisvergunningen voor Hanoi verstrekt. Onder hen bevinden zich 47 journalisten en zes hoogleraren.

Noord-Vietnam heeft echter slechts aan twee journalisten een visum verstrekt, namelijk aan Harrison Salisbury van The New York Times en aan Louis Lomax, medewerker van een televisiestation.

Vier geestelijken gaan zich aan de Amerikaanse bommen blootstellen

Vier vooraanstaande Westelijke godsdienstige leiders hebben woensdag meegedeeld dat zij komende week naar de Noordvietnamese hoofdstad Hanoi zullen gaan om „zich vrijwillig bloot te stellen aan de Amerikaanse bomaanvallen”.

Het zijn ds. Martin Niemöller (de Westduitse voorzitter van de internationale verzetsbeweging en voorzitter van de Westduitse vredesbeweging), rabbijn Abraham Feinberg (stichter van de Canadese campagne voor kernontwapening), de voormalige Anglicaanse bisschop van Johannesburg Ambrose Reeves en de Amerikaanse ds. A. J. Muste (voorzitter van het actiecomité tegen gewelddadigheid). Zij behoren tot een internationale groep die zich „vrijwilligers voor vrede” noemt. Deze beweging staat on-

der auspiciën van de internationale confederatie voor ontwapening en vrede.

Rabbijn Feinberg zei woensdag op een persconferentie: „We willen deel hebben in de angst van Noord-Vietnam.” De groep wil arbeiden voor herinvoering van menselijke gevoelens tussen Amerikanen en Vietnamezen. Een succes van Amerikaanse wapenen zou geen morele overwinning betekenen, aldus de rabbijn. Dominee Muste noemde „de Verenigde Staten de belangrijkste hinderpaal voor vrede. Het is nodig dat de Amerikanen en de wereld te doen weten”.

De vier godsdienstige leiders zeiden niet slechts de toestand in Hanoi in ogenschouw te gaan nemen om daar van bij terugkeer te getuigen, „maar wij zullen ons ook vrijwillig aan dezelfde risico's blootstellen als de Vietnamezen onder de Amerikaanse bomaanvallen”.

De groep zal 2 januari vertrekken uit Parijs en op 5 januari in Hanoi aankomen. De geestelijken zijn van plan ongeveer twaalf dagen in de Noordvietnamese hoofdstad te blijven

„Solitaire ringen”
met 1 steen vanaf
125,-

„First Lady” 1 grote en 6 kleinere
brillianten
3875,-

„Majesty” 2 grotere en 16 kleine
brillianten
1875,-

Aanwijzingen voor de V I E T N A M ' M A N I F E S T A T I E
van Amsterdamse kunstenaars
onder auspiciën van de Aktiegroep Vietnam

op KERSTZONDAG 25 december 1966

De ze demonstratieve manifestatie heeft een ander karakter dan de
maandelijkse protestmarsen van de Aktiegroep Vietnam, maar zij
heeft dezelfde motivering:

CONFRONTATIE VAN HET NEDERLANDSE VOLK MET DE OORLOG IN VIETNAM

Op aangrijpende wijze willen wij, dat zijn de medewerkende kunstenaars,
gesteund door de Aktiegroep Vietnam

DE VOLKERENMOORD IN VIETNAM ALS MODERNE PEST UITBEELDEN

Wij houden ons aan de volgende aanwijzingen:

1. Zij die medewerken aan het dragen van de manifestatie-
voorwerpen moeten allen in het zwart gekleed zijn.
2. Ieder in het eerste gedeelte van de stoet en zoveel mogelijk
ook in het eind en midden van de stoet plakt zich de mond
dicht met een pleister, om de ojmenselijkheid van het zich
niet mogen uiten uit te beelden.
3. Zij die niet in het zwart gekleed zijn kunnen zich in het
einde van de stoet aansluiten, zo ook degenen, die geen
pleister dragen.
4. Er worden geen spandoeken, louzen noch yells gebruikt.
Geen bulletins verspreiden, behalve het speciale plakkaat
dat voor deze demonstratie wordt rondgedeeld.
5. Manifestatie is stil. Door een doodse indrukwekkende
stilte moeten wij doordringen tot de verharde harten
6. Het marstempo is dat van een dodenmars -bografenis. Wij
begravenals het ware 2 miljoen doden van Vietnam

De te volgen route is deze:

J.D.Meyerplein, Waterlooplein, Blauwbrug, Amstelstraat, Rembrandtplein,
Halvemaansteeg, Amstel, Munt, Rokin, Dam, Mozes en Aaronstraat, Road-
huisstraat, Rozengracht, Marnixstraat, Westerstraat, Prinsengracht,
Noordermarkt (alhier de ontbinding).

Houdt U deze keer strikt aan deze aanwijzingen, die het karakter
van deze bijzondere manifestatie waar moeten maken

De kunstenaars hebben hun medewerking belangeloos gegeven. Zij willen
danook hun namen niet bekend maken, omdat het hen en ons om Vietnam
en alleen om Vietnam gaat.

Wel kunt U de Aktiegroep Vietnam steunen door Uw finantieele bijdrage
omdat de Aktiegroep deze manifestatie financierde.

Betuiig Uw adstemming met de Aktiegroep Vietnam en steunt haar door
storting op postgiro 1263483, van de Aktiegroep Vietnam te Heilão
Centra:l contact adres: Aktiegroep Vietnam, Dolleslaan 2 Heiloo.

Een gezin protesteert

27 dec 76

* De Goese leraar drs. K. F. Bouman heeft de kerstnacht met zijn gezin doorgebracht voor de deur van de Raad van State op het Haagse Binnenhof. Hij wilde ertegen protesteren dat een enkele maanden geleden aangeboden petitie over Vietnam nog niet door de Tweede Kamer is behandeld. Drs. Bouman kortte de tijd met het voorlezen van het kerstverhaal en het zingen van liederen.

Het gezin Bouman heeft de kerstnacht niet voltallig uitgezeten. 's Avonds om negen uur ging mevrouw Bouman met haar kleinste kinderen weg, omdat de nacht voor hen te koud zou zijn.

President Johnson stuurt diplomaat Bowles op missie naar Cambodja

*V.S. sceptisch
over N.-Vietnams
„vredesinitiatief”*

President Johnson zal dezer dagen zijn ambassadeur in India, Chester Bowles, als speciale afgevaardigde naar Cambodja sturen om er met het staatshoofd, prins Norodom Sihanouk, te spreken over de communistische troepen die volgens Amerikaanse berichten op Cambodjaans grondgebied een toevlucht zoeken teneinde te kunnen ontsnappen aan een achtervolging in Zuid-Vietnam. President Johnsons aankondiging donderdag dat hij Bowles de komende dagen naar Pnom Penh zal sturen, viel samen met een stroom van geruchten in verscheidene hoofdsteden over een nieuw „vredesinitiatief” van Hanoi.

De speculaties over een verandering van Hanoi standpunt zijn geconcentreerd rondom een verklaring die de Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken, Nguyen Duy Trinh, afgelopen zaterdag heeft afgelegd en waarin hij heeft gezegd dat Hanoi bereid was te spreken over „relevante kwesties” zodra Amerika de bombardementen en andere oorlogsdaden tegen Noord-Vietnam onvoorwaardelijk zou hebben stopgezet. (Tot dan was het Noordvietnamese standpunt dat, als de bombardementen onvoorwaardelijk zouden worden stopgezet, besprekingen „zouden kunnen plaatshebben”.)

Ofschoon de Noordvietnamese missie in Parijs donderdag ontkende dat de minister van buitenlandse zaken had gesproken over „vredesonderhandelingen”, noemden Franse politieke kringen de verklaring van Nguyen Duy Trinh een duidelijke stap vooruit die

geschat op 300.000 à 330.000 man, waarbij zijn inbegrepen 54.000 man geregelde Noordvietnamese troepen.

Paus - Johnson

Het Vaticaanse dagblad Osservatore Romano heeft donderdag ontkend dat bij de ontmoeting tussen paus Paulus en president Johnson op het Vaticaan, vlak voor Kerstmis, van enigerlei onenigheid sprake geweest is. „De vriendschappelijkheid van de ontmoeting is niet verstoord door misverstanden”, aldus het Vaticaanse blad.

Pacifisten

Vierentwintig pacifisten zijn donderdag uit Engeland naar Cambodja gevlogen. Zij willen in het grensgebied met Vietnam gaan kamperen. „Als wij Amerikaanse of Vietnamese soldaten zien, zullen wij hen proberen over te halen de strijd te staken”, verklaarde de leidster van de groep, de 72-jarige quaker Peggy Smith, oprichtster van de beweging voor geweldloze actie in Vietnam. „Wij zullen hun snoep aanbieden en ballonnen met vredesboodschappen.”

Tot het „vredesleger” behoren ook het parlamentslid voor Wales Gwynfor Evans, de predikant Michael Scott, een Canadees echtpaar en twee Australiërs. Negen van de 24 zijn vrouwen. De ploeg hoopt ook Noord-Vietnam te bezoeken.

Thieu

President Thieu van Zuid-Vietnam heeft vrijdag opnieuw onderhandelingen met het nationale bevrijdingsfront afgewezen. „Ik ga alleen met een vertegenwoordiger van het front aan een tafel zitten als deze deel uitmaakt van de delegatie van Hanoi”, verklaarde hij in antwoord op vragen.

Thieu deelde voorts mee dat zijn regering zich het „recht van achtervolging” tot in Cambodja voorbehoudt voor het geval een dergelijke actie noodzakelijk zou zijn voor de veiligheid van de Zuidvietnamese troepen tijdens een operatie aan de grens.

De president sprak in Thu Duc, 10 km ten noorden van Saigon. Ook voor een coalitieregering met het bevrijdingsfront voelde hij niets. „De communisten komen nu met het denkbeeld

standpunt heeft ingenomen.

Rusk

Officiële kringen in Washington zijn sceptisch ten aanzien van vredesstapen van de zijde van Hanoi. De minister van buitenlandse zaken, Rusk, heeft donderdag op een persconferentie gezegd dat hij probeert erachter te komen of het beleid van Hanoi is veranderd en of Noord-Vietnam zich voorbereidt op het houden van vredesonderhandelingen. Rusk zei nog niet te kunnen zeggen of de verklaring van de Noordvietnamese minister ernstig genomen moet worden, of dat zij alleen maar een propagandamanoeuvre is.

Rusk zei voorts dat de V.S. het streven steunen van prins Norodom Sihanouk van Cambodja om de vrede in dit land en Cambodja's neutraliteit te bewaren.

Kringen uit het State Department zeiden dat zij nog geen berichten hadden ontvangen waaruit blijkt dat Hanoi contact had opgenomen met Laos, Cambodja, Birma of Indonesië als onderdeel van stappen die gericht zijn op het beginnen van onderhandelingen.

Sommige waarnemers zijn van oordeel dat de missie van Bowles, een geroutineerde diplomaat en een vroegere onderminister van buitenlandse zaken, wellicht mogelijkheden biedt voor een peiling van Hanois opvattingen. Prins Norodom Sihanouk, zo zeggen deze waarnemers, onderhoudt diplomatieke betrekkingen met Hanoi en beschikt wellicht over inlichtingen aangaande Hanois huidige bedoelingen.

Chinese wapens

Cambodja, dat sinds lang een koers volgt van neutraliteit, heeft donderdag van China een zending ontvangen bestaande uit elf vliegtuigen, een pa-trouilleboot, 20 houwitsers en 20 kanonnen. Ook werd medische uitrusting geleverd. Op 28 december had Peking verklaard dat het Cambodja zou steunen als Amerika zijn "agressie - oorlog" zou uitbreiden.

Verliescijfers

In Saigon is donderdag bekendgemaakt dat van de Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam in 1967 in totaal 9.353 man zijn gesneuveld en 406 man zijn vermist. In de gehele periode van zeven jaar dat de Amerikanen met troepen in Vietnam zijn, zijn 15.997 man gesneuveld en 117.000 gewond. Amerikaanse kringen schatten dat in 1967 ongeveer 87.500 Vietcongstrijders zijn gedood en ongeveer 200.000 man zijn gewond. De sterkte van de Vietcong in Zuid - Vietnam wordt thans

In 1965 deden zij dat ook al en wezen wij het af. Wij en onze bondgenoten zijn het op dit punt eens. Er valt vandaag evenals gisteren onmogelijk over een coalitie met het front te denken", zei hij. Thieu zei daarentegen wel bereid te zijn "elk moment" met Hanoi te gaan praten. (Reuter, A.F.P., A.P.)

Een trekker met oplegger heeft gistermorgen vroeg bij Breukelen een val gemaakt van tien meter. De chauffeur, de 22-jarige G. Lourens uit Alphen aan de Rijn, bleef ongedeerd. Het ongeluk gebeurde op de rijksweg Utrecht - Amsterdam, enkele meters voorbij het viaduct over de spoorlijn Voerden - Breukelen - Amsterdam. De vrachtauto begon op het gladde wegdek te slippen, maakte enkele bermopalen en stortte toen van de bermpalen naar

Trekker met oplegger valt tien meter

Behalve het astmacentrum Heidepark zal ook het centrum Bosch e Heide te Blaricum, thans in huur van het Groene Kruis, verhuizen naar de grote zender te Lopik. De zendingen en kaatsen door naar radio, televisie en andere communictie. Deze toren ontvangt o.m. televisietoeren bouwen van 120 meter hoog voor P.T.T. binnen enkele jaren een nieuw Dicht bij het omroepkwartier zal verhuizen.

De gemeente Hilversum heeft tevens aangekocht een terrein van twee hectare van een terrein van de organisatie van een terrein van de organisatie van Ertgooters, Stad en Lande van Gooiland, ter grootte van zes hectare. De dertig hectare die zij nu bezit, wordt in de komende vijftien jaren volledig radio- en televisiekwartier. Nu zitten beide organisaties nog steeds gecentraliseerd. De gemeente Hilversum profiteert ook van de transactie, omdat deze heeft aangelegd van een invalsweg uit Bussum en Amsterdam vereenvoudigt. Deze weg zal waarschijnlijk over de Heideheuvelcomplex lopen. De nabheid van zo'n drukke weg was voor het astmacentrum een reden om verhuizen.

De N.T.S. heeft tevens aangekocht een geheel nieuw complex in het Heidepark aan de Soestdijkersstraatweg Hilversum. Het terrein van negen hectare zal deel gaan uitmaken van het roepkwartier voor de N.T.S. en wordt aangehouden van 60 man. De Stichting tot exploitatie van astmacentra bouwt voor elf miljoen gulden een geheel nieuw complex in het Heidepark aan de Soestdijkersstraatweg Hilversum, donderdag 12 december.

N.T.S. verkocht te Hilversum aan

van inbraken te Utrecht, Zutphen en Arnhem. Ook in Amsterdam zonder ze diefstallen hebben gepleegd. De buit bestond voornamelijk uit bont-

VS reageren voorzichtig op het aanbod van Hanoi

Cambodja onder druk

SJANGLER
Van onze correspondent

WASHINGTON, 5 jan. — Op zijn eerste persconferentie sinds drie maanden kondigde Rusk gisteren aan dat het Noordvietnamese aanbod volgens welke onderhandelingen „zullen” beginnen nadat de bombardementen zijn stopgezet, volledig zal worden onderzocht. Tegelijk maakte hij bekend dat de Amerikaanse ambassadeur in India, Chester Bowles, maandag op uitnodiging van prins Sihanoeek naar Cambodja gaat om de kwestie van de schuilplaatsen voor Noordvietnamese legeronderdelen in dat land te bespreken.

Rusks voorzichtige woorden over het Noordvietnamese aanbod achtten men hier verreweg het belangrijkste, al hoeft er niet veel meer in te zitten

dan een handige reactie op een voor Washington moeilijke uitdaging. Tot nu toe werd er hier steeds op gewezen dat Hanoi vorig jaar slechts bevestigde dat besprekingen „konden” beginnen als de bombardementen werden gestaakt. Berichten uit communistische bron dat zij „zullen” beginnen werden niet ernstig genomen.

Op 1 januari echter kondigde Hanoi zelf aan dat, wanneer bombardementen en andere vormen van agressie tegen Vietnam zouden worden gestaakt „besprekingen zullen beginnen over relevante vragen”.

Rusk verklaarde nu gisteren dat dit noch pure propaganda hoeft te zijn noch een echt vredesaanbod, doch in ieder geval wel een nieuwe formulering. Maar, zo waarschuwde hij, de kwestie is gecompliceerder dan men denkt. Hij bedoelde daarmee dat Washington nog altijd wil weten „wat de andere kant bedoelt”.

Waarover?

De vraag is immers niet of besprekingen mogelijk zijn doch waarover men spreekt. Is Hanoi bereid, zoals president Johnson het op 29 september zei, bij staking der bombardementen af te zien van het behalen van militair voordeel? En wat zijn voor Hanoi „relevante” vragen? Indien het inderdaad bereid is tot een compromis waarbij Zuid-Vietnam voorlopig kan blijven bestaan als een niet-communistische staat, dan wil Washington wel praten.

Maar indien Hanoi — zoals vroeger aangekondigd — alleen wil praten over vertrek der Amerikanen uit Zuid-Vietnam, waarna de N.L.F. de regering in Saigon zal overnemen, dan blijft dit natuurlijk voor de Verenigde Staten onaanvaardbaar. In regeringskring hier meent men dat Hanoi in feite nog niet tot een werkelijk compromis bereid is.

Echter acht men het hier met het oog op de wereldopinie en die in het eigen land, onverstandig Hanoi's nieuwe formulering kortweg af te wijzen, zoals president Thieu dit al deed. De stille hoop bestaat ook dat

in onderhandelingen via neutrale bemiddelaars of Moskou, welke maandenlang kunnen duren, een basis voor een compromis kan worden gevonden.

Zij die dit mogelijk achten, klampen zich vast aan de recente uitlatingen van de N.L.F. over de mogelijkheid van een coalitieregering in Saigon. Wat voor een soort coalitie dat wordt en wat Washington precies bedoelt als het wenst dat de vijand „geen voordeel” behaalt, zou dan in die discrete onderhandelingen moeten worden afgebakend.

Kroontje

De aankondiging dat de ambassadeur met Sihanoeek gaat praten wordt hier gezien als een kroontje op een diplomatiek mini-kunstwerk. Sihanoeek verbrak de relaties met Washington al in mei 1965 en weigerde vorig jaar het bezoek van Harri-man. Door de laatste weken voortdurend officieel te dreigen met het plan van „hot pursuit” zonder daartoe een besluit te nemen en door het zenden van een officiële klachtnota over schuilplaatsen voor Noordvietnamezen, begin december, werd Cambodja onder druk gezet.

Nadat Sihanoeek, die hier wegens zijn onberekenbaarheid niet geheel au sérieux wordt genomen, eerst met vrijwilligers uit Noord-Korea en zelfs Cuba had bedreigd, haalde hij vorige week plotseling bakzeil. Achtervolging van Noord-Vietnamezen door Amerikanen in onbewoonde delen van Cambodja achtte hij nu niet meer zo bezwaarlijk en bovendien wenste hij nu een vertegenwoordiger van president Johnson te ontvangen.

Deze ommekeer zal ook het gevolg zijn van het steeds driester optreden der Noordvietnamezen in Cambodja, hetgeen Sihanoeeks ongenoegen zou hebben gewekt. Door bijna een week te wachten met een antwoord op Sihanoeeks uitnodiging en dan niet een van Johnsons hoogste adviseurs te zenden maar de ambassadeur in India, toont Washington nu dat in deze kwestie niet de Verenigde Staten doch Cambodja de vragende partij is.

Dreiging

Tegelijk maakt het daarmee duidelijk dat het nog niet helemaal overtuigd is van Sihanoeeks bedoelingen. Vandaar ook dat de dreiging in de lucht blijft hangen. Op de vraag of tot „hot pursuit” was besloten antwoordde Rusk gisteren slechts: „We willen die kwestie uitschakelen door de omstandigheden uit te schakelen welke de kwestie veroorzaken.” M.a.w.: Washington is pas tevreden als het door dreiging Cambodja tot een wat neutralere houding kan dwingen, zodat de vijand daar geen veilige aanvalsbases meer kan krijgen.

5 JAN 67 140

Amerika bindt zich nog niet

WASHINGTON, 5 jan. (AFP, Reuter, UPI) — Ook gisteren is nog niet duidelijk geworden of het spoedig zal komen tot vredesonderhandelingen tussen de Verenigde Staten en Noord-Vietnam. De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Dean Rusk, stelde zich op een persconferentie zeer voorzichtig op. De VS, zei hij, proberen nog steeds opheldering te krijgen over de jongste verklaring van de Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken, Dui Trinh. De „signalen”, die zij tot nu toe hebben gekregen uit Hanoi, schijnen voor Amerika niet voldoende te zijn.

Rusk herhaalde het bekende Amerikaanse standpunt, dat de bombardementen onmiddellijk gestaakt kunnen worden als vaststaat, dat dit zal worden gevolgd door vruchtbaar overleg. Hij zei er ditmaal niet bij, dat de Amerikanen ook eisen dat Noord-Vietnam een staking van de bombardementen niet gebruikt om zijn troepen en voorraden in Zuid-Vietnam te versterken. Men mag echter aannemen dat de Amerikanen wel vasthouden aan die eis en dat zij een inwilliging daarvan zien als een onderdeel van „vruchtbaar overleg”.

Dean Rusk zei dat hij nog niet kon zeggen of de verklaring van Dui Trinh ernstig is gemeend of alleen maar een propagandamanoeuvre is. Blijkt dit laatste niet het geval te zijn, dan zijn de Verenigde Staten bereid Noord-Vietnam „meer dan halverwege tegenover te komen”. (Trui Dinh zei op 31 december dat Noord-Vietnam bereid is tot onderhandelingen, als de Verenigde Staten hun bombardementen en alle andere oorlogshandelingen tegen Noord-

Vietnam staken. Later heeft Hanoi via een Amerikaanse journalist in Parijs en later ook via de Franse regering de verklaring van Dui Trinh bevestigd.).

De diplomatieke vertegenwoordiging van Noord-Vietnam in Parijs gaf gisteravond nogmaals een verklaring uit over de kwestie. Die verklaring luidt: „De Democratische Republiek Vietnam is bereid vredesbesprekingen te voeren met de Verenigde Staten, maar dan moeten de Verenigde Staten eerst de bombardementen en alle andere oorlogshandelingen tegen Noord-Vietnam onvoorwaardelijk staken. Dit is het standpunt van de Democratische Republiek Vietnam. Alles wat er meer over wordt verteld is fantasie.”

„Onvoorwaardelijk”

Later werd uitgelegd dat deze verklaring is bedoeld als een correctie op de berichtgeving van de Amerikaanse journalist in Parijs, die met een hoge Noordvietnamese diplomaat had gesproken. Het verschil zit in het woord „onvoorwaardelijk”. In eerste instantie dacht iedereen dat de staking van de bombardementen niet permanent hoefde te zijn om Hanoi aan de conferentietafel te brengen. Nu blijkt dat de Noordvietnamezen dit wel degelijk eisen.

De president van Zuid-Vietnam, generaal Van Thieu, heeft gisteren opnieuw onderhandelingen tussen Zuid-Vietnam en het Nationale Bevrijdingsfront (Vietcong) afgewezen. „Ik ga alleen met een vertegenwoordiger van het Front aan één tafel zitten als hij deel uitmaakt van de delegatie van Hanoi,” aldus Van Thieu. De generaal legde daarbij opnieuw de suggestie van president Johnson, dat Saigon en Front rechtstreekse onderhandelingen moeten voeren, naast zich neer.

In Saigon is meegedeeld, dat de Amerikaanse luchtmacht gisteren bombardementen heeft uitgevoerd op Hanoi en Haiphong. Tevens werd een spoor- en verkeersbrug in Lang Son, op slechts twintig kilometer afstand van de Chinese grens bestookt.

Ten noordwesten van Saigon kwamen vier Amerikaanse soldaten om het leven en 21 werden gewond, toen vliegtuigen van de Amerikaanse luchtmacht bij vergissing hun eigen troepen bombardeerden.

En maar doorgaan in Vietnam . . .

SIJAN VAN N. ZC

Over Vietnam wisselen blakend optimisme en diep pessimisme elkaar regelmatig af. Dat is al een langjarige traditie geworden. Op dit ogenblik is het optimisme weer in zwang in Washington, zij het dat men het bepaald niet blakend kan noemen en nog minder algemeen.

Er is een bezoek van president Johnson geweest aan paus Paulus die nu weer een vredesmissie zou overwegen. Van generaal Westmoreland komen weer berekeningen van dodentallen der Viêtcong, waaruit men mag opmaken dat die zo langzamerhand de lust tot vechten wel moet vergaan.

Dan is de Zuidviëtnamees minister van buitenlandse zaken opvallend aan het reizen via Parijs waar hij gemakkelijk mensen kan ontmoeten van het Nationale Bevrijdingsfront. Duidt dit alles er op dat een gesprek nu echt wat nader is gekomen?

Uitbreiding

Wie dat denkt, vergeet dat intussen ook geleidelijk aan de mogelijkheid wordt geopend om van Zuid-Viëtnam uit Viêtcong-eenheden te achtervolgen tot op het grondgebied van Laos en vooral Cambodja. Dat zou dan een uitbreiding van het gevechtsterrein betekenen, een nieuwe intensivering van de strijd. En tussen haakjes een die zeker de noodzaak zou oproepen nog meer Amerikanen overzee te sturen. Dat duidt niet op een naderende oplossing.

Er zijn zeker geen tekenen die er op wijzen dat Hanoi de strijd al zo moe is dat die er niet een nieuw strijdtoneel bij zou durven nemen. Aan de andere kant is er voor Hanoi ook weinig hoop dat de meerderheid in de V.S. het vechten zat is geworden. De laatste Harris-poll berekent dat 62 % er tegen en slechts 22 % voor is dat de V.S. een matiging van de strijd (met name het staken van de bombardementen) in te stellen om te laten zien hoe vredelievend Amerika wel is. Een anti-oorlogforum onder leiding van de tegen Johnsons herverkiezing agerende senator McCarthy trok wel veel televisiebekijks, maar dat zegt nog weinig.

Aan de andere kant begint men zich veel meer zorg te maken over

de invloed van de uit Vietnam terugkerende neger-soldaten op de rassenconflicten in het land zelf. De mannen die goed genoeg waren om in Vietnam te vechten zijn er zeker de mannen niet naar die er genoeg mee nemen teruggestuurd te worden naar de sloppen om daar werkloos rond te hangen.

Balans

Buitenlandse experts die de strijd bekijken, zien dat de Amerikaanse positie inderdaad een stuk sterker is geworden in de laatste paar jaar. Maar de communistische positie is niet evenredig verzwakt. Als die al verzwakt is. Een afwegen van winst tegen wat dit gekost heeft, is dan ook bepaald niet voordelig voor Washington.

Generaal Beaufré, de Fransman

Buitenlands overzicht

die indertijd in de Indochinese oorlog gevochten heeft, vertelt aan het blad Newsweek dat hij de situatie van toen herkent in die van nu en hij meent dat geen overwinning mogelijk is. Sir Robert Thompson, de Brit die op Malakka de guerilla tegen de communisten won, ziet geen militaire oplossing, alleen een waarbij Zuidviëtnamees politiek, economisch en militair zelf opgewassen is en ook opgewassen wil zijn tegen de Viêtcong. Dat laatste is al zo vaak geprobeerd en het is steeds maar niet gelukt.

De voortekenen zijn ook nu niet gunstiger. En intussen zit er dan voor de V.S. weinig anders op dan doorgaan op de oude voet. Het zit erin dat ze daarmee nog bezig zullen zijn bij de volgende jaarwisseling.

De last van de dollar

De versoberingsplannen die president Johnson de Amerikanen als onaangename nieuwjaarsgroet

heeft aangekondigd, zullen vooral buiten de V.S. hun grootste en bitterste effect hebben. Dat is nu eenmaal een konsekwentie van het feit dat de dollar de dobber is waarop het betalingsverkeer in de wereld drijft. En het buitenland zal moeilijker aan dollars kunnen komen, dat is de teneur van wat Johnson wil.

Voor nu het Engelse pond zich door devaluatie wat buiten schot heeft gesteld, voelt Amerika gevoelig hoe belangrijk de dollar in de wereld is. En de verdedigingsmaatregelen zijn niet onlogisch.

Dat betekent niet dat de Amerikaanse economie er zo slecht voorstaat. Maar door allerlei oorzaken gaan er meer dollars het land uit dan er terugkomen. De betalingsbalans is zwaar uit zijn evenwicht. En dat kan onaangenaam worden, bijvoorbeeld doordat Washington een uitverkoop zou moeten gaan houden van zijn goudreserves.

Gevolgen

Vele dollars gaan naar het buitenland door de oorlog in Viëtnam, door de investeringen van Amerikaanse bedrijven elders, door het verlenen van hulp aan andere landen. Wat dit eerste punt betreft, zal er geen verlichting van de last mogelijk zijn, meent de president. En dus wordt de oplossing gezocht bij de twee andere.

Dat betekent al direct dat de buitenlandse hulp op een lager peil komt dan ooit tevoren. De bedrijven zal het moeilijker gemaakt worden dollars te exporteren voor vestiging van dochterondernemingen in Europa en elders, iets waartoe de regering in Washington door pressie goed in staat is. Dit is bijvoorbeeld in Parijs al toegejuicht, want president De Gaulle heeft het niet zo op de economische veroveringstochten die vanuit de V.S. worden ondernomen.

Zijn blijdschap is maar betrekkelijk gerechtvaardigd, want het zal erop neerkomen dat de Amerikaanse bedrijven nu ter plaatse financieringsmogelijkheden gaan zoeken wat een verhoging van de rentevoet in Europa teweeg kan brengen. En dat is nu ook weer niet zo plezierig.

Huivering

Of het ook zal lukken het toe-

risme effect nog een vraag. De hoogte zal in geval ja zijn,ropa dus ge. Zo voelt Et. Amerika een konsekwentie dollar — overwens van overgewaard

Voor de te verwachte gellen om b getto's te v loosheid on volking te v troffen zull betaalt mer voor de no te houden. J noodzaak d anderen dat zelf. Er zijn mogelijk v die zouden handel voo ders treffe allen nog c hebben.

De Amer last dat hu geworden betalingsve steeds ond; aanvaardb; gevonden. die last oodragen doe

Aan al onze medewerkers en
sympathisanten in Nederland.

Beste Vrienden/Kameraden/Geestverwanten,

Wij kunnen terugzien op een aantal geslaagd en zelfs zeer goed geslaagde Kerst- en Oudjaarakties in tal van plaatsen in ons land. De zaak Vietnam die steeds dringender wordt begint nu eerst recht tot het Nederlandse volk door te dringen. Met verdubbelde energie het nieuwe jaar in!

Niet alleen de Rotterdamse Aktiegroep Vietnam vestigde stevig de aandacht op de Vietnamese volkerenmoord, maar ook akties in den Haag, Haarlem, Alkmaar e.o. Leeuwarden, Arnhem en andere plaatsen kwamen in het nieuws. In Amsterdam kunnen we terugzien op een bijzonder geslaagde manifestatie, die door de medewerking van een aantal kunstenaars zelfs zoveel publiciteit trok, dat de t.v. in het buitenland haar versloeg. We hopen de samenwerking met deze kunstenaars bij onze betogingen in Amsterdam voort te zetten.

Het hieronder volgende wil U op de hoogte stellen van de plannen in Amsterdam. Op herhaalde aandrang van diverse zijden willen wij de derde zondag in de maand-betogingen verschuiven naar de derde zaterdag en wel met ingang van de Aprilmaand. Dus: januari (15) en februari (19) nog op zondag en (let op) de maart-betoging op Goede Vrijdag (24 maart) met een heel byzondere manifestatie, waarvoor wellicht geen vergunning zal worden gevraagd. U hoort hiervan nader.

Zondag 15 januari om 3 uur bij de Dokwerker te Amsterdam

Ook deze keer willen wij met enig dof tromgeroffel de mars begeleiden, die in het teken van de Vietnamese doden staat. Om de in het westerse geweten als spoken rondwarrende doden voor te stellen willen wij ons in lakens hullen en een grote doodskop meevoeren, terwijl ook op de mee te dragen spandoeken dit soort voorstellingen worden afgebeeld. Verder neme ieder zijn reeds gemaakte borden en spandoeken e.d. mee. Wellicht willen nog enkelen enige doodkistjes maken om die mee te nemen. Ook zwarte vlaggen zijn welkom. Trouwens we laten de andere vlaggen ook niet thuis. Komt allen in zo groot mogelijke getale en neem lakens mee om om te slaan. Hoe meer er met een laken lopen hoe beter! De mars gaat deze keer o.a. door de Jordaan en eindigt weer in Frascati.

De plaatselijke aktiegroepen buiten Amsterdam worden steeds talrijker en aktiever. Wanneer er in Uw plaats nog niets bestaat vraagt dan inlichtingen bij onderstaand adres. Aldaar kunt U ook aktiemateriaal bestellen: pamfletten, affichés, speldjes, plakplaatjes (vietnam met in het midden een kruis) en "rode handen" (wij zijn allen medeplichtig)

Ook de komende verkiezingstijd is een goede gelegenheid om het landelijke Nederlandse pùblik de Vietnamese spiegel voor te houden! Bezoekt politieke vergaderingen en vraagt de "heren-politici" zich uit te spreken over deze oorlog, die nu steeds duidelijker tegen een volk wordt gevoerd dat voor zijn vrijheid en welvaart vecht. Verdubbel Uw aktiviteit!

Namens de Aktiegroep Vietnam

Landelijk contact-adres:
Belieslaan 2 Heiloo

Otto H. Boetes

Postgiro 1263483 t.n.v. Aktiegroep Vietnam te Heiloo.

V.S. onderzoeken bereidheid van Hanoi tot gesprek

Uitlating Noordvietnamees te Parijs wekt zekere hoop

De Verenigde Staten hebben donderdag een beroep gedaan op de Noordvietnamese regering nadere bijzonderheden te verstrekken over een uitlating van de Noordvietnamese vertegenwoordiger in Parijs, Mai Van Bo, waaruit zou blijken dat Hanoi bereid is een Amerikaanse aanbod voor vredesonderhandelingen te bestuderen als de V.S. hun bombardementen op Noord-Vietnam onvoorwaardelijk zullen hebben stopgezet.

De woordvoerder van het Witte Huis, Moyers, zei dat de Amerikaanse regering hoopt dat er een officiële bekrachtiging van Hanoi komt van de verklaringen van Mai Van Bo.

State department houdt vast aan standpunt

Inmiddels heeft donderdag een woordvoerder van het State department nog eens gezegd dat Amerika bereid is de bombardementen op het noorden stop te zetten zodra het ervan verzekerd is dat de andere partij een daarmee corresponderende en adequate de escalatie tot stand brengt. Het stopzetten zou, aldus deze woordvoerder, kunnen gebeuren voordat vredesonderhandelingen beginnen, of het bevel daartoe zou de eerste stap in het kader van de onderhandelingen kunnen zijn. Onder „de-escalatie” verstaan de V.S. een inkrimping van militaire activiteiten, aldus de woordvoerder.

De Noordvietnamese vertegenwoordiger in Frankrijk maakte zijn opmerkingen aan een lunch met diplomatieke correspondenten. Hij zei dat de Amerikaanse bombardementen niet tot gevolg hebben gehad dat het moreel van de bevolking is aangetast, de economie was verstoord of de regering had gewankeld. „Indien de bombardementen permanent en onvoorwaardelijk zouden worden stopgezet en Washington zou vervolgens voorstellen contact met Hanoi op te nemen, geloof ik dat dit voorstel zal worden overwogen en bestudeerd”, aldus Mai Van Bo.

De Noordvietnamese diplomaat wees niet alleen de jongste stappen af van de Amerikaanse vertegenwoordiger bij de Verenigde Naties, Goldberg, en de Engelse minister van buitenlandse zaken, Brown, maar ook die van de secretaris-generaal der Verenigde Naties, Thant, omdat inmenging van de wereldorganisatie in de zaak-Vietnam in strijd zou zijn met de akkoorden van Genève.

De Noordvietnamese minister van

Mai Van Bo

zware industrie, Nguyen Van Tran, heeft daarentegen donderdag op het congres van de Franse communistische partij te Parijs verklaard dat het standpunt van zijn regering blijft gebaseerd op haar uit vier punten bestaande programma, alsmede op het daarmee corresponderende, uit vijf punten bestaande programma van het Zuidvietnamese bevrijdingsfront.

(De vier punten, die in april van het vorige jaar door premier Pham Van Dong van Noord-Vietnam voor het eerst zijn geformuleerd, zijn: 1. Erkenning van de fundamentele nationale rechten van het Vietnamees volk, t.w. onafhankelijkheid, soevereiniteit, eenheid en territoriale integriteit. De V.S. moeten hun troepen en oorlogsmaterieel uit Zuid-Vietnam terugtrekken, hun basen daar ontmantelen, hun militaire alliantie met Zuid-Vietnam opheffen en alle oorlogshandelingen tegen Noord-Vietnam staken. 2. Strikte nakoming van de militaire bepalingen van de Geneefse akkoorden van 1954 in afwachting van de hereniging van Vietnam door vreedzame middelen. 3. De aangelegenheden van Zuid-Vietnam moeten worden geregeld door het volk van Zuid-Vietnam zelf, in overeenstemming met het programma van het Zuidvietnamese bevrijdingsfront zonder buitenlandse inmenging. 4. Hereniging van Vietnam door vreedzame middelen zonder buitenlandse inmenging.

Minister Nguyen Van Tran, die eveneens secretaris is van de Noordvietnamese arbeiderspartij (de communistische partij), noemde de Amerikaanse vredesinitiatieven „farces”.

De uitlating van Nguyen Van Tran over de vasthouding aan de vier punten ontnemt de waarde aan een door het Franse persbureau A.F.P. aar uitlatingen van wat het noemt „poli-

ieke deskundigen” ontleende hypothese, volgens welke de opmerkingen van Mai Van Bo schijnen te bevestigen dat de ontruiming van Vietnam door de Amerikaanse troepen niet beschouwd wordt als een vereiste voor vredesonderhandelingen.

Soeslow

Soeslow, de belangrijkste Russische partijtheoreticus, heeft donderdag in een rede te Leningrad verklaard dat het alleen aan de leiders van de Chinese communistische partij te wijten is, dat „de Amerikaanse aanvallers” in Vietnam niet volkomen kunnen worden geïsoleerd. Soeslow beschuldigde de Chinese leiders ervan, dat zij het imperialisme helpen „door hun weigering om gezamenlijke acties ten behoeve van Vietnam te ondernemen en door hun misdadige anti-Russische politiek”. Hij zei echter te verwachten „dat vroeg of laat het gezonde verstand in China zal overwinnen”.

Zie verder pag. 4

Wil Hanoi toch onderhandelen?

PARIJS, WASHINGTON (AFP) — In diplomatieke kringen is de hoop herleefd dat Hanoi bereid is tot onderhandelen als de Verenigde Staten hun bombardementen op dat land staken. De aanleiding hiertoe vormt een verklaring van de Noordvietnamese vertegenwoordiger in Parijs, Mai Van Bo, dat als de VS, na definitieve en onvoorwaardelijke stopzetting van de bombardementen, zouden voorstellen met de regering in Hanoi in contact te treden dit voorstel zal worden bestudeerd. Het Witte Huis heeft onmiddellijk Hanoi om een officiële bevestiging verzocht.

Bo deed zijn verklaring tijdens een lunch hem aangeboden door de diplomatieke pers in de Franse hoofdstad. Hij zei dat het standpunt van zijn regering inzake een vreedzame oplossing van de kwestie-Vietnam is, dat Amerika het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront moet erkennen, ermee moet onderhandelen en alle vraagstukken inzake Zuid-Vietnam met deze organisatie, die zij als de werkelijke vertegenwoordigster van het Zuidvietnamese volk ziet, moet oplossen. Hanoi eist voorts erkenning van het programma van vier punten, dat het als basis voor een regeling van de kwestie heeft opgesteld.

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft bevestigd dat de VS bereid zijn de bombardementen op Noord-Vietnam geheel te staken zodra zij de verzekering hebben gekregen, dat deze maatregel gevolgd zal worden door een dienovereenkomstige tegenprestatie van Noord-Vietnam. Woordvoerder McCloskey zei dat de Amerikaanse regering bereid is aan onderhandelingen zonder voorwaarden met de Noordvietnamese regering deel te nemen op welk tijdstip dan ook.

Diplomaten en waarnemers bij de VN achtten de voorstellen van Mai Van Bo bemoedigend. Zij zouden er toe strekken, aan te tonen, dat Hanoi, hoewel het moeite doet om een politieke overwinning te behalen, aan de andere kant niet uit het oog verliest dat het zeer moeilijk zal zijn

het Amerikaanse expeditieleger te verslaan. Naar de mening van zekere deskundigen schijnen de verklaringen van Bo tevens te bevestigen, dat de ontruiming van de Amerikaanse troepen niet beschouwd wordt als een vereiste voor vredesonderhandelingen.

Inmiddels heeft Ngoejen Van Tien, lid van het Centrale Comité van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront en permanent vertegenwoordiger van het front in Hanoi, verklaard dat het Bevrijdingsfront onafhankelijk van de Noordvietnamese regering is en als een zelfstandige eenheid beschouwd en behandeld moet worden. Hij zei dit in een vraaggesprek met Harrison Salisbury, adjunct-hoofdredacteur van de „New York Times“ die op het ogenblik in Noord-Vietnam vertoeft.

V.S. onderzoeken bereidheid van Hanoi tot gesprek

Vervolg van pag. 1

Verliezen

Het Amerikaanse departement van defensie heeft donderdag meegedeeld, dat er in Vietnam vorig jaar driemaal zoveel Amerikanen zijn gesneuveld als in de vijf voorgaande jaren samen.

Volgens het Pentagon zijn het vorig jaar 5008 Amerikanen gedood en 30.093 gewond, waarmee de totale verliezen vanaf 1 januari 1961 op 6664 gesneuvelden en 37738 gewonden zijn gekomen.

Bij een luchtgevecht boven Noord-Vietnam hebben Amerikaanse Phantom-straaljagers vandaag twee Noord-vietnamese Mig-21-toestellen neergehaald, zo heeft een Amerikaanse woordvoerder in Saigon meegedeeld.

Het aantal Mig-21-toestellen dat deze week door de Amerikanen werd neergeschoten bedraagt nu negen. De Amerikaanse Phantoms maken gebruik van raketten die door de uitlaat-hitte van vijandelijke vliegtuigen worden aangetrokken.

Nguyen Van Tien, lid van het centrale comité van het Zuidvietnamese bevrijdingsfront, waaronder de Vietcong ressorteert, en permanent vertegenwoordiger van het front in Hanoi, heeft verklaard dat het bevrijdingsfront onafhankelijk van de Noordvietnamese regering is en dan ook als zelfstandige eenheid beschouwd en behandeld moet worden.

Nguyen Van Tien zei dit in een vraaggesprek met Harrison Salisbury, adjunct-hoofdredacteur van de New York Times, die op het ogenblik in Noord-Vietnam vertoeft.

Nguyen Van Tien wees er met nadruk op, dat het bevrijdingsfront en de regering in Hanoi niet overal hetzelfde over denken. Zo werd er in het programma van het front rekening gehouden met een politiek van „neutralisme” — wat daar precies onder verstaan moet worden zei hij niet — terwijl Hanoi een loyaal lid van het communistische blok was en zou blijven.

Salisbury merkte hierbij op dat het beeld dat Nguyen Van Tien van het bevrijdingsfront geeft, wel erg veel verschilt van dat wat vele Amerikanen voor juist houden, namelijk dat het een organisatie is, gesticht en geleid door het bewind in Hanoi en hieraan volkomen ondergeschikt.

Tien had voorts gezegd dat het noorden niet namens het zuiden kan spreken. De strijd in Zuid-Vietnam werd geleid door het front en niet door Hanoi. Voor alle aangelegenheden betreffende Zuid-Vietnam moest men bij het front zijn en daarom moest het vertegenwoordigd zijn op vredesbesprekingen. De kwestie van de hereniging van Vietnam moest door Hanoi en het front op voet van gelijkheid besproken worden, waarbij het front dan in alle kwesties die het zuiden raakten, zou moeten beslissen.

Het bevrijdingsfront, aldus Tien, meent dat de hereniging slechts geleidelijk tot stand kan komen.

In aansluiting op de daags tevoren

op last van de Britse minister van buitenlandse zaken, Brown, afgelegde verklaring, waarin de teleurstelling van de Britse regering over het afwijzend antwoord van Noord-Vietnam op het voorstel van Brown voor besprekingen van Amerikaanse en Noord- en Zuidvietnamese vertegenwoordigers op Brits grondgebied wereldkundig werd gemaakt, heeft de woordvoerder van het Foreign Office er gisteren op gewezen dat de kwestie van eventuele vertegenwoordiging van het Nationale bevrijdingsfront op een conferentie geen belemmering voor een bijeenkomst behoefde te vormen. De Amerikaanse regering had immers herhaaldelijk duidelijk gemaakt dat dit een kwestie was waarover te praten viel. De Britse regering hoopt, volgens de woordvoerder, nog steeds dat de Noordvietnamezen van gedachten zullen veranderen.

...dreigt Am...
...een kleine hel...
Amerikaanse be-
...aagt op het ogen-
...nhalf miljard dollar;
...dat tekort door zijn
...met drie miljard te ver-
...aar het is de vraag of hij
...etal zal bereiken, zodat er
...nd jaar nog een tekort van
...e een miljard zal zijn. Maar
...een aanzienlijke versterking
...positie van de dollar beteke-
...en een sterke economie als de
...rikaanse kan een tekort van die
...e van grootte goed hebben.

Hanoi's initiatief

HET IS MOEILIK om het door de Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken, Nguyen Duy Trinh, geformuleerde aanbod te analyseren, waarin Hanoi zegt onderhandelingen te zullen beginnen wanneer de Amerikanen hun bombardementen op en verdere oorlogshandelingen tegen Noord-Vietnam zouden staken. De Amerikaanse reactie erop is begripelijkwijze dan ook zeer voorzichtig. Men tast kennelijk de mogelijkheden af, die achter dit aanbod schuilgaan, dat een nuanceverschil vertoont met eerdere Noordvietnamese voorstellen.

Het, zo men wil „essentiële”, verschil is dat Hanoi niet langer zegt dat onderhandelingen met de V.S. „zouden kunnen” volgen na het staken van de gevechtsacties tegen Noord-Vietnam, maar dat deze onderhandelingen ook inderdaad over „ter zake doende kwesties” zullen plaatsvinden. Op het eerste gezicht komt Hanoi met deze mededeling tegemoet aan Johnsons op 29 september te San Antonio afgelegde verklaring dat Amerika bereid is het bombarderen uit de lucht en de beschieting vanuit de zee op Noord-Vietnam terstond te staken wanneer dit tot „vruchtbare besprekingen” zou leiden.

Toch is de kans gering dat deze besprekingen, hoezeer zij ook „in de lucht” schijnen te hangen, in werkelijkheid erg nabij zijn, daar er voor beide partijen waarschijnlijk een heel aantal verzwegen, maar daarom niet minder zwaarwegende nevenvoorwaarden moeten worden vervuld. Bekend is bijvoorbeeld dat een van de voornaamste redenen waarom Washington de bombardementen en beschietingen niet wil opgeven — ook niet voor korte tijd — het onmiddellijke voordeel is dat dit oplevert voor de bevoorrading van de Noordvietnamese en Vietcong-eenheden. Zal deze bevoorrading worden stopgezet?

Ook zal Washington willen weten wat Hanoi onder „ter zake doende kwesties” verstaat. Zou dit betekenen dat de Noordvietnamezen aan hun vroeger gedane eis vasthouden dat Zuid-Vietnam wordt ontruimd en de macht wordt overgedragen aan het Nationale bevrijdingsfront voor Zuid-Vietnam, dan is de kans op een gesprek in het huidige stadium nihil.

Maar ook van Noordvietnamese zijde zal men pogen nadere garanties te verkrijgen alvorens aan de conferentietafel te gaan zitten. Zo is het bijvoorbeeld voorstelbaar dat Hanoi van zijn kant juist zal trachten te voorkomen dat, zolang de eventuele besprekingen zouden duren, Amerikaanse acties worden gericht op bevoorradingswegen door delen van buurlanden van Noord-Vietnam en in Zuid-Vietnam zelf. Ook zal Hanoi nauwkeurig de reactie van Peking moeten sonderen, niet alleen op de jongste Noordvietnamese stappen (waarvan China wel niet onkundig zal zijn), maar vooral inzake het antwoord dat op een Amerikaanse te-

in M...
dat zak...
U.S.S.R.).

In Leningr...
gehouden doo...
dervraagd o...
reisvisum ha...
van een pol...
het vliegtui...
daar aang...
politie, naa...
gen gebrac...
geleidende...
sprak, mi...
ik gebrac...

Na een...
gen kwa...
nale vl...
waar ik...
grenspol...
genomer...
vliegvel...
kreeg ee...
tel" dat...
gevezen...
door h...
dat tot...
duurde...
lift, g...
mijn...
dragen...
hok n...
ten, v...
Doo...
mijn...
len e...
de v...
tour...
gen...
misl...
Cook...
en zi...

Z

ver...
ver...
be...
er...
d...
w...
t...

Rusland gaat over tot bescherming van zijn schepen naar Vietnam

6 JAN 62 NRC

Protestnota aan Washington

De Sowjetunie heeft vrijdag in een krachtige nota aan de Verenigde Staten gezegd dat zij gedwongen is maatregelen te nemen om haar koopvaardischepen die op Noord-Vietnam varen te beschermen tegen Amerikaanse luchtaanvallen.

Waarnemers zijn van mening dat dit kan betekenen dat de Russische schepen zullen worden uitgerust met luchtdoelgeschut of dat de schepen een escorte van oorlogsschepen zal worden gegeven.

In de Russische nota wordt niet aangegeven welke maatregelen zullen worden genomen.

De nota protesteerde tegen een „piratenaanval“ op het Russische vrachtschip Pereslaw Zaleski, dat donderdag in de haven van Haiphong aan het lossen was. Bij een Amerikaanse luchtaanval vielen, aldus de nota, zeven bommen bij het schip, één ontplofte op een langzij liggende lichter. Niemand van de uit 41 man bestaande bemanning werd gewond.

De Russische nota eist bestraffing van de schuldigen en „het nemen van dringende en doelmatige maatregelen om dergelijke gebeurtenissen in de toekomst uit te sluiten“.

De Russische nota was de derde van deze aard in acht maanden tijd. In een eerder protest naar aanleiding van een aanval op 2 juni voor de Noordvietnamese haven Cam Pha had de Russische regering gezegd dat zij gedwongen zou zijn maatregelen ter beveiliging van haar schepen te nemen in geval van herhaling van een dergelijk incident.

De Russische bond van zeelieden heeft vrijdag gezegd mee te zullen blijven werken aan het verscheppen van ladingen naar Noord-Vietnam.

„Onbedoeld“

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft vrijdag gezegd dat, indien de Russische beschuldigingen van beschadiging van een Russisch schip in Hamphong juist zijn, de aanval op het schip „onbedoeld“ zou zijn geweest en dat hij „ten zeerste betreurd“ wordt. Het State Department zei dat het de beschuldiging nog onderzoekt en gaf de buitenlandse scheepvaart in de wateren van Vietnam de waarschuwing dat zij in de oorlogszone altijd gevaar loopt onbedoelde schade op te lopen.

Het Amerikaanse ministerie van defensie deelde gisteravond mee dat donderdag, toen volgens de Russen het incident gebeurde, drie afzonderlijke luchtaanvallen op doelen in het gebied van Haiphong zijn uitgevoerd. Deze doelen bevonden zich een tot anderhalve kilometer van de ligplaatsen van Russische schepen. De vliegers waren volgens het pentagon op de hoogte gesteld van de aanwezigheid van buitenlandse schepen in de haven en hadden opdracht gekregen deze niet in gevaar te brengen.

Bowles

De Amerikaanse ambassadeur in New Delhi, Chester Bowles, die op verzoek van president Johnson naar Cambodja zal gaan om daar met prins Norodom Sihanouk te gaan praten over de schuilplaatsen die communistische troepen volgens Amerikaanse gegevens op Cambodjaans gebied hebben, zal maandag in Pnom Penh aankomen; aldus is vrijdag in de Cambodjaanse hoofdstad bekendgemaakt.

„Terreur verdubbeld“

De „terreur“ van de Vietcong is in

de Amerikaanse plaatsvervangende ambassadeur in Eaigon belast met de pacificatie, Komer, vrijdag in een rapport bekendgemaakt. Volgens het rapport werden in 1967 3820 Zuidvietnamese burgers door de Vietcong vermoord tegen 1618 in 1966. De ergste maand was december toen 584 burgers werden gedood, van wie 200 bij de actie tegen Dak Son, waar de tegenstander vlammenwerpers en granaten gebruikte. Volgens het rapport van Komer doel de „toegenomen terreur veronderstellen dat de vijand wanhopiger wordt“. „Hij is militair gezien aan de verliezende hand terwijl de druk van de bondgenoten stijgt“, aldus het rapport dat voortzegt dat ook het aantal ontvoeringen door de Vietcong stijgt namelijk van 3507 in 1966 tot 5368 in 1967.

Vliegtuigverliezen

Amerika heeft tot dusver in de Vietnamsese oorlog bijna 2.000 vliegtuigen verloren, zo heeft een Amerikaanse woordvoerder in Saigon meegedeeld; 999 ervan waren in de lucht getroffen en wel 779 boven Noord-Vietnam en 220 boven het zuiden. Verder zijn 166 toestellen op de grond en bij ongelukken verloren gegaan.

Laos

De pro-communistische Pathet Lao heeft in een boodschap aan de mede-voorzitters van de Geneefse conferentie van 1962 (Groot-Brittannië en de Sowjetunie) geprotesteerd tegen Amerikaanse luchtaanvallen op het dorp Moeong Liet, in het noordoosten, op 13 december.

Naar het Noordvietnamese persbureau meldt werden bij de aanval, die „werd uitgevoerd door Amerikaanse toestellen die in Thailand zijn gestationeerd“, meer dan 300 mensen gedood of gewond. (Reuter-A.F.P.)

Vier ingezonden brieven uit de N.R.C.

167

Actiegroep Vietnam.

Dezer dagen ontving ik een verzoek om adhesie met een petitie aan de Nederlandse regering. De petitie is gericht aan hoogleraren, kunstenaars, predikanten, artsen, advocaten; ze vraagt de regering om (1) "initiatieven te ontwikkelen die kunnen leiden tot het herstel van de vrede in Vietnam"; (2) "de Verenigde Staten van Amerika te verzoeken een einde te maken aan de bombardementen op Noord-Vietnam"

De politieke strekking van deze actie is min of meer duidelijk. Zonder een woord te reppen over de wijze waarop de vrede, geen terreur schuwende agressie van de Chinese stalinisten gestopt kan worden, dringt ze in feite aan op eenzijdige capitulatie. Het stoppen van bombardementen kan waarschijnlijk militair slechts vervangen worden door een massaler inzet: meer Amerikaanse moeders die het verlies van hun zoon bewenen op slagvelden tegen de dictatuur (van Hitler of Mussolini, van Stalin of Mao). Dat de Amerikaanse publieke opinie een massale slachting van Amerikaanse soldaten in Azië niet zal verdragen, valt te voorspellen.

De vrede die men hier nastreeft is die van de capitulatie. Kan er echter een duurzame vrede door een gedeeltelijke capitulatie worden afgedwongen? Wel door een totale capitulatie, zoals o.a. door de Praagse vredesbeweging en het wereldcommunisme gepropageerd. De werkelijke doelstelling van de communistische vredespolitiek heeft onlangs niemand minder dan de president van Tsjechoslowakije, Novotny onthuld: "De laatste tijd laat duidelijk zien dat ondanks de bereikte successen van de vredespolitiek en de politiek der vreedzame coëxistentie er reactionaire anticommunistische oorlogszuchtige krachten in de wereld bestaan die weigeren hun noodlot passief te aanvaarden. Zij zijn getuigen van verscherpte internationale betrekkingen." (Kadař Pravo, 13 april 1965; onze onderstreping).

Wie zich niet neerlegt bij de conceptie van de communistische wereldheerschappij is volgens Novotny een oorlogszuchtige militarist. De vredesbeweging is uitsluitend een exportgoed: het dient er toe de defensiebereidheid van het Westen te ondermijnen en het op zijn toekomst onder het communisme voor te bereiden. Welke les trekken we hier uit?

Wie het vertrouwen in het Westen opgeeft zal zeker met een gerust geweten deze en alle dergelijke petitie van "actiegroepen" en "vriendenkringen" (bijv. van Cuba) tekenen. Men denke echter niet het monopolie van ethisch handelen te bezitten. Bij ons zuchten (op een afstand!) over "die smerige oorlog in Vietnam" vergeten we de vraag naar de oorzaak, de vraag naar de dader. Geen petitie bereiken ons in de laatste tijd over de Baltische landen en al het smerige dat daar en in Tsjechoslowakije, Polen, Tibet enz. gebeurt. Humanitaire beginselen verwachten we er niet meer, we hebben deze landen afgeschreven, uit onze beschavingskring geschrapt. Welk land zal het volgende zijn?

De ethische goedkeuring die de kerken geven aan dit proces van afschrijving is een verbazingwekkend feit. Mijn vroegere landgenoot Hromádka is het gelukt van de door de eeuwen vrije en zelfs door de contra-reformatie niet getemde protestantse kerken een plooibaar instrument van de communistische staat te maken. De petitie die mij nu bereikt beroept zich op de sekretaris van de synode van de Nederlands Hervormde kerk; van het dozijn eerste ondertekenaars zijn er vier dominee. Moge onze kerken een lange tijd van non-conformisme en vrijheid beschoren zijn - desnoods door bloed en offers (hopelijk niet slechts door anderen!) betaald!

I. Gadourek, Haren.

N.R.C. 11 september 1965.

Vietnam en Oosteuropa

Prof. Gadourek, een gevluchte Tsjech, verwijst in zijn ingezonden stuk van donderdag 2 september herhaaldelijk naar zijn eigen ervaringen met het communisme in Oost-Europa. Daardoor wordt zijn houding inzake Vietnam kennelijk sterk bepaald. Daardoor ziet hij niet in dat gebeurtenissen en toestanden in Oost-Europa zo weinig maatgevend zijn voor die in Vietnam, dat de toestand in Zuid-Vietnam vrijwel het spiegelbeeld is van die in sommige Oosteuropese landen, met name Oost-Duitsland.

Of deze diagnose ook opgaat voor andere Oosteuropese landen, mag hier onbesproken blijven, maar voor Oost-Duitsland bewijzen de opstand van 1953 en de voortdurende stroom van vluchtelingen (sinds de tweede wereldoorlog zijn er van een bevolking van 17 miljoen mensen niet minder dan twee miljoen naar het Westen gevlucht!), dat het volk het communistische regime haat en dat dit zich slechts met buitenlandse militaire hulp kan handhaven.

In Zuid-Vietnam is het omgekeerde het geval: daar is de grote meerderheid van het volk communistisch gezind (wat blijkt uit de hardnekkigheid, waarmee de Vietcong zijn guerrilla-oorlog volhoudt, want een guerrilla kan slechts worden gevoerd met volledige steun van de bevolking) en kan de niet-communistische regering zich slechts handhaven met voortdurende buitenlandse militaire steun.

Om twee redenen is een communistisch regime voor Zuid-Vietnam het meest wenselijk: omdat de meerderheid van de bevolking het wil en omdat van een communistische regering te verwachten is dat we, in tegenstelling tot de huidige, de economische en culturele ontwikkeling voortvarend zal aanpakken (zie bijv. China).

Over het karakter van het communisme maak ik me geen illusies. Onder een communistische regime zal Zuid-Vietnam geen vrijheid van meningsuiting, partijvorming, vereniging en vergadering hebben, waarop wij West-Europeanen zo gesteld zijn. Maar dat betekent geen achteruitgang, want onder het huidige regime heeft het die evenmin. En de recente geschiedenis heeft overduidelijk getoond, dat er in Zuid-Vietnam geen enkele omvangrijke bevolkingsgroep is waarop een democratisch regime in het Westen zin zou kunnen steunen. Men kan een land nu eenmaal niet democratisch maken in weerwil van zichzelf.

Dr. W.A. Verloren van Themaat,
Amsterdam.

N. R.C. 20 september 1965.

Actiegroep Vietnam

In uw mening van 11 september geeft prof. dr. I. Gadourek zijn opvatting over de betekenis van de doelstellingen van de "Actiegroep Vietnam", die de Nederlandse regering wil uitnodigen initiatieven te ontwikkelen tot het herstel van de vrede in Vietnam en de Amerikaanse regering te verzoeken de bombardementen op Noord-Vietnam te staken.

Het komt mij voor dat de opvatting van collega Gadourek berust op een rampzalige vergissing omtrent wat in Vietnam geschiedde en geschiedt. Kort gezegd gaat het volgens G. om een "vrede, geen terreur schuwende agressie van de Chinese communisten". Besindigen van de bombardementen en van de oorlog zou eenzijdige capitulatie betekenen.

De strijd is niet tegen agressie uit het Noorden, maar tegen de meerderheid van de bevolking uit het Zuiden.

Aan de opstand in het Zuiden wordt steun verleend uit het Noorden. Of men dit agressie kan noemen is de vraag, nu het hier gaat om twee delen van één land, en die steun pas werd verleend toen op vrije verkiezingen niet meer kon worden gerekend en de opstand in het Zuiden was uitgebroken. Hoe groot is die steun? Jean Lacouture schatte deze op 10 pct. in een artikel in 1965 verschenen in de New Leader. Toen de redactie van dit tijdschrift nadere inlichtingen daarover vroeg aan het Pentagon werd geantwoord dat men daar het percentage hoger schatte, n.l. 15 à 20 pct. (Verg. Jean Lacouture: Le Vietnam entre deux paix, Paris 1965, p.183)

De nu gevoerde strijd van de V.S. is een op den duur hopeloos ondernemen, dat de kans vergroot van Chinese hulp - en daarmee samenhangende invloed - en het risico meebrengt van oorlog met China.

De vraag is of er een methode kan worden gevonden waarop Amerika zich uit Vietnam zonder "gezichtsverlies" zou kunnen terugtrekken.

De affaire-Vietnam is echter geworden tot een zaak van nationaal prestige, dat onwrikbaarder zijn eisen stelt, naarmate er meer doden zij gevallen. Vandaar dat de beëindiging van de oorlog vooral een kwestie is van Amerikaanse binnenlandse politiek.

De bovengenoemde gegevens over Vietnam zijn vooral ontleend aan de zojuist verschenen studie van Robert Scheer: How the United States got involved in Vietnam. Het is een publikatie van het Center for the Study of Democratic Institutions (Santa Barbara, California), waarvan erevoorzitter is Paul G. Hoffman (van de Marshallhulp) en voorzitter William O. Douglas (rechter in het hooggerechtshof).

Prof. Mr. B.V.A. RÖLING.
Groningen.

N.R.C. 28 september 1965.

Aktiegroep Vietnam.

In Uw mening van 20 september geeft prof. mr. B.V.A. Röling zijn visie op de genese van de oorlog in Zuid Vietnam.

Ter adstructie van deze visie maakt hij gebruik van gegevens van Robert Scheer. Ik heb deze feiten niet gelezen, maar aanvaard de feiten op gezag van prof. Röling en de genoemde bestuursleden van het Center for the Study of Democratic Institutions.

In hoeverre de door prof. Röling getrokken konklusies die van Scheer zijn, kan ik dus niet beoordelen. Ik zal er van uitgaan dat de konklusies van de hand van prof. Röling zijn, althans dat hij ze met instemming citeert.

Het is niet mijn bedoeling een voor mij meer akseptabele opvatting van de oorlog van Vietnam tegenover die van prof. Röling te stellen. Daartoe lijkt een ingezonden-stukkenrubriek nauwelijks de juiste plaats, gezien de beknoptheid die geëist kan en moet worden. Mijn reactie betreft wel de tendieuze, eenzijdige wijze waarop prof. Röling de feiten groepeert en konklusies trekt. Welke mening men ook wenst te verdedigen, er zal toch een minimum aan kritisch vermogen en objectiviteit in acht genomen moeten worden.

In het kort komt echter wat geschiedde hierop neer: de strijd voor de onafhankelijkheid, zowel tegen Frankrijk als tegen Japan werd gevoerd onder leiding van Ho Chi Minh, die naar Eisenhower's inlichtingen 80 pct. van de bevolking van Vietnam achter zich had. De nederlaag van Dien Bien Phoe leidde tot de akkoorden van Genève die inhielden: het staken van de strijd, terugtrekken van de legers aan beide kanten van de 17de breedtegraad, wederzijdse emigratievrijheid gedurende 300 dagen, hereniging door algemene verkiezingen. Die verkiezingen zouden zonder twijfel een overwinning voor Ho en zijn communisme hebben gebracht. Vandaar dat de onder Amerikaanse invloed in het zadel geplaatste katholieke Diem, mede onder Amerikaanse pressie, weigerde aan verkiezingen mede te werken, in strijd met de akkoorden een terreur begon tegen de Viet-Minh-aanhangers in Zuid Vietnam, en een groot leger op de been bracht, getraint op guerilla-oorlog tegen de Viet-Minh. De loyaliteit van Diem's leger werd verkregen door de verklaring van de Amerikaanse ambassadeur Collins, dat Amerika slechts het leger zou bekostigen als het trouw was aan Diem.

In verband met de emigratiebepaling verhuisden ongeveer een miljoen mensen van Noord naar Zuid, en 150.000 van Zuid naar Noord. Men heeft dit wel uitgelegd als "een keuze voor de vrijheid". De grote meerderheid die naar Zuid-Vietnam emigreerden, waren militairen-plus-familie van het vroegere Franse koloniale leger (200.000) en voorts de katholieke bevolkingsgroep (679.000), die altijd een bevoorrechte positie onder Frankrijk had gehad en destijds eigen eenheden had gefourneerd tegen de Viet Minh.

Diem bouwde zijn administratie op uit deze katholieke minderheid, die vóór anderen profiteerde van de Amerikaanse steun. De Vietnam-lobby in de Verenigde Staten, onder de inspirerende leiding van kardinaal Spellman, en gesteund door de C.I.A., bouwde het sprookje op dat Diem het mirakel verrichtte van het land vrij te houden van communisme en er welvaart en tevredenheid te brengen. Men heeft later wel gezegd, dat dit vooral een mirakel was van "public relations".

Toen de verwachtingen dat verkiezingen zouden gehouden worden geleidelijk was verdwenen, en mede onder invloed van een averechts werkende landhervorming en een toenemende terreur van Diem, stond de boerenbevolking op (1959). Om dit verschijnsel te rijmen met de tot dan verkondigde tevredenheid van de bevolking werd de mythe geschapen van de agressie uit het Noorden.

Kennedy heeft, op de grondslag van het C.I.A.-rapport van generaal Lansdale, de steun aan Diem vermeerderd, militaire "adviseurs" gezonden en een program ingeluid van sociale hervorming dat beoogde de bevolking anti-communistisch te maken. Dit programma leidde in praktijk tot het bijbrengen van de plattelandsbevolking in "strategic hamlets", hetgeen nog groter verbittering veroorzaakte. Het Amerikaanse "White Paper" van oktober 1961, waarin de verheugde bemoeiing met Vietnam werd verdedigd, verkondigde dat Zuid-Vietnam door agressie uit het Noorden werd bedreigd. Maar men moest erkennen, dat de wapens van de Viet Cong van Franse of Amerikaanse makelij waren, en niet van Russische! Als verklaring werd gegeven: "The Communists have avoided any large-scale introduction of Soviet-bloc arms into South Vietnam for this would be too clear evidence of their direct involvement".

Geleidelijk heeft men oog gekregen voor het wanbeheer van Diem, vooral door de daad van monnik Quan Duc, die uit protest zichzelf opelijk verbrandde. Diem is dan ook verwijderd. Maar nog steeds weigert men in te zien dat de Amerikaanse bemoeiing in Vietnam betekent, dat aan de meerderheid der bevolking niet de vrijheid wordt gelaten tot bepaling van de eigen levenswijze. Zij betekent dat in de strijd tegen het communisme de Amerikaanse wil aan de bevolking van Vietnam wordt opgelegd.

De teneur van zijn ingezonden brief is, dat de bevolking van Noord en Zuid-Vietnam in grote meerderheid achter Ho-Tsji Minh staat, en dat de bevolking van Zuid-Vietnam door de V.S. verhinderd wordt haar mening te uiten en te realiseren door zich aan te sluiten bij Noord-Vietnam.

Prof. Röling begint te konstateren, dat ten tijde van de strijd om onafhankelijkheid tegen Frankrijk Ho Tsji Minh de steun van 80 pct. der Vietnamese bevolking had. Dit is niet verwonderlijk. Het betreft hier een nationale strijd om de onafhankelijkheid, een doel dat zonder twijfel de meerderheid der bevolking kon verenigen, zeker om een figuur van het formaat van "oom Ho".

Dat deze 80 pct. ook de communistische beginselen omhelsde, is niet zo waarschijnlijk, en blijkt ook niet uit de gegevens. Prof. Röling zegt dat ook niet. Wel neemt hij het op in een reeks feiten, die de aanhang van de communist Ho moeten illustreren.

Vervolgens "ontzenuwt" prof. Röling de bewering dat de migratieverhouding (20:3), die in het voordeel van Zuid-Vietnam is, een graadmeter zou zijn voor de aanhang van beide regimes, door de migranten van Noord naar Zuid in groepen te delen. Hij meent kennelijk, deze groep (ca. 1.000.000 mensen) aldus weg te redeneren. Het is duidelijk dat als een miljoen mensen verhuizen daar een reden voor is. Dat het merendeel van deze mensen niet als reden op zal geven: "Een afweging van de communistische en democratische ideologieën, die in het voordeel van de laatste is uitgevallen" is voorstelbaar.

Eveneens zullen de Zuid-Noord migranten op een dergelijke kristalheldere wijze het communisme prefereren. Bij dergelijke beslissingen (vergelijk verkiezingen) liggen de zaken niet zo abstract en simpel. De voorkeur voor een van beide regimes speelt mee, als een van de vele factoren. Wij blijven echter in gevallen als deze spreken van een graadmeter. Het feit dat prof. Röling afbreuk meent te doen aan de waarde van de beslissing van 579.000 Noord- Zuid migranten is absurd.

Dat deze mensen kennelijk gegronde redenen hebben om het Noordelijke gebied te verlaten, blijft een onaangetaast feit. Op de wijze van prof. Röling voortredenerend, valt het niet moeilijk de aanhang van Ho Tsji Minh tot nul te reduceren met de opmerking dat het communisten of sinofielen zijn.

Nadat prof. Röling getwijfeld heeft aan de waarde van de beslissing van het miljoen Noord-Zuidmigrant, verzuimt hij datzelfde te doen bij Zuid-Noordmigrant. En passant geeft prof. Röling een sneer op de gekochte loyaliteit van het Zuid-Vietnamese leger aan Diem. Hier schijnt Röling te vergeten dat in het algemeen de loyaliteit van grote groepen individuen parallel loopt met hun belang, financieel belang in dit geval; eventueel een reden tot misantropie; geen reden voor een selectieve sneer aan het adres van Diems leger. In een volgende passage gispt Röling de Amerikaanse pogingen "de bevolking anti-communistisch te maken".

Merkw aardigerwijze volgt wederom geen kwaad woord over de communistische indoctrinatie. En dat ondanks het feit, dat de communistische indoctrinatie middels cel-voering, politiek onderwijs, communicatiemiddelen en politieke commissarissen, een klassiek en geperfekteerd wapen vormt, vergeleken waarbij de Amerikaanse pogingen afsteken als amateuristische experimentjes.

Tegen het einde van zijn brief komt Röling te spreken over het vrijlaten (door de Amerikanen uitersard; van communistische druk wordt wederom niet gerept) van de bevolking in haar keuze van de eigen levenswijze. Dat bij de keuze onder dergelijke omstandigheden tussen een door de Noord-Vietnamese communisten gegarandeerd communisme (dat pas-klaar geïmporteerd wordt), en een door het intern van rening verschillende Amerika niet met zekerheid gegarandeerde democratische staatsvorm (die nog zelf opgebouwd moet worden ook), het begrip vrijheid van keuze zijn inhoud verliest, onderkent prof. Röling niet.

Ten slotte konkludeert Röling dat de V.S. de strijd niet kunnen winnen en dus terug moeten trekken. Afgezien nog van het door- klinkende défaitisme en de inmiddels habituele eenzijdigheid (kan bijvoorbeeld de Vietcong de strijd op den duur met hoop tegemoet zien?) wordt de situatie op weinig kritische wijze gesimplificeerd

Er wordt totaal geen aandacht geschonken aan de mogelijkheid dat er voorlopig altijd ergens een front zal zijn in de nabijheid van China. Het verlaten van militaire stellingen heeft (helaas) doorgaans geen kalmerende werking op een expansie zoekende tegenstander. En dat China moreel, en in bescheiden mate materieel, in de strijd participeert, is, naar ik begrijp, ook de mening van prof. Röling.

Het heeft mij pijnlijk getroffen dat prof. Röling aan de menings- vorming over de kwestie Vietnam heeft bijgedragen met een tendentieuus artikel. Hij heeft door extreme simplificatie de toestand niet ver- helderd, doch zijn betoog ernstig geschaad. Hij heeft met micro- scopische blik de Amerikaanse opvattingen en toestanden kritisch bezien; en dat is mooi. Maar voor hij die opvattingen kan verwerpen zal hij de communistische opvattingen en toestanden even kritisch en met dezelfde lenzen, moeten bezien.

Dat men extreme simplificaties, eenzijdige meningsvorming en meten met twee maten wel vaker tegenkomt, is geen verontschuldiging voor een onafhankelijke denker.

R.W.F. UHLENBECK
Utrecht.

VREDE en ZELFBESCHIKKING voor VIETNAM

67

WAAROM DEMONSTREREN WIJ ?

DE VERONTRUSTING OVER DE BARBARESE OORLOG IN VIETNAM NEMT ZIENDEROGEN TOE ! TUSSEN PUIN VAN HUN HUIZEN, IN HUN VERBRANDE HUTTEN, TE MIDDEN VAN HUN VERGIETIGDE RIJSTVELDEN ... IN HET GEBRAKTERDE DOOR CHEMIKALIEN ONTBLADERDE OERVOUD, VERDREVEN UIT HUN DORPEN EN BESTOOKT DOOR BOMMEN, GASEN., NAPALM EN LAZY DOGS, STERVEN DAGELIJKS, O O K T E R I J L U D I T L E E S T, TALLOZE MANNEN, VROUWEN EN KINDEREN OVER GEHEEL VIETNAM.

HIERTEGEN RICHT ZICH ONZE PROTEST.

Het vietnamese volk wil meer dan ooit in volledige vrijheid en zelfstandigheid zijn eigen leven inrichten, zonder buitenlandse inmenging. Maar zijn sociale revolutie, zijn strijd tegen honger, armoede en feodale onderdrukking wordt nu al meer dan twintig jaar geblokkeerd - eerst door Frankrijk, thans door Amerikaanse inmenging.. Een inmenging met steeds gruwelijker middelen, naarmate het fiasco duidelijker wordt.

Het protest en verzet tegen deze brutale oorlog en zijn duistere doeleinden wordt steeds feller. Juist ook in Amerika zelf groeit de kritiek op deze gevaarlijke oorlogspolitiek.

Vietnam is ver van hier - maar ook het Nederlandse volk begint nu in beweging te komen. De kerken beginnen zich steeds nadrukkelijker uit te spreken. Politieke partijen die tot voor kort nog een onduidelijke of kritiekloze houding aannamen, worden door deze ontwikkeling gedwongen stelling te kiezen. Tenslotte zal onze regering haar politiek inzake Vietnam moeten wijzigen. En dat dit spoedig gebeurt is ons aller verantwoordelijkheid.

DEMONSTRATIES KUNNEN NIET BIJ ALLE MIDDELEN GEBRUIKT WORDEN OM DIT TE BEREIKEN.

OOK DE PUBLIEKE OPINIE IS EEN FACTOR IN DE INTERNATIONALE POLITIEK !

Het jongerencomité "Vrede en Zelfbeschikking voor Vietnam" is opgericht om vorm te geven aan de stijgende verontrusting.

Bij dit comité zijn meer dan 20 jongerenorganisaties van verschillende politieke en levensbeschouwelijke overtuiging aangesloten.

Het wil alle in een democratie aanvaardbare middelen (ook demonstraties) gebruiken om zijn doeleinden begrip te wekken bij de bevolking en regering. De doeleinden zijn:

1. stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam
2. erkenning van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront als zelfstandige onderhandelingspartner.
3. terugtrekking van alle buitenlandse troepen
4. zelfbeschikking voor het zuidvietnamese volk.

TOELICHTING:

De oorlog in Zuid Vietnam is in eerste instantie een intern Zuid-Vietnamees konflikt: een opstand van grote delen van het volk tegen een uitbuitend en korrupt bewind. Dit sociale konflikt kan men niet oplossen door bombardementen op het grondgebied van een andere staat (Noord Vietnam). Dat heeft juist een zeverrechts effect: Noord-Vietnam wordt meer en meer bij het konflikt betrokken. En die bombardementen blokkeren de weg naar de onderhandelingstafel. Daarom eisen wij stopzetting van de bombardementen op Noord Vietnam.

Amerikaanse voorstellen voor onderhandelingen zijn tot dusver steeds gericht aan de regeringen van Noord-Vietnam en China en de Sovjet Unie.

MAAR NIET AAN DE PARTIJ, WAARTEGEN DE AMERIKANEN IN EERSTE AANLEGE VECHTEN: HET ZUIDVIETNAMESE BEVRIJDINGSFRONT, meestal Vietcong genoemd.

Maar de genoemde regeringen kunnen niet over de hoofden van de eigenlijke strijders, van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront, heen onderhandelen.

Daarom vragen wij om erkenning van het Bevrijdingsfront als zelfstandige delegatie bij onderhandelingen.

Onderhandelingen tussen alle betrokken partijen moeten er komen. En die onderhandelingen zullen moeten leiden tot:

Terugtrekking van alle buitenlandse troepen en verzekering van het zelfbeschikkingsrecht voor het hele Vietnamese volk.

ANDERS IS ER GEEN UITZICHT OP HET EINDE VAN DEZE BARBAARSE OORLOG!

Ons uiteindelijke streven is, dat de Nederlandse regering bovenstaande 4 punten als beleidslijn gaat aanvaarden. Daarvoor proberen wij de publieke opinie te mobiliseren. Daarvoor dient deze demonstratie.

Werk mee, help mee in het bekostigen van meer akties. Stort uw bijdrage op postgira 695135 t.n.v. H.Langedijk met vermelding: "Utrechts jongerenkomitee Vrede en Zelfbeschikking voor Vietnam".

Secretariaat: B.Mutsaers, Nieuwe Gracht 12 Utrecht.

VIET NAM

Een neergeschoten Amerikaans vliegtuig wordt naar het „vliegtuigenkerkhof” getransporteerd.

Na twintig jaar oorlog mag het toch eindelijk wel **VREDE EN ZELFBESCHIKKING**

In september 1965 besloten de vertegenwoordigers van 16 jongeren- en studentenorganisaties hun krachten te bundelen voor wat betrof hun protest tegen het voortduren en voortdurend verergeren van de oorlog in Vietnam.

Zij stichtten het Jongerenkomitee Vrede en Zelfbeschikking voor Vietnam. Dat betekende niet, dat een aantal kleine klubjes hun Vietnam-geweten susten met het oprichten van nog weer een komitee. Het stichten van het Jongerenkomitee (JK) was een politieke daad, ondernomen door jongeren van socialistische, christelijke, kommunistische en studentenhuizen. De deelnemende organisaties presenteren zich elders in dit blad. Als grondslag voor de actie werden vier punten aangenomen. Deze vier punten houden zich niet bezig met oplossingen voor Vietnam die het Vietnamese volk zelf moet bepalen. Zij formuleren alleen een aantal voorwaarden voor de vrijheid van Vietnam, waarvoor wij ons hier in Nederland kunnen inzetten. In 1965 vond men ze tamelijk verstrekkend. Nu zijn ze door velen geheel of gedeeltelijk overgenomen:

Natuurlijk waren er mensen, die ons niet „objektief” meer vonden omdat we „soe-las aan één van de strijdende partijen” gaven, en „daardoor de oorlog verlengden”. Wij zijn ons op het standpunt blijven stellen, dat onze vierpuntgrondslag inhoudt, dat het verzet van het Vietnamese volk gerechtvaardigd is. Natuurlijk kan er beter vandaag dan morgen een einde aan deze moordende oorlog komen, maar voorwaarde is, dat de Vietnamezen dan hun recht op zelfbeschikking kunnen uitoefenen. En voor dat recht op zelfbeschikking strijdt niemand anders dan het Vietnamese volk, onder leiding van het Bevrijdingsfront. Zo is het ook aangevoeld door de duizenden mensen die bij huis-aan-huis en andere akte al onderhalf keer zoveel geld bijeen hebben gebracht als er nodig is voor de eerste zending van 10.000 meter plastic, die vlak na het verschijnen van deze kvant aan het Bevrijdingsfront is overhandigd.

Er is dus alweer een „bodem” aanwezig voor onze volgende solidariteitsactie. Dat er een volgende zal moeten zijn, staat buiten kijf. De steeds verhoogde eskalatie noodzaakt ons, steeds duidelijker onze solidariteit tot uitdrukking te brengen. Niet met woorden, maar met daden. En niet alleen door een paar bestuurders van organisaties maar door iedereen. Jong of oud; op bedrijf, fabriek, school en in de buurt: Actie moet er komen! Dan alleen zullen we werkelijk de stoot kunnen helpen geven tot het terugtrekken van de Amerikanen en hun bondgenoten en de bevrijding van het Vietnamese volk.

te e in ie nam goot:

1. Stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam.
2. Erkenning van het Bevrijdingsfront als onderhandelingspartner.
3. Terugtrekking van alle buitenlandse troepen uit Vietnam.
4. Zelfbeschikking voor het Vietnamese volk.

In de loop van 1965 en 1966 vonden o.m. plaats:

een nacht dagen en nachten durende picket-linie voor het Amerikaanse konsulaat in Amsterdam, enkele massale demonstraties (Amsterdam, Den Haag), de uitgave van een brochure.

Een aantal nieuwe organisaties sloten zich aan. De discussie werd aangespannen over de wijze waarop wij op de voortdurend toenemende Amerikaanse eskalatie moesten antwoorden. Het antwoord werd:
Grotere solidariteit met de Vietnamezen.

Dat kreeg, op voorstel van het Bevrijdingsfront, de vorm van de actie.

PLASTIC CONTRA NAPALM

(Plastic wordt door de Vietnamese bevolking gebruikt om zich tegen napalmbommen — zie elders in dit blad — te beschermen. De geïsoleerde napalm-waarschuwing heeft zich aan het plasticfolie waaronder men bescherming heeft gezocht en dat voor het tot ontbranding komen van het napalm kan worden afgevoerd. Daarna kunnen de getroffenen zich — als ze geluk hebben — uit de voeten maken.)

Deze actie wakte zeer veel reacties op.

Deze krant wordt uitgegeven door het Jongerenkomitee Vrede en Zelfbeschikking voor Vietnam, postbus 2056, Amsterdam-C., postgiro 611302.
PRIJS: f 0,40

Bij afname grotere aantallen korting.

UIT DE INHOUD

- ▶ Waarom vindt Bertrand Russell dat er een Internationaal Tribunaal moet komen? U kunt het lezen op pag. 11.
- ▶ Honderd jaar koloniale onderdrukking heeft het Vietnamese volk niet op de knieën gekregen zie pag. 9.
- ▶ Hoe het Bevrijdingsfront ontstond en waaruit het bestaat zie pag. 5.
- ▶ De verborgen geschiedenis van de escalatiestappen en de onderhandelingspogingen op pag. 6 en 7.

Benzine, petroïeum en polystyreen: NAPALM

„Een deel petroleum, een deel benzine en twee delen polystyreen”, dat is volgens de New York Post van 26 augustus 1966 de formule voor napalm, het verschrikingswapen dat door de Verenigde Staten op grote schaal tegen de Vietnamese bevolking wordt gebruikt.

Door veel en mild aan de door het Jongerenkomitee Vrede en Zelfbeschikking voor Vietnam georganiseerde actie PLASTIC CONTRA NAPALM (waarover elders in dit blad méér) te geven, hebben vele Nederlanders het lijden van de Vietnamezen enigszins helpen verlichten. Het grimmige toeval wil, dat de plasticgrondstoffenfabrikanten niet alleen schatten verdienen aan de sterk vergrote vraag naar polystyreen, maar evenzeer verdienen aan het door de Vietnamezen ertegen gebruikte plastic-folie (PVC).

Vervolg zie pag. 2

VIETNAM: het standpunt van de politieke partijen

De volgende vier vragen werden gesteld aan leden van de Tweede Kamer-fracties van de politieke partijen.

1. Vindt U de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam gerechtvaardigd, of bent U van mening dat deze bombardementen onaanvaardbaar zijn en een oplossing van het conflict in de weg staan, ook al ondersteunt U de Amerikaanse interpretatie van de Vietnamese oorlog?
2. Welke is naar uw mening de rol van China in de Vietnamese oorlog?
3. Is de Vietnamese oorlog naar uw mening een sociaal-economisch conflict?
4. Welke initiatieven zou Nederland kunnen en moeten nemen ter beëindiging van de Vietnamese oorlog?

PvdA: Ruijgers

1) Op 28 december 1966 diende de PvdA in de Tweede Kamer een motie in, die de regering uitnodigde een beroep te doen op Washington tot stopzetting van de bombardementen. De motie werd verworpen. Alleen de leden van de PvdA, de PSP en 2 leden van de A.R. stemden vóór. Daags daarna heeft ook Oe Thant een dergelijk beroep op Washington gedaan. Men mag daaruit concluderen, dat Oe Thant de voortzetting van de bombardementen zo niet als de enige dan toch momenteel als belangrijkste hinderpaal ziet om tot onderhandelingen te komen.

2) Of, in hoeverre en op welke wijze Peking militair in de Vietnamese oorlog is betrokken, kan van hieruit moeilijk nauwgezet worden vastgesteld. In ieder geval is het politiek in het conflict-Vietnam betrokken, alleen reeds door de accoorden van Genève van '54. Ik ben

van mening, dat in deze de houding van Moskou speerpeler is dan de starre houding van Peking en dat deze starre houding ertoe bijdraagt de oorlog in Vietnam onnodig te doen voortduren.

3) In alle minder ontwikkelde landen is de primaire vraag niet de keuze tussen communisme en democratie, maar de oplossing van het armoede-vraagstuk. In zoverre kan men zeggen, dat het gaat om een sociaal-economisch conflict. In al deze landen kan het communisme niet door de democratie worden overwonnen door geweld, maar op den duur alleen door ingrijpende sociale en economische hervormingen. In de westerlijke wereld wordt dit te gemakkelijk en te vaak over het hoofd gezien. We moeten eindelijk eens alleren Azialische problemen alleen door een Europese bril te kunnen zien.

4) De mogelijkheden van Nederlandse initiatieven tot beëindiging van de Vietnamese oorlog zijn beperkt. In het atoomtijdperk wordt over oorlog al vrede in de

wereld beslist over de kleine landen heen. Maar als het gaat om de opbouw en de organisatie van een vreedzame wereld, kunnen de kleinere landen plotseling weer een grotere rol spelen, omdat zij minder direct betrokken zijn in de machtspolitieke vragen van deze tijd en zich daardoor gemakkelijker kunnen concentreren op andere.

Voor de Nederlandse politiek inzake Vietnam zijn daarom 3 punten van belang. In de eerste plaats moet in het Nederlandse beleid duidelijk zijn, dat Nederland geen partij is in de Vietnamese oorlog en daarom van dog tot dog de vraagstukken onafhankelijk en op eigen mérites beoordeelt. In de tweede plaats moet Nederland een zodanig omzichtig beleid voeren, dat de kansen open blijven om daardoor invloed uit te oefenen op de Amerikaanse politiek in de richting van vrede in Vietnam. In de derde plaats moet het Nederlandse beleid zich nu reeds concentreren op de talrijke vraagstukken, die aan de orde zullen komen, als ook Vietnam eindelijk tot vrede komt.

NAPALM

De onderstaande gegevens over de werking van napalm-A en -B en over de gemaakte oorlogswinsten zijn ontleend aan een publikatie van de Amerikaanse „Citizens' Campaign against Napalm”.

„Napalm is een geleï-achtige substantie die zeer ontplofbaar is en zich hecht aan alles waarmee het in aanraking komt. Het brandt met een zeer intense hitte. De fatale effecten van napalm ontstaan niet alleen door verbranding. Er kan ook verstikking optreden door een plotseling toegelaten van de zuurstof en de onontwikkelde leste

vanuit technisch oogpunt als chemische oorlogvoering beschouwd worden.

„De Air Force is dol op napalm...” Amerikaanse piloten worden, nadat hun vliegtuigen met 500-kg zware napalmbommen geladen zijn, „voorzien van een kaart waarop een vierhoek aangegeven is en bevolen elk dorpie in het gebied te bombarderen.” Wees-

GEEN MEDISCHE HULP

Na ontvangst van een rapport van het Internationale Rode Kruis heeft een Zwitserse humanitaire organisatie, die bekend staat onder de naam „Terre des Hommes” twee medische waarnemers naar Zuid Viet Nam gestuurd. Ze berichten: „... kinderen werden aangehouden welke van top tot teen verbrand waren maar die alleen met velselme behandeld worden, tengevolge van het gebrek aan zelf, watten, verbandgans en personeel... op veel plaatsen was er een slachtofferlijstje, terwijl er juist vliegen rondkropen op kinderen die levend gevlid waren...” Een verzoek van „Terre des Hommes” om getroffen kinderen via een luchtbrug naar Europa over te brengen voor een goede behandeling werd door het Witte Huis op 17 januari 1968 geweigerd. Waarschijnlijk werden

Intussen leggen deze „moet“-kontrakten de grote ondernemingen geen windvleien. Het jaarverslag over 1965 van Dow-Chemical, een van de chemische reuzen, die overigens sinds kort ook een groot bedrijf in Nederland heeft, merkt op: „Gedurende 1965 was de belangrijkste ontwikkeling (voor wat betreft de levering aan de overheid, HR) de levering van zeer belangrijk materiaal voor de Vietnamese konflikt. Het jaar kenmerkte zich door een verdere uitbreiding van de omvang van de verkoop aan de regering.” Het gaat daarbij trouwens niet alleen om napalm maar ook om allerlei andere goederen, zoals „gevechtsoogstbestuders van de „Ranch-Hand” eenheid van de luchtmacht, die bijna 1 miljoen gallons planten-vernietigingsmiddelen van Dow Chemical (1,6 miljoen dollar) en Monsanto (3,3 miljoen dollar) zullen verwerken.”

Maar alleen al voor napalm ontving

Napalm werd het eerst ontwikkeld tegen het einde van de Tweede Wereldoorlog en werd in het Pacific-gebied gebruikt bij zuiveringscampagnes (Industrial and Engineering Chemistry, augustus 1946). Niettemin, aldus Louis F. Fieser, scheikunde-professor aan de Harvard-Universiteit, en een van de uitvinders van napalm, werd „napalm oorspronkelijk ontwikkeld om tegen militaire doelen gebruikt te worden. Niemand dacht; er een moment aan, dat het tegen mensen gebruikt zou worden.“

Onlangs werd een nieuwe formule ontdekt voor een „verbeterd“ soort napalm, bekend als „Napalm-B“, dat veel kleveriger is dan de oude soort; als het op de huid komt, is het er onmogelijk weer af te vegen. Het napalm-B, waarin polystyreen als verdikkingsmiddel gebruikt is, heeft nu de vroegere soort voor het grootste deel vervangen. Chemical and Engineering

Een Nederlandse luchtmacht-officier, op 23 september 1966 door het VPRO-programma „Uitlaat“ naar zijn indruk van napalmproeven op de Vliehorst gevraagd, antwoordde volmondig: „Frachtig“ en gaf een entoesiaste beschrijving van de oranje paddenstoelwolk die langzaam optrok. De Legervoorzichtingsdienst vond het echter nodig het „prachtig“ te schrappen. Zo zijn we hier dan toch ook nog wel.

News van maart 1966 schreef: „De luchtmacht heeft een stevig veiligheidsdekkeel op het napalm-B-programma gelegd, voornamelijk uit angst voor picket-lines van demonstranten tegen de oorlog.“

Napalm wordt in Vietnam elke dag gebruikt, niet alleen bij gevechtacties, maar voornamelijk tegen de bevolking in de dorpen en op het platteland. Bijna 25 miljoen kilo napalm worden maandelijks door het Leger aangekocht voor gebruik in een massale campagne om de boeren naar door de Amerikanen gecontroleerde gebieden te drijven. Als intimidatie-wapen tegen de burgerbevolking is napalm de tastbare uitdrukking van de Amerikaanse bedoelingen in Vietnam — te terroriseren en te vernietigen ter „pacificatie“. Napalm wordt vaak verward met de „niet-schadelijke“ chemicaliën en gassen die eveneens in Vietnam worden beproefd door het Pentagon; en inderdaad kan het gebruik van napalm

... We kwamen weer in horizontale stand boven het doel... en ik zing een glimp op van drie met riet gedekte hutten die aan de oever van een of ander water stonden te branden... Ik vroeg de commandant naar het doel. „Ja, om de waarheid te zeggen, dat weten we nooit zeker“, zei hij, je kan werkelijk niet veel zien bij deze snelheden... Maar meestal kan je er wel van op aan, dat alles wat bevoegt in de Delta, VC is.“ (VC, lid van het Bevrijdingsfront, HR).

In augustus 1966 hoorden vele Amerikanen waarschijnlijk voor het eerst van napalm, toen het bij ongeluk afgeworpen werd op soldaten van de Amerikaanse 1ste Infanterie Divisie. Volgens een AP-bericht van 26 augustus werden zeven Amerikanen gedood en meer dan twintig gewond.

De napalm-bombardementen op Vietnamese dorpen zijn echter geen vergissingen; die zijn een integrerend deel van de oorlog die de VS aan het voeren zijn en onthullen het genocide-karakter van die oorlog. Voor degenen die Johnson's voorwaarden weigeren te aanvaarden is verbranding de beloning.

Two F-105 straalvliegtuigen verschijnen in formatie boven de horizon, draaien uiteen, dan vliegt er een over het rookbaken en laat een spoor van zilveren, vierkantige tanks vallen. Na vier seconden stiltte, barsten licht-oranje vlammen los op regelmatige afstanden van elkaar over een terrein van tegen de vijftig meter breed en twaalf honderd meter lang, Napalm.

„Aah“, riep de generaal (Brigadegeneraal James F. Hollingsworth, ondercommandant van de Eerste Infanterie Divisie), „leuk, leuk, Keurig. Vlieg 's wat lager, dan kunnen we zien wie er daar beneden nog is overgebleven.“ „Hoe weet u nu zeker dat de scherpschutters van de Vietcong in die strook die u verbrandde zaten?“

„Dat weten we niet. Het rookseu was maar een gissing. Daarom zetten we dat hele bos maar in de fik. Er is niks waar ik meer van hou dan Cong doden. Beslist, meneer.“

(Nicolas Tomalin in de Sunday Times, Londen, 5 juni 1966).

WIE MAAKT NAPALM EN WAAROM?

Hoewel de woordvoerders van de verschillende maatschappijen die bij de productie van napalm in de VS betrokken zijn unaniem beweren dat het de vaderlandslievende plicht van elke industrie is om alles waarom de regering vraagt, te leveren, staan ze niet bepaald te trappelen om de mate van hun patriotisme openbaar te maken.

Als ze met vredeshitsers, zoals de Chemical Week hen omschrijft, gekonfronteerd worden trachten ze de aandacht af te leiden door te zeggen dat men maar „voor de Russische ambassade moet gaan demonstreren“ (aldus een aandeelhouder van Witco Chemical Company). De president van DOW Chemical Company, Herbert L. Doan zei in een onderhoud met „Students for a Democratic Society“ dat een onderzoek door DOW naar het gebruik van haar producten in Vietnam op zichzelf in zekere zin immoreel zou zijn. Chemical Week van 20 augustus 1966 zei, dat het unfair van de beweging voor vrede in Vietnam was, om de industrie te beschuldigen, omdat die immers de door het Pentagon aangeboden contracten wel „moest“ aannemen.

... In maart 1966 verhoogde DOW de prijs van polystyreen tot tien dollarscents per (Am.) pound (75 cent per kg.) en ongetwijfeld moet vaderlandslievende gevoelens leiden op 1 oktober 1966 tot een prijsverhoging tot 17 cts per pound oftewel p.m. f. 1,25 per kg.

IN NEDERLAND

Deze verdubbeling van de prijs van de grondstof polystyreen zal niet nalaten zijn gevolgen te hebben voor de prijzen van plastic-artikelen in de hele wereld. Als eerstdaags onze plastic regenjassen, verpakingsmateriaal en kinderbijden veel duurder worden weten we dat we dat aan de Amerikaanse oorlog in Vietnam te danken hebben.

Het is zeer waarschijnlijk dat in Nederland de Staatsmijnen polystyreen produceren. De verkoopafdeling van dit bedrijf zal al wel voor de verleiding van de Amerikaanse fantasieprijs bezweken zijn. Maar het kan nooit te laat zijn om de Nederlandse regering onder druk te zetten, haar bedrijf niet te laten meewerken aan genocide in Vietnam.

Dat is niet zo belangrijk als de duikboten die niet naar Zuid-Afrika mogen. En zeker zo dringend. Huib Riethof.

EEN DRAKERIG VERHAAL...

Op een winderige dag in januari 1967 stapten twee vertegenwoordigers van het Jongerencomité op de pont over het Amsterdamsche IJ. Zij waren op weg naar de Nederlandse Draad- en Kabelfabrieken DRAKA in Amsterdam-Noord.

De DRAKA is een groot concern, dat niet alleen draden en kabels tekent, maar ook allerlei plastic-artikelen op de markt brengt, zoals matrassen en plastic-folie, bijvoorbeeld voor regenjassen. De beiden naar commerciële maatstaven zeer sober geklede jongelieden werden ontvangen met sigaren in een soort directionele conferentiekamer. Toen zij het doen van hun komst, de aankoop van 10.000 meter plastic voor het Nationale Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam uiteen hadden gezet, viel er wel even een stilte. Maar deze werd spoedig verbroken door de vertegenwoordiger van de DRAKA, die zei: „O, dat werk kennen we. We leveren plastic-folie al jaren aan de BB...“

betreffende de levering werden gemaakt.

Toen bleek, dat de DRAKA-fabrieken ook te maken hebben met een van de belangrijke grondstoffen voor napalmbommen. Men meldde ons, dat de prijzen van deze plastic op de wereldmarkt met sprongen omhoog zijn gegaan sinds het uitbreken van de Vietnamese oorlog.

Met verbijstering konden we dus vaststellen, dat de DRAKA langs twee kanten aan de Vietnamese oorlog ging verdienen: aan de grondstoffen voor napalmbommen en aan de beschermingsmiddelen van de Vietnamezen ertegen... Hoe meer napalmbommen, des te meer plastic voor de Vietnamezen... De verbijstering duurde niet lang; reeds de volgende dag kwam de DRAKA-directie ons haastig meedelen, dat „het plastic ons haastig meedelen, dat „het geleverd kan worden.“ Men had dus toch morele scrupules gekregen. Het was natuurlijk jammer, dat die juist ten nadele van het Vietnamese volk waren uitgevallen.

OM DE VERDELING VAN DE GROND

Het is op een dag in juni, van het jaar 1962. Veertig mijl ten noorden van Saigon liggen twee compagnieën van het guerillaleger van het Bevrijdingsfront bij klaarlichte dag in hinderlaag, langs een druk bereden hoofdweg. Zij hebben zich verspreid over een afstand van een halve kilometer. Na drie uur wachten passeert het militaire convooi. Het wordt vernietigd. Niemand van de bevolking had de autoriteiten gewaarschuwd.

(New York Times, 18-6-1962).

Dit is slechts één van de vele voorbeelden van de, in dit geval passieve, steun van de Zuidvietnamese bevolking aan het Nationaal Bevrijdingsfront. Waarom die steun? In het nu volgende artikel willen wij trachten een antwoord te geven op deze vraag.

REVOLUTIONAIRE GUERRILLAOORLOG

In zijn inleiding bij Mao Tse Tung's „Guerillaoorlogvoering“ (Bezige Bij, Amsterdam 1965) gaat dr. A. L. Constandse na voor welke soort situaties de theorie en de praktijk van de guerillaoorlog door Mao Tse Tung is ontworpen. De guerilla ziet Mao als een revolutionaire oorlog tegen conservatieve machten die het staatsapparaat en het leger in handen hebben. Deze machten kunnen inheems zijn, in welk geval zij gesteund worden door een buitenlandse, imperialistische mogendheid. Zij kunnen ook uitheems zijn, in het geval van een koloniaal overheerst land. Een oorlog van deze aard kan

„Landhervormingen“ die niet door-
gingen, landeigenaars die na 1954
op hun verlaten eigendommen ter-
rugkeerden in het kielzog van de
Diem-soldaten; siedaar enige ver-
zwegen kanten van Zuid-Vietnams
sociaal-economische structuur die
aan de oorlog van nu ten grondslag
ligt.

meerderheid van een miljoen boeren
die geen grond bezaten. Deze boeren,
de landlozen en ook vele kleine boeren

Hoge Heren, nog iemand geïnteresseerd in Sociale Revolutie?

Minh. Deze basis is een betere garantie voor de overwinning gebleken dan de moderne militaire uitrusting van de Fransen, zoals hun nederlaag bij Dien Bien Phoe heeft geleerd. Deze agrarische hervormingen van de Viet Minh bleven bijna tien jaar van kracht. Totdat in het zuiden in 1954, na de scheiding van Vietnam in een noordelijk en een zuidelijk deel, Ngo Dinh Diem aan de macht kwam. Met Diem zette op het Zuidvietnamese plateland de contra-revolutie in: de landhervormingen van de Viet Minh werden ongedaan gemaakt; de grootgrondbezitters keerden terug naar de dorpen die zij tijdens de oorlog tegen de Fransen hadden verlaten, eisten hun grond die de Viet Minh onder de arme boeren had verdeeld op en begonnen weer overal pacht te innen, voelal met steun van de Zuidvietnamese regeringstroepen. De Franse schrijver Georges Chaffard schrijft over deze episode in zijn Boek „Indochina: Tien jaar Onafhankelijkheid“. „Er volgden op het plateland veelzijdige botsingen tussen de eigenaars die de pachtsommen kwamen innen en de boeren die hen ontoingen met stoken of geweren. Maar dankzij de relaties die zij bezaten of de functies die zij bekleedden, verkregen de landeigenaars de steun van de politie, of zelfs van het leger en keerden met versterking terug. Hele dorpen keerden zich dan tegen de krachten van het gezag“. En de Australische journalist Dennis Warner merkt in zijn boek „The Last

sprekend over het trage tempo van uitvoering van Diem's landhervorming, in zijn boek „The two Vietnams“ schrijft:

„Terwijl iedereen ernaar mag raden of een landhervorming snel uitgevoerd in 1956-57 de Tweede Indochinese oorlog (de huidige oorlog, p.k.) had kunnen voorkomen, blijft het niettemin 'n feit dat een grote massa op drift gevande landloze boeren een ideale voedingsbodem was (zoals altijd het geval is) voor communistische agitatie. De uitzondering op de regel zou een verrassing geweest zijn — Vietnam was gewoon geen uitzondering“.

Een goed voorbeeld van hoe het Vietnams Bevrijdingsfront er in slaagde de steun van de boeren te winnen in de oorlog tegen Saigon kan men vinden in het hierboven reeds genoemde boek van Dennis Warner. Warner beschrijft hierin de inhoud van een rapport dat in 1962 op het Bevrijdingsfront werd buitgemaakt. Dit rapport bevat een verslag van de opbouw van de verzetsorganisatie in een bepaald dorp in de Mekong-delta. Van één kaderlid in 1959 groeide de organisatie in dit dorp in verloop van een paar jaar uit tot een 2000 aktieve deelnemers, op een programma dat als voornaamste punt landhervorming bevatte.

DE HUIDIGE SITUATIE

Men zal zich afvragen hoe de huidige

dat overwegend leidaal is, omdat juist in deze situatie de economische, sociale en psychologische motieven aanwezig zijn voor een revolutionaire omwenteling.

GROOTGRONDBEZIT

Men zou enige tijd moeten zoeken om een voorbeeld te vinden dat beter bij het hierboven beschreven model past dan Vietnam. Hier was in de loop der tijd een situatie ontstaan die rijp was voor een revolutionaire omwenteling door het middel van de guerrillaoorlog zoals die door Mao Tse Tung is beschreven.

In de afgelopen honderd jaar heeft Vietnam een sterke concentratie van het grootgrondbezit meegemaakt, in welk proces de woeker een belangrijke rol speelde.

„De rijke landbezitters konden, dankzij de toenemende veiligheid in het land en dankzij hun relaties met de plaatselijke en hogere autoriteiten, hun winsten behouden en vergroten door hun domeinen uit te breiden met de grond van hun in gebreke blijvende schuldenaren. De grote domeinen werden groter en in toenemende mate verduenden de kleine boerenbedrijfs. Een handjevol grondeigenaren kwam te staan tegenover een aanwassend proletariaat”, aldus de Zuidvietnamese landbouwkundige Nguyen Van Hao in zijn boek „La nouvelle agriculture vietnamienne”. (Genève, 1963)

Vooral in de Mekong-delta nam het grootgrondbezit sterk in omvang toe. De concentratie van de grond in handen van enkelen, was hier één van de sterkste in de landen van het Verre Oosten. Ongeveer 2,5 procent van de grondeigenaars bezat hier bijna de helft van de grond. Twee op de drie families bezaten geen grond. Voor het hele gebied, dat tegenwoordig Zuid-Vietnam heet waren de cijfers, enigszins afgerond, als volgt: 800.000 kleine boeren, 90 procent van het totaal aantal landbezitters, bezaten samen 700.000 hektaren grond, 20 procent van het totaal oppervlak aan bebouwde grond; 75.000 middelgrote en grote boeren, 8 procent van het totaal aantal landbezitters, bezaten samen een miljoen hektaren grond, 30 procent van het bebouwde oppervlak en tenslotte waren er 6000 grootgrondbezitters, 1 procent van het aantal landeigenaars, die samen eveneens een miljoen hektaren grond bezaten. De rest van de grond, 20 procent, was in gemeenschapsbezit, werd periodiek onder de dorpsbewoners verdeeld, waarbij de rijken en machtigen ook hier weer aan het langste eind trokken. En dan was er tenslotte nog een

klasse van in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. De pachtprijs bedroeg gemiddeld de helft van de oogst. Maar hiermee was de grens van de uitbuiting nog niet bereikt. Hierboven is al opgemerkt dat de woeker een belangrijke factor was in de uitbreiding van het grootgrondbezit. De meeste pachters, de ta-diën, produceerden vaak niet genoeg voor het levensonderhoud van hun gezin. Zij zagen zich daarom genoodzaakt rijk of geld te lenen bij hun landheer, waarvoor zij dan na afloop van de nieuwe oogst het dubbele terug moesten betalen.

Als de ta-diën aan al zijn verplichtingen had voldaan, de pacht en woekerrente had betaald, hield hij in vele gevallen niet meer dan een derde gedeelte van de oogstopbrengst over. Dit restant was meestal te weinig om er tot de volgende oogst van te kunnen leven en halverwege het jaar moest hij dan weer bij de grondheer aankloppen voor een lening en de helse cirkel van de schulden begon opnieuw.

Volgens de grote deskundige op het gebied van de Indochinese landbouw, Pierre Gourou (L'Utilisation du sol indochinois, Parijs 1940), was de Vietnamese pachter een „hojige (die zich) in de macht (berooft) van de landeigenaar die over zijn arbeid naar believen kon beschikken”.

Het resultaat van deze vormen van exploitatie van de kleine boeren was, zoals hoven reeds is gezegd, enerzijds een klasse van grootgrondbezitters die zich geheel hadden afgewend van produktieve activiteiten, daar woeker en pacht de beste middelen waren om hun kapitalen vruchtbaar te maken; anderzijds een grote klasse van verarmde, uitgebuite en ontevreden boeren. Een situatie dus waarin de revolutionaire grondstof hoog lag opgestast en waarin maar weinig nodig was om een sociale revolutie op gang te brengen.

REVOLUTIE EN CONTRAREVOLUTIE

Dat zou al spoedig na de Tweede Wereldoorlog blijken toen de nationalistische verzetsorganisatie, de Viet Minh, in 1946 de bevrijdingsoorlog begon tegen de Franse koloniale overheersers. Deze oorlog werd niet alleen een nationale bevrijdingsoorlog tegen de Fransen, maar tovens een revolutionaire klasse-oorlog van kleine boeren tegen de inheemse grootgrondbezitters die met de Fransen samenpanden. Overal op het platteland waar de Viet Minh de macht in handen kreeg werden landhervormingen doorgevoerd, werd de grond verdeeld onder de kleine boeren die op hun beurt de basis vormden voor het Volksleger van de Viet

minste Zuidvietnamese boeren de politieke verwickelingen die gepaard waren gegaan met de uitvoering van de Geneefse Akkoorden, duister waren gebleven; het enige wat hen wel duidelijk was geworden was, dat met de regering Diem de grootgrondbezitters waren teruggekeerd.

Deze contrarevolutie van de grootgrondbezitters van 1954 werd in feite bekrachtigd door de landhervorming die Diem zelf in 1956 afkondigde. Weliswaar werd krachtens deze nieuwe landhervormingswet het grondbezit vastgesteld op maximaal 100 hektaren en de pacht op 25% van de oogst, zodat er op papier wel een zekere vooruitgang werd geboekt, in feite veranderde er echter weinig. Het maximum grondbezit van 100 hektaren rijstgrond was gezien de sociale verhoudingen op het Zuidvietnamese platteland en in vergelijking met andere Aziatische landen, b.v. met Japan waar het maximum rijstgrondbezit vijf hektaren bedraagt, absurd hoog; bovendien werd het in vele gevallen ontdeken. Dit was ook het geval met de pachtprijs die op maximaal 25% was gesteld. Verder geschiedde de herverdeling van de grond die daarvoor in aanmerking kwam in een uiterst traag tempo, veroorzaakt door sabotage en tegenwerking van de grootgrondbezitters — de min. van landbouw tot 1956 was zelf een grootgrondbezitter — zodat in 1961, 5 jaar na afkondiging van de landhervorming, nog slechts een hoeveelheid van 230.000 hektaren was verdeeld onder 110.000 arme boeren. Bovendien moesten deze boeren nu betalen voor de grond die werd herverdeeld, terwijl de Viet Minh indertijd de grond gratis had verdeeld. De resultaten, vooral de psychologische, van Diems ultra-conservatieve landhervorming waren dan ook uiterst gering. Wat de Amerikaan James B. Hendry hierover schreef in zijn studie over het Mekong dorp Khanh Hau, geldt dan ook vrijwel zeker voor het merendeel van het Zuidvietnamese platteland:

„Men krijgt de indruk dat de meeste dorpingen denken dat de landhervorming ongewoon veel tijd in beslag nam voordat zij werd voltooid en dat ook daarna niet al te veel goede uitrichtte”.

OPNIEUW REVOLUTIE

Het zal iedereen duidelijk zijn dat de contrarevolutie onder Diem de voorwaarden bevatte voor de opstand die in het Zuiden na 1959 steeds krachtiger om zich heen begon te grijpen. Deze kwestie wordt het duidelijkst gesteld door de Amerikaanse hoogleraar Bernard Fall die, o.m.

„... de AT-actie van agrarische hervormingen. Men zal geneigd zijn te geloven, vooral door de berichten over de sociale hervormingsplannen die opgesteld zijn op de conferenties van Honolulu en Manila van dit jaar, dat de regering Ky progressiever is dan het bewind Diem.

Niets is echter minder waar. Weliswaar geven de Zuidvietnamese autoriteiten openlijk toe dat Saigon de steun van de boerenbevolking heeft verloren en dat de „communisten” volledig gebruik hebben gemaakt van de fouten in Zuid-Vietnams politieke en sociale structuur. Maar tot nu toe is de regering Ky niet voor de dag gekomen met een radikale landhervorming dan die van Diem en die geschikt is om aan de verlangens van de arme boeren tegemoet te komen. Integendeel, Ky houdt vast aan de landhervorming van Diem en is alleen bereid deze verder uit te voeren voor zover zij nog niet was voltooid. Zo zegde Saigon in oktober van vorig jaar toe dat de grond, die zeven jaar geleden van de Franse grootgrondbezitters was opgekocht, onder de boeren zou worden verdeeld en dat aan 116.000 boeren in versneld tempo definitieve eigendomsrechten zou worden toegekend, aan welke boeren dit al onder Diem was beloofd.

Wat betreft de guerrilla-organisaties van het Nationaal Bevrijdings Front in de dorpen heeft de regering in Saigon een poging gedaan deze na te bootsen, om op die manier het Bevrijdingsfront beter te kunnen bestrijden. Begin van dit jaar werd begonnen met de training van de z.g. landelijke opbouwteams. Deze teams bestaan voor de helft uit soldaten en voor de andere helft uit ontwikkelingskaders die klachten van de boeren moesten verzamelen en de economische ontwikkeling helpen bevorderen. De bedoeling was dat deze teams zich in de dorpen zouden vestigen waar zij de infrastructuur van het Nationaal Bevrijdingsfront moesten vernietigen. Helaas mochten deze opbouwteams één dag niet doen en dat was de grootgrondbezitters wegjagen. Of de landhervorming van het Nationaal Bevrijdings Front bekrachtigen. Vandaar dan ook dat de meeste Amerikaanse waarnemers het er wel over eens zijn dat de „landelijke opbouwteams” een mislukking zijn geworden; de meeste opbouwteams durven des nachts niet in hun dorpen te overnachten. Men kan hierom lachen, maar het is veel meer dan een grap. Het toont eens te meer dat de Amerikanen, en hun conservatieve stromingen in Zuid-Vietnam, nog steeds geloven een revolutionaire guerrilla te kunnen verslaan met een overmacht aan wapens en loze beloften van sociale hervormingen.

PIETER KORVER.

VIETNAM: het standpunt van de politieke partijen

De gestelde vragen (zie pag. 2)

1. Stopzetten bombardementen?
2. De rol van China?
3. Een sociaal-economisch conflict?
4. Nederlands initiatief?

SGP: Abma

I. Gelet op vraag 2, waar China wordt genoemd in andere relatie, gaat vrager er blijkbaar van uit dat Noord-Vietnam een eigen positie inneemt en wel die van belligerent. (= oorlogvoerende partij, red.)

Gerechtigd is een groot woord. Het antwoord is afhankelijk van de vragen aanzien aan wie en aan welke norm men conform wil zijn.

Voorts is in geding de kwestie of Amerika de oorlogvoerende alleen in de takken in Zuid-Vietnam of ook in de wortel namelijk de oorlogs-toerusting in Noord-Vietnam mag en moet bestrijden. Dit laatste kan namelijk, ondanks tijdelijke verhoging, de duur van de oorlog en het leed bekor-

inderdaad worden Noord-vietnamese burgers aan ernstige gevaren blootgesteld, doch anderzijds zijn Zuid-vietnamese burgers al geruime tijd het slachtoffer van het Noord-vietnamese optreden in Zuid-Vietnam. Ten overvloede zij er op gewezen dat Amerika al reeds de bombardementen heeft gestaakt om de bereidheid tot onderhandelen resp. te demonstren en te bevorderen. Noord-Vietnam mag niet betekenen, dat dit land zich Vietnam noemt om in Zuid-Vietnam tussenbeide te komen en Noord als het op eigen terrein wordt aangevallen.

II. China staat vooraan bij de supporters. Peking-China verleent materiële hulp, versterkt het Noord-vietnamese moreel en bemoeit de bijstand aan Noord-Vietnam van andere communistische naties.

III. Ongetwijfeld heeft de

oorlog sociaal-economische aspecten, doch we mogen het ideologische niet over het hoofd zien gelet op 't feit dat China, dat wereld-revolutie in het vaandel voert, propageerde dat Amerika slechts een „papier-ten tijde“ was, waarmee persie werd uitgeoefend op landen in Oost-Azië, die zich niet voetstoots gewonnen gaven aan het communisme.

IV. Nederland moet zijn betekenis en positie niet overschatten. Nederland moet zich dankbaar bewust blijven wat Amerika in het recente verleden deed voor onze bevrijding. Dit sluit billijke kritiek niet uit. Het past ons land, die initiatieven op gapende en bescheiden wijze te ontwikkelen en te steunen, die van de ene partij niet méér vragen en vergen dan van de andere. Hier geldt: Jaagt de vrede na met allen.

CPN: Hoekstra

1. Wij zijn absoluut tegen deze bombardementen op Noord- en ook op Zuid-Vietnam. We hebben hier te maken met een agressie-oorlog van het bekende koloniale type. Het is een strijd uit kolonialistische overwegingen. Zuid is niet van Noord te scheiden. Uiteraard wordt deze oorlog versierd door afstische practies. Het gaat Amerika niet alleen om Vietnam, maar om het behoud of de uitbreiding van een kolonialistische machtspositie in heel Azië. De Amerikanen moeten weg uit Vietnam.

2. De strijd is allereerst een zaak van het Vietnamese

volk zelf. Dat hebben de Chinezen ook gezegd. Er wordt beweerd dat de strijd in Vietnam geïnspireerd of gevoerd wordt door de Chinezen. Dat is een leugen. Wat er werkelijk aan de hand is, dat is een strijd van het Vietnamese volk zelf. Natuurlijk zijn er in China evenals in andere landen mensen die achter de bevrijdingsstrijd in Vietnam staan. Men probeert te ontkennen dat er in Vietnam een vrijheidsstrijd aan de gang is.

3. De Vietnamese oorlog is een anti-koloniaal conflict, een vrijheidsstrijd met zijn sociaal-economische kantten. De mensen vechten daar voor onafhankelijkheid in een strijd voor economische

vrijheid en voor politieke onafhankelijkheid. De strijd voor onafhankelijkheid is hier het belangrijkste, maar meestal zijn deze twee niet te scheiden.

4. De CPN eist van de regering in de eerste plaats dat zij direct afstand neemt van het Amerikaanse optreden. Nederland moet zijn positie gebruiken om de Amerikanen te bewegen hun avonturen stop te zetten. Nederland moet verder onmiddellijk de betrekkingen met het Saigon-Ky regime verbreken. De Nederlandse bevolking moet massale solidariteit aan de dag leggen. Doorgaan met directe hulpaktes, zoals de plastic-akkie, en zoeken naar andere vormen van hulp.

WAAR ALLEEN DE RATTEN GEDIJEN

... wat jaren van terreur Zuid-Vietnam's eens zo rijke wildstand hebben gedaan... Wilde olifanten die eens in kudden door de nu vol bomksters studeerde jungle van Centraal-Vietnam rondwoerden, hebben hun voort-

1. Dat is een moeilijke vraag. De bombardementen moeten zo mogelijk op militaire objecten gericht zijn. Dat moet men secuur doen, en daarbij moet men blijven. Wij willen graag dat het conflict bijgelegd wordt. Amerika nodigt iedere maand de tegenpartij te komen zonder voorwaarden, maar helaas wil men van de zijde van de Vietcong, dat is Noord-Vietnam, geen toenadering. Dat betreuren wij. Natuurlijk is het een vreselijke oorlog die zo snel mogelijk tot een einde gebracht moet worden op basis van gerechtigheid voor beide partijen.

2. Helaas moet ik consta-

Vietcong, want veel bewa-
paring is van Chinees en
Russisch makelij.

3. Ja, dat sociaal-economi-
sche zit er wel bij, dat is wel
een van de oorzaken. Want
het volk leeft er nog wel in
treurige omstandigheden. Ik
wil niet ontkennen dat de
regering van Zuid-Vietnam
bijzonder veel gebreken ver-
toont, en dat men daar wel
meer de nadruk op moest
leggen, om te streven naar
een verbetering van de so-
ciaal-economische toestan-
den. Ook meer democrati-
sche toestanden zijn daar
naar mijn bescheiden mening
hard nodig.

4. Onze regering moet in
haar buitenlandse politiek,
met name in de V.N., zo veel
als in haar vermogen is, haar

groter macht gebruiken, want
dat de vrede in dit deel van
de wereld hersteld wordt. Ik
zou zelfs bereid zijn te zeg-
gen: gooi dit Vietnamese
volk in de armen van het
communisme als die vreseli-
jke oorlog daar maar op
kon houden; als ik zeker
wist dat hiermee de commu-
nistische opmars in dat deel
van de wereld tot staan zou
zijn gebracht. Aangezien ik
door niet van overtuigd ben,
ben ik toch van mening dat
ergens in de wereld die dam
opgeworpen moet worden.
Daarom kan ik me de hou-
ding van Amerika voorstel-
len.

Iedere dag bid ik God dat
Hij de vrede in dit deel van
de wereld wil brengen. Ik
hoop dat het hele Neder-
landse volk dit doet.

van Saigon. „Zij zijn door de bombardementen, de artillerieaanvallen en de gevechtswagens die door de jungle rauschen, in paniek gebracht. Onlangs ontdekte Tan drie gewonde jonge olifanten terwijl ze zich voort-sleepten door de beboste heuvelachtige streek tussen Saigon en de bergstad Dalat.

„Ze hadden zeer ernstige wonden, waarschijnlijk door het bombarderen. Ik kon niets voor ze doen,” zei Tan.

„Ze waren blijkbaar door de kudde in de steek gelaten en hierheen gekomen om te sterven...”

Tijgers en panthers hebben ook geleden... Chemische bespuitingsmiddelen hebben het vogelieven kapot gemaakt, door de vegetatie en de insecten waarvan de vogels leven te vernietigen. Apen en herten zijn ook niet gespaard gebleven. Het enige soort dier dat goed gedijt bij de oorlog zijn de ratten. Ratten ter grootte van een kat kunnen iedere avond in de meer onogelijke straten van Saigon aangetroffen worden. Deze knaagdieren dragen een vio die de buitenpest, de „zwarte dood” die in de Middel-eeuwen Europa geselde, overbrengt, bij zich.”

Reuter uit Saigon, Baltimore Sun, 15 januari 1967.

... EN DAT VAN AMERIKA

De Amerikaanse ambassade in Den Haag verspreidt onder meer de volgende zeven punten ter verdediging van het optreden van de V. S. in Viet Nam. Ter illustratie nemen wij ze in ons blad op:

„ESSENTIELE PUNTEN VAN DE POLITIEK DER VERENIGDE STATEN IN VIETNAM”.

1. De Verenigde Staten zijn absoluut besloten om de ondersteuning aan het Zuid-Vietnamese verzet tegen communistische agressie voort te zetten en zullen dit standpunt niet prijsgeven totdat de agressie ophoudt en Zuid-Vietnam met rust wordt gelaten, om vrij van druk van buiten af zijn eigen toekomst te bepalen.

Ieder vrij land heeft groot belang bij Vietnam. De President heeft de overweldigende meerderheid van het Amerikaanse volk achter zich, ter ondersteuning van deze beperkte doelstellingen.

Zelfs de geringste verwachting van de Noord-Vietnamezen dat deze ondersteuning door de bevolking minder zal worden of dat de politiek zal veranderen, zou een zware misrekening zijn die voortdurende verspilling van energie, verlies van menselijke

vens en onderbreking van de pogingen om vooruitgang voor de bevolking van de streek te bewerkstelligen, met zich mee zou brengen.

2. De bombardementen door de Verenigde Staten op Noord-Vietnam beperken zich tot militaire doelen, die door Hanoi gebruikt worden ter ondersteuning van de agressie tegen Zuid-Vietnam. De Verenigde Staten blijven bereid om deze bombardementen stop te zetten, vooropgesteld dat Hanoi wederkerige actie onderneemt.

3. De Verenigde Staten herhalen het aanbod tot onvoorwaardelijke discussies over een vreedzame oplossing, met inbegrip van de vier punten die door Noord-Vietnam naar voren zijn gebracht. Hanoi echter blijft erop aandringen dat deze vier punten geaccepteerd worden als basis

voor discussie en blijft aandringen op de aanvaarding van het Nationaal Bevrijdingsfront als de enige vertegenwoordiger van het Zuid-Vietnamese volk. De Verenigde Staten hebben evenals andere landen erop aangedrongen opnieuw de Geneefse Conferentie bijeen te roepen en ondersteunen een regeling, gebaseerd op de wezenlijke punten van de akkoorden van Genève uit 1954 en 1962.

4. De Verenigde Staten bedreigen niet het bestaan van het Noord-Vietnamese regime. Wij staan niet vijandig tegenover het volk van Noord-Vietnam, immers heeft de President aan hun regering niet het vooruitzicht geboden op samenwerking voor economische ontwikkeling wanneer de vrede hersteld?

5. De Verenigde Staten willen in Zuid-Oost Azië geen bases handhaven en we hebben herhaaldelijk beloofd onze troepen uit Zuid-Vietnam terug te trekken wanneer de veiligheid en vrijheid van keuze zijn gewaarborgd.

6. De Verenigde Staten verzetten zich niet tegen de hereniging van Vietnam. Wij ondersteunen het recht op zelfbeschikking door vrije keuze van het Vietnamese volk. Evenzeer verzetten de Verenigde Staten zich niet tegen neutraliteit of niet-gebondenheid van alle landen in Zuid-Oost Azië als dat hun wens is.

7. Onze politiek is beperkt: De Verenigde Staten willen slechts de Communistische agressie stopzetten, niet het communisme zelf aanvalen. Wij zijn in Vietnam om te bewijzen dat agressie niet loont en om de tegenstander ervan te overtuigen dat het zoeken van de vrede in zijn eigen belang is. Onze ervaring in twee wereldoorlogen, Griekenland en Turkije, Berlijn, Korea en op andere plaatsen overtuigde ons van het gevaar van ongecontroleerde agressie. Wij zijn gekomen om Zuid-Vietnam te helpen, zoals zij zelf gevraagd hebben, gesteund door het recht op collectieve zelfverdediging, oog in oog met samengebalde agressie van een meedogenloos en onopzettelijk karakter. Zonder de toepassing van de militaire kracht der Verenigde Staten om de Noord-Vietnamese agressie in het Zuiden tegemoet te treden en tegen te houden, zou er geen kans bestaan om Hanoi ervan te overtuigen zijn buurman met rust te laten. De kleinere naties over de gehele wereld hebben groot belang bij dit principe en bij de poging om de integriteit van Zuid-Vietnam te handhaven.

U.S. Information Service
2 Korte Voorhout
The Hague.

HET NATIONAAL BEVRIJDINGSFRONT

VRIJHEID IS MEER DAN VREDE ALLEEN

daarom

- geen Nederlandse steun aan het Ky-regiem
- stopzetting bombardementen op Noord-Vietnam
- onvoorwaardelijke terugtrekking van Amerikaanse troepen

Wat betekent vrede voor een volk dat onderdrukt wordt?
In Vietnam houdt dat o.a. in:

berusting in de neo-koloniale onderdrukking door de Amerikaanse imperialisten;
herstel van de oude orde van groot-grondbezit;
uitstel van hereniging van Noord en Zuid Vietnam.

Het spreekt dan ook van zelf dat het Vietnamese volk of welk volk dan ook dit nooit kan accepteren.

WAAROM HET GAAT BIJ DE AMERIKANEN

De Amerikaanse agressor laat geen middel onbeproefd om zijn doeleinden te verwezenlijken. Bij het verdedigen van een strategische positie gericht tegen de socialistische landen en een positie gericht tegen de bevrijdingsbeweging in Azië, let men niet op één of meer doden; deinst men er niet voor terug mensen levend te begraven, te vierdelen en te villen of half dood achter een tank aan te slepen; hindert het niet als er kinderen sterven van de honger en de rijstvelden vernietigd worden; dan mogen er gifgas, napalm en chemicaliën ingezet worden tegen de bevolking; ondersteunt men zelfs de vijfvoudige Hitler-aanbidder Cao Ky; als het er om gaat belangen veilig te stellen of deze nu militair-politiek of financieel zijn dan is alles geoorloofd dan heiligt het doel de middelen. Dat er ook financiële belangen zijn wist de „U.S. News en World report“ in 1949 al te vertellen. In Vietnam, Laos en Cambodja zitten enorme strategische rijkdommen in de grond: o.a. tin, antimonium en wolfram. Deze grondstoffen zijn van belang

de saboteurs van de akkoorden van Genève, de onbeschaamdste oorlogstokers en agressors en de gezworen vijand van het Zuidvietnamese volk.

2. Het heldhaftige Zuidvietnamese volk is vastbesloten de Amerikaanse imperialisten te verdrijven en een onafhankelijk, vreedzaam en neutraal Zuid-Vietnam op te bouwen gericht op een nationale hereniging.

3. Het dappere Zuidvietnamese volk en zijn bevrijdingsleger zijn vastbesloten hun heilige plicht te vervullen en de Amerikaanse imperialisten te verdrijven. Zuid-Vietnam te bevrijden en Noord-Vietnam te verdedigen.

4. Het Zuidvietnamese volk drukt zijn diepe dankbaarheid uit voor de hartverwarmende ondersteuning van de vreedlevende volkeren over de gehele wereld en verklaart zich bereid alle hulp inclusief wapens en alle andere oorlogsmaterialen van haar vrienden uit de vijf continenten te willen ontvangen.

5. Het gehele volk te verenigen en te bewapenen en voortdurend heilfelijk voorwaarts gaande, vastbesloten

waaronder 137 vrouwen, 60 ouderen van 50 tot 80 jaar, 70 kinderen en 8 zwangere vrouwen.

Tepelkertijd hiermede stuurde Johnson duizenden en duizenden soldaten naar Zuid-Vietnam om dood en verderf te zaaien en zond zijn gezanten naar de hoofdsteden van 34 landen om zijn telefonische gesprekken over vreedzame onderhandelingen tit te leggen.

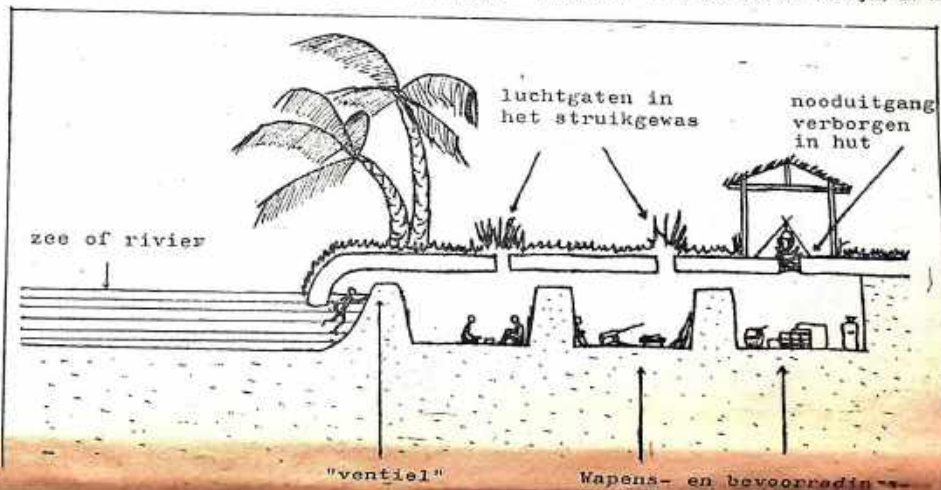
(Bron: Vrede alleen door vrijheid in Vietnam' uitg. A.N.S.V. blz. 3 en 4).

Alleen al uit bovenstaande blijkt dat in de kwestie Vietnam geen plaats is voor een kompromis. Een vrede met behoud van Amerikaanse bases in Vietnam geeft geen vrijheid!

De enig mogelijke oplossing in de kwestie Vietnam is en blijft terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam.

De basis voor onderhandelingen is dan ook duidelijk omschreven in een vraaggesprek dat Madeleine Riffaud, een Franse journaliste, heeft gehad met de president van het bevrijdings front, Nguyen Huu Tho: Hij zegt hierin;

„deze onderhandelingen zouden gevoerd moeten worden tussen de partijen die in wezen bij de zaak zijn betrokken, dat wil zeggen, het enig ondeelbare Nationaal Bevrijdingsfront voor Zuid-Vietnam enerzijds, en hen

dat Laos China reeds voor de de wettelijke oorlog ruim 300 miljoen dollar aan jaarlijkse dividenden opracht.

NATIONALE BEVRIJDINGSOORLOG

Het Zuidvietnamese volk ziet dan ook maar één oplossing: net zo lang te blijven vechten tot alle Amerikaanse soldaten uit Vietnam verdwenen zijn en met hen de buitenlandse bases.

Een volk kan overheersing door een ander niet verdragen en zal ongevraagde en ongewenste inmenging altijd afwijzen.

Dit wordt bewezen door de nu al jarenlang voortdurende heftige guerrillastrijd tegen de Franse, de Japanse, later nogmaals de Franse onderdrukkers en nu sinds twaalf jaar tegen de Amerikaanse neo-kolonialisten.

Om de overwinning te bereiken heeft het volk van Zuid-Vietnam zich in december 1960 verenigd in het Nationale Bevrijdings Front (NBF). Dit front omvat 28 organisaties, partijen en verenigingen die praktisch alle stromingen van de bevolking vertegenwoordigen o.a. Communisten, Boeddhisten, Katholieken.

Zij zijn verenigd in: de Revolutionaire Volkspartij, de Democratische partij, de Radicaal socialistische partij, de vredesbeweging Saigon-Cholon, de Cao-Dai-sekten, de Hoa Hao, de vakbeweging en jeugdbewegingen om er slechts enkele te noemen.

Het Front heeft dan ook in zich verenigd alle maatschappelijke groeperingen: arbeiders, boeren, middenstanders, intellectuelen en delen van de nationale bourgeoisie.

De President van het Centraal Comité van het N.B.F. is Nguyen Huu Tho, een welbekend advocaat vroeger woonachtig in Saigon. Zijn werkelijke politieke loopbaan nam een aanvang toen hij in maart 1960 in Saigon een demonstratie leidde tegen het bezoek van drie Amerikaanse oorlogsschepen. Hij werd gearresteerd en door de Fransen naar Lao Tsjau verbannen, waar hij in 1952 door het bevrijdingsleger werd bevrijd. Hij werd opnieuw gearresteerd door Diem en in centraal Vietnam gevangenzet. In oktober 1961 werd hij door het bevrijdingsfront eveneens uit deze gevangenis bevrijd.

EERSTE GEDELEGEERDENCONGRES

In februari 1962 kwam het eerste gedelegeerden-kongres van het Front bijeen in een dorp waarvan uiteraard de naam niet genoemd kan worden zolang er nog bombardementsvluchten worden uitgevoerd door de Amerikanen. Meer dan 100 afgevaardigden uit het gehele land namen hieraan deel. De voltallige vergaderingen werden gehouden in een stevig bakstenen gebouw

En ingenieuze uitwijkplaats, zoals die vroeger bij de Vietminh, nu bij het Bevrijdingsfront in gebruik zijn.

(uit Fall, Le Vietminh)

met elektrische verlichting en een systeem van luidsprekers, die helgeen besproken werd niet alleen naar de afgevaardigden in de zaal uitzonden maar ook naar de dorpsbewoners — een hulde aan de zekerheid die in de gebieden die door het Front bevrijd zijn heerst.

Op dit kongres werd een verklaring aangenomen waarin o.a. staat:

„Het kongres verzekert dat, als op de gebiedende en rechtmatige eisen van het Zuidvietnamese volk geen acht wordt genomen en als de Amerikaanse imperialisten en hun agenten zich nog dieper in hun bloedorstige agressie begeven, ... het volk van Zuid-Vietnam en het NBF alle vormen van strijd zullen aannemen om uitbreken tot 'einde toe te vechten om zichzelf en hun land te redden om Zuid-Vietnam te bevrijden' om de onafhankelijkheid en de democratie te verdedigen en verraderlijke dictators ten val te brengen.

Indien dit noodzakelijk mocht blijken, zullen het volk van Zuid-Vietnam en het NBF van hun rechtmatige en effectieve rechten gebruik maken om een beroep te doen op het volk en de regering van Noord-Vietnam, op de predelienende en democratische volken en regeringen over de gehele wereld, welk politiek stelsel deze ook mogen hebben, actieve steun te verlenen, materiaal en strijdkrachten daarbij in te brengen.

De Amerikaanse imperialisten en hun agenten zullen de volle verantwoordelijkheid voor eventuele rampzalige gevolgen daarvan moeten dragen.

En over de hereniging met Noord-Vietnam heet het in de kongres-verklaring: „Wat Noord-Vietnam betreft, zullen wij ons richten naar de geest van een buitenlandse politiek van vrede en neutraliteit. De hereniging van het vaderland zal stap voor stap tot oplossing worden gebracht op grondslag van de verlangens van alle delen van het volk, zowel van Zuid-Vietnam als van Noord-Vietnam, en volgens de principes van vrijheid en democratie, onderhandelingen en overeenstemming tussen beide partijen.”

VIJF PUNTENPROGRAM

Uitgaande van de verklaring van het eerste gedelegeerden-kongres heeft het Nationaal Bevrijdings Front in maart 1966 een vijf-punten-program aangenomen:

1. De Amerikaanse imperialisten zijn

te vechten tot de Amerikaanse agressors en hun Zuidvietnamese handlangers zijn verslagen.

COMPROMIS NIET MOGELIJK

Om de agressieve Amerikaanse politiek in Vietnam nagmaals duidelijk onder ogen te brengen willen we het volgende citeren uit een verslag van de Zuidvietnamese „Jeugdunie voor Vrijheid van Zuid-Vietnam”.

„In naam van duizenden landgenoten die hierdoor getroffen zijn, klagen wij in het bijzijn van de rechtvaardige en vredelievende mensen de moordenaar van onze tijd aan. Johnson, het hoofd van de nieuwe nazis, de rivaal van de oorlogsmisdadigers van Neurenberg, met zijn methodes van massamoord op de bevolking.”

Deze verschillende vormen van moord, tezamen met de zogenaamde „zuiveringsacties”, maken deel uit van de oude tactiek van de imperialisten; de tactiek van de „verschroeiende aarde” wel te verstaan. „Verbrand alles, vernietig alles en vermoord alles”.

Met volledige divisies paratroepen en mariniers en de hoogst agressieve huurlingen van Pak Sung Ky, voeren de Amerikanen honderden zuiveringsacties uit. Schepen honderden Lidices en Oradours sur Glane (en Puttens) in Zuid Vietnam. Hier is een voorbeeld:

In het dorpje Binh-An in de provincie Binh-Dinh vuurde de Amerikaanse artillerie gedurende een drie dagen durende „zuiveringsactie” van 26 tot 28 februari 1966, duizenden nalmibommen en gifgasbommen af. De bevolking stierf in greppels, loopgraven of in hun hutten. Velen van hun verloren het gezichtsvermogen als gevolg van de gifgassen. Andere werden in hun huizen, die later in brand gestoken werden, doodgeschoten. De schedels van kinderen werden ingeslagen voor dat ze in vlammen gezet werden. Zwangere vrouwen werden met bajonetten doodgeschoten. Mannen werden in rijen, met touwen aan elkaar vastgebonden, doodgeschoten.

„Op deze 3 fatale dagen vermoordden deze nazigangsters 288 personen

die onze integriteit hebben aangerand, anderzijds; en veel op basis van het terugtrekken van de Amerikanen uit Zuid-Vietnam met al hun troepen, hun wapens en oorlogsmaterieel. Het volk van Zuid-Vietnam heeft het recht zelf zijn eigen zaken te regelen, en dit recht dient te worden erkend”.

NOORDVIETNAMESE AGRESSIE?

Een van de argumenten die van Amerikaanse zijde geregd in de publieke belangstelling gebracht worden, is, dat er van uit Noord-Vietnam agressie gepleegd zou worden.

Reguliere troepen van het Noordvietnamese leger zouden deel nemen aan de strijd in Zuid-Vietnam.

Het eerste verzet van de bevolking van Zuid-Vietnam tegen de Amerikanen en haar Vietnamese handlangers zou volgens de zelfde bron begonnen zijn in de streken, die grenzen aan Noord-Vietnam, en op inspiratie van uit het Noorden tot stand zijn gekomen. Het tegendeel is waar: de gebieden die zich het eerst bevrijd hebben, waren de Mekong-delta en de provincie Camau; Uitgerend die provincies die het verste verwijderd liggen van de zeventiende breedte graad, de officiële demarcatie-lijn tussen Noord- en Zuid-Vietnam zoals die is vast gelegd in de Akkoorden van Genève van 1954.

PRO EN CONTRA

In Vietnam staan twee groepen lijnrecht tegenover elkaar. Enerzijds het bewind van Hileraanbieder Ky, dat gesteund en op de (wankole) been gehouden wordt door de Amerikaanse agressoren; een regime dat bestaat uit grootgrondbezitters en huurlingen van de Amerikaanse bezettingslegers.

Anderzijds de grote meerderheid van het volk verenigd in het Nationale Bevrijdingsfront.

Het staat buiten iedere twijfel dat men tussen beide groepen een keuze moet maken. Wie niet consequent solidair is met het Bevrijdingsfront, steunt in feite het fascistische regime van Ky en de agressieve politiek van de regering Johnson.

Ieder menslievend medeleven met de vele doden en de nabestaanden van het Vietnamese volk zonder tegelijkertijd een volledige solidariteitsbetuiging met het Bevrijdingsfront kan niet anders worden beschouwd als „kwakkel ijs”, als bedrog.

Wiken en wegen tussen fascistien en vrijheidsstrijders is een verraderlijke zaak!

DIK DE BOËF.

AMERIKA'S GEMISTE KANSEN

eind 1963

De regering-Diem is gevallen. Het Bevrijdingsfront stelt onderhandelingen voor (8-11-63) evenals Hanoi (o.a. 1-1-64). Oe Thant neemt contact op met de Amerikaanse vertegenwoordiger bij de Verenigde Naties, Stevenson, om in Saigon te komen tot een regering die op de meerderheid van de bevolking steunt. Washington laat zich in stilzwijgen.

juli 1964

Oe Thant, de Gaulle en Sihanouk van Cambodja roepen op tot een nieuwe bijeenkomst van het type Genève. Rusland, China, het Bevrijdingsfront en Hanoi reageren positief. Johnson: „Wij getoec niet in conferenties die bijeengeroepen worden om teocuz te bekrachtigen" (24-7-64) en neemt het besluit om 6000 extra manschappen naar Zuid-Vietnam te sturen (25-7-64).

augustus 1964

In Saigon staat het regiem-Khanh zwak. De internationale druk om tot onderhandelingen te komen is sterk. Het Tonkin-incident, een schermutseling tussen Amerikaanse en Noord-Vietnamese oorlogsboten 100 kilometer ten Noorden van de Noord-Zuid-grens, waarbij aan Amerikaanse zijde geen slachtoffers vielen, geeft aanleiding tot een „vergeldingsaktie" op Noord-Vietnam die Johnson in staat stelt: a) de helft van de Noord-Vietnamese vloot en 10 procent van de Noord-Vietnamese olieopslagplaatsen te vernietigen, b) van het Amerikaanse Congres, zonder oorlogsverklaring, de toestemming tot ver-grote oorlogsspanning los te krijgen, c) bommenwerpers naar Thailand te sturen, d) het wankelende regiem-Khanh over-eind te houden in Saigon, e) de internationale druk tot onder-handelingen weg te nemen, en f) last but not least, Johnsons image als slappe pacifist in de verkiezingsstrijd tegenover Goldwater wat op te vijzelen.

september 1964

Hanoi reageert gunstig op een voorstel van Oe Thant om een geheime ontmoeting met de Amerikanen in Rangoon plaats te doen vinden. Washington beschouwt dit voorstel als „niet oprecht" en als onmogelijk in de verkiezingsstrijd af te handelen.

januari 1965

Het regiem Khanh valt (27-1-65). Oe Thant stelt opnieuw voor in Rangoon te onderhandelen. Hanoi is daartoe nog bereid (18-1-65). Tien dagen na dit positieve antwoord reageert Washington met de mededeling dat „het nieuws van geheime onderhandelingen onvermijdelijk Saigon ter ore zal komen en het regiem daar zal doen vallen".

februari 1965

Stuurwijze 24 voor nadat dit bericht in Hanoi is uitgeg.

woordt daarop inderdaad met een verminderd aantal militaire operaties en de Amerikanen onderscheppen zelfs radiobereichten waards de troepen van het Bevrijdingsfront opdracht krijgen hun acties tot het minimum te beperken. Vier dagen voor het einde van het bestand lanceren de Amerikanen de operatie „Masher" met het doel een „treffen met de tijd tot stand te brengen". Dat lukt en op 1-2-65 worden de bombardementen hervat. Gedurende de bombardementspauze zijn 14.000 nieuwe Amerikaanse troepen aangekomen. Johnsons diplomaten krijgen overal nul op het request. Op 7 en 8 februari heeft de conferentie van Honolulu plaats waar Ky nog meer steun wordt beloofd.

mei-juni 1966

In april (via de Russen in de VN) en in mei (via Roemtsj en Mal Van Bo in Parijs) steken de Noord-Vietnamezen opnieuw voelboren uit tot onderhandelingen. Midden juni is de sfeer in Hanoi zeer optimistisch. Le Monde van 15 juni citeert Pham Van Dong die een neutralistische oplossing voor Zuid-Vietnam voorstaat. De Canadese topdiplomaat Chester Ronning is in Hanoi. Hij komt zeer positief terug. Op 29 juni

Een gebombardeerde arbeiderswijk in Nam Dinh.

... bombardementen op Hanoi en Haiphong. Op het moment van de bombardementen is premier Kosygin van de Sovjet-Unie in Hanoi.

maart 1965

★
Op 22 februari dringt de Franse minister van buitenlandse zaken Couve de Murville, na overleg met de Russen, bij Johnson aan op onderhandelingen. Op 2 maart komt het antwoord in de vorm van de van nu af kontinu doorgaande bombardementen op Noord-Vietnam.

april 1965

★
Op 7 april maakt Johnson voor het eerst bekend dat hij bereid is tot „onvoorwaardelijke onderhandelingen“ echter niet met de tegenstander in Zuid-Vietnam, het Nationaal Bevrijdingsfront (NBF), Hanoi maakt de volgende dag haar 4 punten bekend, die het als „basis van een oplossing“ beschouwt. Op 11 april worden pamfletten boven NV afgeworpen dat het NBF nooit tot de onderhandelingstafel zal worden toegelaten.

mei 1965

★
Van 13-18 mei de eerste pauze in de bombardementen. Op de 18e mei deelt Mai Van Bo, de vertegenwoordiger van Noord-Vietnam in Parijs, mee dat het terugtrekken van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam door Hanoi niet als voorwaarde vooraf tot onderhandelingen wordt gezien. Op 19 mei worden de bombardementen hervat. Washington zal later verklaren dat de mededeling van Mai Van Bo haar te laat had bereikt. De bombardementen worden echter na deze impliciete bereidverklaring tot onderhandelingen niet stop gezet. Cabot Lodge verklaart op 25 mei op de Amerikaanse televisie dat „onderhandelen zou betekenen dat Zuid-Vietnam aan de wolven wordt overgeleverd“.

nov.-december 1965

★
Op 11-11-'65 heeft de Italiaan La Pira een onderhoud met Ho Chi Minh en Pham Van Dong. Ho is bereid tot onderhandelingen die in het geheim gevoerd zouden moeten worden, als basis van onderhandelingen de Geneefse Akkoorden van 1954 zouden moeten hebben en dat Hanoi en Haiphong niet gebombardeerd moeten worden.
Rusk geeft op 4-12-65 aan Furfani, die het voorstel heeft overgebracht, ten antwoord dat „hij zeker van overtuigd is dat de verklaringen van Ho Chi Minh en Pham Van Dong, zoals die worden geciteerd door uw Italiaanse bronnen, een werkelijke bereidheid tot onvoorwaardelijke onderhandelingen tonen“.
Op 15-12-'65 wordt de omgeving van Haiphong voor het eerst gebombardeerd en op 17-12-'65 wordt het Noordvietnamese initiatief openbaar gemaakt n.a.v. een „lek“ in een Amerikaanse krant.

januari 1966

★
Van 24-12-65 tot 31-1-66 is er de tweede bombardements-pauze. Tegelijkertijd wordt het wintervredes„offensief“ gestart. De oorlog op de grond gaat echter verder. Johnson verklaart op 12 januari dat „als de andere kant haar geweld vermindert wij dat ook zullen doen“. De andere kant ant-

voorsteden van Hanoi en Haiphong. De speciale afgezant van de Gaulle, Jean Sainteny, die met medeweten van Washington, een bezoek aan Hanoi zal brengen om te bemiddelen, kan zijn doel door de bombardementen niet bereiken. De Washington Post van 9 juli citeert hooggeplaatste Amerikaanse officials die zelden dat het bombardement op de voorsteden was ingegeven door het bezoek van „een buitenlandse diplomaat“.

VOORNAAMSTE BRONNEN:

1. The politics of escalation in Vietnam, a citizens' white paper, door Prof. Franz Schurmann c.a. Fawcett Premier Book, New York 1966, 173p.
2. Washington heeft de sleutel tot de vrede, door Philippe Devillers, Le Monde 13-3-'66 (herdrukt in Vietnam Bulletin nr. 9, dd 1-16-'66).
3. Hypocrisy in high places: Escalation and Peace Offensive in the Vietnam War, door Andrew Moss and Philip Hakes, Vietnam Newsletter (Stanford University) 5-12-'66.
4. Interview met Dr Thant, Newsweek 12-12-'66.
5. Where are the peacemakers, door senator Vance Hartke, The Progressive sept. 1966 (bekort weergegeven in Vietnam Bulletin nr 16, dd 15-10-'66).
6. Preventing the peace, report from 2nd Intermediary, door Philippe Devillers, The Nation, 5-12-'66.
7. Paroles de paix, actes de guerre, door Claude Julien, Le Monde 16-12-'66.
8. Background information relating to Southeast Asia and Vietnam, 2d revised edition, Committee on foreign relations, U.S. Government Printing Office Washington 1966.
9. Les comelots du president Johnson, door Jean Lacouture, Nouvel Observateur 3-1-'66.

DIPLOMAAT IN DEBAT

Vraag: Wat zou er gebeuren als het volk van de Dominicaanse Republiek in vrije verkiezingen een communistische regering zou kiezen?

Averell Harriman: Dat is... die situatie is nog nooit onder ogen gezien. Er is geen aanwijzing dat een communistische regering de populariteit heeft om...

Zaal: En Guatemala dan?

Harriman: Het is nooit gebeurd, geen regering is ooit aan... geen communistische regering is ooit aan de macht gekomen door verkiezingen.

Zaal: Probeer het dan in Vietnam.

Harriman: Als jullie communisten zijn, kun je naar een ander land gaan.

Zaal: Wij zijn geen communisten - waarom u dat democratie? Geef antwoord op de vraag. Antwoord op de vraag.

Harriman: Ik weet het niet, ik weet het echt niet. Niemand weet wat er gebeuren gaat als er een communistische regering gekozen wordt.

Zaal: Wanneer houdt u op met dat verschrikkelijke gelieg en zwartmaken.

Harriman: Eén van de principes van het Inter Amerikaanse systeem is dat communisme onverenigbaar is met het Amerikaanse systeem. Dat is door 20 verschillende landen vastgesteld, en...

Zaal: Negen daarvan zijn dictaturen.

Harriman: Waarom bloeden deze herten voor de communisten? Hoeveel communisten zijn er onder jullie? Wilten de communisten alstublieft opstaan?

Zaal: Probeer ons niet te belasteren met „communisme“. Dat is McCarthyistische laster. Dat werkt hier niet.

Averell Harriman in Cornell University, een stenografisch verslag, 11 mei 1965.

„Wanneer het grote Amerikaanse volk van de werkelijke feiten en achtergronden van de ontwikkelingen in Zuid-Vietnam op de hoogte zou zijn, zou dit het met me eens zijn dat verder bloedvergieten onnodig is.”

Oe Thant, 24 februari 1965

ONDERHANDELEN OF ESCALEREN?

„Krachtige ondersteuning van het Amerikaanse streven om in Vietnam door onderhandelingen te komen tot een vreedzame regeling die de rechten en de vrijheden van het gehele Vietnamese volk waarborgt”, aldus de VVD in haar verkiezingsprogramma.

Willen de Amerikanen dan vrede door onderhandelingen?

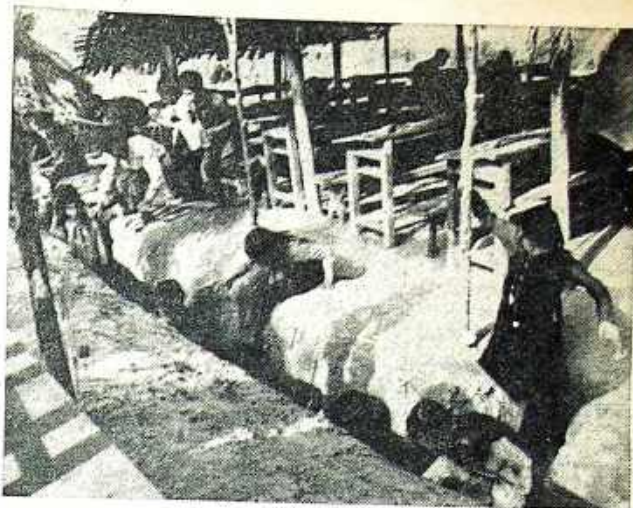
Volgens hun officiële propaganda zeker. Hun luid beleden vredeswil springt ons vrijwel dagelijks uit vette krantenkoppen tegemoet. Maar daarnaast wordt — meestal gelijktijdig met een nieuw vredesvoorstel — door hen de oorlog verder opgevoerd en zijn er — in kleine letters gedrukt en in sommige kranten helemaal niet te vinden — de onthullingen van diplomaten dat Amerika mogelijkheden om tot onderhandelingen te komen heeft genegeerd, zoals onlangs bijv. door Oe Thant.

Hoe is de relatie tussen onderhandelingsbereidheid en escalatie?

Een studie van een aantal Amerikaanse hoogleraren zegt er, heel voorzichtig, het volgende van:

„De toenemende levitieke gang van zaken in de Vietnamoorlog is door drie hoofdfactoren beïnvloed: de binnenlandse politiek in Zuid-Vietnam, de internationale druk om tot onderhandelingen te komen en de militaire daden van de oorlogvoerenden. Een beschouwing van de onderlinge relatie tussen deze factoren onthult een steeds terugkerend patroon. Aandring om tot een politieke oplossing te komen is door Amerikaans ingrijpen, meestal in de vorm van militaire escalatie, uitgesteld of afgebroken. Beschikbaar bewijsmateriaal bewijst niet dat escalatie alleen maar, of in de eerste plaats, worden bedoeld om pogingen tot compromis of onderhandelingen tegen te gaan. Maar een studie van de chronologie van Amerikaanse escalatiestappen binnen de politieke context onthult echter dat de belangrijkste Amerikaanse intensiveringen van de oorlog minder zijn voortvloeien uit toenemende militaire tegenstand dan door periodes van stijgende druk voor een politieke oplossing van de oorlog.”

Dat werd geschreven in het voorjaar

Onderwijs onder bombardementen, een gewoon beeld zowel in Noord- als in Zuid-Vietnam.

de passages in de gepubliceerde notulen van de hearings in de Amerikaanse Senaat zijn gecensureerd. Later heeft Admiraal Robert Moore onthuld dat de Amerikaanse oorlogsbodem Maddox inderdaad binnen de door de Noord-Vietnam geclaimde — maar niet door de Amerikanen erkende — 12 mijlsgrens opereerde.

Op de avond van de 4e augustus maakte Johnson „een nieuwe daad van agressie” bekend. Een „beperkt en passend antwoord” is onderweg: het bombarderen van Noord-Vietnam waarbij de helft van de Noordvietnamese vloot werd uitgeschakeld en 10% van de olieopslagplaatsen, zoals McNamara later bekend maakt.

In tegenstelling tot de 2e augustus is er altijd twijfel blijven bestaan of de schermutselingen van de 4e augustus in werkelijkheid hadden plaats gevonden: de schepen waren niet beschadigd, er waren geen wrakstukken van „getorpedeerde” Noordvietnamese boten. Hanoi ontkende dat het incident ooit had plaats gevonden.

BOMMENWERPERS NAAR THAILAND

Op 5 augustus, nog geen 24 uur na de

Staten in de UNO, Goldberg, 22 september 1966 deed.

De kern van deze voorstellen was de volgende zinsnede: „Wij dringen er derhalve op aan dat dan Hanoi ook de volgende vraag gesteld wordt: Zou Noord-Vietnam bereid zijn 'n tijdscherm te aanvaarden voor het onder toezicht en steun van de Verenigde Staten en andere landen die Zuid-Vietnam steunen?”

Dit voorstel was revolutionair: het is immers bekend dat het Zuidvietnamese regeringsleger zo'n slecht gevechtsmoraal heeft, dat het ondanks zijn numerieke meerderheid bij afwezigheid van de Amerikanen het nog geen drie maanden zou kunnen uithouden. Daraan veranderen de enkele tienduizenden Noordvietnamezen, die volgens de Amerikanen zich in Zuid-Vietnam zouden bevinden, nauwelijks iets. Het voorstel van Goldberg bracht, zo leek het, het Vietnamese conflict terug tot wat het in wezen was: een burgeroorlog tussen het Bevrijdingsfront en het regime in Saigon. Vanzelfsprekend wakte dit vergaande

de Amerikaanse „vredes“ bereidheid alleen nog maar strenger gemaakt. Enigszins verantwoord te beschrijven hoe Amerika in alle fasen op onderhandelingsmogelijkheden heeft gereageerd zou te veel ruimte vergen. Daarom is hiernaast een beknopt chronologisch overzicht geplaatst met de voorname bronnen waaraan het ontleend is. De vrijgekomen ruimte gebruiken we om op twee afzonderlijke episodes wat nader in te gaan.

HET TONKIN-INCIDENT (AUGUSTUS 1964)

Het Tonkinincident — een schermutseling tussen Noordvietnamese en Amerikaanse oorlogsschepen, 100 kilometer ten noorden van de grens tussen beide delen van Vietnam, gevolgd door een „vergelings“-raid op Haiphong, vindt plaats in een periode van sterke internationale druk tot onderhandelen. Generaal de Gaulle en Sihanouk van Cambodja hadden opgeroepen tot een nieuwe conferentie van het type Genève maar Johnson had dat geweigerd.

„Wij geloven niet in conferenties die bijeenroepen worden om terreur te bekrachtigen, dus is onze politiek onveranderd“, had hij verklaard.

Oe Thant had bezoeken gebracht aan Moskou en Caïro om de mogelijkheden van een vergelijk af te testen en steunde de Gaulle's voorstel. In Zuid-Vietnam zelf stond het toenmalige regiem-Khanh zwak. Het had noch het vertrouwen van de bevolking, noch kon het bogen op enigerlei militair succes. De angst voor vredesonderhandelingen werd in Saigon heftig gevoeld en om die angst te overschreeuwen riep Khanh op „een mars naar het Noorden“ te houden. Dat was niet uitsluitend bluf voor het thuisfront. De Saigon Post van 25 juli 1964 meldde:

„Luchtmaarschalk Nguyen Cao Ky vertelde verslaggevers op de luchtbasis Bien Hoa dat het zenden van Special Forces teams (de door de Amerikanen opgeleide, half-geheime elite-eenheden, MvD) naar het Noorden met 40 percent is vermeerderd. Deze officiële bevestiging kwam na onbevestigde berichten uit Vietnamese bron dat sinds 10 juli wijdverspreide explosies industriële centra en havengebieden in Noord-Vietnam doen schudden.

„Ik kan niet verzekeren dat alle Noordvietnamese provincies gebombardeerd zouden moeten worden“,

„vredesontzettingen“ niet op hun gevechtspartner in het Zuiden maar op Hanoi. Maar zelfs aan dit verkeerde adres hebben zij, zoals bij stukjes en beetjes bekend is geworden, antwoord ontvangen. In het kort vindt u de reschedenis daarvan op de pagina links. Op de rechter pagina worden twee specifieke episodes beschreven: het Tonkin-incident en de voorstellen van Goldberg in de Verenigde Naties.

zef de jonge luchtmaarschalk en hij antwoorde dat „Vietnamese piloten worden opgeleid om speciale missies in Noord-Vietnam te volbrengen“.

Dit bericht, hoewel in het Westen in die dagen onbekend, was nu ook weer niet zulk schokkend nieuws. Sinds Diem in 1956 had verklaard dat hij het Noorden „onafhankelijkheid en vrijheid“ zou brengen en in 1958 in Saigon zelfs een „Comité ter Bevrijding van Noord-Vietnam“ was opgericht (twee jaar voor de oprichting van 't Bevrijdingsfront, dus) waren er eigenlijk altijd raids op Noord-Vietnam ondernomen. Na het weinige succes van de parachutistendroppings om in het Noorden een guerrilla te starten, had men het een tijdlang wat kalmer aan gedaan, maar sinds 1961 waren de raids weer geïntensiverd. Geen schokkend nieuws dus, die juldagen 1964. De sfeer is er niet minder gespannen om: Noord-Vietnam beklaagt zich bij de Internationale Controle Commissie, de instantie die met de naleving van de Akkoorden van Genève is belast, dat op 25 juli Saigon-troepen in Noordvietnamese territoriale wateren vissers kidnappen onder dekking van Amerikaanse oorlogsschepen. Op 30 juli worden de Noordvietnamese kusteilanden Non Mè en Non Ngu gebombardeerd. 2)

DE SCHERMUTSELING

Op 2 en 4 augustus hebben dan de schermutselingen plaats tussen Noordvietnamese patrouilleboten en Amerikaanse oorlogsbodems — beide zonder Amerikaanse verliezen — die de naam van het Tonkinincident hebben gekregen.

Het treffen van de 2e wordt door Amerikaanse militaire autoriteiten ter plaatse aanvankelijk als onbelangrijk opgevat. Of het zich afspeelt tijdens de beschieting van de Noordvietnamese kust en in door Noord-Vietnam geclaimde territoriale wateren, zoals de Noordvietnamezen zeiden, werd door de Amerikanen nooit officieel bevestigd. De op dit punt betrekking hebben-

de situatie aangesloten waarin het optreden van de president werd goedgekeurd. Deze resolutie zou later worden gchanteerd als de juridische basis voor de oorlogvoering in Vietnam 3). Volgens artikel 8 van de Amerikaanse grondwet moet het Congres namelijk over het al of niet oorlogvoeren beslissen. Met deze resolutie werd een dergelijke oorlogsverklaring omzeld en kreeg Johnson carte blanche om de door hem noodzakelijke geachte maatregelen te nemen.

We wisten reeds eerder dat de beslissing om Noord-Vietnam continu te gaan bombarderen in ieder geval reeds in oktober 1964 — op het hoogtepunt van Johnson's verkiezingscampagne als vredescandidaat. „We gaan niet naar het Noorden om bommen te gooien“ verklaarde hij toen — genomen was 4). Uit de onlangs vrijgegeven notulen van de congreshearings van de 5e augustus blijkt echter dat toen reeds het zenden van gevechtsschepenwerpers naar Thailand (waar vandaan, zoals bekend, het grootste deel van de bombardementsvluchten op het Noorden worden ondernomen) bekend werd gemaakt.

Het uitvoerige maatregelenpakket van de 5e augustus, de overweldiging van het Congres, de uitstekende formulering van de ontwerp-resolutie, dit alles suggereert dat het hier om weloverwogen handelingen ging die reeds lang voor de incidenten waren voorbereid. Er zijn zelfs auteurs die menen dat het hele Tonkinincident, niet alleen door Johnson is gebruikt om de oorlog ernstig te escaleren, maar zelfs door de Amerikanen in scène is gezet. Dat niet alleen om het tegenstribbelende Congres mee te krijgen in ver-gaande stappen en het regiem-Khanh in Saigon te steunen, door de zware internationale druk tot onderhandelingen te verzachten, maar ook en vooral om Johnson's image als slappe pacifist in de verkiezingsstrijd tegen Goldwater wat op te vijzelen. Deze auteurs wijzen o.a. op verklaringen van later naar Frankrijk gevluchte Zuidvietnamese officieren, die aanwijzingen zouden bevatten dat het incident weloverwogen was uitgelokt.

EEN VOORSTEL VAN GOLDBERG

De tweede episode waar we kort op in willen gaan zijn de voorstellen die de vertegenwoordiger van de Verenigde

september aan McNamara vroeg: „Wat is de huidige mening van de Gemeenschappelijke Chef Staten over het vermogen van het Zuidvietnamese leger om met de Vietcongelementen, die bijkbaar vrij zijn de oorlog voort te zetten, af te rekenen?“

Het antwoord dat McNamara zijn assistent Townsend Hoopes op deze vraag op 24 oktober 1966 liet geven luidde als volgt:

„Om duidelijk te zijn, laat mij U verzekeren dat het Ministerie van Defensie getooft dat ambassadeur Goldbergs rede de bedoeling inhield dat militaire eenheden van de Vietcong op non actief gesteld zouden moeten worden bij ieder voorstel tot terugtrekking van buitenlandse troepen afkomstig uit Noord-Vietnam... Zoals eerder al aangegeven zou de Vietcong niet vrij

„Wat Thieren, Thieren“
Maphras: Toronto Star

zijn om de oorlog tijdens een terugtrekking van buitenlandse troepen voort te zetten“.

Of, om het antwoord, in één zin samen te vatten; opnieuw vroeg Washington, ditmaal mooi verborgen onder aantrekkelijk lijkende voorwaarden, de capitulatie van 't Bevrijdingsfront, alvorens de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam zouden vertrekken.

MAARTEN VAN DULLEMEN

- 1) geciteerd in I. F. Stone's Weekly dd 12-9-64
- 2) voor gegevens, resp. vermeldingen van agrestieve daden van Zuid-Vietnam tegen het Noorden zie: a) Neil Sheehan, New York Times, 9-10-66; b) senator Norris in een persbericht van 24-11-66; c) Jean Lacouture „Le Vietnam entre deux paix“, pag. 249
- 3) zie bijv. de „Vietnam Hearings“ (van jan./febr. 1966), Vintage Book V 354
- 4) Charles Roberts, „LBJ's inner circle“
- 5) a.s. Philippe Devillers, The Nation, dec. 1966.

VIETNAM: het standpunt van de politieke partijen

De gestelde vragen (zie pag. 2)

1. Stopzetten bombardementen?
2. De rol van China?
3. Een sociaal-economisch conflict?
4. Nederlands initiatief?

PSP: Lankhorst

1. Het hele optreden van de Amerikanen in Vietnam is in strijd met de resultaten van de Conferentie van Genève in 1954. Het optreden van de Amerikanen en zeker de bombardementen staan een spoedige oplossing van het conflict in de weg.

2. Feitelijk zijn er geen Chinese militairen actief in Vietnam. Het zal wel zo zijn dat China helpt met propaganda en materieel en met technische adviseurs. Het is voornamelijk het Amerikaanse optreden dat de Noord-vietnamese bevolking voor die Chinese hulp onvriendelijk maakt. Door vroegere overheersingen vanuit China is de bevolking daar niet direct pro-Chinees ingesteld.

3. Al deze conflicten in Azië en Afrika zijn terug te voeren tot de economische tegenstelling arm-rijk. China behoort in feite tot het arme deel van de wereld, maar het fracht zich het meest gedisciplineerd aan die armoede te ontworstelen. Daarom kijkt de hele wereld naar China met belangstelling en zich inspannend om een verstandig

Staten trachten — gegeven hun positie in Zuid-Vietnam en gegeven hun verantwoordelijkheid voor hun eigen troepen en die van hun bondgenoten — deze zendingen te verhinderen, althans te bemoeilijken, o.m. door het bombarderen van wat zij als militaire doeleinden beschouwen, n.l. verbindingslijnen, verkeersknooppunten, olievoorraden, enz. De recente berichten, dat deze bombardementen in toenemende mate slachtoffers eisen onder de burgerbevolking hebben onze verontrusting over de gang van zaken in Vietnam nog vergroot, evenals onze twijfel aan de zorgvuldigheid waarmee deze volgens de Verenigde Staten als strikt militair bedoelde bombardementen zijn uitgevoerd.

Mijn verontrusting tom een „understatement“ te gebruiken gold en geldt echter niet alleen de bombardementen op Noord-Vietnamese doelen, maar het wederzijdse geweld in geheel Vietnam, Noord en Zuid, ik acht het door U gebruikt woord „onaanvaardbaar“ dan ook beter van toepassing op het gehele conflict, zoals dat zich helaas heeft ontwikkeld en zich inzonderheid aan ons vestert.

m.i. de ontwikkeling-in-zelfstandigheid van Vietnam en zijn bevolking moet garanderen, en bevorderlijk moet zijn voor de stabiliteit in dit gebied en in Zuid-Oost-Azië in het algemeen. De secretaris-generaal verdient hierbij de steun van iedereen, in de eerste plaats van de Verenigde Staten, die zelf om zijn bemiddeling hebben gevraagd. In dit verband dienen de Verenigde Staten m.i. bereid te zijn hun bombardementen op Noord-Vietnam te staken, indien er ook maar een kleine kans zou zijn, dat zulks inderdaad bevorderlijk is voor het op gang brengen van de onderhandelingen.

Met leuzen lost men dit ingewikkelde conflict niet op, zeker niet met eenzijdig anti-Amerikaanse leuzen. Er zijn meer partijen in het spel, die alle bereid moeten zijn door overleg tot een redelijke vreedzame oplossing te geraken.

II. De rol van China

Ik meen een belangrijke, indirecte rol, maar niet de beslissende rol. De uitspraak „vechten tot de laatste Vietnamese“ karakteriseert misschien het best de rol die China in de Vietnamese oorlog zou willen spelen. Peking leverde materieel hulp, maar heeft er bovenal naar gestreefd ideologische leiding te geven en dit conflict uit te buiten ten behoeve zowel van zijn nationale als van zijn wereld-revolutionaire oogmerken. De expansie van zijn invloed op het opzaten van de „derde wereld“ der ontwikkelingslanden tegen de „westerse wereld“ is een van de belangrijkste motieven.

Pakistan. De Noordvietnamese leiders zelf nemen echter naar ik meen, de sleutelpositie in. Ik hoop, dat de regereiders van China — door verschillende politieke tegenstrijden in de wereld tot groter isolatie gebracht, en misschien door interne moeilijkheden hietoe genoopt — uiteindelijk zullen afzien van hun destructieve politiek, die constructieve, internationale samenwerking in wereldverband frustreert. Ik hoop, dat zij de ontwikkeling-in-zelfstandigheid van het buitenland Vietnam aanvaarden. Anderzijds zal m.i. het redelijke belang van China bij veiligheid en stabiliteit aan haar Zuidelijke grenzen erkend dienen te worden.

IV. Nederland dient alle redelijke initiatieven tot beëindiging van deze oorlog naar vermogen te ondersteunen. Mogelijkheden tot zelfstandige Nederlandse initiatieven, althans tot beëindiging van de oorlog, zie ik op dit ogenblik niet — gelyk, enerzijds op onze beperkte invloed, gelet anderzijds op eerdere initiatieven van anderen. Ik verwacht, en onze fractie verlangt van onze regering, dat zij mede met het oog hierop bij de regering der Verenigde Staten rechtstreeks en indirect b.v. bij de consultaties in NAVO-verband, de grote bezorgdheid van het Nederlandse volk en zijn verlangen naar een spoedige vreedzame oplossing tot uitdrukking brengt in overeenstemming met de op 1 december 1956 door de Tweede Kamer

trouwen, naar ik meen, mede uit deze erkenning voortvloeiend.

III. Deze oorlog is ook, maar zeker niet alleen een sociaal-economisch conflict. Het is een ingewikkeld complex van — o.m. — een stuk onverteerde erfenis van

sche en sociale ontwikkeling, maatschappelijke hervorming, naar verbetering van het lot van zijn volkeren. Mijns inziens kunnen alleen de ontwikkeling-in-zelfstandigheid van de betreffende staten zelf, liefst in vrijwillige samenwerking met elkaar, het perspectief stabiliteit, van uiteindelijke stabiliteit, internationale orde en constructieve samenwerking in wereldverband. De wil tot die ontwikkeling-in-zelfstandigheid lijkt aanwezig. Maar de landen moeten ook voldoende materiële middelen krijgen om in hun opbouw te kunnen slagen.

De directe Nederlandse invloed op de gang van zaken in Vietnam zelf moge gering zijn, in dit ruimere verband kan Nederland een relatief belangrijke bijdrage leveren, door verdere actieve medewerking aan het reeds genoemde Mekong-projekt, aan de ECAFE en de Aziatisch-

Want toe weten niet wat toe doen...

ook zien als een tegen het gerichte politiek.

4. Nederland moet minstens in de V.N. stellen dat een terugtrekken van alle buitenlandse troepen uit Noord- en Zuid-Vietnam een eerste voorwaarde is om terug te keren tot het gezonde uitgangspunt, nl. de overeenkomst van Genève.

KVP:

Mommersteeg

1. Uitgaande van de huidige situatie, constateer ik, dat de strijd in Zuid-Vietnam wordt gevoerd vanuit Noord-Vietnam; door zending van troepen, wapens en voorraden. De Verenigde

toont n.l. duidelijk, dat oorlog geen doelmatig middel meer is, om conflicten op te lossen. Mede vanwege deze overtuiging hebben de recente uitspraken van de Amerikaanse legerbisschop, kardinaal Spellman, de KVP diep geschokt. Wij zijn er van overtuigd, dat niet een militaire overwinning, maar een politieke oplossing moet worden gezocht. Ondanks mijn teleurstelling over de mislukking van vele eerdere bemiddelings-pogingen — o.m. van niet-gebonden landen, van de Paus, vanuit het Gemeenbest en recentelijk van de Britse regering — hoop ik vurig, dat de secretaris-generaal der V.N., Oe Thant, wel de weg vrij zal kunnen maken tot het vinden van een politieke oplossing. Een oplossing, die

gerrucht — het meest recent bij monde van Lin Piao — de op het Chinese voorbeeld geïnspireerde guerrilla in Vietnam voor te stellen als model — bevrijdingsoorlog voor de overige volken van die derde wereld (Azië, Afrika, Latijns Amerika), als model-methode om de „papieren tijger“ (de Verenigde Staten) te verslaan. Het is moeilijk de werkelijke Chinese invloed op Hanoi en Viet Cong te meten. De Chinese invloed in Hanoi schijnt echter verminderd te zijn. Ik hoop, dat dit bevorderlijk is voor het vinden van een spoedige oplossing. Ik hoop, dat ook de Sovjet-Unie, waarvan de invloed lijkt te zijn toegenomen, hiertoe zal bijdragen, zoals bij vorig jaar in Tsjekent bijdroeg tot het bestand tussen India en

ringen van president De Gaulle kunnen dat niet kamoufleren, van gerechtvaardigde strevingen naar nationale zelfstandigheid, naar ingrijpende hervorming van de maatschappelijke structuur, van godsdienstige en stam-mentegenstellingen van revolutionaire expansie-pogingen, van buitenlandse inmenging, van mislukte pogingen, om te komen tot stabiliteit in de Indo-Chinese regio en in Zuid-Oost-Azië in het algemeen.

Het sociaal-ekonomische aspect is een belangrijk element, waarmee bij de regeling van het conflict terdege rekening gehouden dient te worden. De idee van een ontwikkelingsplan voor geheel Z.O. Azië is

ook met de tenuur van het op 28 december j.l. gehouden Tweede-Kamer-debat over buitenlandse zaken. De Nederlandse regering dient zich verder in te spannen ter verzachting van het oorlogsleed en zijn bijdrage aan de ekonomische opbouw van het Mekonggebied (dat van groot belang is zowel voor Vietnam als voor Cambodja en Laos) voort te zetten. Men verliest maar al te dikwijls uit het oog, dat Vietnam slechts één aspect is — hoe belangrijk en dominerend dit ook op dit ogenblik is — van een veelomvangrijker probleem: de onrust, spanning en onvoldoende stabiliteit in geheel Azië. Dit werelddeel, waar zulks een groot deel van de mensheid woont, is op zoek naar politiek evenwicht, ekonomi-

initiatief en in het bijzonder ook door ontwikkelings-samenwerking met Indonesië. Tot slot: Nederland moet al het mogelijke doen om te bereiken, dat China zijn zetel in de Verenigde Naties (in Algemene Vergadering en Veiligheidsraad) kan innemen, ook al kan men verwachten, dat het V.N.-werk door de aanwezigheid van Peking er voordersnag niet gemakkelijker op zal worden.

Om met de fractieleider van de KVP te spreken (jongste Algemene Beschuifwingen): „hoezeer wij revolutie-export afwijzen, het is niet goed voor de wereld, dat zulk een groot en begoofd volk in isolement van de groeiende volkerengemeenschap leeft.“
J. MOMMERSTEEG

JONGERENCOMITE

Hieronder en op pagina tien de redenen waarom enkele van de lid-organisaties zich bij het Jongerencomitee hebben menen te moeten aansluiten.

FEDERATIE VAN JONGERENGROEPEN IN DE PvdA

De FJG van de PvdA is aangesloten bij het JK. Zij gaf op 19 december 1966 een verklaring uit, waarin geprotesteerd wordt en wel „met kracht tegen de bombardementen van Amerikaanse zijde op doelen in of nabij de stad Hanoi, waarbij de burgerbevolking het slachtoffer wordt“ en verderop verklaart de FJG dat zij tevens van mening is, „dat de bombardementen op Noord-Vietnam door de V.S. zonder meer blijvend gestaakt dienen te worden.“ Aan het slot van haar Vietnam-nota van 10 september 1966 had de FJG reeds haar mening gegeven.
Nederland dient aan geen der oorlogvoerende partijen in dit conflict steun te verlenen. Ons land zal een actief beleid moeten voeren om de totstandkoming van de genoemde overeenkomsten te bevorderen.

De FJG zal dit standpunt bij de Nederlandse politieke partijen en in het bijzonder bij de Nederlandse jongeren moeten propagoren.
Zoveel als in haar vermogen ligt zal de FJG de Nederlandse jongeren moeten informeren over de achtergronden en gebeurtenissen in Indochina.
De FJG zal alles in het werk moeten stellen om de Nederlandse jongeren te verenigen rond een gemeenschappelijk standpunt en op grond daarvan gezamenlijk acties moeten ondernemen, die nuttig zijn ter bevordering van de vrede in Vietnam en ter verlichting van het lot van de Vietnamese bevolking.
De steunverlening aan het Vietnamese volk dient uitsluitend via het Rode Kruis plaats te vinden.

PACIFISTISCH SOCIALISTISCHE JONGEREN WERKGROEPEN

„De Pacifistisch Socialistische Jongeren Werkgroepen hebben nooit geaarzeld elk imperialisme te veroordelen en ertegen te ageren. Omdat we niet de illusie hebben dat Washington op ons verzoek direct van politiek verandert, hebben we ons gericht op de publieke mening in eigen land d.m.v. demonstraties, verkoop van informatieve lectuur, openbare debatafonden. Bovendien wordt geïnzameld voor medische en ontwikkelings-hulp voor Noord-Vietnam.

ORGANISATIES DIE BIJ HET JONGERENKOMITEE VREDE EN ZELFBESCHIKKING VOOR VIET NAM AANGESLOTEN ZIJN.

NEDERLANDSE STUDENTEN-VAKBEWEGING

ALGEMEEN NEDERLANDS JEUGD VERBOND

ALGEMENE STUDENTEN VERENIGING AMSTERDAM

DEMOKRATISCH SOCIALISTISCHE STUDENTEN FED. DEMOS

FEDERATIE VAN JONGEREN GROEPEN VAN DE PVDA

DEMOKRATISCH SOCIALISTISCHE STUDENTEN VER. POLITEIA

JONGEREN WERKGROEP KERK EN VREDE

STUDENTEN SOCIETEIT OLOFSPOORT

ORGANISATIE VAN PROGRESSIEVE STUDERENDE JEUGD

PACIFISTISCH SOCIALISTISCHE JONGEREN WERKGROEPEN

PERHIMPUNAN PELADJAR INDONESIA DI NEGERI BENDANDA

VERENIGING VOOR VOORUITSTREVENDE STUDENTEN PERICLES

SOCIALISTISCHE JEUGD NEDERLAND

SJALOOM GROEP VERENIGING VAN SURI-NAAMSE STUDENTEN IN AMSTERDAM

OECUMENISCHE JEUGD-RAAD

PROVO

NEDERLANDSE CHRISTEN STUDENTEN VERENIGING (ENKELE AFD.)

VRIJZINNIG CHRISTELIJKE STUDENTEN BOND (ENKELE AFD.)

Vervolg zie pagina 10

HONDERD JAAR KOLONIALE OVERHEERSING

Evenals vele andere Aziatische landen, werd in de 19e eeuw ook de onafhankelijke staat Vietnam het slachtoffer van westerse koloniale plannen. In 1858 drongen Franse militairen het land binnen, in 1884 hadden ze heel Vietnam veroverd.

De hele economie van het land werd nu ingepast in de Franse koloniale politiek. Op de lijst van rijst en rubber exporterende landen nam Indo-China de derde plaats in, maar de bevolking bleef arm. In 1939 werd meer dan anderhalf miljoen ton rijst uitgevoerd — 40% van de totale produktie — maar de konsumptie in Vietnam per hoofd van de bevolking was sinds 1900 met 30% afgenomen. Daar de belastingen in Vietnam grotendeels indirect waren, kwamen ze neer op de arme boeren. In de Franse koloniale tijd werd de verschillen tussen arm en rijk nog groter. Rond 1930 vormden rijst, rubber en kolen driekwart van de export uit Vietnam, terwijl drievijfde van de invoer bestond uit auto's, parfum, textiel en andere goederen voor de Europese kolonisten en de kleine Vietnamese elite.

Na 60 jaar koloniale overheersing waren er 81 gevangenisstraffen. Slechts 2 procent van de kinderen kreeg lager onderwijs. In 1943 gaf de koloniale regering vijf maal zoveel geld uit voor de aankoop van opium dan voor onderwijs, leeszalen en ziekenhuizen tezamen. Gedurende de gehele periode van Franse overheersing waren er in Vietnam opstanden, die wreed werden onderdrukt. Vooral in de jaren 1930-31, na een aantal pogingen tot opstand, ontketenden de Fransen een ware terreur door het hele land. Vele Vietnamezen werden gevangengenomen of gedood. Toen in september 1940 de Japanners in Indo-China binnenvielen, boden de Fransen geen verzet. Gedurende de oorlogsjaren werkten ze zelfs met de Japanners samen. Kort voor de Japanse nederlaag in 1945 zetten de Japanners echter de Fransen aan de kant en stelden een onafhankelijk Vietnam onder koninkrijk Bao Dai in. Gedurende de Japanse bezetting organiseerden de Vietnamese nationalistische bewegingen voor de Onafhankelijkheid van Vietnam, in het westen bekend als de

land uit. President van de Democratische Republiek Vietnam werd Ho Tsjj Minh. Bao Dai trad af. Op de konferentie van Potsdam (juli 1945) besloten de geallieerden, dat Nationalistisch Chinese troepen de Japanners in het noorden van Vietnam moesten ontwapenen; de Engelsen zouden hetzelfde doen ten zuiden van de 16e breedtegraad. De Engelsen eerbiedigden de Vietnamese onafhankelijkheid echter niet, maar herstelden het Franse koloniale bestuur. In maart 1946 erkenden de Fransen de onafhankelijkheid van Vietnam onder de regering Ho Tsjj Minh, binnen de Franse Unie. Dit verdrag werd door de Fransen gebroken, toen ze op 23 november '46 Haiphong begonnen te bombarderen. Hierop riep Ho Tsjj Minh de Vietnamese bevolking op, zich gewapend tegen de Franse kolonialisten te verzetten. Begin 1947 werd Hanoi door de Fransen bezet. De eerste (Vietnamese) onafhankelijkheidsoorlog was begonnen.

Het Parool, de CIA en Vietnam

Op 12 januari jl. verscheen er in Het Parool een ingezonden briefje van iemand die nu eens exacte bronnen wilde weten waar hij gegevens zou kunnen vinden over die „Vietcong-terreur“ waar Het Parool het altijd over heeft. De redaktie van Het Parool drukte onder deze brief een aantal bronnen (meest krantenberichten uit rechtse bladen) af. De eerste daarvan was: George A. Carver jr. The faceless Viet Cong, in Foreign Affairs, vol. 44, april 1966, nr 3.

Het Parool zette er niet bij dat:

1) George A. Carver een agent is van de CIA, de Amerikaanse geheime dienst, waarvoor hij geruime tijd in Saigon heeft gewerkt.

2) Dat zijn artikel in een later nummer van Foreign Affairs grondig is weerlegd door de Vietnamdeskundige Prof. B. B. Fall van de Amerikaanse Howard University.

3) Dat het artikel door de USIS, de Amerikaanse Voorlichtingsdienst in Den Haag, zo mooi werd gevonden dat het direct na verschijnen in overdrak naar de krantenredakties werd gestuurd, reden waarom Het Parool het in zijn bezit had.

Het Parool noemde nog andere bronnen, waaronder een zekere Brian Crozier, die een boekje heeft geschreven, South-East Asia in Turmoil, waarin een poging wordt ondernomen de gehele geschiedenis van Zuidoost-Azië van de laatste twintig jaren terug te brengen tot één groot komplot. Ook dit boekje valt zozeer in de smaak van de Amerikaanse regering dat het op aanvraag door de Amerikaanse ambassade aan ieder die om meer gegevens over de Amerikaanse Vietnam-politiek vraagt wordt toegestuurd.

Ze stelden de oorlog voor als een strijd tegen het oprindende communisme. Om het koloniale karakter van de oorlog te verduistern verklaarden ze in 1949 Vietnam voor de tweede keer onafhankelijk. Sindsdien zit Vietnam met twee regeringen: de nationalistische regering van Ho Tsjj Minh die thans in Hanoi gevestigd is, en een in 1949 door het westen opgerichte en sindsdien onderhouden regering, die in Saigon zetelt.

Het Amerikaanse lugrijpen in de Vietnamese oorlog dateert van 1950. Hoewel ze spoedig reeds 80 procent van de oorlog betaalden waren de Vietnamezen niet te verslaan. In 1954 leden de Fransen bij Dien Bien Phoe een nederlaag, die hen duidelijk maakte dat ze Vietnam niet konden heroveren.

De Verenigde Staten wilden zich niet neerleggen bij de nederlaag. Men probeerde bevriende staten over te halen tot een gezamenlijk optreden tegen Vietnam, eventueel met atoombommen. Toen men nergens stouf vond belofde

onder de voet te worden gelopen. De Amerikanen konden dit slechts voorkomen door hun bewind met honderdduizenden militairen te hulp te snellen. Tegelijkertijd, in februari 1966, breidden de Amerikanen de oorlog uit tot Noord-Vietnam, door dit gebied dagelijks te bombarderen. Noord-Vietnam antwoordde enkele maanden later met het zenden van Noordvietnamese soldaten naar Zuid-Vietnam ter ondersteuning van het Bevrijdingsfront. Steeds meer ontwikkelt de oorlog in Vietnam zich tot een strijd tussen heel Vietnam en Amerika. Ondanks het inzetten van een half miljoen Amerikaanse soldaten en dagelijkse bombardementen — zwaarder dan de bombardementen op Duitsland in de Tweede Wereldoorlog — geven de 30 miljoen Vietnamezen de ongelijke strijd niet op.

S. BOSGRA.

ESCALATIE

Juni 1965 — Amerikanen lanceer tofate

enigde Staten van Amerika. Toen in augustus 1945 de Japanners capituleerden, was een zeer groot deel van het land in handen van de Vietminh. In september riepen de Vietnamese nationalist de onafhankelijkheid van hun

spoedig 200.000 man in de strijd wierpen slaagden ze er niet in de Vietnamezen te onderwerpen. Ze probeerden daarom Amerikaanse steun voor hun koloniale heroveringsoorlog te krijgen.

DE FRANSEN VERTREKKEN

In Genève werd afgesproken dat de nationalistische strijdkrachten zich tijdelijk in het noorden van Vietnam zouden terugtrekken, en de Fransen in het Zuiden. Binnen twee jaar zou Vietnam herenigd worden na vrije verkiezingen in beide zones. Algemeen was men het er over eens dat Ho Tsjì Minh de steun had van de overgrote meerderheid van de bevolking en dus in '56 in heel Vietnam aan de macht zou komen. De in 1945 door Vietnamese nationalist ingestelde regering Ho Tsjì Minh van de Democratische Republiek Vietnam kwam in Noord-Vietnam aan de macht. De in 1949 door Frankrijk ingestelde regering van de 'Staat Vietnam' trok zich met de koloniale troepen terug in Zuid-Vietnam. Op Amerikaanse aanwijzing werd spoedig keizer Bao Dai als staatshoofd vervangen door Diem.

DE FRANSEN VERTREKKEN

De Fransen, die in 1954 de verantwoordelijkheid voor vrije verkiezingen binnen 2 jaar in Zuid-Vietnam op zich hadden genomen, trokken zich echter voortijdig uit Vietnam terug, en droegen hun posities over aan de onder Amerikaanse invloed staande, 'Staat Vietnam' van Diem. En Diem weigerde met medeweten van de Amerikanen de verkiezingen te houden. Vietnam bleef gescheiden in twee delen. De oorlog had een à anderhalf miljoen Vietnamezen het leven gekost, en nog bleef de helft van het Vietnamese grondgebied onder westerse voogdij. Toch riep Ho Tsjì Minh de Vietnamezen in 1956 niet opnieuw op, de strijd tegen de kolonialistische machthebbers te hervatten. Maar wel moet men aannemen dat de Vietnamezen sinds deze tweede verdragschending tien jaar na de eerste niet veel verrippen meer hebben in afspraken met het wosten.

De Zuid-Vietnamese regering probeerde door het zenden van infiltranten en het droppen van wapens de bevolking van Noord-Vietnam tot opstand te brengen; deze pogingen slaagden niet. In Zuid-Vietnam probeerde men de grootgrondbezitters weer in hun oude positie te helpen. Tegenstanders van het regime werden vervolgd, zodat ze hun toevlucht moesten zoeken in de bergen. Zo ontstond langzamerhand in Zuid-Vietnam een verzetsbeweging, door Diem aangeduid met het scheldwoord 'Vietcong'. In 1960 organiseerde het Zuidvietnamese verzet zich in het Nationaal Bevrijdingsfront voor Zuid-Vietnam. Enkele jaren later had het Bevrijdingsfront 80 percent van het gebied van Zuid-Vietnam in zijn macht. Eind 1964-begin 1965 dreigde de 'Staat Vietnam' door het Bevrijdingsfront geheel

		sterkte in Vietnam
16 juni	— McNamara: 6 nieuwe gevechtsbataljons naar Vietnam	75.000
9 juli	— Johnson: meer troepen nodig	
28 juli	— Johnson: Amerikaanse troepenmacht wordt vergroot met 50.000 man	125.000
10 aug.	— Washington: nieuwe Amerikaanse troepen onderweg	160.000
12 nov.	— McNamara: Nog meer troepen in Vietnam nodig	
Jan. '66	— Amerikaanse regeringsfunctionarissen lanceren in vele hoofdsteden hun z.g. „nieuwe vredescampagne"	
9 jan.	— Washington: nieuwe troepen voor Vietnam aan land gezet	200.000
9 febr.	— Opperbevelhebber Westmoreland verlangt troepenmacht met 200.000 te vergroten	
12 febr.	— Johnson: meer Amerikaanse troepen nodig	215.000
3 mrt	— Washington: 20.000 nieuwe Amerikaanse militairen naar Vietnam	235.000
12 juli	— McNamara: kondigt nieuwe uitbreiding aan	280.000
12 aug.	— Opnieuw 20.000 man nieuwe troepen onderweg	300.000
Sept. '66	— Amerikaans z.g. „vredesplan" in de Verenigde Naties	
8 sept.	— Washington: oorlogsuitgaven voor Vietnam met 36 miljard gulden verhoogd	358.000
22 nov.	— Westmoreland eist nog 17.000 man	375.000
15 dec.	— Washington: opnieuw 6000 mil. in Vietnam aangekomen	381.000
20 dec.	— Washington: totale troepensterkte in Vietnam is verder gestegen	390.000
25 dec.	— Westmoreland: eist voor 1967 nog 100.000 militairen erbij	

VIETNAM: het standpunt van de politieke partijen

Aan mr Toxopeus van de VVD werden dezelfde vier vragen gesteld. Hij gaf geen antwoord, maar zei dat hij wel zou zien wat hij deed. "We leven toch in een vrij land? U vraagt me wat, en dan is het aan mij om te beslissen of ik daar op antwoord. Vrijheid blijft." Daarom de volgende gedeeltes uit het VVD-verkiezingsprogramma:

VVD: Verkiezingsprogram 1967

Urgentiepunt 6: Krachtige ondersteuning van het Amerikaanse streven om in Vietnam door onderhandelingen te komen tot een vreedzame regeling, die de rechten en vrijheden van het gehele Vietnamese volk ten volle waarborgt.

Afd. buitenlandse politiek, Vietnam

De strijd die in Vietnam ten koste van veel menselijk leed wordt gevoerd, geeft reden tot grote zorg. De afweer tegen de communistische agressie is echter zowel in het belang van de bevolking van Vietnam als van de vrede in geheel Zuidoost-Azië, noodzakelijk. Het Amerikaanse streven door onderhandelingen te komen tot een regeling, die de rechten en vrijheden van het Vietnamese volk waar-

borgt, dient ten volle te worden gesteund. De Nederlandse regering zou een actieve bijdrage aan het vinden van een dergelijke oplossing moeten leveren. Deze bijdrage zou o.a. kunnen bestaan in het instellen van een vredesmissie, die de mogelijkheden die er met betrekking tot het vinden van zijn oplossing bestaan, zou moeten onderzoeken en die zich bij voortdurend zou moeten oriënteren over de kansen op een voor alle partijen aanvaardbare regeling. Het zou bijzonder wenselijk zijn over deze aanpak een overleg met de Belgische en Luxemburgse regeringen te plegen, met als doel het beoogde initiatief in Beneluxverband te verwezenlijken.

Ook zal in het kader van de Nederlandse hulpverlening uitvoering moeten worden gegeven aan een ruim hulpprogramma voor Zuid-Vietnam. Na het staken van de vijandelijkheden zal dit programma tot geheel Vietnam moeten worden uitgebreid.

CHU: Verkiezingsmanifest 1967

Steen aan elke verantwoordelijke poging tot beëindiging van de rampzalige strijd in Vietnam.

D'66: Politiek programma

De kwestie Vietnam vormt op het ogenblik de grootste bedreiging van de internationale vrede en veiligheid. De door beide zijden gehanteerde middelen tot oplossing van het conflict schieten hun doel voorbij. De ook door de Amerikaanse regering nagestreefde onderhandelingen zonder voorwaarden vooraf zouden worden gediend door: onmiddellijke en blijvende stopzetting van de luchtbombardementen op Noord-Vietnam, erkenning van het Nationale Bevrijdingsfront als een van de onderhandelingspartners en stopzetting van de Noord-Vietnamese infiltraties in Zuid-Vietnam.

Nederland zal een initiatief moeten nemen om te komen tot een gezamenlijk voorstel van niet betrokken staten, gericht op het terugtrekken van alle vreemde troepen in Vietnam binnen een bepaalde termijn.

Genoemd voorstel dient te worden ontwikkeld in het kader van de Verenigde Naties. Internationale neutrale troepen waaronder eventueel Nederlandse zouden in naam van deze organisatie de verlangde stellingen kunnen innemen.

Hoe de te vernietigen stad Ben-Suc van zijn inwoners werd ontdaan

30.000 Amerikaanse militairen zijn een actie begonnen tegen de "ijzers driehoek", een gebied ten NW van Saigon dat sedert jaren in Vietcong-bushten is. Het is de tweede maal dat een dergelijke operatie in dit gebied plaatsvindt, de eerste had weinig resultaat. Ditmaal zal men het letterlijk met de grond gelijk maken. Men verwacht 10.000 vluchtelingen uit dit gebied. Hieronder een episode uit de actie.

„Ben-Suc, 13 januari (AP) — De 50 notabelen van de stad Ben-Suc luisterden in de oude door brand verwoeste school naar het hoofd van de provincie.

„U en de mensen van hier moeten de stad verlaten. U kunt nu hutsen niet meenemen, maar we zullen u helpen uw vee mee te nemen, uw kuisens en uw kinderen. U zult veilig naar een opvangcentrum voor vluchtelingen worden gebracht”.

Het hoofd van de notabelen antwoordt:

„Wij willen onze velden en onze huizen niet opgeven. Wij hebben hier ons hele leven gewerkt, de regering heeft zich jarenlang niet met ons bemoeid. We willen niet onder de tyrannie van de Vietcong leven, maar we willen ook onze geboorteplaats niet verlaten.”

Maar er is geen andere oplossing, de inwoners zullen het kleine stadje Ben-Suc, 40 kilometer ten NW van Saigon moeten verlaten. Een regeringsbataljon heeft de stad gedurende enige tijd bezet gehouden maar militaire tegenslagen in dat gebied hebben de centrale regering Ben-Suc doen opgeven. De Vietcong installeerde zich onmiddellijk in het kleine stadje van 8000 inwoners.

Volgens Vietnamese autoriteiten heeft bijna de gehele bevolking van Ben-Suc op de één of andere manier met de rebellen samengewerkt. Het gebied is vorig jaar een voedselvoorzieningscentrum en een hoofkwartier voor de communisten geworden. Amerikaanse militairen hebben de

regelen te nemen en waarschuwen de Vietnamezen pas vlak voor het begin van de operatie.

De aanval op Ben-Suc werd niet voorafgegaan door artillerievuur of door bombardementen uit de lucht. Zestig helikopters zetten een bataljon Amerikaanse infanteristen aan drie kanten van de stad aan de grond. Daarna werd het oerwoud ten Noorden van de bebouwde kom gebombardéerd en gemitrailéerd. Toen de helikopters landden renden de dorpingen in alle richtingen en verborgen zich in gaten of in hun huizen. Verscheidene mannen probeerden te ontsnappen. Drie van hen werden neergeschoten.

De Amerikaanse troepen ontdekten 29 doden aan de rand van de stad. De slachtoffers bewaakten waarschijnlijk wapen- en voedselopslagplaatsen, waaronder een voorraad van 6815 in plastic zakken verpakte uniformen en 38 sampans.

De Amerikanen gingen zelf Ben-Suc niet binnen. Dat was de taak van de Vietnamese infanteristen, die een uur na de Amerikanen aankwamen. Vietnamese helikopters vlogen over het dorp heen en strooiden pamfletten uit met de volgende tekst in het Vietnamese en in het Engels:

„U bent omsingeld. Het heeft geen zin om tegenstand te bieden. Blijf in de straat en ga naar het centrum van de stad. Verzamel u voor de school. Als er onder u zijn die naar de rivier proberen te ontsnappen, zullen zij worden neergeschoten.”

Aan het einde van de dag, het was een zondag, hadden zich daar 3800 mannen, vrouwen en kinderen verzameld. Toen vertelde het districtshoofd de notabelen dat men de stad moest verlaten om naar een vluchtelingenkamp bij Phu-Cong te gaan. Kort daarna begonnen de Vietnamese soldaten de huizen te doorzoeken en kuisens en rijst te verzamelen die aan de bewoners zullen worden teruggegeven. Zodra de bewoners weg zijn zal Ben-Suc van de kaart verdwijnen.

ALGEMEEN NEDERLANDS JEUGDVERBOND

Het ANJV ondersteunt de grondslag van het JK omdat het solidair is met alle koloniaal onderdrukte volken in de wereld.

De Amerikanen hebben de koloniale oorlog overgenomen van de Fransen en voeren deze oorlog met een overmacht aan militair materieel en solda-

meend, dat hiertegen op een onduidelijke wijze stelling moet worden genomen. De belangenbehartiging is zeker niet gebonden aan nationale grenzen. De Vietnamese strijd raakt ons allen en jongerenorganisaties kunnen zeker het hunne er toe bijdragen om bijvoorbeeld de publieke opinie zodanig te mobiliseren dat Nederland tenminste een kritischer houding aan gaat nemen ten opzichte van deze wrede oor-

napalm, economische vernietiging van de rijstogsten en de taktiek van de verschoeiende sardie.

Hiertegenover past geen alternatief van wapenstilstand, want dat betekent vrede zonder vrijheid en zelfstandigheid. Vrede in Vietnam is voor ons een onvolledige leus. Wij zeggen: Amerikanen uit Vietnam.

Het ANJV organiseert daarom actie voor daadwerkelijke solidariteit, en wil die ook op zo breed mogelijke schaal voeren. In de aktie van het Jongeren Komitee "Plastic contra Napalm" bracht het ANJV plm. f 4000,- bijeen.

Na een eigen aktie overhandigde zij in Berlijn 20 bandreorders aan de secr. van de jeugdorganisatie van het Bevrijdingsfront, die op weg was naar het 11e ANJV-kongres dat met kerstmis 1966 werd gehouden, maar die Luns op zijn weg vond.

Thans is het ANJV een landelijke aktie gestart om 20 schrijfmachines bijeen te brengen. Het ANJV wil verder een zo breed mogelijke aktie om de Nederlandse betrekkingen met Hitlerverreder Ky te doen verbreken en de politieke steun van Nederland aan Johnsons Vietnamoorlog te stoppen.

POLITIEA

Een jaar geleden nam het Politiekongres een resolutie aan, waarin solidariteit met de Noordvietnamese verwoerdenheden en strijd werden uitgedrukt. Politiea stelde zich ook achter het Bevrijdingsfront. Wij spannen ons in om anderen, die zich reeds van de ruwheid en methoden van de Amerikaanse inmenging afkeerden, bewust te maken van de onvermijdelijkheid van ons standpunt. De opvatting dat het Vietnamese volk zonder inmenging van buiten de eigen staatsvorm en economische stelsel moet kunnen kiezen, is hiermee nauw verbonden. Wij willen bijdragen in de materiële en morele voorwaarden daartoe. Daarom staan wij daadwerkelijke hulp en aktie voor.

STUDENTENVAKBEWEGING

Men zou zich kunnen afvragen waarom de SVB zich heeft aangesloten bij het Jongerenkomitee Vrede en Zelfbeschikking voor Vietnam. Immers, waarom zou een studentenvakbeweging partij moeten kiezen in een konflikt, waarmee zij geen direkte bemoeienis heeft?

Behartig de SVB dan toch de belangen van haar leden door zich aan te sluiten bij het Jongerenkomitee? Het antwoord is ja. Waar het een zo belangrijke kwestie betreft als de ultrachitose oorlog in Vietnam heeft de SVB ge-

en verontzinnig over de Vietnamese oorlog die bij vele jongerenorganisaties, waaronder de SVB, bestaat, te bundelen en te kanalisieren. Redenen waarom de SVB op het standpunt staat dat het zijn steun aan het Jongerenkomitee niet mag onthouden.

VRIJZINNIG CHRISTELIJKE STUDENTEN BOND

Waar de VCSB de nadruk legt op persoonlijke stellingname — religie, maatschappij, studentenmaatschappij — is dit wat betreft de Vietnamese kwestie niet voldoende. Het besluit tot toetreding, tot het jongeren-comite, genomen op zuiver humanitaire gronden, vloeide voort uit een verantwoordelijkheid dewelke in het begrip vrijheid gegeven is.

ORGANISATIE VAN PROGRESSIEVE STUDERENDE JEUGD

1. In een bevrijdingsoorlog steunen wij het volk met zijn bevrijdingsfront in de strijd tegen binnendringers met hun moord, gas, bommen, huurlingen, napalm.
2. Allereerst ondersteunt de opsj alle akties van het komitee en werkt daaraan mee. Daarnaast: kijk maar in Spektakel, een fietsdemonstratie onder Vietcong-vlag, lezingen, protestbrieven e.a.
3. De invasie van de Amerikanen e.s. wordt steeds meer uitgebreid en geintensiverd. Wij van onze kant moeten toe naar meer concrete steun in de vorm van direkte hulp aan het Bevrijdingsfront en aan de bevolking van het geteisterde Nd-Vietnam, om zo partij te kiezen voor de Vietnamezen.

SOCIALISTISCHE JEUGD

Zolang de Bevrijdingsoorlog in Vietnam zal duren, zolang zal de Socialistische Jeugd (SJ) samen met anderen of alleen, blijven ageren tegen de oorlogsmisdaden die in Vietnam door de Amerikanen bedreven worden. Het karakter van deze oorlog, enerzijds een nationale bevrijdingsoorlog en een sociale revolutie, anderzijds het versterken van de machtscentrale over rijkdommen en een strategische positie, past al weer in het patroon dat over de gehele wereld zichtbaar is: overal waar een bevolking zich wenst te ontdoen van (neo) koloniale overheersing, worden door de kapitalistische landen juist de principes die zij zeggen te verdedigen „demokratie, vrijheid, menswaardig bestaan“ enz. op de meest grove manier vertrapt. Duidelijker dan ooit zijn ook in Vietnam de VS die met behulp van de korrupte en reaktionaire militaire leiders van Zuid-Vietnam, hun handen op een verschrikkelijke manier vuil maken.

De SJ is solidair met de Vietcong en met het Vietnamese volk. Daadwerkelijk en morele steun door akties en demonstraties brengen wij met onze afdelingen tot uiting vooral in het Jongerenkomitee en de Actiegroep Vietnam.

De SJ ondersteunt ten volle het streven om in een internationaal tribunaal tot berechting van de Amerikaanse oorlogsmisdadigers te komen. Wij hopen dan ook dat op korte termijn een ondersteuningskomitee in Nederland tot stand zal kunnen komen. Dit en al het andere dan om op z'n minst aan te tonen dat de Nederlandse regering hoognodig haar schandalige standpunt inzake Vietnam zal dienen te wijzigen.

NEDERLANDSE CHRISTEN STUDENTEN VERENIGING

De Wereldraad van Kerken heeft tien punten opgesteld over Vietnam, die op hetzelfde neerkomen als de vier punten van het Jongerenkomitee. Wij zijn evenmin als de Wereldraad een politieke vereniging, maar een vereniging van christenen, d.w.z. van mensen, die zich verantwoordelijk weten voor vrede en gerechtigheid, waartoe Christus ons roept. Wij hebben ondermeer een beroep gedaan op de kerken in Nederland de kwestie Vietnam de volle aandacht te schenken, omdat wij door onze indifferente houding medeschuldig zijn aan deze oorlog.

ALGEMENE STUDENTENVERENIGING AMSTERDAM

De in de ASVA levende opvattingen over de taak van een studentenorganisatie hebben logischerwijze geleid tot een betrokkenheid bij het probleem Vietnam. De ASVA is namelijk van mening dat de studenten (overigens zij niet alleen) door hun ongebonden positie de mogelijkheid en daardoor de opdracht hebben een kritische rol in de maatschappij te vervullen. Op de eerste plaats kritisch-informatief en in de problemen die de wereldvrede in gevaar brengen met een duidelijke stellingname.

Daarom geeft de ASVA het Vietnam Bulletin uit (een bundeling van artikelen uit de wereldpers) en daarom is zij toegetreden tot het Jongerencomitee.

Vietnam Bulletin

p/a ASVA, Weesperstraat 51, Amsterdam. Gironummer: 1 26 11 00, t.n.v. Vietnam Bulletin. Abonnement f 5,- per half jaar. Los nummer f 0,40.

FILM

Bij de „Vietcong“ in het oerwoud. Een documentaire (25 minuten) door Madeleine Riffaud en Wilfred Burchett. Opgenomen in Zuid-Vietnam en gemonteerd in de laboratoria van het Nationale Bevrijdingsfront. In de loop van februari/maart 1967 is deze film te huur bij het Jongerenkomitee, postbus 2056 te Amsterdam. Prijs per avond f 25,-. Voor bij het JK aangesloten groepen f 10,-. Unieke opnamen over de andere dan de ons bekende zijde van de strijd en van het leven van de Vietnamese plattelandbevolking.

VOOR EEN INTERNATIONAAL TRIBUNAAL

door Bertrand Russell

Gedeelten uit een artikel dat verscheen in Le Monde, 15 oktober 1966.

Een kleine agrarische staat is nu al jarenlang het doelwit van de aanvallen van een industriële kolos. Bestaat er iets gruwlijkers dan het vanuit de lucht bombarderen van een volk van boeren dat geen gerechtsvliegtuigen bezit? De Vietnamese revolutie is een van de elementen van het historisch proces door middel waarvan de uitgehongerde en uitgebulte volkeren hebben besloten de eis van hun recht op het leven te doen overwinnen. Zijn toevlucht nemen tot geweld, tot de meest beestachtige middelen om het elan van deze strijd voor het leven neer te slaan, dat is het doel dat de Verenigde Staten zich hebben gesteld. Twee keer achtereen, en beide keren na een verwoede strijd, in 1946 en 1954, hebben de Vietnamezen onderhandeld om hun onafhankelijkheid te verkrijgen. Maar in beide gevallen is hun goede trouw bedrogen, zijn de plechtige verdragen die zij hadden gesloten geschonden, en hebben ze met ontelbare offers moeten betalen. Men kan niet genoeg herhalen en er aan herinneren dat meer Vietnamezen de dood hebben gevonden tussen 1954 en 1959 dan sinds 1960, dat wij zeggen dat de activiteiten van de Verenigde Staten en van hun marionetten in Saïgon meer menselijke levens in Vietnam tijdens de z.g. „vredesjaren“ hebben gekost, dan sinds het ogenblik dat de Vietnamezen er toe over zijn gekomen zich gewapend te verzetten, en dan worden de zwaarte nog zwaarter ge-

Het tribunaal van Bertrand Russell, gezien door de ogen van de maker van deze fotomontage uit het felle Amerikaanse blad „Minority of one“.

aan het karakter van zijn samenstelling en aan de strengheid van de procedure die het zal volgen. Dat het Tribunaal

Verklaring

Verklaring, aangenomen door het Tribunaal bij zijn eerste bijeenkomst, op 15 november, te Londen.

Wij zullen ons als een Tribunaal beschouwen dat, al heeft het niet de macht om sancties op te leggen, met name op de volgende vragen moet antwoorden:

1. Is er door de regering van de Verenigde Staten (en door de regeringen van Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Korea) agressie bedreven in de zin van het internationale recht?
2. Is er door de Amerikaanse strijdkrachten gebruik gemaakt van, of geëxperimenteerd met nieuwe wapens of wapens die door het oorlogsrecht verboden zijn (gas, bijzondere chemische produkten enz.?)
3. Zijn er, en zo ja, op welke schaal, bombardementen uitgevoerd op doelen die een strikt civiel karakter hebben, en, meer in het bijzonder, op ziekenhuizen, scholen, sanatoria en dammen, enz.?
4. Worden de Vietnamese gevangenen onderworpen aan onmenselijke behandelingen die door het oorlogsrecht verboden zijn, met name marteling of verminking? Hebben er ongerechtvaardigde repressailles plaatsgevonden tegen de burgerbevolking met name door de executie van gijzelaars?
5. Zijn er dwangarbeidskampen opgericht, heeft er deportatie van de bevolking plaats gevonden, of zijn er andere daden verricht met de bedoeling bevolkingsgroepen uit te roeien, die juridisch als daden van genocide kunnen worden gekarakteriseerd?

Als het Tribunaal vaststelt dat al deze misdaden, of een ervan zijn bedreven, zal het ook zijn taak zijn vast te stellen wie er de verantwoordelijkheid voor draagt. Ons Tribunaal zal alle bewijsstukken beoordelen die het voorgelegd zal krijgen, van welke bron ze ook afkomstig zijn. Ze zullen mondeling of schriftelijk kunnen zijn. Geen enkel bewijsstuk dat voor ons doel nuttig is zal terzijde worden geschoven. Iedere getuige die wil spreken over de gebeurtenissen die in verband staan met ons onderzoek zal kunnen spreken. Het Nationale Bevrijdingsfront van Vietnam en de regering van Noord-Vietnam hebben ons de verzekering gegeven dat ze bereid zijn met ons samen te werken, om ons de nodige informatie te verschaffen en om ons te helpen de juistheid en de gefundeerdheid van de informatie te controleren. Het staatshoofd van Cambodja, Prins Sihanouk, heeft ons eveneens aangeboden ons te helpen getuigenissen te verzamelen. Wij geloven vast dat zij hun beloften zullen houden en wij aanvaarden hun hulp met dankbaarheid, zonder van onze eigen gezichtspunten en van onze eigen

ORANGE-ROOD van het land die twintig maanden geleden startten. De Amerikanen zelf hebben ons ervan in kennis gesteld dat acht miljoen Vietnamezen door hun toedoen gedwongen zijn in werkkampen te leven. In het zuidelijke deel van het land. De Amerikanen zelf hebben ons meegedeeld dat er iedere dag bijna 1400 ton explosieven op Noord-Vietnam vallen, Noord-Vietnam waarop ze gemiddeld 650 vluchten per week uitvoeren, en dat het tonnage van de bommen die ze op dat ongelukkige land hebben uitgestort reeds hoger ligt dan dat van alle bommen die ze in de Tweede Wereldoorlog en de Koreaanse Oorlog hebben gebruikt. En iedereen weet dat zij zowel ten Noorden als ten Zuiden van de Ite breedtegraad experimenteren met een heel gamma van nieuwe wapenen, van gassen met verlammende uitwerking tot microben, en binnen dit scala dan nog het super-napalm, de lazy dogs, de ontbladeringsproducten enz. ...

DAVID EN GOLIATH

Zijn er in het Westen dus nog veel mensen die deze feiten, waarover ze bijna dagelijks door film, pers en televisie geïnformeerd worden, niet kunnen weten? Wie van ons heeft niet de foto's gezien? Wie van ons heeft niet de cijfers gelezen? Wij weten allemaal dat de strijd die de Vietnamezen voeren om hun nationale onafhankelijkheid te verwerven en om de omvorming van hun maatschappij te versnellen, er een is van het type David tegen Goliath. En juist omdat wij dat allemaal weten heeft mijn appél tot het bijeenroepen van een internationaal tribunaal tegen oorlogsmisdaden zin.

WEL DEBELGIJK EEN MENING

Ik wil absoluut niet beweren dat degenen die uitgenodigd zijn om zitting te nemen in dat tribunaal geen mening hebben over de Vietnamese oorlog. Het is juist integendeel omdat zij de harts-tochtelijke overtuiging hebben dat Vietnam op het ogenblik het toneel is waar zich gruwelijke oorlogsmisdaden afspeelen, dat zij zich moreel verplicht voelen samen een Tribunaal van het geweten der mensheid te vormen. Is het dan nodig een lege geest te zijn om een vrije geest te zijn? Laten wij die twee dingen niet door elkaar halen. Nee, ik geloof niet dat het, om rechtvaardig te zijn, nodig is geen overtuigingen te hebben. Het is overigens

zal ontlenen.

DIRECTE BEWIJSBAARHEID

Het Tribunaal zal werken op de manier van een enquête-commissie. De gegevens die de commissies waarvan het Tribunaal het werk zal leiden, zullen verzamelen, zullen op systematische wijze worden onderzocht en telkens wanneer nodig worden onderworpen aan de controle van wetenschappelijk geleide onderzoeken. De getuigen van de verdediging kunnen uiteraard niet gedwongen worden voor het Tribunaal te verschijnen. De regering van de Verenigde Staten en president Johnson zijn evenwel officieel uitgenodigd zich bij het Tribunaal te doen vertegenwoordigen. De enige misdaden waarover het Tribunaal zich zal hebben uit te spreken zijn die waarvan het karakter van directe bewijsbaarheid voldoende was om de bijeenroeping van het Tribunaal te rechtvaardigen; en daar volgt dan ook uit dat het onmogelijk zal zijn de gewelddadigheden door de vermoedelijke agressor om zijn agressie te volvoeren en de gewelddadigheden bedreven door de slachtoffers van die agressor om weerstand te bieden aan de agressie, op een lijn te stellen. Alleen zij die niet in staat zijn om een onderscheid te maken tussen de opstand in het ghetto van Warschau en de activiteiten van de Gestapo, tussen de Joegoslavische partizanenstrijd, de strijd van de Noorse vrijheidsstrijders en van de Franse maquis en aan de andere kant de invalsoorlogen van de nazis, die zullen zich er over verwonderen dat het Tribunaal weigert het gedrag van de Amerikanen als overweldigers, en dat van de Vietnamezen als verzetstrijders, op hetzelfde plan te stellen. Opgemerkt moet worden — en dat is van essentieel belang — dat de groepen van juristen die het Tribunaal in zijn werkzaamheden zullen helpen, er voor zullen waken dat de bewijsstukken die het Tribunaal zullen worden voorgelegd een juridisch onbetwistbare vorm zullen hebben en dat juridisch wordt gegarandeerd dat de argumenten die de Verenigde Staten ter verdediging naar voren kunnen brengen volledig zijn onderzocht. Het is de bedoeling dat de zittingen van het Tribunaal ongeveer twaalf weken zullen duren, en dat ze in Parijs zullen worden gehouden. Er is al een ploeg van eminente Franse juristen gevormd die wil helpen de taak van het Tribunaal te vergemakkelijken. Er zal een documentaire film van de zittingen en van de debatten van het Tribunaal worden gemaakt. Bandopnamen van de getuigenissen, afgelegd voor het Tribunaal zullen op grote schaal worden verspreid. Alle gegevens over de werkzaamheden van het Tribunaal en over de bewijsstukken waarop het zijn beslissingen zal baseren zullen worden gepubliceerd.

... een gerechtvaardigd gericht om te komen tot de oprichting van een Nederlandse Commissie van het Int. Tribunaal (waarover elders in dit blad). Hun is voorgesteld, om het werk van het Tribunaal zoveel mogelijk te ondersteunen. Met het organiserende comité van het Int. Tribunaal in Parijs hebben wij afgesproken, dat wij in Nederland dossiers en akten van beschuldiging zullen vertalen en publiceren.

... ons hoop oprecht dat onze inspanningen zullen bijdragen tot de rechtvaardigheid in de wereld, tot het herstel van de vrede en tot de bevrijding van de onderdrukte volkeren.

WIE DOEN ER MEE?

WERK-COMMISSIES

Bertrand Russell;

Jean-Paul Sartre;

Gunther Anders, filosoof en schrijver;

Mehmet Ali Aybar, specialist in internationaal recht, lid van het Turkse parlement, voorzitter van de Turkse Arbeiders Unie;

Leif Basso, specialist in het internationaal recht, lid van het Italiaanse parlement (en van diens commissie van buitenlandse zaken), hoogleraar in de sociologie aan de universiteit van Rome;

Simone de Beauvoir;

Lazaro Cardenas, ex-president van de Mexicaanse republiek;

Stokely Carmichael, aktief lid van de beweging voor burgerrechten in de Verenigde Staten;

Vladimir Dedijer, jurist en historicus, schrijver van boeken over het oorlogsrecht;

Dave Dellinger, Amerikaans pacifist, hoofdredacteur van Liberation;

Isaac Deutscher;

Amado Hernandez, Philippijns dichter, voorzitter van de democratische arbeiders partij, en vice-voorzitter van de Unie van Philippijnse schrijvers;

Mohamad Ali Kasuri, Senior Advocate van het Hooggerechtshof in Pakistan.

Kimju Morikawa, afgestudeerde van de universiteit van Tokyo, jurist, vice-voorzitter van de Japanse Unie ter verdediging van de vrijheden, algemeen secretaris van het Japanse comité van onderzoek naar de oorlogsmisdaden van de VS en Vietnam;

Shoichi Sakata, Hoogleraar natuurkunde, Nobelprijswinnaar;

Laurent Schwartz.

Public-relations-commissie

Isaac Deutscher;

Amado Hernandez;

Leif Basso;

Dave Dellinger.

Financiële Commissie

Yves Jouffa, advocaat aan het Gerechtshof te Parijs;

Kimju Morikawa.

Wetenschappelijke commissie

Laurent Schwartz (voorzitter).

Juridische Commissie

Léon Matasso, advocaat aan het Gerechtshof te Parijs;

Mehmet Ali Aybar;

Mohamad Ali Kasuri;

Yves Jouffa;

Gisèle Halimi, advocaat aan het Gerechtshof te Parijs;

Solange Bouvier-Ajam, advocaat aan het Gerechtshof te Parijs.

ALGEMEEN SEKRETARIAAT

Algemeen secretaris, Ralph Schoenman,

voorzitter van de Stichting-Bertrand Russell voor de Vrede, secretaris van Bertrand Russell;

Adjunkt alp. secretaris, Russell Stetler,

secretaris van het bestuur van de Stichting-Bertrand-Russell voor de Vrede in New York;

Setsuro Tsuruhime, hoogleraar aan de universiteit van Kyoto;

Claude Cadart, sekretaris van de vereniging van vrienden van de Stichting-Bertrand-Russell in Frankrijk;

Ken Coates, directeur van de Stichting.

THEATER TERZIJDJE OVER VIETNAM

Vietnam heeft ook in Nederland — uitzonderlijke gebeurtenis — het toneel bereikt. Theater TERZIJDJE („want wij willen is stelling nemen met het medium Theater“) start op 11 februari in het Amsterdamse Sigmacentrum een serie voorstellingen van een Vietnamprogramma.

Het woord toneel is in dit geval eigenlijk maar half bruikbaar: er zal de hele avond nauwelijks een zelfgeschreven woord aan te pas komen. Het zijn allemaal bestaande teksten (kranteberichten, verklaringen, debatten). De vorm waarin die teksten worden gebracht is natuurlijk wel die van het theater.

Aan weerszijden van het toneel zitten op hoge urenstoelen, zoals die ook door scheidsrechters bij het tennissen gebruikt worden, twee spelers die die plaats de hele avond niet zullen verlaten.

Eén van hen brengt de onveranderlijk starre politiek van Amerika in teksten van o.a. de (volledige) rede die Johnson op 7 april 1965 in Baltimore hield en fragmenten uit de Vietnamhearings in de Amerikaanse Senaat.

Aan de overkant — gebracht door een zangeres —: Vietnam, een land waar (in abstracties vergeeten) mensen wonen. Mensen die hun geboortegrond waar ze hun hele leven hebben gewerkt niet willen verlaten. Vietnam, een land van boeren gebukt onder schulden en van talloze boerenopstanden. In Land dat de dekolonisatie waaraan het bezig was niet mocht afmaken. De derde, bewegelijke, figuur slaat het Vietnamconflict gade. Hij is — in de vorm van een acteur — de westerse toeschouwer op wie dagelijks eindeloze, niet in een verband te brengen, berichten en abstracte cijferreeksen worden losgelaten. Deze gegevens, waarmee hij wordt volgestopt, braakt hij weer uit en geraakt daardoor in heftige verwarring: tonnages gevallen bom-

men, de chemische samenstelling van napalm, de aantallen troepen. Hij wendt zich echter niet van het conflict af, zegt niet „geef het maar in m'n pet“ maar — en dat is essentieel — blijft doorzoeken.

Aldus, in grote lijnen, Theater TERZIJDJE's leading woman Anne Marie Prins. Zijn jultie niet bang met zoveel berichten en gegevens te komen dat de toeschouwers meer in verwarring komen dan dat er opheldering komt?

ANNE MARIE PRINS: „In het begin zeker, dat is ook onze bedoeling. Maar later wordt de daaronderliggende, steeds in wat andere woorden ingeslede, starheid van Amerika duidelijk.“

Wat is jullie bedoeling met deze voorstelling?

A.M.P.: „We zijn niet optimistisch over het spoedig aftlopen van de oorlog. Maar waar we wel optimistisch over zijn dat is over onze (publiek en spelers) vrijheid tot oordelen.“

Hoeveel mensen verwacht je dan in de zaal, die niet al bij voorbaat met Vietnam geëngageerd zijn?

A.M.P.: „O, niet meer dan 5 procent, maar dat is beter dan dat we niets gedaan hadden.“

M.V.D.

THEATER TERZIJDJE OVER VIETNAM, 11—25 februari in het SIGMACENTRUM te Amsterdam, Kloveniersburgwal 87—89. Aanvang 20 uur 30. Prijs f 4,— (voor ASVA-leden, jeugdspoorhouders en andere personen onder de 20 jaar: f 2,50).

Vorbereiding en medewerking: Nelly Frijda, Anne Marie Prins, Bep Visser, Peter de Baan, Walter Barten, Jan Kassies, Jeroen Krabbé, Tim Krabbé, Hidde Maas en Jan van Vlijmen (muziek).

SPELLMAN STUURT EEN KERSTKAART

De kerstwens die Kardinaal Spellman in december 1966 rondstuurde, vlak voor zijn vertrek naar Vietnam

Gebed om vrede

Goede God,

In dit uur van gruwelijke nood
smeken wij u ons te redden!

De grimmige oorlogswolken verzamelen zich weer boven ons
zij regenen puinhopen, bloed en dood.

Red ons, smeken wij u af, wij komen om,
Redt ons door uw liefde voor de mensheid,

Door uw liefde voor onze ziel
Redt ons, want wij kunnen onszelf niet redden.

O gezegende Vredesvorst

Die heerst door liefde en liefde alleen,
wij dragen ons aan u op

in geloof hoop en liefde
U volgen wij na

Want niet degenen die haten, maar degenen die liefhebben
behoort de toekomst

Heers God in het rijk van uw liefde,
En geef dat door u mensen mogen leren leven

in geluk en in vrijheid en in vrede.

DE SCHOOL VAN AN THAN

An Than, An Hoa: twee dorpen in een landschap van savanna, waar de oogsttijd voor de dier staat. Weinig bomen; wat bosploegs om de huizen. De

stroobiljetten af te gooien, terwijl de bevolking via de luidsprekers aan boord van de toestellen met repertoires werd bedreigd, als zij heeft

ben afgeworpen om het doel goed te markeren... op de binnenplaats van het schoolgebouw.

De school telde twee klassen, één van oude leerlingen die onder leiding van de onderwijzer, in goede orde de schuikelders heeft bereikt; de andere, een kleuterklas: zestig kinderen van vijf tot zoven jaar die, gek van angst, zich aan hun anderzijds vastkleenden, of

Vijfveertig kinderen waren door Tam al geëvacueerd toen hij op zijn beurt werd getroffen. Hij was gewond aan zijn been maar slaagde er niettemin in nog éénmaal drie kinderen te redden. Op de binnenplaats werd hij opnieuw getroffen, en ditmaal ernstig. Hij voelde dat het met hem gedaan was en riep de laatste kinderen die nog levend in de laatste kinderen die nog levend in het gebouw waren, waren toe. Lat

aan. De puinbomen van een schoolgebouw: verbrijzeld houten tafeltjes, de resten van een schoolbord, mortel en dakpannen... 3 oktober 1964 had de aanval plaatsgevonden. Dezelfde oktoberdag, vertelden de bewoners mij, hebben de Amerikanen nog twee „geslaagden aanvallen” ondernomen op de scholen van An Minh en An Hoa, nabijgelegen plaatsen. Op 28 december waren de scholieren van Duc Hoa, in dezelfde streek, aan de beurt.

Ik heb mijn onderzoek niet tot Duc Hoa kunnen uitbreiden, want dat bevond zich nog gedeeltelijk in handen van de bezetter, in een zwaaromstreden gebied vlak bij Saigon. Maar zowel te An Hoa als te An Thanh heb ik met de bewoners een slapeloze nacht doorgebracht. Ik heb er de bamboestammen, die de daken van de rieten hutten hadden geschoord, zich als de zulien van een tempel tegende hemel zien afsteken, die die avond door de maan, als een onbeweeglijke lamp, werd verlicht. De mensen lieten mij hun relikwieën zien: met bloed bevlakte rekenschriften, door kogels aan flarden gescheurde mutsen, de half verbrande kleren van dode of gewonde kinderen, waarvan de meesten nog in het hospitaal lagen.

De verhalen die ik die nacht te horen kreeg zal ik niet tot in bijzonderheden navertellen. In één van de huizen werd een kind van een jaar of tien dat aan de moordpartij was ontsnapt, wakker en begon te praten over twee van zijn klasgenootjes. De jongste was door een granaatscherf getroffen; zijn ingewanden pulden uit zijn buik. Het andere jongetje probeerde wanhopig die massa weer naar binnen te duwen; het slachtoffer kon alleen nog fluiseren: „Vlucht... vlucht...” Tot de helikopters met de boordwapens een einde aan hun lijden maakten.

Maar toen ik dit boek begon had ik mij voorgenomen minder de nadruk te leggen op het lijden van een volk, dan op de bewonderenswaardige wijze waarop het zich daarboven weet te verheffen. Ik zal mij ertoe beperken het verslag van de actie tegen de school van An Hoa weer te geven, zoals ik dat heb opgesteld aan de hand van de verschillende ter plaatse opgenomen getuigenverklaringen. Ik heb kunnen vaststellen dat in de overige steden het drama zich volgens hetzelfde scenario heeft afgespeeld.

Op het betreffende ogenblik bevonden zich alle leerlingen in bestokalen, d.w.z. onze eigen kinderen en die van de omliggende dorpen, die bij ons waren ondergebracht. Een dag daarvoor waren vijandelijke vliegtuigen boven de stad verschenen om

niet meer op de begane grond, zelfs niet om ons toe te spreken. De toestellen waren „Hula's”, die onbeweeglijk in de lucht kunnen blijven en die als platform voor de mitrailleursschutters dienst doen.)

Maar de volgende dag zijn zij teruggekomen... U heeft het zelf kunnen vaststellen: wij hadden onze school op een open plek gebouwd. Op het dak hadden wij met grote letters geschilderd GEMEENTESCHOOL. Wij waren nog te goed van vertrouwen, ondanks alle eilende die ze ons al hebben berekend; wij dachten dat de Amerikanen, wanneer zij dat lasen, niet per vergissing de kinderen zouden bombarderen. Zij hebben zich dan ook niet vergist. Eerst zijn er verkenningsvliegtuigen verschenen die rookgranaten heb-

beruwer, een zekere Tam, een jongeman van twintig jaar, voelde als bij instinct dat de helikopters hun raketten midden in de klas zouden afwerpen. Aangezien hij geen kans zag al die kinderen op tijd de klas te doen verlaten riep hij hun toe zich in de hoeken van het lokaal te verbergen.

Maar de bomaanval was al begonnen. De eerste granaten versperden nu als een gordijn van vuur de uitgang. De onderwijzer heeft daarop geprobeerd de kinderen met drie tegelijk door het venster te doen vluchten, één op zijn schouder, en één onder elke arm. Meer dan tien keer, ondanks de kogels en de raketten heeft hij zo de kinderen door het raam weten te werken. Maar in de klas had de paniek inmiddels zijn hoogtepunt bereikt; verscheidene kinderen lagen dood of gewond ter neer.

„Grote broer” snikten de kinderen, „wij kunnen niet bij het raam komen, wij zijn te klein, wij kunnen er niet bij...”

Al die bijzonderheden zijn mij nauwkeurig bekend, want de jonge onderwijzer heeft het gebeurde overleefd. „Op dat ogenblik gooiden de vliegtuigen de containers met napalm af op wat van de school was overgebleven. En het geschrei van de kinderen verstomde...”

Buiten renden de kleintjes die met zoveel moeite door Tam waren gered, in paniek naar huis. Maar onderweg werden zij door de helikopters onderschept, die in duikvlucht over hen heen streken en die met hun boordwapens op hen vuurden alsof het er om ging konijnen af te schieten.”

„De toestellen daalden zo laag, hebben de mensen hier mij bevestigd, dat wij de uniformen van de Amerikanen duidelijk konden onderscheiden!”

De napalm doet alles ontbranden waarmee het in aanraking komt. Toen een van de kinderen, van wie de rook letterlijk afslag als van een walmen-de toorts, zich in de armen van zijn vader wierp die aan kwam stormen om hem te redden, stak hij ook deze in brand.

Na deze aanslag, op hun scholen gepleegd, hebben de inwoners van de dorpen van Long An, die alle vlak bij elkaar liggen, hun guerrillagroepen verenigd en op 7 oktober een vijandelijke post, op tien kilometer afstand van Duc Hoa, overvallen om daarmee hun kinderen te wreken. Toen de post was veroverd hebben zij zich in hinderlaag opgesteld om de versterkingen te onderscheppen die de Amerikanen inmiddels hadden gestuurd. Tijdens de daarop volgende gevechten kwam de luchtmacht in actie en bombardeerde, ten gevolge van een misverstand, de eigen huurliingen-troepen die zich in de bermen van de weg probeerden te dekken. „Soldaten van het Bevrijdingsfront, komt ons te hulp!” riepen deze soldaten van Saigon, die al een groot aantal geseuveldeelden. Toen kon men het volgende, zeker niet alledaagse schouwspel waarnemen: regerings-soldaten en partizanen, die gezamenlijk een waar spervuur op de Amerikaanse toestellen afgaven.

Meer dan honderd soldaten van Saigon gaven zich die dag over, „werden vermist”, zoals het in de Amerikaanse persberichten wordt genoemd. De totale verliezen van de vijand bedroegen: vierhonderd doden, gewonden en deserteurs.

De vrouw die op deze foto aan het hoofdind van het bed staat is Madeleine Riffaud, schrijfster van o.a. „Bij de Vietcong in het oerwoud”.

MADELEINE RIFFAUD

Buigt Hanoi?

zijn

DE HELDERZIENDEN van de Viet-

nam-politiek hebben het druk. Maar hoe ingespannen ze ook in hun glazen bollen loeren, geen hunner is in staat de uitkomst te voorspellen van de geruchten, toespelingen, officiële en verholene diplomatieke activiteiten die zich op het ogenblik met betrekking tot de Vietnamese kwestie voordoen. Het is niet de eerste keer dat de wereld in een soort gespannen verwachting wordt gehouden over de vraag of er ontwikkelingen gaande zijn die tot vrede of althans een de-escalatie van de strijd, kunnen leiden. Dat maakt beide voornaamste strijdende partijen, Noord-Vietnam en de V.S. — zich wel bewust van de weerslag die hun acties en reacties op de publieke opinie kunnen hebben — extra behoedzaam.

Bij iedere beoordeling, iedere poging tot reconstrueren van hetgeen achter de schermen wordt uitgebroed is de vraag wat Hanoi ver-

De Toestand

plan is en zich kan veroorloven van essentieel belang. Jammer alleen dat op deze vraag nooit een afdoend antwoord mogelijk is, daar alle concrete gegevens ontbreken. Dat het standpunt van Noord-Vietnam wellicht geleidelijk evolueert in de richting van een verzoening met de tegenstander, of, beter, de wil er nadere contacten te leggen, kan alleen op vage geruchten, vage suggesties worden gebaseerd.

Naar het schijnt heeft Hanoi in de hoofdsteden der buurlanden Laos, Birma en Cambodja gepolst of daar voorbereidende vredesbesprekingen gehouden zouden kunnen worden. Een tweede aanwijzing tot een zich wijzigende politiek in Hanoi zijn vele in Zuid-Vietnam op de Vietcong buitgemaakte documenten waarin de guerrilla's aangezet worden de strijd met extra hardnekkigheid te strijden daar — zo wordt hun gesuggereerd — in de loop van 1968 pogingen in het werk zullen worden gesteld om tot een „coalitie” in Zuid-Vietnam te komen.

Het zou uiteraard al heel vreemd zijn wanneer de militairen op deze manier werden aangespoord zonder dat het werkelijk ernstig in de bedoeling ligt, hoe dan ook deze belofte gestand te doen, daar, wanneer dit inderdaad niet het geval mocht zijn, de kans zou ontstaan dat het moreel van de in Zuid-Vietnam vechtende eenheden ernstig zou worden ondermijnd.

Er bestaat naast de steeds terugkerende geruchten over de slechte gezondheidstoestand van de Noordvietnamese president, Ho Tsji Minh, zelfs een door een Zuidvietnamees, regeringsblad verspreid bericht

johnsons houding tegenover Esjkols te moedigen is medebepalend voor uitzicht stelt om onderhandelingen aan te nemen in het voor- onalisatie van Jeruzalem in het voor- Amerikaanse wens dat Israël internati- door directe onderhandelingen. De moeding van de kansen voor vrede met Esjkol meer nadruk gelegd op aan- Tegeijk wordt in de besprekingen slechts op latere datum zuiver defensieve taken en de nieuwe verkiest Washington oudere types voor gevechtswliegtuigen belood worden geëitlijk zullen vervullen. Voor zover nigde Staten Israels wensen slechts ge- Men verwacht dan ook dat de Vere-

Gedeeltelijk

voor Israël wensen. wijzen, al zouden zij graag meer steun Vietnam hekelo moeilijk kunnen af- of van „wereldpolitieagent” vooral in die juist zij hier, die de Amerikaanse onnodig en schadelijk is — een houding tingswedeoep in het Midden-Oosten- rvan te overtuigen dat een bewape- Het Amerikaanse doel blijft Moskou allopen. p een tweede Vietnam of erger kan t iets betrekken wens te worden dat aranties betreffende wapenleveranties even en bepaald niet door vergaande p een vredesregeling niet wens op te etralie in het Midden-Oosten de hoop- fashington ondanks de Russische pe- veranderen. Dat wil zeggen dat fashington aarzelde in te grijpen, niet aanse politiek sinds juni, toen en leggen evenwel uit dat de Ameri- re deskundigen die het bezoek bijwo- aranties bieden. Minister Rusk en an- sjkol ook graag algemene politieke Men erkent die argumenten en wil

Tweede Vietnam

in politiek tegenwicht kunnen leg- n. igde Staten door wapenlevera-

dat nu op 26 december van het afgelopen jaar is overleden en men in Hanoi sindsdien drukdoende is een nieuwe koers uit te stippelen.

De belangrijkste aanwijzing dat het Hanoi ernst zou zijn met zijn vredes pogingen menen de exegeten echter te vinden in het vorige week gelanceerde aanbod onderhandelingen met Amerika te openen op voorwaarde dat de bombardementen op en het beschieten van Noord-Vietnamees grondgebied beëindigd zouden worden. Hoewel Washington sceptisch tegenover dit voorstel staat, komt het schijnbaar overeen met hetgeen de Verenigde Staten eerder hadden geopperd, zodat Amerika op het ogenblik alle moeite doet erachter te komen wat de Noordvietnamese suggestie impliceert.

In dit licht heeft de reis van de Amerikaanse ambassadeur te New Delhi en voormalig onderminister van buitenlandse zaken, Chester Bowles, naar Cambodja stellig betekenis. Hij zal zich uiteraard moeite geven om van het Cambodjaanse staatshoofd prins Norodom Sihanouk te weten te komen wat deze precies van de Noordvietnamese bedoelingen weet.

Een andere opdracht van Bowles zal waarschijnlijk zijn te peilen wat de houding van Sihanouk is tegenover het Amerikaanse dreigement om Noordvietnamese eenheden en militairen van de Vietcong op Cambodjaans grondgebied te achtervolgen wanneer zijna hun acties in Zuid-Vietnam over de grens een veilige schuilplaats zoeken. Sihanouk heeft zich over deze kwestie in het openbaar tot nu toe steeds op nogal dubbelzinnige manier uitgelaten.

— ● —

Niet alleen de vraag wat Hanoi wil, maar daarenboven ook wat het in werkelijkheid kan, staat centraal bij het beoordelen van mogelijke ontwikkelingen van het Vietnamese conflict. Daarbij moet men allereerst rekening houden met het probleem of en, zo ja, in hoeverre Hanoi's doelstellingen verschillen van die van het Nationale bevrijdingsfront voor Zuid-Vietnam en in de tweede plaats wat Hanoi en, eventueel onafhankelijk daarvan, het bevrijdingsfront, zich kunnen veroorloven tegenover China zonder welks morele en materiële steun de strijd toch niet goed mogelijk lijkt.

Er bestaan enkele merkwaardige aanwijzingen dat Peking zich de laatste tijd bij zijn bemoeienissen met Vietnam sterker aangetrokken voelt tot het bevrijdingsfront dan tot Hanoi — men zou bijna denken: evenals de V.S. die kortgeleden voorstelden dat het front en de regering te Saigon contact zouden opnemen. In tegenstelling tot de V.S. erkent Peking zeer nadrukkelijk het front, desnoods met volledig voorbijgaan van Hanoi, als een onafhankelijke organisatie, niet alleen met een eigen politieke maar ook met een diplomatieke status.

China poot kennelijk niet alleen

Moskou maar ook Hanoi in verlegenheid te brengen door bij diverse gelegenheden zeer nadrukkelijk te stellen dat het de Vietcong is, die „op eigen kracht”, maar met 700 miljoen Chinezen en het reusachtige Chinese territorium achter zich als „machtige dekking in de rug”, de „volksstrijd” tot een glorieus einde moet en zal brengen. In tegenstelling tot enkele recente verklaringen van Hanoi, laat China ook niet na toespelingen te maken op interne Noordvietnamese „moeilijkheden” waarbij het laat doorschemeren dat het pogingen van de „duiven” in Hanoi krachtig in de weg zal staan.

— ● —

Mag uit deze vage aanduidingen de conclusie worden getrokken dat Noord-Vietnam ernstige pogingen in het werk stelt om het initiatief, als het moet dwars tegen de Chinese bedoelingen en misschien die van het bevrijdingsfront in, te behouden? Toont het daarbij verschijnselen van oorlogsmoeheid? Het zou zeer voorbarig zijn dit in het huidige stadium van de ontwikkelingen te beamen, ook wanneer men daarbij het nodige voorbehoud maakt.

De Amerikaanse onderminister van buitenlandse zaken William Bundy heeft in het afgelopen weekeinde weer eens de waarschuwing laten horen dat, wanneer de V.S. thans de bombardementen op Noord-Vietnam zouden stopzetten, de vrede moeilijker bereikbaar zou kunnen worden, daar de tegenstander deze pauze slechts zou kunnen gebruiken om zijn bevoorrading te verbeteren en, zoals destijds in Korea is gebeurd, ondertussen „vecht en onderhandelt”.

Vooralsnog kan men slechts vaststellen dat het met betrekking tot de Noordvietnamese bedoelingen het verstandigste blijft zich het „ik weet dat ik niets weet” te realiseren.

Vietcong in actie tegen buitenposten van de Amerikanen

Zware verliezen

De Vietcong is volgens Amerikaanse militaire kringen een geconcentreerde actie begonnen tegen een duizend Amerikaanse militairen, die zich met groepjes van twaalf in kleine dorpen in de noordelijke provincies van Zuid-Vietnam bevinden. Deze militairen zijn daar in het kader van het pacificatieprogramma gestationeerd om mee te helpen sociale voorzieningen op te bouwen en de bewoners te beschermen tegen de Vietcong, waarbij de Zuidvietnamese regering hoopt de dorpingen voor zich te winnen.

De Vietcong heeft zich blijkbaar voorgenomen overwinningen te boeken in alle 79 buitenposten, waar deze militairen zich ophouden. In acht dagen voerden Vietcongstrijders 62 aanvallen op deze posten uit, waarbij 27 mariniers werden gedood. Zelf verloren zij daarbij 89 man. Twee versterkte buitenposten werden door de Vietcong veroverd. Kolonel Brady, hoofd van het uitvoeringsorgaan van het pacificatieprogramma, verklaarde dinsdag van oordeel te zijn, dat de Vietcong naar een militair succes streeft en dat de aanvallen in de komende weken feller zullen worden.

De Vietcong heeft vanmorgen vroeg bij een bliksemanval op de Amerikaanse vliegbasis Kontum in het centrale hoogland vier hefschroefvliegtuigen vernietigd en 25 beschadigd. De aanval duurde twintig minuten en volgens een Zuidvietnamese woordvoerder, bleezen sommige Vietconglenden zichzelf op toen zij snel hun springladingen onder de toestellen plaatsten. Zeven Amerikanen werden gedood en 25 gewond. De Vietcong verloor elf man aan doden.

Een Amerikaanse woordvoerder noemde de schade „matig”, maar gaf geen cijfers.

Op Kontum zijn eenheden van de 173ste luchthlandingsdivisie gelegerd die deel hebben genomen aan de hevige gevechten om Dak To in november.

De Amerikaanse senator Fulbright gevoelt niet dat het Witte Huis of het State Department gehoor zal geven aan de recente verklaringen van Hanoi, volgens welke op stopzetting der vijandelijkheden tegen Noord-Vietnam onderhandelingen zullen volgen. „De Amerikaanse regering is slechts geïnteresseerd in overgave (van Noord-Vietnam)”, zei Fulbright — voorzitter van de Senaatscommissie voor buitenlandse

noek, werd niet voor vandaag verwacht.

Bowles, die ambassadeur is in New Delhi, zal naar verwacht wordt prins Sihanoeek gerust proberen te stellen over de Amerikaanse politiek, nu de Amerikaanse militaire bevelhebbers in Vietnam zich hebben uitgesproken voor achtervolging van tegenstanders tot op Cambodjaans gebied.

In Hanoi is bekendgemaakt, dat de Cambodjaanse minister van buitenlandse zaken, prins Norodom Phoeisara, zojuist een bezoek van een week aan Noord-Vietnam heeft gebracht op uitnodiging van zijn Noordvietnamese ambtgenoot, Nguyen Duy Trinh. Doel van het bezoek was „de versterking van de diepe vriendschap tussen de twee landen”.

In Washington heeft men grote belangstelling voor het geheime bezoek van Phoeisara aan Hanoi. Het is echter moeilijk de betekenis ervan te schatten. De prins heeft ook een gesprek gehad met president Ho Tsj Minh van Noord-Vietnam, zo heeft het Noordvietnamese persbureau gemeld. Ho heeft de prins de verzekering gegeven, dat Noord-Vietnam Cambodja's strijd tot verdediging van grondgebied en onafhankelijkheid krachtig zal steunen.

Comité Vietnampetitionnement

J.D. van Mellestraat 13
G o e s.

Goes, 15 januari 1967

De Vietnampetitie verkeert in feite nog steeds in het stadium waarin zij oktober vorig jaar terechtkwam, nadat de eerste 30.000 handtekeningen aan de Tweede Kamer ter inzage waren gegeven: de (inmiddels nieuwe) regering is tot nu toe elk antwoord schuldig gebleven.

Ondanks het sindsdien verdubbelde aantal handtekeningen.

Ondanks de steeds groter wordende prioriteit die de zich steeds verder uitbreidende Vietnamoorlog ook in Nederland verdient.

Dat Bouwman zich terugtrok als initiatiefnemer, gaf op onduidelzinnige wijze uitdrukking aan ook onze verontrusting over de gang van zaken met betrekking tot het petitionnement.

Ook wij wensen niet langer op te treden als 'initiatiefnemers'. Zo deze brief al een initiatief betekent, dan toch ons laatste.

Voorop staat (en stond) niet alleen de prioriteit die Vietnam, dus de petitie, heeft voor alle ondertekenaars, maar ook die welke dit verzoek aan de regering zou moeten hebben in veel bredere lagen van de bevolking. Het streven blijft er dus op gericht, zo veel mogelijk handtekeningen te verzamelen. Het eerstvolgend streefgetal: 100.000, met als streefdatum: 15 februari a.s.

Er zal dus op een veel effectiever manier gewerkt moeten worden dan voorheen. Dat lijkt ons alleen mogelijk, wanneer er gewerkt wordt op de talloze aanstaande verkiezingsbijeenkomsten van talloze politieke partijen. Handtekeningenlijsten hebben het bezwaar dat zij moeten rondgaan. U kunt echter -op aanvraag- beschikken over kaarten die per persoon getekend worden. Deze kunnen aan het begin (aan de ingang) worden uitgedeeld en na afloop (aan de uitgang) -al of niet getekend- worden opgevraagd. (nodeloos verspillen van kaarten wordt tegengegaan.) De verzendkosten zullen moeten worden opgebracht door U zelf. (als briefkaart te verz.) Deze werkwijze lijkt ons in alle gevallen aanbevelenswaard, wat U verder ook van plan bent: te interpellieren op zo'n partijvergadering, of de vergadering zelf te boycotten.

Er zij tenslotte op gewezen, dat het U te allen tijde is toegestaan kaarten uit te delen en in ontvangst te nemen, al zou het er in de praktijk wel eens op neer kunnen komen dat U met Uw mensen zich daartoe buiten een zaal of zelfs in de buitenlucht dient op te stellen. Dit laatste vooral, zal het innemen van alle kaarten wel erg bemoeilijken, maar in ieder geval zult U altijd op alle getekende kaarten kunnen rekenen. (getekende lijsten blijken nogal eens te zijn zoekgeraakt na doorgeven.) Kaarten alleen uitdelen en niet innemen, dus het opsturen aan de mensen zelf overlaten, staat -gezien het bijzonder povere resultaat dat deze werkwijze tot nu toe had- gelijk met: kaarten weggooien.

Wij zelf zullen voortaan alleen als een soort 'kerngroep' optreden: bij ons kunt U terecht voor lijsten (zolang de voorraad strekt: er zijn er nog ca. 600) en een aantal kaarten (4000), tenslotte kunt U dan bij ons Uw handtekeningen kwijt. (hoofdadres lijsten in Groningen)

Maar het coördineren en organiseren van activiteiten is voortaan Uw zaak, of liever: ons aller zaak. In elke plaats waar met lijsten gewerkt is, kunnen de lijstwerkers een comité gaan vormen, dat volkomen onafhankelijk van ons aan het werk kan. Alle comités, het onze inbegrepen vormen dan samen een landelijk 'comité Vietnampetitionnement'.

Enige zakelijke gegevens.

Samenstelling van de 'kerngroep' van het 'comité Vietnampetitionnement':

P.A.N. Bijl, Mortierstraat 2 Middelburg.

R. Samkalden, Morssingel 4 Leiden.

M. Susan, J.D. van Mellestraat 13 Goes. (centraal adres)

J.E. Kappers, Valckeslotlaan 27 Goes.

Aanvraagadres kaarten: D.J. de Waard Jr., Lopende Diep N.Z.1 Groningen.

Een verantwoording van handtekeningen- en girotellingen over het vorig jaar kan pas volgen op veler verzoek.

comité Vietnampetitionnement.

GIRONUMMER (72.05.75 t.n.v. K.F. Bouman, M.D. de Groot-
str.103 Goes, onder het motto 'Vietnampetitionnement') ONGEWIJZIGD.

L.S.

Datum Postmerk.

Vóórdat President Kennedy werd vermoord zei hij in een van zijn redevoeringen: „De mensheid moet een eind aan de oorlog maken of de oorlog maakt een eind aan de mensheid”. Wij hebben tot taak alles te doen wat in ons vermogen ligt om de vrede te bewerkstelligen en verzoeken U dan ook deze briefkaart te willen ondertekenen, te frankeren en te posten.

AAN DE LEDEN VAN DE TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Ondergetekenden,

zeer verontrust over het Vietnamconflict, sluiten zich geheel aan **bij het met inachtneming van art. 8 van de Grondwet, reeds door meer dan 60.000 Nederlanders ondertekende petitionnement**, verzoeken U dit aan de orde te stellen en achten het derhalve noodzakelijk dat beslist wordt over de vraag of Nederland zal aandringen op:

stopzetting van de bombardementen op Vietnam,

vertrek van alle niet-Vietnamese troepen uit Vietnam, en militaire neutraliteit van Vietnam onder garantie der ondertekenaars van de Geneefse accoorden en der U.S.A. Bovendien verzoeken zij, of bij die gelegenheid over de vraag kan worden beslist, of Nederland in overleg zal treden met een aantal Europese NAVO-bondgenoten om tot de noodzakelijke stappen te komen die moeten verhinderen dat deze landen bij een Vietnamese oorlog worden betrokken.

(Bijdragen zijn niet verplicht maar kunt U storten op postrekening 72.05.75 t.n.v. K. F. Bouman te Goes. – Naam en adres aan ommezijde in te vullen.)

Hier te ondertekenen:

Te frankeren met 12 ct.

Aan COMITE PETITIE VIETNAM

Van Mellestraat 13

te

GOES

Dit invullen:

Afzender:

Naam: .....

Adres: .....

Woonplaats: .....

SCHIETENDE PRESIDENTSVROUW

De Zuidvietnamese president Ky brengt met zijn vrouw een bezoek aan Australië. In Camberra bezocht mevrouw Ky een zaak in sportartikelen, waar zij even een jachtgeweer ter hand nam. Daarvan werd deze opname gemaakt.

VIETCONG SOEPELER DAN HANOI:

Onvoorwaardelijk praten met V.S.

LONDEN, 20 jan. (Reuter) — Het Zuidvietnamese Nationale Bevrijdingsfront, de Vietcong, is bereid tot onvoorwaardelijk vredesoverleg met de Verenigde Staten, zo heeft de „minister van Buitenlandse Zaken” van het front, Nguyen Van Hieu, onlangs tegenover een correspondent van het linkse Britse tijdschrift „New Statesman” verklaard.

Volgens de correspondent, Gloria Stewart, die „ergens in de Delta van de Mekong” een onderhoud met Nguy Van Hieu had, verkondigde deze opvattingen welke afwijken van 't standpunt van de noordvietnamese leiders. In Hanoi stelt men bijvoorbeeld bepaalde voorwaarden voor het beginnen van vredesbesprekingen. Nguyen Van Hieu zei ook, dat het bevrijdingsfront voor een neutraal Vietnam is en voor een gemengde economie, zulks in tegenstelling tot Noord-Vietnam, dat volgens zijn zeggen „thans hecht verbonden is met het communistische blok en op een monolithisch economisch stelsel is gebaseerd.” Voorts verklaarde hij dat het bevrijdingsfront bereid is een coalitie aan te gaan met een gematigd bewind in Saigon, mits de huidige premier Nguyen Cao Ky daar buiten staat. Daarom ook wilde men niet met Ky praten, maar wel rechtstreeks met de Amerikanen, aldus het artikel in de New Statesman.

President Johnson heeft bij de onderscheiding van een officier van de Amerikaanse luchtmacht gezegd, dat de VS in Vietnam „de voorzichtigste lucht oorlog van de geschiedenis” voeren. De Amerikaanse vliegers namen aanzienlijke risico's daar er geen vaste grens is in Vietnam en er niets is van vriend en vijand en de burgers en de militairen te schelden. De Amerikaanse vliegers pogen maximale druk te oefenen en daarbij de eigen

mensen zo weinig mogelijk gevaar te laten lopen.

De Amerikaanse troepen helpen een zeer moeilijke oorlog te winnen en een zeer verraderlijke vijand te verslaan opdat Zuid-Vietnam vrij en onafhankelijk zou worden. Aldus Johnson.

Hanoi protesteert tegen nieuwe bombardementen

Volgens een Noordvietnamees protest bij de internationale controlecommissie hebben de Amerikanen bij luchtaanval len op 25 januari op de steden Nam Dinh en Thanh Hoa midden in de nacht willekeurig bommen geworpen op administratieve gebouwen, ziekenhuizen, scholen en fabrieken waardoor een groot aantal burgers gedood of gewond werd en talrijke huizen vernield. In Nam Dinh was de Franse begraafplaats gedeeltelijk verwoest waar een honderdenvijftig Fransen, voor het merendeel militairen, begraven zijn.

„Dit is nu bijvoorbeeld echt een plaats om een tijdbom in te verbergen”, zei de Amerikaan die Zuidvietnamezen moet opleiden in het ontdekken van verborgen bommen. Hij had als voorbeeld een woordenboek in handen genomen, sloeg het open en zag waar verbouwereerd dat er werkelijk een tijdbom in zat. Mannen van de Amerikaanse mijnopruimingsdienst konden het tuig onschadelijk maken, een paar minuten voordat het zou ontploffen. De bom bestond uit twee staven dynamiet die met een ontstekingsklok waren verbonden.

Het gebeurde donderdag in de bibliotheek van de Amerikaanse culturele missie in Can Tho, 130 km ten zuidwesten van Saigon.

Oorlog tussen Noord en Zuid is een burgeroorlog

DE AMERIKAANSE INMENGING IN VIETNAM ONGEORLOOFD

DOOR PROF. DR. B. M. I. DELFGAAUW

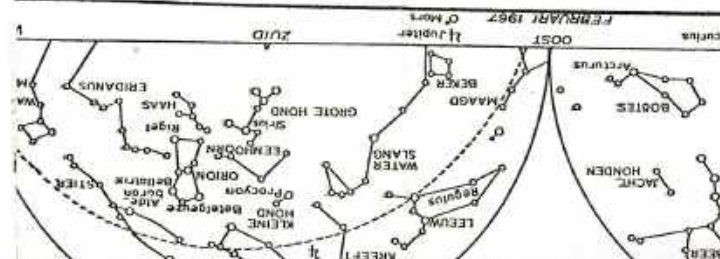
217 67

In het eerste deel van dit artikel, in de krant van donderdag 19 januari, werd gesteld, dat „de grote vraag blijft of men een volk dat dat wil met geweld mag verhinderen communistisch te worden, vooral als dit volk terecht of ten onrechte geen ander alternatief ziet.”

Dit tweede en laatste deel van het eerste artikel in een dialoog over de Vietnamese kwestie zal gevolgd worden door een reportage van een militaire medewerker die de situatie in Vietnam ter plaatse heeft bestudeerd en die tot geheel andere conclusies komt dan Prof. Delfgaauw.

HET AKKOORD van Genève kwam o.a. overeen, dat dwars door Vietnam een bestandslijn getrokken zou worden („een voorlopige militaire demarcatielijn”, artikel 1). De troepen der strijdende partijen zouden zich aan beide zijden van deze lijn terugtrekken, de Vietminh naar het noorden, de Fransen naar het zuiden. De slotverklaring der conferentie onderstreept, dat Vietnam politiek een eenheid blijft: „De conferentie stelt vast, dat het Akkoord voor Vietnam hoofdzakelijk het doel dient, de militaire vraagstukken met betrekking tot de beëindiging der vijandelijkheden te regelen en dat de militaire demarcatielijn een voorlopig karakter heeft en op geen enkele wijze als politieke of territoriale verdeling uitgelegd mag worden.” (Paragraaf 6). Artikel 14 van het Akkoord spreekt verder over „algemene verkeringen, die de eenheid van Vietnam zullen verwekelijken”. De slotverklaring zegt daarover nader: „dat de regeling der politieke vraagstukken in Vietnam op de grondslag van de eerbied voor de beginselen van onafhankelijkheid, een-

In de komende maanden zal Venus zich steeds meer van losmaken en zich de bijnaam van „de avondster” volledig maken. Daarentegen is Saturnus op weg naar de Zon toe; op 22 Jüpiter is bezig zijn „lus” te beschrijven, als de Maan op 21 Jüpiter door gaat; telkens als de Aarde tussen Z

zijn niet alle gevangen genomen. Het aantal Zuiderlingen is derhalve nog groter. Op enkele plaatsen in het Witboek worden gevangenen genoemd „Noorderlingen” genoemd, in totaal 24 man, maar in 19 gevallen gaat het om uit het Noorden teruggekeerde Zuidvietnamezen.

VAN DE WAPENS geldt het zelfde. De Amerikaanse journalist I. F. Stone schrijft in zijn weekblad I. F. Stone's Weekly van 8 maart 1965, dat uit door het Pentagon verstrekte informatie blijkt, dat de Amerikanen in een periode van 18 maanden 7500 wapens op de Vietcong hebben veroverd. Hiervan bleken er 179, d.i. ruim 2 pct. van communistisch fabrikaat te zijn. En ook deze twee procent kan nog, zoals Stone opmerkt, via de internationale wapenhandel in handen van de Vietcong terecht zijn gekomen. Het is best mogelijk, dat er sindsdien meer communistische wapens in Zuid-Vietnam zijn gekomen, maar die staan in geen verhouding tot de ongeloflijke hoeveelheden oorlogsmateriaal, die de Amerikanen in Zuid-Vietnam hebben geïmporteerd.

Er is uit het geheel van gegevens geen andere conclusie mogelijk dan dat de Amerikanen zich gemengd hebben in een burgeroorlog en niet in een oorlog tussen twee staten, die daarenboven geen van beide als zodanig officieel bestaan. Politiek gesproken bestaat er slechts één Vietnam. Nogmaals de dringende vraag: is deze inmenging geoorloofd, omdat de Amerikanen terecht of ten onrechte gelooven, dat anders Vietnam (en daarna eventueel geheel Indo-China) communistisch wordt? Het antwoord kan alleen zijn: neen. Ieder volk heeft het recht zijn eigen regime te kiezen. Er zijn geen bewijzen voor de stelling, dat China van Ho-Chi-Minh, na het wegtrekken van Amerika, een marionet kan maken. Integendeel: Ho-Chi-Minh schijnt op bekwame wijze tussen de Russisch-Chinese tegenstelling door. Hij zal ongetwijfeld evenals Noord-Korea zijn eigen vorm van communisme vinden.

De laatste tijd heeft Amerika herhaaldelijk ervan getuigd bereid te zijn tot onderhandelingen (laatstelijk 19 december 1964). De Verenigde Staten gaan hier zelfs zover, dat zij in hun „veertien punten” o.a. zeggen: „3) De V.S. zouden onderhandelingen zonder voorafgaande voorwaarden toelaten; 4) De V.S. zijn graag bereid tot een gesprek zonder voorafgaande voorwaarden; 10) Het vraagstuk van de hereniging van Vietnam behoort door de Vietnamese zelf te worden opgelost volgens hun eigen vrije beslissing”. Ik hoop, dat Ho-Chi-Minh positief reageert op de hierop gebaseerde bemiddelingspoging van Oe Thant.

Waarom kan men van dit laatste niet zeker zijn? Omdat Noord-Vietnam reeds eenmaal be-

het tot Vietnamese volk mogelijke moet maken, die fundamentele vrijheden te genieten, die in het leven zijn geroepen door algemene geheime verkiezingen" (Paragraaf 7). Deze verkiezingen zouden in juli 1956 moeten plaats vinden, dat wil zeggen twee jaar na de ondertekening van het Akkoord (20 juli 1954).

Het is genoegzaam bekend, dat Zuid-Vietnam steeds deze vrije verkiezingen heeft uitgesteld, totdat zij dan eindelijk de afgelopen herfst zijn gehouden. Dit zijn echter niet de verkiezingen geweest, die het Akkoord bedoelde, omdat het vooreerst geen verkiezingen in geheel Vietnam geweest zijn, vervolgens omdat de vrijheid uitermate beperkt is geweest, o.a. omdat het juist niet mogelijk was zijn stem op de Vietcong uit te brengen. Van verschillende zijden zijn door journalisten uit westelijke landen twijfels aan de juistheid der opgeschreven voorafgunstige resultaten naar voren gebracht. Ik beschik op het ogenblik niet over het materiaal, dat aan zou kunnen tonen, in

hoeverre hier dwang en fraude een rol gespeeld hebben, behalve dan de farce, dat na juist de Vietcong als mogelijkheid werd uitgeschakeld. Men heeft dikwijls gesteld, dat ook Ho-Chi-minh geen pogingen tot vrije verkiezingen heeft georganiseerd. Dit is onjuist: in januari 1946 heeft de Vietminh algemene vrije verkiezingen georganiseerd. De Britse diplomaat Donald Lancaster zegt hierover in *The Emancipation of French Indochina*: „De verkiezingen die in Annam, Annam en clandestien in enkele gedeelten van Cochinchina zijn gehouden, gingen vergezeld van vele onregelmatigheden en van enige ekenen van lust tot vergelding, maar desalniettemin gaven de uitslagen, die de Vietminh een tussentijdse meerderheid in de nationale vergadering verschafften, waarschijnlijk aardig goed weer, hoe het op dat tijdstip gesteld was met de publieke opinie." Het is bekend, dat Eisenhower zich niet te ver in de kwestie Vietnam wilde laten betrekken, omdat hij vreesde, dat circa 80 pct. der bevolking van geheel Vietnam achter Ho-Chi-Minh stond. Er zijn geen gegevens bekend, die erop wijzen, dat na 1954 de situatie principieel veranderd is.

Slechts één Vietnam

FUNDAMENTEEL voor een juiste beoordeling van de huidige situatie zijn de art. 16-19 van het Akkoord van Genève. Waar het op aan komt, staat telkens in het eerste lid:

„Terstond na het van kracht worden van dit Akkoord is het verboden, troepenversterkingen en daarbij behorend militair personeel naar Vietnam te zenden" (art. 16).

„Terstond na het van kracht worden van dit Akkoord is het verboden, versterkingen, wapenen, munitie en ander oorlogsmateriaal, zoals gevechtswegtuigen, oorlogswagens, artillerie, raketten en te behorende alomede pantserwagens naar Vietnam te zenden" (art. 17).

„Terstond na het van kracht worden van dit Akkoord is het op het gehele grondgebied van Vietnam verboden nieuwe militaire steunpunten op te richten" (art. 18).

„Terstond na het van kracht worden van dit Akkoord kan binnen de hergroeperingszones der beide partijen geen militair steunpunt van een vreemde staat opgericht worden. De partijen zullen er voor waken, dat de hun toegewezen zones zich bij geen enkel militair bondgenootschap aansluiten en dat zij niet voor het wederopnemen der vijandelijkheden of in dienst van een agressieve politiek gebruikt worden" (art. 19 geheel). Met „hergroeperingszones" is bedoeld wat wij nu Noord- en Zuid-Vietnam noemen.

Het is van belang, dat het Akkoord van Genève in strikte zin alleen werd ondertekend door Frankrijk en door de Vietminh. Dit is

begrijpelijk, omdat het Akkoord op de eerste plaats een militaire regeling tussen twee strijdende partijen — Frankrijk en de Vietminh — was. De slotverklaring daarentegen, die de politieke consequenties van het Akkoord samenvat, werd ondertekend door de partijen, die aan de Geneefse conferentie deelnamen: Cambodja, Communistisch China, Engeland, Frankrijk, Laos, Rusland en de Democratische Republiek Vietnam (Noord-Vietnam). De Verenigde Staten en Zuid-Vietnam weigerden echter de verklaring te ondertekenen. De Amerikaanse vertegenwoordiger ter conferentie, W. B. Smith, legde op 21 juli 1954 een eenzijdige verklaring af, waarin werd erkend, dat van geweld afgezien moet worden, dat de soevereiniteit en eenheid van Vietnam in beginsel werden eend en dat Amerika zich achter het houden van vrije verkiezingen stelde. Sindsdien echter heeft Amerika herhaaldelijk verklaard, het Akkoord van Genève tot uitgangspunt van onderhandelingen te willen nemen. Inatstellig nog in de brief van 19 december 1960, waarin ambassadeur Goldberg Oe Thant om bemiddeling vraagt (U.S. Information Service, Den Haag).

De Fransen hebben hun troepen uit het noordoostelijke Indo-China teruggetrokken. Chinese troepen zijn in Vietnam nooit gesignaleerd. Waaronder heeft Amerika dan wel de bepalingen van het Akkoord van Genève overtrokken? Behalve de algemene motiveringen van de bedoeling van het communisme en verdediging der democratie, geldt als specifiek argument, dat Noord-Vietnam Zuid-Vietnam binnengevallen is en de Amerikanen de wettige Zuid-Vietnamese regering op haar verzoek steunen. Daarbij moet in eerste instantie opgemerkt worden, dat de wettigheid der Zuid-Vietnamese regering alleen steun op het feit, dat omwille van de vrede deze regering in 1954 tot de conferentie van Genève is toegelaten. Dat haar oorsprong niet wettig is, maar steunt op buitenlandse macht, is reeds uiteengezet.

Vergeefse diplomatie

DE VERENIGDE STATEN motiveren hun interventie, die in strijd is met de artikelen 16-19 van het Akkoord van Genève met de stelling, dat de agressie begonnen is door de Noord-Vietnamezen. Is dit zo? Voorop moet staan, dat de achtervoegselende regering tot 1954 toe vrije verkiezingen hebben verhoord en dat — zo er interventie van Noord-Vietnam

is — deze eerst begonnen is, nadat de vastgestelde termijn voor deze verkiezingen (juli 1956) ruim overschreden was. Maar hoe staat het met deze interventie? Volgens het Akkoord konden de Noorderlingen, die het niet met Hanoi eens waren, naar Zuid-Vietnam gaan en ompeleerd. De z.g. Noord-Vietnamezen, die na 1956 naar Zuid-Vietnam zijn gegaan, zijn in overgrote meerderheid Zuid-Vietnamezen, die het recht hadden erop te rekenen na juli 1956 vrijelijk naar Zuid-Vietnam terug te kunnen keren.

Eerst in 1958 begonnen langzaam aan de gevechten van de Vietcong tegen de Zuid-Vietnamese regering. Deze waren uitgelokt door de terreur van deze regering. De katholieke kenner van Indo-China, de Fransman Philippe Devillers schrijft in *The China Quarterly* (nr. 3, 1962) o.a. hoe Noord-Vietnam gedurende zeven jaren tevergeefs diplomatieke stappen heeft ondernomen om te geraken tot een herstel van de normale betrekkingen tussen de beide zones en tot de voorgeschreven vrije verkiezingen. De regering Dien daarentegen was erop uit alle tegenstanders uit te schakelen. Iedere lezer is wel op de hoogte van het boeddhistisch verzet der laatste jaren tegen Dien en zijn opvolgers. In het verzet hiertegen ontvingen de Zuid-Vietnamezen geen steun uit het Noorden. Dit leidde op 20 december 1960 tot de oprichting van het Bevrijdingsfront in Zuid-Vietnam. Hieraan namen nationalistische deel van verschillende overtuiging. Een rapport, opgesteld op verzoek van de Japanse premier, Sato, zegt volgens *Le Monde* van mei 1965: „De conclusie van het onderzoek is in feite, dat de Vietcong een waardevolle gesprekspartner vormt; dat het werkelijk een nationaal front is; en dat de Amerikaanse beschuldiging als zou het front grotendeels uit communisten bestaan, onjuist is." De Australische journalist Wilfred Burchett zegt hetzelfde, evenals Harry Zorthian van de U.S. Information Agency in een artikel in *Lije* van 27 november 1964.

Op 27 februari 1965 hebben de Verenigde Staten een Witboek gepubliceerd over de Noord-Vietnamese agressie tegen Zuid-Vietnam. Men komt dan tot merkwaaardige conclusies. Volgens *Le Monde* van 23 april 1965 zegt McNamara dat sinds het begin van de Amerikaanse deelname aan de oorlog 81.000 opstandelingen gevangen genomen zijn. Het Witboek stelt het aantal infiltranten uit het Noorden op 20.000. Dit is een schatting, want nergens wordt gezegd, hoeveel Noord-Vietnamezen gevangen zijn genomen. Zelfs als deze schatting juist is en al deze infiltranten zouden inderdaad Noord-Vietnamezen zijn, dan nog staan er altijd 20.000 Noordelingen tegenover 61.000 gevangene Zuidelingen. Maar nogmaals deze „Noorderlingen"

drogen in, doordat in strijd met het Akkoord van Genève de Franse steun voor Bao Dai vervangen is door de Amerikaanse steun voor Dien en zijn opvolgers. Als Hanoi op de vredesvoorstellen ingaat, dan betekent dit, dat Noord-Vietnam niet primair te maken heeft met Zuid-Vietnam, maar met de V.S., die hun macht in Vietnam nog steeds opvoeren. Welke garantie heeft Hanoi in deze omstandigheden, dat een volgend Akkoord beter nageleefd zal worden dan dat van 1954? Eerst als Amerika uit Vietnam wegtrekt, kunnen de Vietnamezen meester in eigen huis worden.

Overgangssituatie

WEGTREKKEN van Amerika: zou dat niet een vereshrikkelijk bloedbad betekenen onder al die Vietnamezen, die met de Amerikanen hebben samengewerkt? Dit is mogelijk en in ieder geval zullen velen onder de nieuwe situatie lijden, want het lijkt geen twijfel, dacht ik, dat de Vietcong meester wordt in Zuid-Vietnam, zo spoedig de Amerikanen weg zijn. Maar dan zal er tenminste eens een einde komen aan het lijden. En nu? De bekende Duitse theoloog Gollwitzer deelt mede: „Op het congres te Rome vertelde een Vietnamese bisschop, dat in zijn diocesis wekelijks meer dan 1000 mensen door Amerikaanse bommen gedood worden" (Oikoumene, jrg. 4, jan.-mrt. 1965). En wat te denken van alle blijvend invaliden tengevolge van napalm-bommen, van de folteringen om inlichtingen los te krijgen, van de verwoesting van het landschap door chemische middelen, waardoor de bomen ontbladerd worden, gehele streken ontboss raken en de landbouwgronden aan wegsloopt worden blootgesteld? „Als ons dat koud laat, moeten we op zijn minst ophouden ons christenen te noemen," zegt wederom Gollwitzer.

Er zal naar moeten worden gestreefd, de overgangssituatie bij het wegtrekken der Amerikanen zo goed mogelijk te regelen. Een inschakeling hierbij van de Verenigde Naties is moeilijk, omdat China wel ondertekenaar van het Akkoord van Genève, doch geen lid der V.N. is. Een controle door de gemeentelijke ondertekenaars van de Slotverklaring der Geneefse conferentie zal wel onmogelijk zijn, omdat Amerika zich vermoedelijk tegen de aanwezigheid van China zal verzetten. Men zou dit kunnen compenseren door ook Amerika in de controle-commissie op te nemen, maar dit zou een wonderlijke liguur zijn, daar het juist om een controle van het wegtrekken van Amerikaanse troepen gaat. De enige mogelijkheid lijkt mij een beroep op de in art. 34 van het Akkoord van Genève ingestelde internationale controle-commissie: Canada, India en Polen. Uiteraard zal men de financiële consequenties van dit beroep over zoveel mogelijk landen moeten spreiden.

In het Vietnamese drama zijn wij allen als mens betrokken; het gaat om onze medemens. De bemiddelingspogingen van de Pax en Oe Thant moeten wij niet alle kracht steunen. Kaner wij dat? Zoveel Kennedy als Dean Rusk hebben ons gezegd, dat de kleine staten veel machtiger zijn dan zij denken, omdat zij minder gebonden zijn en daardoor vrijer in initiatief.

Elke week worden er in Vietnam duizenden mannen, vrouwen en kinderen gefolterd, gedood of voor hun leven verminkt. Wie dit niet belangrijk vindt, bedenke dat een oorlog in zijn verloop niet te voorzien is. Als de communistische landen op een gegeven ogenblik ook troepen gaan zenden, is een derde wereldoorlog niet ver meer af.

Ooggetuigeverslag van een wetenschapsman

TERREUR VAN VIETCONG REMT OPBOUW IN ZUID-VIETNAM

DOOR DR. M. W. J. M. BROEKMEIJER

SLECHTS WEINIGEN zullen niet instemmen met de opmerking van prof. dr. B. M. L. Delfgaauw: „Wanneer humaniteit en democratie voor ons meer dan lege woorden zijn, dan moet ieder volk het recht hebben zijn eigen politiek en economisch bestel in te richten". Het houdt ook iets meer in. En wel dat men over mensen en toestanden pas kan oordelen, wanneer men ze door eigen aanschouwing heeft kunnen bestuderen. Omdat het gehele vraagstuk van de ontwikkelingshulp én van de wereld-politieke verhoudingen mij bijzonder interesseert, wilde ik meer weten over Vietnam dan boeken, artikelen, radio en televisie mij konden vertellen. Tegen de achtergrond van de theoretische kennis over Vietnam, wilde ik met de Vietnamezen zelf praten, hun leven en economische ontwikkeling zien, maar evenzo weten hoe de militaire situatie was. Mijn commentaar hier geef ik niet als militair, maar als mens en als kenner van de problemen van ontwikkelingslanden en van onze politieke wereld. Niet in opdracht van enige instantie, maar als wetenschapsman heb ik Vietnam bezocht op particuliere basis. Ik had ook de kans om heren-der-waarts door Zuid-Vietnam te trekken en met honderden mensen van de eenvoudige boer en de bergbewoner tot ministers te spreken.

Prof. Delfgaauw stelt in zijn eerste artikel, dat het een groot ongeluk is, dat de voorlichting in onze pers over Vietnam over het algemeen op de meest bedroevende wijze tekortschiet. Zijn wat betere oordeel over de televisie, deel ik helaas niet. Niet alleen de Nederlandse pers, maar ook de voorlichting over de gehele wereld schiet tekort! Hij vraagt zich af of dit te wijten is aan een gebrek aan deskundigheid van de journalisten. Ja, al wil ik de enkele goede uitzonderingen buiten beschouwing laten. In Saigon bevinden zich een paar honderd correspondenten, die elke dag om vijf uur 's middags in Saigon het militaire nieuws over de laatste 24 uur ontvangen en dat dan met commentaar naar hun bladen zenden. Er zijn soms bezoekende journalisten, die een paar dagen alleen in Saigon vertoeven en daar dan „deskundige" verslagen samenstellen. Vele anderen gaan gelukkig met als ik wel op reis. Men kan met militaire patrouilles meegaan en dan al of niet een treffen met de Vietcong meemaken. Er moet echter een verhaal uit komen voor de krant. Een oorlogscorrespondent kan nu een-

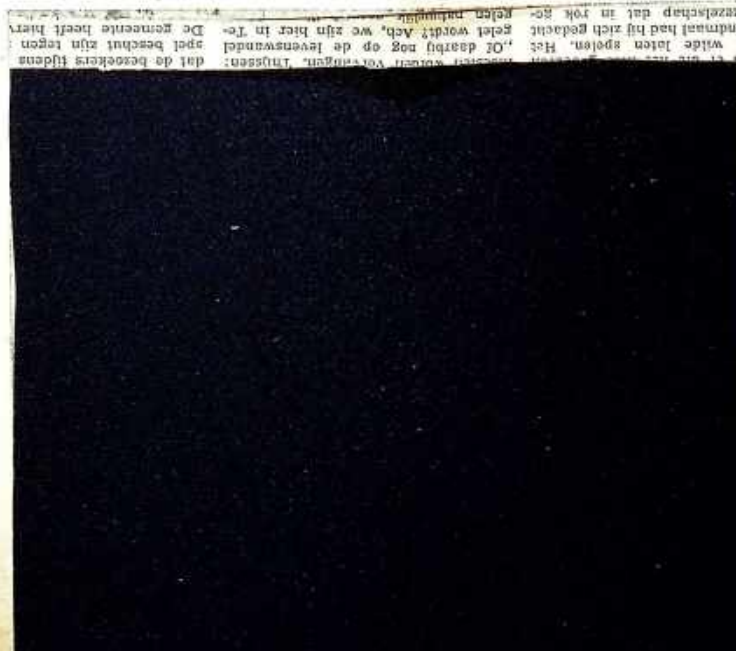
Met deze reportage wordt antwoord gegeven op de beschouwingen van prof. Delfgaauw in de kranten van 19 en 21 januari. In twee volgende reportages werkt dr. Broekmeijer zijn betoog uit.

Dr. M. W. J. M. Broekmeijer is doctor in de economie (Rotterdam) en generaal-majoor-waarnemer. Hij is directeur van het Defensiestudiecentrum. Hij heeft de situatie in Vietnam als weten-

schapsman ter plaatse bestudeerd en hij heeft zijn reis zelf gefinancierd.

Boeken van dr. Broekmeijer over ontwikkelingshulp en internationale politiek zijn: Strategische economie (Elsevier) Fiction and Truth About the Decade of Development (Sijthoff) Developing Countries and NATO (Sijthoff) Wereld waarheen? (Elsevier)

WAARHEID OVER EEN FOTO

waren, doch rechtstreeks. Dat was mogelijk omdat velen er nog de Franse taal meester zijn. Daar waren ook vele Vietminh-strijders bij, die vijftien jaar én tegen de Fransen én tegen de regering van Bao Dat of Diem hebben gevochten. Ik sprak ook niet alleen met leiders, maar ook met de gewone man.

De bewering, dat de Vietminh marxistisch is georiënteerd, moge waar zijn voor Noord-Vietnam, maar geldt zeker niet voor Zuid-Vietnam. Zij is eenmin anti-katholiek, maar wel fel nationalistisch en voor een democratisch Zuid-Vietnam. De Boeddhisten — ik heb met velen gesproken — zijn anti-communistisch én ook nationalistisch, doch waren logisch destijds sterk gekant tegen de bevoordeling van het katholieke Vietnamese volkdeel. Hier dus weer een voorkeur voor een waar democratisch staatsbestel.

„De situatie in Vietnam is voor Amerika en het Westen gecompliceerd, omdat het tegelijk om een nationale en een communistische revolutie gaat", schrijft prof. Delfgaauw. Wat hier echter gaande is, kan men na een bezoek ter plaatse en gesprekken met de bevolking in allerlei gebieden van Zuid-Vietnam (zowel in het noorden, centrum als in het Mekong-gebied) alleen maar aanduiden als een nationaal Zuid-Vietnamees verzet tegen communistische wilsoplossing.

Logisch is dan de vraag, waarom de bevolking dan niet overal in de door de Vietcong overheerste gebieden in opstand komt, wanneer het volgens mijn bewering dan toch het communisme zou afwijzen. Wel, misschien herinneren de wat ouderen zich nog hoe wij Nederlanders door de Duitse terreur niet in staat waren om in opstand te komen. Hoeveel hebben onder de Duitse bedreiging niet netjes hun radio's en dekens ingeleverd?

Is het dan niet begrijpelijk, dat de Zuid-Vietnamese bevolking — die al heel wat dorpsgenoten heeft zien wegvoeren of doden, dorpen heeft zien platbranden of jonge mannen zag opgepakt — bukt voor de terreur. Men betaalt dan de opgelegde schatting of staat de gevorderde rijst af. Maar de bevolking in de gebieden, die grotendeels zijn gezuiverd van Vietcong, heeft haar keuze bepaald. Men helpt de militairen door de Vietcong aan te geven, iets wat men niet durfde toen de Vietcong nog 's nachts het dorp kon binnenkomen om de aangevers te doden of soms het hele dorp uit te roeien.

Prof. Delfgaauw schrijft, dat de Amerikanen hun steun vinden bij de overheersende klassen in Vietnam, die niet geïnteresseerd zijn in sociale hervormingen en dat de door Amerika voor sociaal-economische hulp uitgetrokken niet geringe bedragen de betrokken bevolkingsgroepen nooit bereiken. Het is een feit, dat er in de havens wordt gestolen en goederen op de zwarte markt komen. Daar wordt nu tegen de zwart-handelaartjes opgetreden en ik heb hen tijdens met hun spuljetjes zien verdwijnen, wanneer zij een actie vreesden. Maar wordt er in onze havens ook niet gestolen? Er is corruptie. Die heb ik echter zowel in westerse landen gezien

...dat nu geen schot heeft
gehoord of geen Vietcong heeft gezien. Natuurlijk wordt er strijd gevoerd en ik zal de laatste zijn om te beweren, dat er geen gevechten zijn met grotere groepen Vietcong of dat er in grote gebieden nog niet steeds enkele Vietcongs verrassend het vuur openen of 's nachts dorpen trachten binnen te dringen voor sabotage-acties. Wij herinneren ons zelf nog wel, dat illegalen in de Duitse bezettingstijd ook verrassende acties uitvoerden om zich daarna weer te verschuilen en hoe moeilijk het voor de Duitsers was ze op te sporen.

De reportage die men in doorsnee over Vietnam krijgt, zijn de verslagen van die kleinere of grotere militaire acties. Men krijgt echter verslagen over het oordeel van de bevolking in de gebieden die bijna geheel of al in flinke mate als gevolg van de grote militaire acties in veiligheid kan leven. Nog minder krijgt men te horen over de economische vooruitgang, maar om dat te beoordelen moet men ook iets begrijpen van ontwikkelingshulp. Wil men een oordeel verwerven over de binnenlandse politieke verhoudingen, dan moet men niet alleen de geschiedenis van land en volk kennen, maar ook door gesprekken met de mensen te weten komen hoe zij over die interne politieke ontwikkeling denken, of zij in de Amerikanen een nieuwe golf van kolonialisten zien dan wel dat zij de voorkeur zouden geven aan het communisme. Het antwoord op deze vragen krijgt men niet op de persconferenties in Saigon, noch tijdens het meemaken van militaire acties.

Prof. Delfgaauw heeft groot gelijk, wanneer hij klaagt over de tekortschietende voorlichting in pers, radio en televisie, want er valt zo veel meer positiefs te melden dan alleen berichten over strijd. Het zou ook goed zijn, de onderschrijven van de foto's of films de volle waarheid te doen geven.

Wettige president?

DE WORLD PRESS-FOTO is een voorbeeld. Waarheid is dat die echt in Vietnam genomen foto aantoonde hoe beestachtig de Amerikanen zijn. Hete waarheid is, dat de Vietcong soms booby-traps onder schtergelaten doden plaatsen en dat voor hen die de doden willen bergen het gevaar gedood te worden verre van denkbeeldig is. Zou men een ijk, dat dagen in de tropenzone heeft gelezen zo met blote handen optillen om het in een graf te leggen, dan zou elke medicus (vanwege het hijkongif) daartegen waarschuwen. Een foto als deze, zonder een volledig en verklarend onderschrift, is een halve waarheid, maar ook tendentieuze.

Prof. Delfgaauw schrijft dat maar weinig Nederlanders weten dat er juridisch gesproken maar één Vietnam is en maar één wettige president: Ho-Tsji-Minh. Hadden wij destijds Mussert als het wettige staatshoofd van ons land moeten erkennen, omdat hij zich met zijn NSB'ers als de ware vertegenwoordiger en leider van het Nederlandse volk opwierp?

Er heeft zich destijds in Vietnam een nationale beweging — de Vietminh — gevormd om zowel tegen de Japanners als later tegen de Fransen te vechten en Ho-Tsji-Minh was daarvan de leider. Was hij daardoor nu ook juridisch gesproken de wettige president?

In 1946 werd de republiek Vietnam geboren, die deel zou uitmaken van een Indochinese federatie, waartoe ook Cambodja en Laos zouden behoren. In 1949 kwam er met de Fransen een regeling tot stand, waarbij ook Cochín-China tot de federatie zou gaan behoren. Die federatie, zo wensden de Fransen het, zou deel uit blijven maken van de Franse Unie.

Bao Dal werd staatshoofd. Een volkstemming zou de eigen toekomst binnen de Franse Unie bepalen. Bao Dal werd geen staatshoofd als gevolg van verkiezing door een vrij Viet-

namees volk, maar het feit dat Ho-Tsji-Minh daarmee geen genoegen nam en zijn Democratische Republiek Vietnam — ook zonder democratische en vrije volkstemming — is evenmin een wettige zaak.

Hoe kan prof. Delfgaauw hem dan als DE wettige president beschouwen? Bessort hij het op het feit, dat China en de Sovjet-Unie de republiek van Ho-Tsji-Minh erkenden? Bij de conferentie van Genève in 1954 welke werd door Ho-Tsji-Minh en niet door Bao Dal werd bijgewoond — op last van de Fransen (Ho-Tsji-Minh had de eis gesteld dat Bao Dal niet zou worden uitgesloten) — kwam een scheiding tot stand tussen Noord- en Zuid-Vietnam terwijl er ook een demarcatielijn werd vastgesteld. Hierin kan men toch moeilijk een erkenning van Ho-Tsji-Minh als president voor geheel Vietnam zien. Wel kan men er misschien juridisch een erkenning in zien van Ho-Tsji-Minh als president van Noord-Vietnam. Zo is er een scheiding gekomen, niet alleen geografisch, maar ook in de geleiden van de Vietminh.

Verkiezingen

EEN VERGELIJKING met onze oorlogsjaren: Hoewel men onder onze illegalen zowel communisten, socialisten, katholieken, protestanten en liberalen aantrot, betekende dat toch niet dat dit ook moest inhouden, dat alle verzetstrijders instonden met de ideeën van de communistische illegalen.

In Zuid-Vietnam vindt men ook minstens evenveel oud-Vietminh strijders als in Noord-Vietnam. Vele Vietminh-strijders nemen in Zuid-Vietnam belangrijke posities in en men vindt hen bij de kadertochten. Prof. Delfgaauw is er dan ook naast, wanneer hij stelt, dat er „sindsdien drie partijen in het conflict betrokken zijn: de Vietminh onder Ho-Tsji-Minh, de Fransen en de Vietnamezen“. De Fransen zijn uitgeschakeld en daarmee zijn praktisch alle Vietnamezen het cens. Er waren echter later Viet-

minh die aanhangers van Ho-Tsji-Minh en zijn communistisch staatsbestel bleven; Vietminh die fel anti-communistisch waren; en daarnaast was er de Vietnamese bevolking. Deze laatste heeft in Zuid-Vietnam verkiezingen gehouden, maar in Noord-Vietnam hebben die niet plaats gevonden.

Het is een aperte onjuistheid, wanneer prof. Delfgaauw beweert, dat de Fransen en de Vietnamezen in het zuiden in feite één partij vormden. De Vietminh en grote groepen in Zuid-Vietnam hebben zich juist verzet tegen elke vorm van gecontinueerde Franse invloed en tegen de respectieve regeringen, die alleen het eigenbelang of dat van een geprivilegieerde groep vertegenwoordigen. De nieuwe constitutie beoogt het op democratische wijze kiezen van de regering, terwijl al in vele dorpen en districten een vrije democratische verkiezing van dorps- en districtshoofden heeft plaats gevonden.

De bewering van de schrijver, dat de oorlog in wezen een burgeroorlog is, waarbij één partij, die der vroegere heersende klasse, buitenlandse steun ontvangt, is in strijd met de waarheid.

Wanneer prof. Delfgaauw zou hebben beweerd, dat de Zuid-Vietnamezen nog vechten tegen de laatste restanten van een corrupte geprivilegieerde dunne bovenlaag van Vietnamezen, zou ik hem gelijk geven. Die laatste die alleen aan eigenbelang denken en het Vietnamese volk NIET dienen, vindt men nog in Saigon. Hun aantal wordt steeds kleiner en hun invloed onbelangrijker.

Nationalistisch

HET GROOTSTE DEEL van de bevolking woont echter niet in Saigon, maar op het platteland. Naar dat deel van de bevolking ging mijn belangstelling het meeste uit, want ik wilde weten hoe zij over de toekomst van Vietnam dachten. Ik heb met hen gesproken, zonder dat er Amerikanen bij waren, zonder dat er vertegenwoordigers van de Vietnamese regering bij

...in de miste van de ontwikkelingshulp
Voor mij was echter bepalend de hoeveelheid goederen en materialen die ik wél op het platteland én in de steden zag komen bij de bevolkingsgroepen die het nodig hebben.

Zelf gaan kijken

DE TOESTAND in Vietnam kan men alleen begrijpen wanneer men er zelf overal gaat kijken. Ook ik dacht, dat ik de situatie in Vietnam wel zo ongeveer kende en ik beken graag, dat ik pas nu er werkelijk echt iets van ben gaan begrijpen.

Wanneer prof. Delfgaauw schrijft dat het de grote vraag blijft of men een volk met geweld mag verhinderen communistisch te worden, dan vraag ik of men een volk van Zuid-Vietnam dat een democratisch bestel wenst, dat mag beletten. Dat laatste trachten de Vietcong en Noord-Vietnam.

Hebben de bewoners van Noord-Vietnam zich vrij kunnen uitspreken of zij nu wel of niet communistisch willen geregeerd worden? Ik zal nog schrijven over de houding van de Zuid-Vietnamezen tegenover de Amerikanen en volsta er nu mede te verklaren, dat die is als tussen ons en onze geallieerde bevrijders in 1945.

Prof. Delfgaauw zegt aan het slot van zijn eerste artikel, dat eerst de sociaal-economische onderbouw van Vietnam grondig gewijzigd moet worden. Dit is in volle gang, dank zij de ontwikkelingsprogramma's en is duidelijk zichtbaar voor hen die het willen zien. Hij zegt, dat voor die onderbouw buiten de Vietminh geen tastbaar alternatief bestaat. Hoe verklaart hij dan, dat die miljoenen Zuid-Vietnamezen op het platteland nu zo hard samenwerken om een nieuwe maatschappij op te bouwen en dat daar de felle Vietminh-strijders van het verleden nu als gewone Zuid-Vietnamese burgers ook hard aan medewerken? Is volgens hem soms elke Vietminh bij definitie communist? Ik heb duizenden Vietminh-strijders vol élan aan het werk gezien om te bouwen aan een democratisch Zuid-Vietnam. Is zijn bewering juist, dat het onmogelijk is de Vietcong in Zuid-Vietnam te verstaan? Stel ik hem teleur, wanneer ik dan als vakman moet verklaren, dat er nu al miljoenen Vietnamezen in veiligheid kunnen leven en dat de t.j. begint te naderen, waarop de Vietcong de strijd zal moeten opgeven? Ook daarvan zal ik nog een ooggetuigenverslag geven.

De Vietcong tracht niet de Zuid-Vietnamezen af te houden van collaboratie, zoals prof. Delfgaauw beweert. Vooruitgang in Zuid-Vietnam is evenwel geen reclame voor het communisme en daarom tracht de Vietcong door terreur de dorpsgemeenschappen en de gehele maatschappij in Zuid-Vietnam te desorganiseren. Kan men spreken van collaboratie, wanneer men tracht in vrijheid en veiligheid een democratische gemeenschap op te bouwen? Was het voor ons collaboratie, toen wij dankbaar de Amerikaanse Marshall-hulp aanvaardden? Ik heb een volk gezien, dat naar vrijheid, veiligheid en welvaart hunkert na jaren lang geteisterd te zijn door oorlog. Het heeft nog een moeilijke gang te gaan, vooral wanneer men elders in de wereld, ik hoop door onbekendheid, het deze arme mensen euvel duidt, dat zij een eigen toekomst willen opbouwen en daarbij de hulp van andere landen vragen.

VIETNAM FILE

EMMA'S NEWS

An 'Invasion' From China?

Soviet diplomats in Hanoi report that North Vietnamese troops have moved into defensive positions along the border with Red China. The Russian sources claim that Ho Chi Minh is prepared to seal off the 12-mile-wide Nam Quan Pass, traditional invasion route to the Red River delta. No clear explanation for the reported move is available, but the Russians indicate that the Vietnamese fear a sudden, large influx of refugees because of the unpredictable political upheaval in China.

Report on Bombing Reconnaissance

Why won't the Pentagon release aerial photographs which might document U.S. charges of a "massive buildup" by North Vietnam during the Tet bombing pause? There is a wide choice of answers. The Air Force in Vietnam, for instance, claimed at one point that because of bad weather it was unable to take any pictures. The Pentagon brushed that answer aside, explaining that the pictures can't be released because they might give away too much about U.S. reconnaissance

techniques—a possibility that hadn't bothered the military in the past. Saigon sources, however, claim the photos show that Hanoi still is able to mobilize 3,770 trucks and 900 barges and freighters which moved 35,000 tons of cargo during the six-day truce. The pictures also are said to show that the often-bombed Mu Gia Pass has remained in use. If true, the photos might bolster claims that air raids have been ineffective and could be stopped without serious damage to the allied war effort.

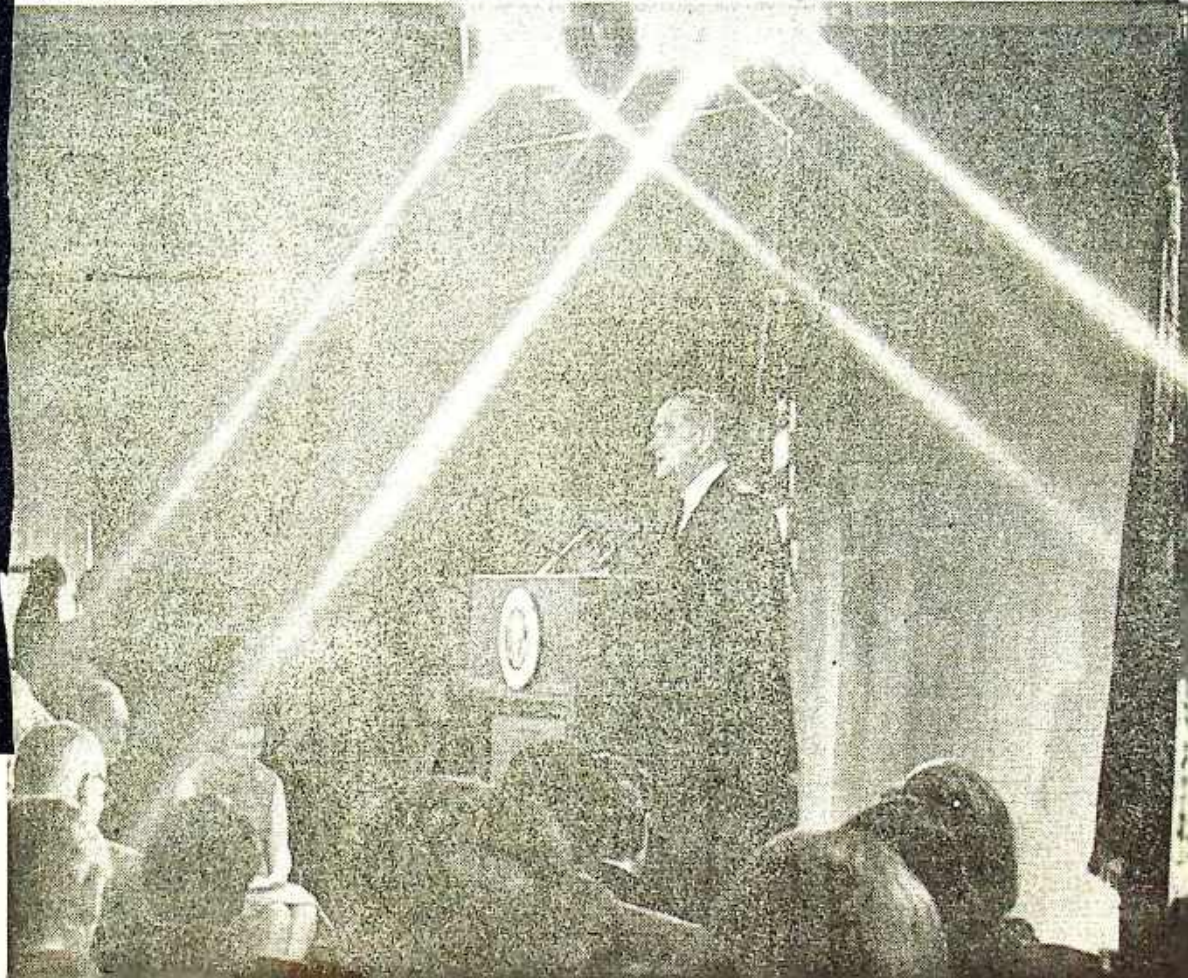
Hidden Weapon Along the DMZ

U.S. Marines have a new CIA-like business going with South Vietnamese villagers near the Demilitarized Zone. Both Marine divisions in the First Corps area have set up funds to pay for tips on the locations of mines, booby traps and Viet Cong bases. The going rate is 400 piasters (at 118 piasters to the U.S. dollar) for information on mines; 500 piasters for such weapons as machine guns, and as high as 2,000 piasters for Viet Cong supply caches and bases. Each Marine division is allotted 50,000 piasters every three months for its tipster fund.

Beleid in Vietnam

11/12/67

President Johnson heeft op een persconferentie opnieuw zijn beleid inzake Vietnam verdedigd. Hij zei dat de Amerikanen zullen blijven zoeken naar een vredzame oplossing van het geschil en zich niet te zullen storen aan de kritiek van o.a. senator Kennedy

gelle.
Pasen d

Opmars van ratten in Zuidoost-Azië

25 maart
1967
De Groene

Als Vietnam bevrijd is, wie leven er dan eigenlijk nog?

Langs de grens met Noord-Vietnam zijn speciale Amerikaanse vernietigingbataljons bezig het oerwoud te ontbladeren. In de zuidelijke Mekong delta passen Amerikaanse troepen bij hun strijd tegen de Vietcong de taktiek toe van de verschroefde aarde. Ten westen van Saigon zijn eenheden van de 25-ste divisie van het Amerikaanse leger druk doende het uitgestrekte moerasgebied en vogelbroedplaats bij uitstek met de grond gelijk te maken. Bij al deze operaties verwoesten de Amerikaanse soldaten alles wat ze op hun weg tegenkomen: hutten, voedselvoorraden, vee, honden en katten. Over blijven

de ratten. Deze zijn immers in hun ondergrondse holen onbereikbaar voor de Amerikaanse bevrijders. Dankzij de strijd van de Amerikanen raken ze hun natuurlijke vijanden kwijt en kunnen ze zich ongehind voortplanten. Een enkelmaal treden de Amerikanen ook wel eens tegen de ratten op, zoals vorig jaar in Saigon en Danang tegen de rattenplaag te erg begonnen te worden. Er werd een grote rat-ten-verdelgingscampagne opgezet, waarbij volgens officiële cijfers 3 miljoen ratten werden gedood. Een indrukwekkend getal maar een schijntje als rekening wordt gehouden met de ettelijke honderden miljoenen ratten die Zuid-Vietnam thans bevolken. Deze rattenplaag in Zuid-Vietnam vormt niet alleen een ernstige bedreiging voor de economie van het land — de ratten hebben tot nu toe meer schade veroorzaakt dan alle operaties van de Vietcong in de hele Vietnamese oorlog bij elkaar — maar houden ook een groot gevaar in voor de volksgezondheid. Het vorig jaar kwamen in Zuid-Vietnam volgens officiële cijfers 3.000 mensen om het leven als gevolg van de pest. In werkelijkheid moet dit cijfer veel hoger hebben gelegen. Voor dit jaar wordt het dodelijk aantal pestgevallen geraamd op het drievoudige van 1966. Verwacht wordt dat de rattenplaag in Zuid-Vietnam verder zal toenemen naarmate de oorlog voortduurt en het Amerikaanse leger doorgaat met het toepassen van chemische middelen om de flora en fauna van Zuid-Vietnam te vernietigen. Uit een rapport van de Zuidvietnamese bioloog doctor Vu Ngoc Tan blijkt dat vooral het grote wild — zoals olifanten, panthers en tijgers in Zuid-Vietnam op uitsterven staat. In de eerste plaats omdat de dieren door hun omvang kwetsbaar zijn en zich niet zoals ratten in onderaardse schuilholten kunnen terugtrekken. Ten

'I SMELL CHARLIES ALL AROUND'

Day after day, the great, lumbering B-52s flew high overhead, dropping ton after ton of explosives on the tangled jungle fastness near the Cambodian border known as War Zone C. Then, last Wednesday morning, after swarms of low-flying jets had softened up the zone even further with rockets and machine-gun fire, the assault began. Wave after wave of helicopters fluttered in over the treetops, landing and disgorging thousands of U.S. infantrymen. In the very middle of the zone, the sky was suddenly alive with paratroopers, floating gracefully down to earth in the first U.S. combat jump of the Vietnam war. And from the outskirts of Zone C, along the roads and through the underbrush, thousands more U.S. and South Vietnamese ground troops closed in.

Operation Junction City, the biggest U.S. military offensive of the Vietnamese war, was under way. Involving more than 25,000 men under the over-all command of Lt. Gen. Jonathan Seaman, Junction City was designed to close a trap on an estimated 10,000 elite North Vietnamese troops said to be in the area. More im-

portant yet, there was the hope of bagging the leadership of the Viet Cong, whose headquarters are said to be hidden deep in the forests of Zone C.

Those were the immediate goals. But Junction City also will have inevitable political ramifications. Both Hanoi and Washington last week denied that they had hardened their diplomatic positions or that they were closing any doors to negotiations. But the North Vietnamese continued to insist that they would go to the conference table only if President Johnson announced an unconditional and permanent end of the bombing of North Vietnam. And the President, in turn, stuck to the position that he had no intention whatever of giving something away for nothing.

All this permitted only one conclusion: the Vietnamese war was on again full swing. And there was every sign that, this being the case, the U.S. intended to step up considerably its pressure on the enemy. Thus, late last week, U.S. long-range artillery, for the first time in the war, began to hurl shells across the Demilitarized Zone onto anti-aircraft posi-

tions in North Vietnam. But the most dramatic evidence of increased U.S. aggressiveness was Operation Junction City—and its message seemed to be that the days ahead would be grim for both sides. From Saigon, NEWSWEEK's François Sully, who participated in the first day of Junction City with a platoon of the First Infantry Division, cabled this report:

The platoon, I discovered, was a mixture of young Negro and white draftees cemented together by a common awareness of imminent danger. It was badly understrength and critically short of noncoms. Some of the men, who were carrying sausagelike links of green woolen socks stuffed with cans of beer tied to their belts, made a strangely unmilitary appearance. But the platoon seemed to be well led by First Lt. David Cejka, a strapping 25-year-old from Milwaukee.

As we followed a dirt trail leading toward Cambodia, an unnaturally loud-voiced cuckoo began to sing. By experience, I knew it was not a bird, but I kept my mouth shut. These men did not need any advice, I thought, and I was right.

De communisten voeren een grootscheepse propaganda-campagne naar aanleiding van het onopzettelijk doden van enkele honderden Noordvietnamese burgers. Zo hopen zij de opzettelijke moord — over een periode van tien jaar gepleegd — op tienduizenden Zuidvietnamese non-combattanten te verdoezelen

Wie neemt het op voor de dode burgers in Zuid-Vietnam?

Samengevat uit
U.S. NEWS & WORLD REPORT

BERICHTEN over burgerslachtoffers ten gevolge van Amerikaanse luchtaanvallen op Noord-Vietnam zijn onlangs als een stormvloed door de wereld gegaan. Zij ontlokten smartelijke protesten aan diegenen in West-Europa — zoals president Charles de Gaulle — die tegen deze bombardementen zijn gekant. In de ene hoofdstad na de andere hebben luidruchtige “vredes”-delegaties hun “sympathie” betuigd met de Noordvietnamezen en de Verenigde Staten met smaad overladen.

Het aantal burgerslachtoffers van deze luchtaanvallen op Noord-Vietnam beliep enkele honderden — die niet opzettelijk maar bij ongeluk wer-

den gedood. In de hoofdsteden waar men zich het meest verontwaardigd toonde werd echter niet gesproken over een andere wijze van doden — de *opzettelijke* afslachting door communisten van de burgerbevolking in Zuid-Vietnam. Er klonken geen stemmen op die de regering in Hanoi hiervoor veroordeelden.

Terwijl het aantal doden onder de burgers in het Noorden een paar honderd belooft, bedraagt het aantal burgers dat sedert 1957 door aanvallen van Roden — de communisten in Zuid-Vietnam en de vanuit het Noorden gezonden — in het Zuiden werd gedood 11 000 getelden en vele duizenden ongetelden. Daarenboven zijn vele

duizenden Zuidvietnamezen door opzettelijke terreurdaden van de Vietcong verminkt, en er zijn er 40 000 ontvoerd.

In het afgelopen jaar heeft de Vietcong, volgens officiële Vietnamese en Amerikaanse rapporten, bijna 400 ambtenaren vermoord; ongeveer 1300 andere burgers werden, klaarblijkelijk zonder bepaalde reden, gedood; ongeveer 3700 mensen werden ontvoerd. In de laatste week van 1966 werden 30 Zuidvietnamese burgers door terreurdaden van de Vietcong gedood; 68 burgers werden gewond en 44 ontvoerd.

Van de ontvoerde burgers komen er maar weinigen ooit terug. Op 15 november 1966 overvielen de communisten een dorp in de Mekong-delta, legden 15 huizen in de as en ontvoerden 109 burgers. Zij dwongen jongemannen om dienst te nemen in Rode bataljons, meisjes werden onteerd, onderwijzers en leiders van het dorp werden gemarteld en gedood.

Hele dorpen worden tot de grond toe afgebrand. De communisten beweren zelf dat zij in de eerste vier jaar na januari 1961 dorpjes ten getale van 7559 hebben vernietigd.

Alle soorten moordwapens worden gebruikt. Op 14 februari 1966 werden 48 landarbeiders die op weg waren om rijst te gaan oogsten, gedood toen hun bus op de hoofdweg naar Tuy Hoa op een mijn reed.

Op 25 juni 1965 werden 27 Zuidvietnamezen, 12 Amerikanen, 2 Filipino's, 1 Fransman en 1 Duitser gedood bij een dynamietontploffing in een restaurant in Saigon.

Op 30 maart 1965 doodde een bom naast de Amerikaanse ambassade in

het centrum van Saigon 20 burgers; 145 anderen werden gewond.

Op 20 februari 1965 werden vier handgranaten in een dorpsbioscoop bij Can Tho in de Mekong-delta naar binnen geworpen. Resultaat: 108 doden en gewonden. Onder de doden waren 24 vrouwen en kinderen.

Op 1 november 1966 werden mortiergranaten gebruikt toen er in Saigon een mensenmassa op de been was voor de parade op de Nationale Dag. De tol: 12 burgers gedood en 32 gewond.

Handvuurwapens en messen kostten 23 ongewapende Vietnamese bouwvakarbeiders het leven, die de nacht van 12 december 1965 in een boeddhistische pagode in de provincie Dinh Tocong doorbrachten.

Dagelijks komen er berichten binnen over nieuwe gewelddaden. Op 5 januari 1967 kwam het officiële bericht dat Vietcong-terroristen 15 kilometer ten noorden van Saigon een dorps-hoofd hadden doodgeschoten. In Saigon zelf vermoordden de terroristen twee politiemannen; een derde werd gevonden met een vijf centimeter lange spijker in zijn voorhoofd geslagen.

De commentaar van een Zuidvietnamese ambtenaar luidt: "De propagandisten in Hanoi schroeven de aanvallen door Amerikaanse oorlogsvliegtuigen hoog op. Maakt het enig verschil voor een slachtoffer in het Zuiden of hij wordt gedood bij een bomaanval of door Vietcong-granaten die in het holst van de nacht worden afgeschoten?"

Nadat de bombardementen waren begonnen duurde het bijna twee jaar voordat Hanoi een intensieve propagandacampagne begon waarin de Verenigde Staten van "blindelings" bom-

→ 400 000 000 M. IN DORPEN?
500 000 000 M. → 3 ER. 200 000 M. IN DORP.

'The dustoff': As chopper touches down, soldiers form a human litter and load the wounded aboard

can smell Charlies all around us," said one young sergeant.

For a while we plodded ahead, now through paddies and hedgerows of cactus and tangled bamboo. My eyes were on the ground, looking for telltale signs of mines or booby traps. Then, as we entered a bamboo thicket, there came a hail of automatic weapons fire. Suddenly the tall platoon sergeant and some other men fell and lay still on the ground like disjointed dolls.

The last thing to do in a situation like this is stay put and let fear take command of you. Lieutenant Cejka realized this and quickly rallied his men. "Charge! Charge!" he shouted, and his men crashed forward 30 yards through the bamboo, firing as they went. Our small counterattack achieved its purpose. For the time being, the attackers had been

thrown back. It was at this point that I began to keep notes. The hardly legible scrawling in my notebook reads:

11 a.m.: The VC are hiding somewhere, just yards away. I know that I have to keep busy snapping pictures and taking notes. Otherwise I'll start worrying about the bullets that occasionally whine out of the bamboo. Giant red ants fall from the trees onto our necks; and their sting is supposed to drive a man mad. The soldiers have plastic bottles of insect repellent. I don't.

11:30: Enemy fire comes from two directions, and it looks as though they're trying to outflank us. Lieutenant Cejka orders the two platoon medics—one a Negro, one white—to recover the men wounded in the first attack. "Put some covering fire in front of them!" the lieutenant shouts to his machine gunners.

The medics crawl, run, crawl and run again, then disappear. They don't wear helmets or carry weapons; that would slow them down.

11:45: In the distance, we can make out B-57s striking a target. Some other unit must be in trouble. But why don't we get any air or artillery support? In Saigon they tell us that it takes only fifteen minutes to bring in an air strike. We have been pinned down for 45 minutes, and still no help. The artillerymen are *6 miles from* ~~6 miles from~~ *certainly* less than 2 miles away. Why aren't they firing?

11:50: The medics have dragged in four wounded men who cannot walk or crawl and have to be carried. The two medics are superb. Now they are giving morphine shots, water and cigarettes to the wounded.

12:00: "Throw up a smoke grenade!"

barderen werden beschuldigd. Voordien vond Hanoi het aantal slachtoffers onder de burgerbevolking blijkbaar niet groot genoeg om er een wereldprobleem van te maken.

Zuid-Vietnam, daarentegen, moet al tien jaar lang heftige aanvallen van Vietcong-terroristen op de burgerbevolking verduren. Een ervaren Aziatische diplomaat zegt hiervan: "Als Hanoi beslist het woord 'blindelings' voor de Amerikaanse bombardementen wil gebruiken, kijk dan eens hoe Ho Tsj Minh terroristische aanvallen op het Zuiden heeft ontketend. Er zijn burgerslachtoffers gevallen in scholen, ziekenhuizen, bioscopen en speeltuinen, op de markten en in de straten. Zuidvietnamese gezinnen hebben van mortiervuur, machinegeweer- en geweevuur te lijden — precies zoals de burgers van Hanoi, volgens zeggen van de regering daar, onder bombardementen lijden."

Bovendien gaat de Vietcong bij het opzettelijk vermoorden en terroriseren van non-combattante burgers volgens plan te werk — het is een belangrijk onderdeel van de communistische strategie. Sommigen worden lukraak vermoord, om de massa te intimideren. Sommigen worden uitgekozen omdat zij burgerlijke of politieke leiders zijn. De opzet is de plaatselijke besturen te desorganiseren. Kerken en tempels worden met de grond gelijk gemaakt en de geestelijken worden gedood. De bedoeling hiervan is de godsdienst, die de Zuidvietnamezen samenbindt, te ontwrichten.

De dorpsleiding vormt het hoofdoelwit van de Vietcong. Er worden niet alleen dorpschouwen vermoord,

maar ook "natuurlijke leiders" zoals onderwijzers, geestelijken, nonnen en dorpsoudsten. In een gedocumenteerd onderzoek van de Amerikaanse vertegenwoordiging in Vietnam staat: "Er zijn tegenwoordig vele dorpen die vrijwel geen natuurlijke leiders meer bezitten. Er kan een generatie of meer voor nodig zijn om hen te vervangen. Volgens alle maatstaven is dit genocide."

De autoriteiten in Saigon zijn ervan overtuigd dat het Zuiden — niet het Noorden — in deze oorlog de hardste klappen krijgt, niet alleen wat mensenlevens maar ook wat schade aan de economie betreft. In het Zuiden terroriseren en verlammen de Roden een groot gedeelte van de rijke Mekongdelta, die onmisbaar is voor een gezonde economische situatie in Zuid-Vietnam. In het Noorden is de landbouw nog belangrijker voor de economie — toch laten de Verenigde Staten doelbewust de vernietiging van de uiterst belangrijke irrigatiewerken achterwege, om te voorkomen dat het dichtbevolkte dal van de Rode Rivier overstroomt en de burgerbevolking in gevaar wordt gebracht.

Het is duidelijk dat de mensen die kritiek uitoefenen op de Amerikaanse oorlogsinspanning opzettelijk met twee maten meten. Telkens als, bijvoorbeeld, wordt geopperd dat de Amerikanen de haven van Haiphong zouden moeten blokkeren, komen er uit bepaalde kringen protesten. Hier van zegt een Amerikaans militair in Vietnam:

"Ze schreeuwen: 'Kom niet aan Haiphong.' Maar de communisten leggen geregeld mijnen in de ha-

Op zondag 4 juni zullen katholieken uit het diecees Groningen weer samenkomen te Dokkum om de "Dag van het Bisdom" te vieren. Op deze dag zal in het Bopfa-luspark om 2 uur begonnen worden met een startdienst. Een Eucharistieviering, waarin Mgr. Nierman voorziet, en een openluchtmaaktijd vormen het besluit.

De Stichting "De Spelevert" organiseert dit jaar een jeugdvakantie-cursusweek in Vormingscentrum Moortwijk te Bontel, en wel van 1 t/m 8 juli a.s., voor jongeren van 15 t/m 17 jaar. In deze week wordt een programma aangeboden van dans, zang, spel, sport, wandeltochten, oriëntatietoelven en een dagtocht. Nadere inlichtingen: Seer. De Spelevert, Veldstraat 11, Uff, tel. 08336-623.

Dordrecht, tel. 01530-31496. ...kerpen. Ugeve aan Tamnaweg 10 te

chemweek gehouden met als thema "Sja-toom". Nadere inlichtingen: tel. 05734-218. De tweede Barchemweek, met als thema "Mens-mens-mens" volgt van 3 tot 8 juli aanslaande.

De Stichting "De Spelevert" organiseert dit jaar een jeugdvakantie-cursusweek in Vormingscentrum Moortwijk te Bontel, en wel van 1 t/m 8 juli a.s., voor jongeren van 15 t/m 17 jaar. In deze week wordt een programma aangeboden van dans, zang, spel, sport, wandeltochten, oriëntatietoelven en een dagtocht. Nadere inlichtingen: Seer. De Spelevert, Veldstraat 11, Uff, tel. 08336-623.

De eerste missionaris arriveerde er in 1553, maar pas 100 jaar later kwam de missie goed op gang, al waren er al direct grote moeilijkheden. Omdat de missionarissen zich vaak met politiek bemoeiden en daarbij de partij van het Westen kozen, werd de prediking dikwijls verboden en de katholieken werden, vooral in het begin van de 19de eeuw, heftig vervolgd. De geschiedenis van de in 1652 opgerichte *Société des Missions Etrangères*, die veel Franse missionarissen naar Vietnam stuurde, hangt nauw samen met die van de verbreiding van de Franse invloed in Indo-China en de politieke bemoeizucht van de leden van de Société leidde ook tot de eerste gewapende Franse interventies. Nadat Vietnam veroverd was kreeg de missie weer volledig de handen vrij onder Franse bescherming. Het optreden van de missionarissen was namezen verraad aan eigen volk en cultuur en collaboratie met de vreemde indringers.

Het laatste bedrijf van dit drama speelde tijdens de regering van de katholieke dictator Ngo Dinh Diem en diens broer Aartsbisschop Ngo Dinh Thuc, primaat van Vietnam. De Fransen moesten in 1954 uit Vietnam. Op de Geneefse Conferentie werd besloten dat er in 1956 vrije verkiezingen moesten worden gehouden. In het Noorden had Ho Chi Minh de leiding. In het Zuiden was er de z.g. nationalistische regering onder Bao Dai, ex-keizer, die in 1945 was afgetreden, daarna als adviseur toetrad tot Ho Chi Minhs regering, uitweek naar Hong Kong en Frankrijk en in 1949 officieel als staats-hoofd terugkeerde onder de Fransen.

In 1954 werd Ngo Dinh Diem premier van Zuid Vietnam onder Bao Dai, die hij eruit werkte, zodat hij in 1955 zelf presi-

ving, zo vaak rampzalig in botsing met het Oosten, aandurft".

Het boek werd geschreven tijdens een reis van de schrijver door Amerika en West Europa in 1966 en de authentieke stem van het Vietnamese volk lijkt er duidelijk in te beluisteren. De schr. reisde als Boeddhistische monnik en beslist niet als politiek expert, maar hij wilde wel praten over zijn volk en zijn land, en vragen beantwoorden over de protesten van de Boeddhistische monniken tegen Saigon en de Amerikanen. Deze monniken, zegt hij, laten zich niet misbruiken door de communisten en zij zijn ook niet uit op politieke macht. Zij protesteren omdat het volk dit van hen als hun godsdienstige leiders verwacht. In een kort historisch overzicht geeft hij aan hoe nauw

De eerste missionaris arriveerde er in 1553, maar pas 100 jaar later kwam de missie goed op gang, al waren er al direct grote moeilijkheden. Omdat de missionarissen zich vaak met politiek bemoeiden en daarbij de partij van het Westen kozen, werd de prediking dikwijls verboden en de katholieken werden, vooral in het begin van de 19de eeuw, heftig vervolgd. De geschiedenis van de in 1652 opgerichte *Société des Missions Etrangères*, die veel Franse missionarissen naar Vietnam stuurde, hangt nauw samen met die van de verbreiding van de Franse invloed in Indo-China en de politieke bemoeizucht van de leden van de Société leidde ook tot de eerste gewapende Franse interventies. Nadat Vietnam veroverd was kreeg de missie weer volledig de handen vrij onder Franse bescherming. Het optreden van de missionarissen was namezen verraad aan eigen volk en cultuur en collaboratie met de vreemde indringers.

Het laatste bedrijf van dit drama speelde tijdens de regering van de katholieke dictator Ngo Dinh Diem en diens broer Aartsbisschop Ngo Dinh Thuc, primaat van Vietnam. De Fransen moesten in 1954 uit Vietnam. Op de Geneefse Conferentie werd besloten dat er in 1956 vrije verkiezingen moesten worden gehouden. In het Noorden had Ho Chi Minh de leiding. In het Zuiden was er de z.g. nationalistische regering onder Bao Dai, ex-keizer, die in 1945 was afgetreden, daarna als adviseur toetrad tot Ho Chi Minhs regering, uitweek naar Hong Kong en Frankrijk en in 1949 officieel als staats-hoofd terugkeerde onder de Fransen.

In 1954 werd Ngo Dinh Diem premier van Zuid Vietnam onder Bao Dai, die hij eruit werkte, zodat hij in 1955 zelf presi-

win 36

Weekblad - Jrg. 50 - 3 juni 1967

- 3 Gesprek met atoomstrateeg Kahn
- 4 Carl Amery: Op weg naar een volgende "Kapitulatie"?
- 6 Nieuwe Psalmvertaling van Oosterhuis/van der Plas
- 8 Op weg naar het post-oecumenisch tijdperk

vietnam, de lotus in een zee van vuur

In zijn Vietnamese Dagboek (De Tijd, 25.3.67) noemde Neuman het pas in Londen verschenen boek van de Boeddhistische monnik Thich Nhat Hanh Vietnam: The Lotus in the Sea of Fire zonder er verder aandacht aan te schenken. Thomas Merton leidt dit hartverscheurend boek in als volgt:

"Thich Nhat Hanh, Vietnamese geleerde, dichter en Boeddhistische monnik, voelde zich verplicht iets te doen om te voorkomen dat zijn land helemaal ten onder zou gaan. Terwijl velen van zijn landgenoten vrijwillig of gedwongen Saigon en de Amerikanen steunen of communist zijn, spreekt hij uit naam van de meerderheid van zijn volk, die van politiek weinig afweet, maar zichzelf wil blijven... Voor alles willen zij

Voorgeschiedenis

De eerste missionaris arriveerde er in 1553, maar pas 100 jaar later kwam de missie goed op gang, al waren er al direct grote moeilijkheden. Omdat de missionarissen zich vaak met politiek bemoeiden en daarbij de partij van het Westen kozen, werd de prediking dikwijls verboden en de katholieken werden, vooral in het begin van de 19de eeuw, heftig vervolgd. De geschiedenis van de in 1652 opgerichte *Société des Missions Etrangères*, die veel Franse missionarissen naar Vietnam stuurde, hangt nauw samen met die van de verbreiding van de Franse invloed in Indo-China en de politieke bemoeizucht van de leden van de Société leidde ook tot de eerste gewapende Franse interventies. Nadat Vietnam veroverd was kreeg de missie weer volledig de handen vrij onder Franse bescherming. Het optreden van de missionarissen was namezen verraad aan eigen volk en cultuur en collaboratie met de vreemde indringers.

Voorgeschiedenis

Het laatste bedrijf van dit drama speelde tijdens de regering van de katholieke dictator Ngo Dinh Diem en diens broer Aartsbisschop Ngo Dinh Thuc, primaat van Vietnam. De Fransen moesten in 1954 uit Vietnam. Op de Geneefse Conferentie werd besloten dat er in 1956 vrije verkiezingen moesten worden gehouden. In het Noorden had Ho Chi Minh de leiding. In het Zuiden was er de z.g. nationalistische regering onder Bao Dai, ex-keizer, die in 1945 was afgetreden, daarna als adviseur toetrad tot Ho Chi Minhs regering, uitweek naar Hong Kong en Frankrijk en in 1949 officieel als staats-hoofd terugkeerde onder de Fransen.

Voorgeschiedenis

In 1954 werd Ngo Dinh Diem premier van Zuid Vietnam onder Bao Dai, die hij eruit werkte, zodat hij in 1955 zelf presi-

... de oorlog maar vrede. Hij pleit voor zijn volk en voor een vernieuwd en bij-de-tijd-gebracht Boeddhisme, dat de uitdaging van de Westerse bescha-

... altijd in Vietnam (en een groot deel van Z.O. Azië) verbonden zijn geweest en gaat dan over tot de rol die de katholieke missie in Vietnam gespeeld heeft.

en het Confucianisme in de talrijke vrijheidsoorlogen steeds de zijde van het volk kozen, kozen zij steeds de zijde van de vreemde overheersers, de Fransen. Katholiek worden betekende voor veel Viet-

geschreven verkiezingen te laten houden. In 1955 begonnen de Amerikanen technische, politieke en militaire adviseurs te sturen om Diem te helpen. Diem begon goed. Hij liquideerde de laatste resten van de Franse invloed en het was de gunstigste tijd voor de Amerikanen die zich strikt leken te beperken tot pogingen de economische en sociale problemen op te lossen.

Schr, gelooft niet dat de communisten uit het Noorden ooit vaste voet in het Zuiden hadden kunnen krijgen als Diem een democratische niet-communistische regering had gevormd, die de hoognodige sociale hervormingen had kunnen doorvoeren. Maar Diems regering werd steeds corrupter, inefficiënter en incompetenter. Hij omringde zich met een kliek van familieleden en katholieke vrienden en ontwikkelde zich onder Amerikaanse bescherming tot een gehaat dictator, die vele waardevolle niet-communistische nationalisten afstootte, terwijl de Amerikanen steeds meer de plaats innamen van de gehate Fransen, des te meer gehaat naarmate bekend werd dat zij de Fransen altijd zwaar financieel hadden gesteund.

Toen de oorlog dan ook weer uitbrak zag het gros van de bevolking deze als een oorlog tegen westerse imperialisten, niet als een oorlog veroorzaakt door communisten die de macht in hun eigen land wilden overnemen. In de groeiende Amerikaanse steun aan Diem zag men een aanwijzing van het Amerikaanse doel vaste militaire bases en een nieuw soort kolonialisme te vestigen in Vietnam.

Verzet

Eind 1960 werd het Nationale Bevrijdingsfront (NLF = Viet Cong) opgericht in een poging alle oppositie tegen Diem te bundelen. Men kreeg spoedig hulp uit het Noorden en alle niet door Diem gearresteerde, verbannen of geliquideerde niet-communistische nationalisten hadden geen andere keus dan

(verder lezen op volgende pagina)

Schluß
VIEL GLÜCK
AMIS!
mit dem
US-Krieg
in Vietnam!

Situatie van de Amerikanen in Vietnam baart zorgen

McNamarabrengt verslag uit

Van onze correspondent

WASHINGTON, juli — Na een uitstel van drie weken wegens Kosigins komst is de Amerikaanse minister van defensie, McNamara, vergezeld van de voorzitter der stafchefs, Wheeler, dit weekeind voor de negende maal in drie jaar in Vietnam geweest. Na zijn terugkeer en zijn rapport aan president Johnson wordt dan een „belangrijke en veelomvattende herwaardering van de oorlogs- en vredesstrategie” daar nodig geacht.

In de „situation room” van het Witte Huis, die in de kelder is gevestigd en waar de president tweemaal per dag aan de hand van telexberichten, kaarten en directe telefonische rapporten iedere situatie in de wereld kan

overzien, hebben vermoede assistenten dus de landkaarten van het Nabije Oosten weer weggeschoven en met een verwensing en een zucht die van Zuidoost-Azië weer opgehangen. De zucht lijkt gerechtvaardigd: ondanks officieel optimisme en publieke ontkenningen van McNamara blijkt de situatie in Vietnam zowel politiek als militair somberder, verwarder en hopelozender dan ooit te voren.

De belangrijkste vraag die McNamara en Johnson bezig houdt, betreft de troepensterkte. Generaal Westmoreland vroeg tijdens zijn bezoek aan Washington in april om honderd- à honderdvijftigduizend man meer tegen het midden van het volgend jaar.

Een merkwaardige ontwikkeling is dat de regering gedurende twee maanden dit verzoek in beraad hield zonder er zich in positieve of negatieve zin over uit te laten.

Zelfs verluidde vorige week uit Texas, waar Johnson uitrust, dat een besluit misschien pas valt wanneer de president deze herfst weer een conferentie over Vietnam houdt zoals die in Manilla en Guam. Slechts lekte uit dat de verenigde chefs van staven op zijn minst twee divisies of zeventig duizend man extra nodig achten, daar het Amerikaanse leger anders het initiatief zou verliezen. Deze laatste toevoeging rechtvaardigt het pessimisme en toont de schrikbarende keus waarvoor Washington nu staat.

Reserves

Het aantal Amerikaanse soldaten in Vietnam bedraagt nu 470.000, sa-

gelden en verzet zich in ieder geval tegen troepenversterking.

Dat hij met zijn klacht de kern raakt van het Amerikaanse probleem in Vietnam en tegelijk de reden aan geeft waarom de regering niet eenvoudig rechtsomkeert en „op de schepen” kan roepen, is ook hem duidelijk.

De kans dat Symington of de militairen in Saigon gelijk krijgen of hebben is echter klein. De officiële rechtvaardiging voor de bombardementen is nog altijd beperking der infiltratie uit het noorden. Doch na twee jaar bombarderen moest het Pentagon nu zelf toegeven dat het aantal vijanden (Vietcong en Noordvietnamese infiltranten samen) in een jaar steeg van 238.000 tot bijna 300.000. En dat terwijl volgens Amerikaanse statistieken intussen ook nog een honderdduizend vijanden gesneuveld moeten zijn.

De logische conclusie uit deze sombere situatie zou op zijn minst het besluit moeten rechtvaardigen althans de bombardementen te staken. Waarom zelfs dit besluit onwaarschijnlijk is en waarom het hier heersende pessimisme ook voor de tegenstanders van de oorlog niet hoopgevend is, hopen wij in een tweede brief uiteen te zetten.

Thailand zelfs 537.000. Een versterking tot 540.000 in Vietnam zelf — hetgeen nog onder Westmorelands minimumeis zou liggen — schijnt nauwelijks mogelijk te zijn zonder mobilisatie van reserves in de V.S. Reeds klaagt het Pentagon over nijpend tekort aan onderofficieren, onverantwoorde uitdunning van strategische reserves hier en verzwakking van het Zevende leger in Duitsland. Het enige alternatief zou verlenging van de diensttijd in Vietnam zijn die nu, om het moreel hoog te houden, het jaar niet te boven mag gaan.

In onmiddellijk verband tot de troepensterkte staat de tactische militaire situatie ter plaatse. Doch deze geeft geen hoop. Nadat de mariniers zes weken geleden stukken van de gedomilitariseerde zone hadden schoongeveegd om aanvallen uit het noorden te beperken, moeten de mariniers nu weer zware gevechten leveren op precies dezelfde plaatsen als in het begin van het jaar. En dat tegen groepen in regimentsterkte.

Ook bij de grens van Cambodja vechten de Amerikanen ondanks groots opgezette operaties deze winter op hetzelfde terrein als vorig jaar. Tegelijk blijft het aantal Amerikaanse doden en gewonden per week zweven tussen resp. 161 en 1529 en 274 en 1258. Het totaal aantal Amerikaanse doden bedraagt nu 13.000. Niet veel als men het vergelijkt met de vijftigduizend verkeersdoden hier per jaar. Wel veel voor een land dat uiterlijk in volle vrede leeft.

De derde en meest controversiële vraag die McNamara moet overwegen, betreft de noodzaak der bombardementen op het noorden. Juist omdat zij vrezen dat McNamara wat dat betreft meer twijfelt dan minister Rusk vragen de militairen in Saigon meer intensieve bombardementen en opheffing van sommige beperkingen. Met name stellen zij het werpen van mijnen met tijdontsteking tot 72 uur voor in de haven van Haiphong. Na officiële waarschuwingen zouden vreemde schepen dan kunnen vluchten zodat de kans op politieke verwickelingen kleiner wordt.

Symington

Een overeenkomstige druk gaat uit van de voormalige minister van de

Hoessen

am kunnen worden beëindigd.
enten als de infiltratie in Zuid-Viet
oor dit voorstel zowel de bombarde
en voortgezet. De groep meent dat
n moeten de bombardementen wor-
Wanneer de communisten niet reage-
an.

eedtegraad en zo verder, in vijf stap-
n met bombarderen boven de 20ste
nover stellen kunnen de V.S. ophou-
mmunisten daar uit zich zelf iets te-
al de haven Haiphong. Wanneer de
et Hanoi niet aangevallen worden,
vechten overgaat. In die zeslig dagen
zenstander ook tot vermindering van
n van de 21ste breedtegraad, mits de
n minder te bombarderen ten noor-
steld twee maanden lang geleidelijk
ngesleden hebben maandag voor-
acht Amerikaanse Republikeinse

e-escalatie

chts zes gesneuvelde achter.
erikanen te onttrekken. Zij lieten
nvalen van de duisternis aan d
na een gevecht van twee uur b
ellen, wisten de Noordvietnameze
de helikopters en zware artillerie
ks het feit dat de Amerikanen bew
uniformen met plastic helmen. Ou
leed in witte, zwarte en donkergr
laag van Noordvietnames soldat
nse parachutisten liepen in een h
gedeed. Twee compagnieën Amep
ond, zo is van Amerikaanse zij
nse parachutisten gesneuveld en i
zo zijn mededelingen zo am

Van onze correspondent

Commissie

Overeenkomst van

voor verff

Ontheffing

zeld zouden worden. (A.P.)
blimen van volledige nationalisatie om-
heidsterrein te brengen terwijl de pro-
van de Noordzee-winning op over-
neming zou zijn, ten minste een deel-
koop of uitvoer. Het doel van de onder-
beslissen over de mogelijke doorver-
gordukt van de bestaande groepen en
men, optreden als enige koper van het
oliewinning en -exploratie ter hand ne-
De nieuwe onderneming zou gas- en

nieuwd moeten worden.
maatschappijen over drie jaar ver-
de huidige licenties van de olie-
gedeelte te nationaliseren wanneer
De studiegroep wenste de gaswinning

bekend.
zijn steun aan zal geven is nog niet
worden besproken. Of de regering er
plan zal op het partijcongres in oktober
de Noordzee naar aardgas boren. Het
van de grote oliemaatschappijen die in
onderneming instellen als concurrent
Britse Labourpartij wil een overheids-
En studiegroep van elf leden van de

Julij Vredesk

Maarschalk Ky, de grote vriend der Amerikanen in Zuid-Vietnam, heeft afgezien van zijn kandidatuur voor het presidentschap. Het leger draagt nu maar één man aan de kiezers voor, de huidige president generaal Thieu. En Ky zal eventueel diens vice-president worden — een functie die evenals in de V.S. weinig betekent, met voornamelijk taken als culturele samenwerking en het bestuur over de wilde stammen.

Dat is zonder meer een zware nederlaag voor de spraakzame — „ik bewonder Hitler” — man, die zo langzamerhand beschouwd werd als de grote man in Saigon. De vreemde toestand dat het leger twee kandidaten voor het presidentschap had, die beiden hun aanhang hadden in de strijdkrachten, was langzaam maar zeker een oorzaak aan het worden voor een scheuring onder de militairen. De generaals wensten dit te voorkomen en — tegen zijn zin — moest de eerzuchtige Ky wijken. Waarbij de Amerikanen tot de onaangename ontdekking kwamen dat de sterke man die zij zo actief steunden, in feite slechts de voorman was van de tweede rang.

Ban de bom

Overigens is wel zeker dat de zwijgzame, maar kennelijk toch wel effectief werkende Thieu bepaald geen voorstander zal zijn van toegeeflijkheid jegens Noord-Vietnam en de Vietcong .

Als in september de verkiezingen zullen worden gehouden en als ze eerlijk verlopen, wat men maar moet hopen, bestaat er een kans dat de wereld ook een onverwachte glimp krijgt van heel andere ideeën in Zuid-Vietnam. Het is echter niet zeker of er verkiezingen komen zo lang ze niet zijn begonnen.

Een nieuwe kandidaat is de vroegere minister van economische zaken onder premier Ky, Thanh, die als embleem voert een doorgekruiste bom en wiens verkiezingsleus is: staakt het vuren. Onder de achttien kandidaten voor het presidentschap is hij de enige die niet zonder meer voortzetting van de oorlog voorstaat. Het zal interessant zijn om te zien in hoeverre Thanh's ideeën leven bij de massa's.

VOOR EINDE VAN DIT JAAR

Johnson overweegt Vietnam-overleg

TOKIO, 7 juli (Reuter) — Morio Aoki, de Japanse ambassadeur bij de VN in Genève, voorziet, dat vredesonderhandelingen over Vietnam gevoerd zullen worden tussen de rechtstreeks betrokken landen in het conflict voor het einde van het jaar. De ambassadeur wees op de mogelijkheid dat een derde land — met invloed van Hanoi — zich beschikbaar stelt voor de organisatie van dergelijke besprekingen.

Aoki zei de mogelijkheid te zien van voorbereidende besprekingen als uitvloeisel van de jongste oorlogsverwikkelingen. Deze schijnen naar zijn mening erop te wijzen, dat zowel de VS als Noord-Vietnam beseffen, dat zij zich in een slijtage-oorlog bevinden.

„Dat de VS nog eens 70.000 man troepen in Vietnam in de strijd gaan werpen is veelbetekenend. Met Hanoi is het in dit opzicht niet anders gesteld”, aldus Aoki.

WASHINGTON, — In Washington zijn er volgens politieke waarnemers, aanwijzingen die erop wijzen dat pre-

sident Johnson een nieuwe conferentie over Vietnam overweegt, mogelijk in de komende herfst. Van de zijde van het Witte Huis wilde men slechts mededelen dat er met tussenpozen van een half jaar nog meer bijeenkomsten over de kwestie in het Verre Oosten zullen worden gehouden. Men wilde niet mededelen of de president daarop persoonlijk aanwezig zal zijn.

SPECIALE UITGAVE VAN NEWSWEEK:

Meeste Amerikanen steunen Vietnam-beleid van Johnson

Grote meerderheid wenst gewoon vrede

(Van onze speciale verslaggever)

AMSTERDAM, 12 juli — Het Amerikaanse nieuwsweekblad Newsweek heeft een speciaal nummer uitgegeven over de gevolgen van de Vietnamese oorlog op het leven in de Verenigde Staten. Het is, zoals van Newsweek verwacht kon worden, een uitstekend nummer geworden, dat iedereen die zich voor Amerika interesseert in de gelegenheid stelt zich te verdiepen in de reacties van een miljoenenvolk op een van de meest frustrerende oorlogen uit zijn geschiedenis.

Newsweek heeft bij de totstandkoming van deze „special issue" nauw samengewerkt met „Louis Harris and Associated Inc.", een beroemd Amerikaans instituut voor onderzoek van de publieke opinie. Het resultaat is een boeiende eigentijdse documentaire, die waarschijnlijk evenveel geschiedenis zal maken als het speciale nummer, dat Newsweek enkele jaren geleden publiceerde over de status van de neger in de Amerikaanse samenleving.

De belangrijkste conclusie van het onderzoek is dat het Amerikaanse volk in zijn geheel de „politiek van beperkte doelstellingen en met beperkte middelen", die president Johnson in Vietnam voert, steunt. Dat wil zeggen: slechts weinigen willen dat de V.S. in Vietnam een totale oorlog gaan voeren om een beslissing te forceren. Zowel het extremisme van rechts (totale oorlog) als het extremisme van links (terugtrekking van de Amerikaanse troepen zonder meer) vindt niet veel aanhang. De meerderheid is van mening dat het noodzakelijk is Noord-Vietnam en de Vietcong zo spoedig mogelijk aan de conferentietafel te brengen en een eervolle vrede tot stand te brengen.

Grote meerderheid

De vraag: „Bent u het eens met de Grote meerderheid."

De vraag: „Bent u het eens met de

procent wenst een volledige militaire overwinning en zeventig procent wenst vrede door middel van onderhandelingen. (Hieruit blijkt dat kleine verschuivingen in de antwoorden optreden als de vraag anders wordt gesteld.

De grote groep van zeventig procent kan als volgt worden verdeeld: 12 procent wenst vredesonderhandelingen, die in Saigon een anti-communistische regering aan de macht brengen, 43 procent wenst dat de onder-

tiek? Als het recht aan onze kant is, hoe komt het dan dat ONZE Vietnamezen niet zo goed vechten als HUN Vietnamezen? Enzovoorts, enzovoorts. Newsweek somt de kosten van de oorlog op. Tot nu toe zijn 11.373 Amerikanen gesneuveld en 68.341 gewond. Momenteel kost de oorlog 38.052 dollar per minuut.

De belangrijkste conclusie blijft dat de „superhaviken" en de „ultradulven" een minderheid vertegenwoordi-

de kans bestaat dat de publieke opinie op zoek zal gaan naar een zondebok, waardoor een nieuw McCartisme zou kunnen ontstaan.

De grootste hoop is echter deze: dat de Amerikanen door de Vietnamese oorlog gebracht zullen worden tot een realistisch onderzoek naar de ware dimensies van Amerika's gezag in de

huidige politiek in Vietnam?" wordt door 78 procent van de ondervraagden bevestigend beantwoord en door 24 procent ontkennend.

De eerste groep kan in tweeën worden gesplitst: 40 procent is het eens met de huidige politiek, maar wenst opvoering van de militaire druk om de vijand sneller aan de conferentietafel te krijgen, terwijl de resterende 36 procent het eens is met de huidige politiek, maar wenst dat de Amerikaanse regering zich méér inspannt om de vijand langs diplomatieke weg tot onderhandelingen te brengen.

Ook de tweede groep kan in tweeën worden gesplitst: achttien procent keurt de huidige politiek af en wenst een totale oorlog om de vijand te verslaan, terwijl zes procent de huidige politiek afkeurt en een volledige terugtrekking van de Amerikaanse strijdkrachten wenst.

Hieruit blijkt dat de extremisten van links (de zogenaamde „duiven") en de extremisten van rechts (de „haviken") niet veel aanhang hebben, hoewel het extremisme van rechts nog altijd drie maal zo groot is als het extremisme van links. De overgrote meerderheid van het Amerikaanse volk wenst gewoon vrede, zo spoedig mogelijk, en kan worden opgedeeld in een groep van „gematigde haviken" en een groep van „gematigde duiven", die met elkaar van mening verschillen over de vraag hoe het gestelde doel zo snel en zo effectief mogelijk kan worden bereikt. Al met al kan worden gesteld dat president Johnson niet ontevreden hoeft te zijn over de steun, die zijn beleid krijgt bij het Amerikaanse volk.

Nog een paar cijfers: 72 procent steunt de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam, 15 procent is ertegen en 13 procent heeft geen mening.

Doelstellingen

Op de vraag wat de doelstellingen moeten zijn van de Amerikaanse politiek in Vietnam zijn de antwoorden als volgt: zeven procent geen mening; 23

in staat stellen vrij een eigen regering te kiezen, terwijl 15 procent er de voorkeur aan geeft dat de onderhandelingen resulteren in een gegarandeerde neutraliteit van Zuid-Vietnam (de oplossing van De Gaulle).

Belangwekkend is ook het antwoord op de vraag of de mensen het recht hebben te demonstreren voor de vrede en tegen de Amerikaanse politiek in Vietnam. Bijna tweederde van de ondervraagden, 61 procent, antwoordt ja, 30 procent nee en negen procent heeft geen mening („not sure"). Interessant is de verdeling naar regio. In het oosten waren de percentages respectievelijk 68, 25 en 7, in het midwesten 66, 28 en 6, in het zuiden 43, 38 en 19 en in het westen 67, 27 en 6. Hoe weinig progressief het zuiden is wordt door deze cijfers erg duidelijk.

Genuanceerd

Uit het gehele onderzoek blijkt, zo meent Newsweek, dat het Amerikaanse volk in zijn geheel in staat is redelijk genuanceerd te denken en dat ook in de VS van een fel anti-communisme zonder meer nauwelijks nog sprake is. Wel trekt het blad de conclusie dat talloze Amerikanen zich door de Vietnamese oorlog enorm gefrustreerd voelen en dat de oorlog hen dwingt zich vragen te stellen over zichzelf en hun land. Er is veel twijfel en verwarring, de mensen weten niet meer wie gelijk heeft en wie niet.

Een paar belangrijke vragen die leven zijn: Is Amerika, ondanks al zijn pretenties, in feite een imperialistisch land geworden? Is het van nu af aan het lot van Amerika verre en tragische oorlogen te voeren van het soort, dat de Britten omstreeks de eeuwwisseling voerden tegen de Zuidafrikaanse boeren? Is Amerika werkelijk in Vietnam om te voldoen aan zijn onschendbare verplichtingen? Om communistisch China op een redelijk goedkope manier in bedwang te houden? Voert het industrieel-militaire complex, waartegen Eisenhower waarschuwde toen hij aftrad als president, de boventoon in de Amerikaanse poli-

gen. het grootste gevaar, meent Newsweek, ligt in de toekomst, omdat

op zichzelf.

Seizoen-
opruiming
van 13 juli
tot en met
3 augustus

C&A ruimt op!

In Verenigde Staten heerst een zeer diep onbehagen

Vietnam inzet van verkiezingen

Van onze correspondent

WASHINGTON, aug. — De uitzichtloze oorlog in Vietnam en de Amerikaanse steden, gepaard aan gebrek aan vertrouwen in een ongeïnspireerde en niet inspirerende president, tekenden de diepste geestelijke en politieke crisis die het Amerikaanse volk sinds 1932 doormaakt. Veel wijst er op dat deze factoren niet oorzaken zijn doch slechts symptomen van een onbehagen dat veel dieper ligt over doel en inhoud der Amerikaanse maatschappij zelf. Achter het uiterlijke beeld van felle kleuren, rechtlijnigheid en soms naïeve eenvoud verbergt zich in dit land vaak de onzekere nuancering, het slim berekenende en een complex dubbelzinnigheid. Zulks blijkt ook in de nieuwste stroom over de gang van zaken in Vietnam.

Zelfs de vuurpijl van de Republikeinse presidentskandidaat Romney die de vrede in Vietnam nu tot hoogste inzet der Amerikaanse verkiezingen verheft en een „vrede na onderhandelingen” vraagt, blijkt zo veelkleurig en zo in tegenspraak met hetgeen hijzelf eerder aanraade, dat men er slechts een schot in ziet dat het schouwspel van 1968 wel aankondigt, doch de aard er van nog niet bepaalt.

Romney kreeg onlangs bij een opiniepeiling 49 pct. der stemmen tegen Johnson slechts 41 pct. Het ligt dus voor de hand dat hij deze voorsprong wil bestendigen door zich al vast te dekken op het front der „duiven” dat zich op het ogenblik onder de opinie-makers lijkt uit te breiden. Zulks vooral nu zelfs zijn invloedrijke partijgenoot, senator Morton uit Kentucky die een „havik” was, plotseling verklaarde dat degenen die „de V.S. uit Vietnam krijgt met een minimum aan eer en een maximum aan snelheid” de verkiezingen wint.

Daar tegelijk machtige Republikeinen als Ford en Dirksen de regering juist verwijten te weinig te doen om de oorlog te „winnen” kan men er slechts een teken in zien dat de Republikeinen ieder op eigen manier — zonder een aanvaardbaar alternatief voor Johnsons politiek te geven —

Vietnamezen het democratisch recht de Vietnamezen het democratisch recht wordt ontzegd waarvoor 12000 Amerikanen sneuvelde, er geen gezamenlijk doel meer bestaat.” 57 Democraten vroegen boos herziening der politiek.

Maar men kan niet aannemen dat de Amerikaanse senatoren zo naïef waren te geloven dat in een Aziatisch land na tien jaar burgeroorlog de verkiezingsfraude beperkt blijft tot het peil dat in Kennedy's geboortestad Boston wordt bereikt. Er zaten achter het protest dan ook andere motieven. De regering had de verkiezingen maandenlang als een grote verzoending voorgesteld, waarna alles beter wordt. De geringste schaduw op dit beeld was voor de critici dus een prachtige aanleiding.

Doch vooral was er hoop dat na 3 september een „legitieme” regering in Saigon de veel besproken interne oplossing zou bevorderen. Een compromis onder Vietnamezen zonder Hanoi of Washington. Of dat de verkiezingen op zijn minst een nieuw vredesoffensief mogelijk zouden maken. Toen vredeskandidaten door Ky's politie werd geweerd en kandidaten daarna over intimidatie klaagden leek ook deze hoop ijdel. Dat, en niet oneerlijkheid bij de verkiezingen zelf, was hoofdmotief der protesten.

Haviken

De tweede ronde van protest toonde een ander beeld. De Republikeinse leider van het Huis van afgevaardigden, Ford, gispte scherp dat om diplomatieke redenen slechts de helft der doelen in Noord-Vietnam bestookt mocht worden (van de industriële maar 20 pct.) en dat na twee jaar bombarderen maar drie van tien mogelijke doelen waren geraakt. Geen man meer naar Vietnam voordat dit verandert en ook de noordelijke havens worden geblokkeerd, aldus Ford, Ford.

De Amerikaanse bevelhebber in de Stille oceaan, admiraal Sharp, pleitte voor de senaatscommissie van de „havik” Stennis in dezelfde zin. McNamara moest zelfs waarschuwen dat de strijd niet in het noorden maar in het zuiden gewonnen moest worden, waar slechts tweeduizend van de twaalfduizend dorpen zijn gepacificeerd. Drie dagen later voldeed de president aan het verzoek der haviken en liet tot 15 km van de Chinese grens bombarderen. Kritiek der haviken achtte hij kennelijk gevaarlijker dan die der duiven.

De reactie in de duiventil was navent: Mansfield zag er een stap in naar oorlog met China, Fulbright vond het gevaarlijk en dom, de Republikeinse senator Percy vroeg spottend wat Washington doet als de Chi-

bruikt voor een debat met andere motieven. Romney ijverde nog in april voor vernietiging dergenen die steun geven aan de rebellen in het zuiden. Wanneer hij bij onderhandelingen eist en tegelijk doeltreffender bombarderen (net als zijn partijgenoot Ford), terwijl hij toch ook waarschuwt voor gevaar van Chinese interventie, dan is hij bezig zowel haviken als duiven aan zich te binden. Hij wil alle critici overtuigen dat alleen een Republikeinse president vrede met eer kan brengen. En wanneer Ford en senator Dirksen „onmogelijke” voorwaarden stellen — meer bombarderen zelfs op havens waar Russische schepen liggen — dan zijn zij aan hetzelfde bezig... en tegelijk aan een beetje steun voor Nixon, Romney's concurrent onder de Republikeinen. Met isolationisme of internationalisme onder Republikeinen heeft dat niet veel meer te maken, — de echte isolationisten vindt men immers nu onder de Democraten — noch ook eigenlijk met duiven en haviken. De Republikeinen trachten op beide vogels tegelijk te lijken.

Wanneer Johnson antwoordt met bombardementen bij de Chinese grens dan geschiedt dat niet om militair voordeel doch vooral om tenminste de haviken aan zich te binden. Ten slotte blijkt zelfs bij de duiven Vietnam slechts één argument in een groter debat: betreffende volmachten van de president over het algemeen, de zin der Amerikaanse buitenlandse politiek, de aard van verplichtingen en interventie in de hele wereld en de kosten vergeleken met wat thuis nodig is. Zulks blijkt vooral nu senator Fulbright verband legt tussen het gebruik van geweld in den vreemde en thuis door de negers en hij met zijn senaatscommissie weer een grote openbare les houdt. Om te tonen dat de president te veel bewegingsvrijheid nam bij

het aangaan en nakomen van buitenlandse verplichtingen en dat dit gebruik der Amerikaanse macht tot on-Amerikaanse, moreel verwerpelijke, arrogantie leidt.

Niet nader

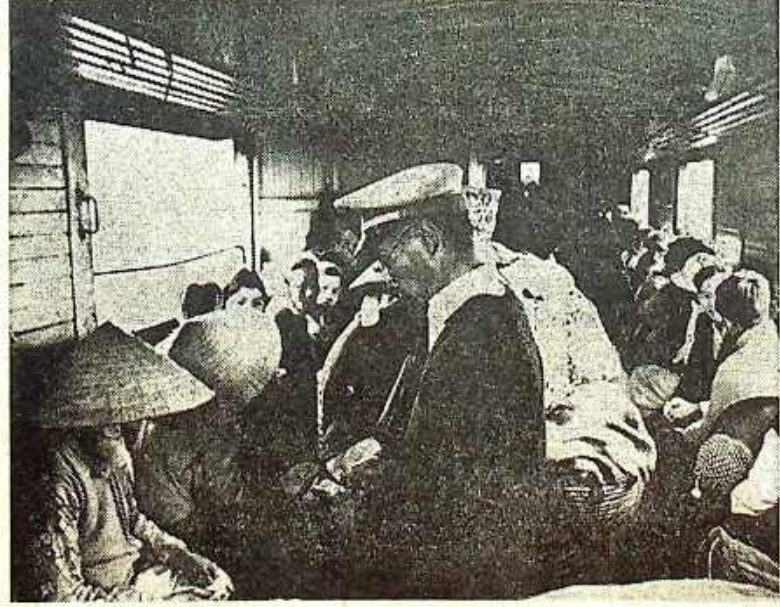
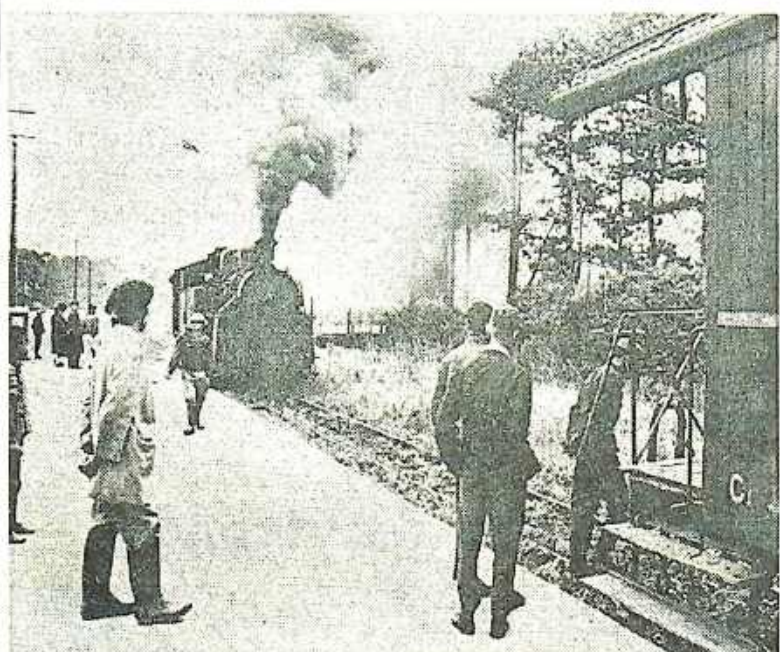
Aanleiding voor de jongste storm van kritiek was het inzicht dat zelfs het politieke doel, een vrije Zuidvietnamese democratie, door de verkiezingen daar op 3 september niet nader komt. Maarschalk Ky's opmerkingen dat militairen geen burgerregering aanvaardden en andere onregelmatigheden bij de verkiezingscampagne hadden de stemming al bedorven. Na de eerste — achteraf overijde en gedeeltelijk ongegronde — protesten der burgerkandidaten speelden Johnsons critici onmiddellijk de vermoorde onschuld. De Republikein Javits dreigde met langzaam terugtrekken van de Amerikaanse inzet indien de verkiezingen niet „fair“ zouden zijn. Bobby Kennedy vond dat „indien

barderen. Hoofddargument was natuurlijk dat bombarderen van het hoog geïndustrialiseerde Duitsland geen beslissing bracht en dus van bombardementen op het agrarische Noord-Vietnam niets te verwachten was.

Stremming van vervoer naar het zuiden kon men ook — met minder gevaar voor Chinese interventie — door aanvallen bij de grens tussen noord en zuid trachten te bereiken. Johnsons verzekering dat Peking wel weet dat geen uitbreiding van de oorlog was bedoeld, herinnerde aan Mac-Arthurs belofte voordat de Chinezen Korea binnen trokken.

Andere motieven

Maar ondanks de redelijkheid van veel der argumenten lijkt het of de situatie in Vietnam slechts wordt ge-

Voor het eerst sinds 1965 is dezer dagen de dienst weer uitgevoerd op de spoorlijn van Dalat naar Nha Trang in Vietnam. Door activiteiten van de Vietcong was de dienst geruime tijd onmogelijk.

De herfst is het mooiste jaargetijd in Zuid-Zw...
 en de druivenkurven, zonnenschijn, kleurenpriest...
 2 maanden oktober en november hebben in 2...
 zonnig, nevelrijf en droog karakter. Er worde...
 LUGANO: Italiaans operaschoon geregistreerd als...
 1 oktober. Internationaal jaar-Fest...
 LOCARNO: Druivenfest op Locarno-Mont: 24...
 ASCONA: Internationale muziekfeestweken: 1...
 Prospectussen bij uw reisbureau, de verkeersb...
 Ascona en bij het Nationaal Zwitsers Verkeersbu...

VERLENG DE ZOMER IN EEN PRA...

Tess

Verzet van vakbond en jongeren werd een m... Koopavond in... werd een m... jongeren

Van onze correspondent BONN, 28 aug. — De proef in West-Berlijn om ter gelegenheid van de radio- en televisie tentoonstelling van de winkels in het stadscentrum voor de eerste keer op zaterdag tot negen uur 's avonds open te houden is in deze wat onrustig geworden stad mislukt door de protestactie van studenten, van de sociaal-democratische jongeren orga...

Drie grote warenhuizen werden ge-dwongen vervoerd te sluiten. De be-to-gers waren ermee begonnen in een van de warenhuizen bedinden en kopers in discussies te verwickelen, waardoor opstopningen binnen en buiten ontston-din. Dit was voor de directe aanler-ge het warenhuis uit veiligheidsover-wegingen te sluiten. Op pariteiten was het publiek verzocht „het onsociale ex-periment van een hulpelose B. en W.“ te boycotten.

De bedinden waren aangemoedigd de koets duidelijk te maken dat zij niet de koeltes waren van B. en W. Daarna trokken de betogers naar een tweede warenhuis, waar zij op de trap-pen binnen een sit-in hielden en het publiek hinderden. Daar werd een pam-...

VIETNAM I

14 Aug '67

Zelfs wie van de oorlog in Vietnam niet meer weet dan wat met grote regelmaat in het TV-journaal te horen en te zien is, zal geconcludeerd hebben dat deze strijd eldeloos, doelloos en onmenselijk is. Er zijn nog vele mensen die zich in dezen achter Amerika stellen en geloven dat het stelselmatig verwoesten van een land en vernietigen van de bevolking daar, uiteindelijk de vrede dient en de zaak van het Vietnamese volk. Soms baseert men zich daarbij op het feit dat de Amerikanen onze bevrijders waren, een gevoel dus van dankbaarheid. Daar aan vast koppelt men dan de gedachte dat de Amerikanen bezig zijn Zuid-Vietnam te bevrijden van het communisme. Zelfs als dat zou lukken — bijna een onmogelijkheid — wat blijft er dan over? Een kapot land, een kapot volk dat generaties nodig zal hebben om de laatste invasie van de blanken te vergeten en een bewind van generaals, daar neergezet door een ander bewind van generaals. Want hoe men Johnson ook mag zien, in zijn Vietnampolitiek lijkt hij een verlengstuk van generaal Westmoreland. Maar volgende week gaat het er in de Tweede Kamer niet

om wie van ons volk wat van Vietnam weet, het gaat erom wat onze volksvertegenwoordiging van Vietnam weet. Wij zijn bang dat dat niet veel zal zijn. Dat zo behoorlijk worden voorgelicht door Buitenlandse Zaken mag men niet aannemen, sterke geruchten willen zelfs dat Luns de rapporten die hij uit Saigon ontvangt niet of nauwelijks leest. Dat is begrijpelijk, het zou hem hinderen bij zijn volgen van de Washingtonse richting. De Tweede Kamer heeft nog een week om zich voor te bereiden op een debat dat maatgevend zal zijn. Maatgevend voor zijn bestaan als politiek lichaam.

VIETNAM II

Esquire, het Amerikaanse blad 'for men', van juli '67 heeft dat nummer gewijd aan geweld in onze samenleving. Als voetnoot komt in een van de artikelen de export van geweld naar een andere samenleving voor. Die voetnoot, bij een artikel van Dwight Macdonald, luidt als volgt: 'Toen Martin Luther King kort geleden het gebruik van nieuwe Amerikaanse wapens tegen de Vietnamese boeren vergeleek met de manier waarop de Nazis 'nieuwe me-

dieljuen en nieuwe martelingen uitprobeerden in de concentratiekampen', dacht ik dat hij overdreef. Toen las ik in Les Lockwood's eerlijke, informatieve fotografische verslag in Life van 7 april over de vier weken die hij kortgeleden in Noord-Vietnam had doorgebracht: 'Een aanzienlijk deel van de verontwaardiging over de bombardementen van de V.S. is gericht tegen het gebruik van speciale voor mensen bestemde bommen — in het bijzonder de C.B.U.'s (Cluster Bomb Units), trommels die in de lucht uit elkaar springen en ieder 300 explosieven verspreiden ter grootte

van een voetbal, die bij aanraking ontploffen en stuk voor stuk honderden stalen kogeltjes wegsproeien, met grote snelheid, over een groot oppervlak. Die kogeltjes zijn bedekt met napalm en blijven kleven waar ze terecht komen... Een meisje van achttien jaar had zo'n kogeltje in haar linkerarm, een in haar ingewanden, een door vingers en onderlip en een, die ik met mijn vingers kon voelen, ingebed in de muls van haar hand.'

Ik denk nog steeds dat de vergelijking die dr. King maakte overdreven is, maar niet meer zo erg als voordat ik over onze CBU las. Iemand moet dit hebben verzonnen, geduldig alle 'onvolkomenheden' wegwerkend, waarschijnlijk bijgestaan door een team van medegeleerden, en die moet de bom uiteindelijk bruikbaar en om zo te zeggen nuttig hebben gemaakt. Ik hoop die man eens een keer te ontmoeten, gedeeltelijk om mijn zekelijke nieuwsgierigheid te bevredigen, maar voornamelijk om hem te vragen hoe hij ooit dat laatste detail heeft bedacht — inderdaad: kón bedenken — : de kogeltjes te bedekken met napalm zodat ze beter aan het vlees blijven kleven.'

DE ZETTER:

Ingezonden door
H. Nagel, Amsterdams

Den Uyl prijst de groep
10 over rooms.

het conflict vietnam en de houding van de katholieke zuid-vietnamezen

12-Augst '64

De katholieke gemeenschap van Zuid-Vietnam vormt een groep waarmee men terdege rekening moet houden. Zij vertegenwoordigt iets meer dan tien procent van de totale bevolking. Daarbij dient men te overwegen dat in Saigon — het centrum van de politiek en de ideënstrijd — minstens twintig percent van de inwoners katholiek is. Dit is te verklaren uit het feit dat de meeste vluchtelingen uit het Noorden (1954) zich rondom Saigon gevestigd hebben. Waar het de ontwikkelde bevolkingsgroep betreft (professoren, leraren, vrije beroepen, regeringsambtenaren, zakenlieden e.d.) kan men het katholieke bevolkingspercentage gerust op dertig procent schatten.

Daar komt dan nog het leger bij. Onder de regering van president Diem werd het leger (beroepssoldaten en elite-eenheden) voornamelijk gerecrueteerd uit de katholieke vluchtelingen. Dezen waren bereid het communisme gewapenderhand te bestrijden en hadden geen inkomen. Naar men zegt, is momenteel vijftig percent van de officieren katholiek terwijl het percentage katholieke soldaten onder de elitestrijdkrachten tussen de dertig en de vijftig ligt. Als men daarbij nog de moderne organisatie van de katholieke gemeenschap in aanmerking neemt, die min of meer volgens het westerse patroon is gestructureerd, haar hiër-

archische opbouw, het clericale leiderschap, de institutionalisering (kerken, scholen, ziekenhuizen enz.) en de internationale relaties, dan moet men erkennen dat de katholieke gemeenschap in Vietnam een bevoorrechte groep is. Zij beschikt over zoveel mogelijkheden tot vorming en vooruitgang, dat de katholieken binnen de nationale gemeenschap veel meer invloed kunnen uitoefenen — wat in feite ook gebeurt — dan hun aantal zou rechtvaardigen. Hierbij mag men ook hun morele kracht niet vergeten, hun opmerkelijke vroomheid, hun discipline en hun indrukwekkende activiteit op het gebied van opvoeding en sociale zorg.

„Noorderlingen” en „Zuiderlingen”

Toen in 1945 de helft van de katholieken uit het noorden zich vanwege de dreiging van een communistische overheersing naar het zuiden begaf, waar zij zich gesloten vestigden, werd de katholieke gemeenschap van Zuid-Vietnam plotseling aanzienlijk uitgebreid. Toch is een wederzijdse integratie van de zgn. „noorderlingen” en „zuiderlingen” niet tot stand gekomen. De anders-gearde, ijverige en groten-

deels minder-ontwikkelde katholieken uit het noorden, die in dorpsverband weggetrokken waren en zich ook als zodanig gevestigd hadden, klitten samen en passen zich nauwelijks aan in de hun vreemde gemeenschap uit het zuiden. Ook het gemeenschappelijke geloof kon daar geen verandering in brengen. Vanzelfsprekend dromen deze vluchtelingen van hun verloren land. Door hun eigen traditie waren zij met een strijdbaar katholicisme vertrouwd (de missionarissen waren grotendeels Spaanse dominicanen).

Hun Kerk was ook rijk aan martelaren. Zij hadden weinig ervaring met 'n vreedzame samenleving van katholieken en boeddhisten, omdat zij tot dan toe meestal in katholieke dorpen geleefd hadden, geïsoleerd temidden van de rijstvelden. Ook in het zuiden komen zij vanwege hun nog steeds gesloten leefmilieu nauwelijks in contact met de boeddhisten.

Zij hebben indertijd de regering Diem tot het laatste toe gesteund omdat Diem katholiek en anticommunistisch was en omdat er tussen hem en hen een wederzijdse afhankelijkheid bestond.

Met de katholieken in het zuiden lag dat anders. Met uitzondering van de aanhangers van de oudere broer van de President, Mgr. Ngo Dinh Thuc, aartsbisschop van Hue, die ten nauwste betrokken was bij de familierege-

ring van zijn broer, hadden velen van hen zich uit protest tegen de toenemende dictatuur van de regering Diem aangesloten bij de verzetsbeweging, samen met de oppositieaanhangers die een andere levensovertuiging waren toegedaan (Boeddhisten, Cao-disten, aanhangers van Hoa Hao, communisten). Zij beschouwen het Nationale Bevrijdingsfront als de uitloper van deze verzetsbeweging die streed tegen een federale regering en ook toen al, zij het in veel geringere mate dan nu, tegen de Amerikanen die in zekere zin de plaats van de vreemde Franse overheersers hebben ingenomen. Het is vanzelfsprekend dat hier veel verbindingslijnen lopen. Veel katholieken hebben bekenden of familieleden onder de strijders van het huidige Bevrijdingsfront of zij koesteren nog hun persoonlijke herinneringen aan de tijd dat zij zelf oppositie voerden. Het Bevrijdingsfront heeft ook nu nog een sterke greep op vele christenen, vooral op de jonge mensen. Zijn invloed is het grootste op het platteland en niet — zoals men vaak beweert — vanwege een terroristische intimidatie, maar werkelijk omdat dit voor zeer velen een bevrijdingsoorlog tegen de imperialistische Amerikanen geworden is. Het behoeft geen beklemtoning dat het communistische kader in het Bevrijdingsfront deze nationale gevoelens voortdurend aanwakkert.

de kerk in noord-vietnam

HET IS ERG MOEILJK om een goed overzicht te krijgen van de situatie van de Kerk in de Noord-Vietnamese Democratische Republiek. De berichtgeving over de toestand ter plaatse laat veel te wensen over. Toch is het wel mogelijk om aan de hand van verspreide berichten, die veelal uit particuliere bronnen stammen, zich van de stand van zaken een beeld te vormen.

De grote vlucht

In 1954, het jaar van de conferentie van Genève, werden Noord- en Zuid-Vietnam (voorlopig) van elkaar gescheiden, en kwam het Noorden onder invloed van de door de communist Ho Tsjì Minh geleide onafhankelijkheidsbeweging „Viet Minh“. Het Noorden telde toen 15,5 miljoen inwoners, van wie er 1.390.000 katholiek waren. Het accoord van Genève, dat op 21 juli 1954 ondertekend werd, garandeerde het leger en de bevolking een periode van driehonderd dagen om zich te groeperen in het landsdeel waaraan zij de voorkeur gaven. Uit het Zuiden trokken Viet Minh-groepen en communistische kaders naar het Noorden, maar ook anderen die van de door de Fransen ingestelde regering van ex-keizer Bao Dai wél repesailles, maar weinig positiefs verwachtten. De opgegeven getallen variëren van enige duizenden tot meer

katholieken. De niet-christenen onder de geëvacueerden waren hoofdzakelijk militairen, ambtenaren en academië die weinig verwachten van een communistisch regiem. Verder allerlei mensen die door de nieuwe regering als collaborateurs beschouwd konden worden, omdat zij kritiekloos met de Franse kolonialistische regering samengewerkt hadden.

Ook onder de katholieken behoorde een aanzienlijk percentage tot deze groepelingen. Zij hadden zich door hun scholen en door de „protectie“ van de kant der Franse overheid maatschappelijk hoog opgewerkt. (De Franse politiek, die in Frankrijk zelf anti-clericaal was, volgde in het Verre Oosten de strategie van bescherming der missionering. Dit was zelfs de aanleiding geweest tot de eerste „strafexpeditie“ naar Indochina, toen daar Franse missionarissen vermoord waren.) Het merendeel van de katholieken bestond evenwel uit gewone boeren van het platteland, die met hun priesters de vlucht namen voor het gevreesde communisme.

Men moet zich de toenmalige situatie proberen voor te stellen. Het was bekend dat het communistische kader in de Viet Minh, de nationale verzetsbeweging, zó invloedrijk was, dat het de macht kon en zou grijpen. Dat was al eerder gebeurd in 1945 en 1946, na de Japanse capitulatie en vóór de terugkeer van de Fran-

maakten en over meer kader beschikten dan de communisten, had dit toch — misschien omdat het hoofdzakelijk uit geestelijken bestond, — weinig invloed op de verzetsbeweging. In tegenspraak tot wat bijv. in Indonesië het geval is geweest. Ook al hadden vele katholieken de Viet Minh actief gesteund tegen de Japanners en de Fransen, de meerderheid bleef buiten de nationale beweging. Met name op het platteland, waar hele dorpen en streken al sinds meer dan driehonderd jaar christelijk waren. Hun horizon, en die van hun leiders, de priesters, bleef beperkt tot de dorpsgemeenschap en het kerkelijke leven. De katholieken die actief in de Viet Minh meestreden, konden later hun posities voor een deel handhaven, maar hadden als groep te weinig invloed om zich te doen gelden. Men treft hen op het ogenblik nog in de katholieke patriotische beweging. Anderen werden ontgoocheld door de communistische machtsgreep van 1954 of werden vanwege hun onafhankelijke houding uitgeschakeld.

Een verminkte gemeenschap

In 1955 telde de Kerk in de Noord-Vietnamese Democratische Republiek 822.000 leden, d.w.z. 60% van haar vroegere sterkte. Om zich een beetje te vo-

terug te voeren op verbindingsmoelijkheden, maar hangt wellicht ook samen met de verzetsactiviteit op het platteland.

Ten tweede: In de nabijheid van de kust, de industrie en de steden bedroeg in enkele diocesen (Hai Phong, Thai Bing, Bac Ninh) het evacuatie-quotum 50%. Ten derde: in de beide diocesen Phat Diem en Bui Chu, waar de bisschoppen de evacuatie organiseerden vluchten 58%, resp. 49% der katholieken. Tenslotte waren er twee bisdommen waar de bisschoppen krachtdadige maatregelen hebben genomen om hun priesters, en daarmee indirect hun gelovigen, ervan af te houden het land te verlaten, beide in gebieden die zich voor een evacuatie goed leenden: de hoofdstad Hanoi en het zuidelijkste diocesis Vinh. Uit het diocesis Hanoi vluchtten slechts 30%, uit dat van Vinh 28% der katholieken.

Vier bisschoppen gingen naar het Zuiden van wie de bisschop van Bac Ninh tot de laatste minuut in het Noorden bleef, maar toen vanwege een ongeval moest evacueren.

Er ontstond door deze van plaats tot plaats verschillende evacuaties in Noord-Vietnam een merkwaardige toestand.

Waar de Kerk een culturele bovenlaag had gevormd, vooral in de steden, bleven nu alleen nog de eenvoudige en vromen

den kerk, bevordert de Noor-
liken, die werden begeleid door vijf
priesters.
Uit het Noorden vluchten — dat is de
beste definitie voor deze dramatische uit-
tocht, — 860.000 mensen, van wie 676.000

Toentertijd had het zich bijzonder weinig
scrupuleus betoond in zijn manier van
optreden, en de niet-communistische
elementen zonder pardon geëlimineerd.
Maar voor de katholieken kwam er nog
iets bij. Zij stonden zwak. Hoewel zij in
het Noorden 10% van de bevolking uit-

deel van de katholieken bij de evacuering.
Bij de beslissing vóór of tegen de vlucht
zijn vier verschillende typen te onder-
schieden. Ten eerste: de bissdommen in
het buitenland, d.w.z. ver van de delta
der Rode Rivier, behielden opvallend
veel katholieken; Waarschijnlijk is dit

deels bij de vlucht met de Kerk verbon-
den, en verhinderen dat de Kerk de
naam zou krijgen met het kapitalisme
verbonden te zijn. Maar ze zijn, tegen alle
theorieën in, niet vatbaar voor het
marxisme. De zogenaamde „progressieve“
katholieken treft men alleen aan in de
bourgeoisie. In de streken waar de Viet
Minh zijn verzetshaarden had, is de Kerk
meer dan elders intact gebleven. Daar
waar geïsoleerd christelijke gemeen-
schappen hebben geleefd, hebben deze
50% van hun leden en een zeer aanzien-
lijk getal van hun priesters heen zien
gaan.

nieuwe uitgaven

Josy Doyen: Herders zonder Erbarmen,
tien jaren Jehovah's getuige. Bosch en
Keuning N.V., Baarn 1967. 204 pp. f 8,90.

Een hard boek over de Getuigen van Jeho-
va, geschreven uit een persoonlijke erva-
ring. Schr. laat zien hoe een religieuze
verdwaazing de mens tot totale waanzin
brengt. Men mag zich evenwel afvragen
of deze zwart-wit tekening een getrouw
verslag brengt. Wie bij de ander niets
goed ziet, ziet waarschijnlijk slecht. Wie
meer over dit Genootschap wil weten doet
er geen goed aan zich tot dit boek te be-
perken.

Bisschop Dionissios: Russische Ortho-
doxie. Ten Have, Amsterdam 1967. 168 pp.
f 6,90.

In kort bestek geeft bisschop Dionissios,
die belast is met de zielzorg onder rus-
sisch-orthodoxe gelovigen in Nederland en
België, een overzicht van de theologische
en liturgische karaktertrekken van zijn
kerk. Het boekje wil een gids zijn voor be-
langstellenden en is een bundeling van zes
lezings waarin op samenvattende wijze
een beeld gegeven wordt van enkele es-
sentiële punten op het gebied van kerkleer,
liturgie, kerkelijke kunst en sociale positie
der kerk. Niemand kan verwachten in zo'n
kort bestek een grondige informatie te

krigen. Toch mist men in de uiteenzet-
tingen ieder spoor van eigentijds denken.
Al was alleen maar eens vewezen naar de
moderne russisch-orthodoxe theologie. Dit
boekje zal er waarschijnlijk toe bijdragen
dat we blijven steken in een westerse ver-
heerlijking van het mysterieuze oosten.
Het is de bisschop niet gelukt voor heden-
daagse westerse mensen verstaanbaar te
spreken over de ware schatten van de
orthodoxe kerk. Zijn kennis van de ge-
schiedenis der orthodoxe theologie heeft
de handelaar helaas niet bereikt.

L. Boros: De Verloste Mens. De zin van
het lijden. Nelissen 1967. f 5,90

In zes hoofdstukken wordt gesproken over
de schepping, de lichamelijke, de ziekte,
het lijden, de dood en het eeuwig leven.
Dit boek bevat veel mooie gedachten die
voor velen een echte troost kunnen zijn.
De theologie die de achtergrond vormt van
deze overwegingen is in alle opzichten
met de handboeken in overeenstemming, al
wordt er hier en daar een modern begrip
genoemd. Deze binnenkerkelijke taal blijkt
steeds meer onverstaabaar te worden. Ze
klinkt theologisch maar niet evangelisch,
terwijl ze suggereert niet-theologisch,
maar evangelisch te willen klinken. Het is
erg moeilijk om een eenvoudig boek te
schrijven.

C.S.

L. Mooreels, religieuzen na het Concilie.
(Nieuwe Geluiden 2) Tielt-Den Haag, Lan-
nos, 1967. f 6,50.

De auteur geeft een uitvoerig commentaar
op de documenten van het Vaticaanse con-
cilie over de vernieuwing van het religieu-
se leven, aangevuld in deze tweede druk

met de later verschenen Richtlijnen. Hij
slaagt erin om heel het pakket van tradi-
tionele opvattingen en spreekwijzen over
„de staat van volmaaktheid“ in zijn comen-
tair binnen te brengen, zodat er van
de toch al magere aanzet tot een werke-
lijke vernieuwing die het Concilie opleverde,
helemaal niets meer overblijft. Bovendien
blijft het boek nogal theoretisch, zodat
het name het hoofdstuk over „de aanpas-
singsmaatregelen“ vanwege zijn gebrek
aan praktische suggesties teleurstelt.

F. Sassen, Kerngedachten van Spinoza
(Kerngedachten 4). Roermond-Maaseik,
Romen & Zonen, 1967. f 9,75.

Spinoza is vooral in zijn geboorteland
Nederland, een zeer omstrede figuur ge-
weest. Zowel door zijn eigen joodse om-
geving, als door de gevestigde kerken
werd hij beschuldigd van atheïsme en on-
godsdienstigheid. Niettemin hebben zijn
geschriften steeds een geweldige aantrek-
kingskracht gehad. En dat niet alleen van-
wege zijn methodische rechtlijnigheid van
Spinoza's gedachtegang waardoor hij de
lezer onweerstaanbaar gevangen houdt,
maar vooral ook vanwege hun mystieke
inslag. Spinoza heeft de geborgenheid van
al het geschapene in het allesomvattend
mysterie van het Oneindige uitzonderlijk
sterk ervaren. Zo sterk, dat de hedendaag-
se mens die een dergelijke ervaring mist,
zich geboeid afvraagt: wat heeft deze man
gezien? Meestal blijft het bij deze vraag,
en schrikken we ervoor terug Spinoza
zelf open te slaan.

Daarom is de bloemlezing die prof. F.
Sassen heeft samengesteld, bijzonder wel-
kom. Vooral omdat de voortreffelijke in-
leiding en de voetnoten bij de vertaling
het lezen van de teksten aanzienlijk ver-
gemakkelijken.

N. Versluis

Kerk en socialisering

Een vervolging zoals men die van de kant
der communisten verwacht had, heeft in
Noord-Vietnam nooit plaatsgevonden

A.
en

Het merendeel van de katholieken bestond uit gewone boeren van het platteland, die met hun priesters de vlucht namen voor het gevreesde communisme.

Wel zijn enkele buitenlandse priesters in kampen omgekomen en zijn ook vietnamese priesters in de gevangenis terecht gekomen, maar in het algemeen heeft de Kerk, vooral in het begin, een zekere vrijheid genoten. De beste tijd was direct na de onafhankelijkheid, van 1954 tot eind 1955. Het land was overal in opbouw, vele bestuurders en specialisten waren naar het Zuiden uitgeweken, de Vic Minh moest eerst van niet-communistische elementen gezuiverd worden. Op de dag na de wapenstilstand was Ho Tsj Minh met zijn voltallige regering aanwezig bij de Hoogmis in de kathedraal van Hanoi. Het decreet over de godsdiensten van 14 juli 1955 belooft godsdienstvrijheid, laat de godsdienstige groeperingen genoeg land om het levensonderhoud van hun bedienaars en hun eredienst mogelijk te maken zonder dat zij tot grondbezitters gerekend worden, het laat de aanwezigheid van vreemde missionarissen toe, en verklaart voor de katholieken hun contact met de H. Stoel tot privéaangelegenheid. De geloofsverkondiging wordt beperkt tot de kerkgebouwen. Activiteiten naar buiten moeten door de staat goedgekeurd worden, evenals actieschema's en statuten. De scholen moeten zich aanpassen aan het staatsprogramma. Van de gelovigen wordt verwacht dat zij zich inzetten voor de opbouw van het land. De seminaries zijn open, de pers functioneert, de kerkdiensten zijn even druk

ker
de
lit
ne
de
la
la
e

In de winter van 1955 wordt dan een gewelddadig begin gemaakt met de landbouw-hervorming, sterk verwant aan de hervorming in China. Ook in de katholieke dorpen worden hierdoor de traditionele structuren aangetast, en vele leidende katholieken worden vanwege hun verzet vervolgd. De kerkelijke overheid legt zich gelaten neer bij de nieuwe orde. De Kerk verliest haar landertien, uitgezonderd enkele kleine stukken die nauwelijks toereikend zijn om geestelijkheid en instellingen in leven te houden, maar wordt niet vanwege landbezit aangeklaagd of vervolgd. De katholieken ontwakken uit hun lethargie, ontstaan na de grote uittocht, en verzamelen zich rondom de geestelijkheid. De versoepeling die op het einde van 1956 optreedt na een openlijke revolutie in alle lagen van de bevolking, ook binnen de communistische partij, geeft de katholieken een adem-pauze tot aan de volgende fase in de intimidatie.

Toen in het begin van 1958 de harde lijn werd ingezet, kwam de katholieke kerk met haar instellingen midden in het schotveld van de campagne. De bekende uitgeverij „Sainte Thérèse“ in Hanoi werd staats eigendom, en katholieke publicaties werden onmogelijk. Einde 1960 werden alle buitenlandse missionarissen uitgewezen. Verscheidene priesters en bisschoppen kregen huisarrest. Religieuzen werden uit hun scholen verdreven. Een jongens-internaat in beslag genomen.

Op te merken is dat de indoctrinatie van de bevolking pas na de onafhankelijkheid werkelijk begonnen is. De vrijheidsstrijders van de Viet Minh waren rijstboeren zonder ideologische, -alleen met nationalistische voorstellingen. Vanaf 1958 wordt een driejarenplan doorgevoerd, dat collectivisering en indoctrinatie tegelijkertijd wil verwezenlijken. Arbeidersbriga-

den worden ingevoerd, die groepen mensen in productie-gemeenschappen samenbrengen. Vooral de boeren verzetten zich vanzelf hiertegen, maar een jongere generatie schijnt enthousiast te zijn over deze „modernisering“. Het land wordt geïndustrialiseerd, de productie wordt opgevoerd, en vanaf 1960 begint Noord-Vietnam industrie-producten, later zelfs rijst uit te voeren. Dan komt de tijd van de actieve inzet in Zuid-Vietnam als gevolg van de Amerikaanse escalatie vanaf eind 1964, van de bombardementen op Noord-Vietnam, en de „totale oorlog“, die het volk duidelijk in een nationale beweging tegen de „Amerikaanse, imperialistische agressor“ verenigd heeft.

Verjonging van de kerk, vergrijzing van de clerus

De moeilijkheden onder het communistische regime hebben het aantal katholieken niet verkleind. Integendeel. In 1958 en 1959 hoort men regelmatig, dat het kerkelijk leven bloeit en dat vooral de jeugd de kerk bezoekt. Ook nu nog berichten reizigers dat opvallend veel jeugdigen aan de kerkdiensten deelnemen.

Tot eind 1961 verneemt men dat de seminaries vol zijn, en dat de traditionele catechese door bijbelstudie en moderne methoden vernieuwd is. De verhouding met de niet-christenen, vooral met de Boeddhisten is beter geworden door meer wederzijds begrip en onderlinge samenwerking. Honderden catechisten en leden van vrouwelijke seculiere instituten staan de zielzorg ter beschikking. Alle bischopszetels zijn bezet. De gelovigen zijn trouw aan de Kerk. De aansluiting bij de ontwikkeling in de Kerk door het Concilie heeft men evenwel gemist, omdat er geen verbanden

zijn. De bisschoppen konden niet naar het Concilie reizen. De liturgie is onveranderd gebleven. Katholieke priesters die in mei 1967 de D.D.R. bezochten, toonden zich b.v. voorstanders van het latijn in de Mis.

Maar de situatie onder de geestelijkheid is catastrofaal. In het aartsbisdom Hanoi zijn voor 150.000 katholieken 50 priesters, van wie er 20 boven de zeventig zijn, ziek of verzwakt. De seminaries zijn daar al drie jaar gesloten. In het diocees Hung Hoa zijn van de 31 priesters, die de zorg hebben voor meer dan 71.000 gelovigen, er 2 ziek of blind, zes ouder dan 70 en 12 ouder dan 60 jaar. Sinds vier jaar is er geen priester gewijd. Met uitzondering van Vinh, waar zowel het groot- als het klein-seminarie functioneert, schijnen overal elders de seminaries gesloten te zijn, vooral vanwege gebrek aan leraren en professoren.

De leken spelen in het kerkelijke leven wel een grote rol, maar moeten daartoe opgeleid worden. Lekenbewegingen in de moderne zin van het woord zijn bijna niet mogelijk. De Kerk trekt zich dan ook gemakkelijk terug op een piëtistische vroomheid. Wat ontbreekt is: theologische besinning, studie van het sociale vraagstuk, van Marxisme, Boeddhisme enz. Omdat men de aansluiting mist op de kerkelijke ontwikkeling sinds het Concilie, is er ook nog geen sprake van het inzetten van diakens.

De patriotistische beweging

Zoals in andere communistische landen heeft zich ook in Noord-Vietnam na de machtsovername een „Vereniging voor patriotistische katholieken“ gevormd (1955). Zij heeft nooit de steun van de hiërarchie of van de gehele katholieke

bevolking kunnen verkrijgen. De leidende figuren onder wie ook een aantal priesters, komen voor een groot deel uit de verzetsbeweging. In die zin is deze vereniging naar oorsprong en samenstelling toch van een ander karakter als in de oost-europese landen. Enkele weken na de oprichting kwam vanuit Rome een ernstige waarschuwing tegen dit soort katholieke organisaties, die „buiten het episcopaat om waren gesticht“.

De groep geeft een eigen tijdschrift uit, „Chinh Nghĩa“ (Rechtvaardigheid). Zij is meer dan eens in conflict geweest met geestelijken en bisschoppen. Een delegatie uit de groep die kort geleden een reis door de D.D.R. gemaakt heeft, wees er herhaaldelijk op dat de verhouding met de hiërarchie veel beter geworden is.

Tijdens een wat langer gesprek in Oost-Berlijn kwam naar voren dat vooral vanwege de huidige oorlogstoestand praktische samenwerking de voorrang heeft op een meer intellectuele dialoog met het Marxisme en met aanhangers van andere religies. Hoe kan het ook anders, wanneer deze dialoog in het intellectueel verwerende Westen nog maar nauwelijks begonnen is? Bovendien is duidelijk dat de bombardementen op Noord-Vietnam de gehele bevolking bijeenbrengen in een gezamenlijke afweer. Vele kerken, tenminste één seminarie en één klooster, zijn door bommen verwoest. Bij het bovengenoemde interview in Oost-Berlijn merkte een van de priesters op: „Men vraagt mij naar vervolging. Maar wie verwoest er onze kerken?“ Zo eenvoudig ligt het probleem misschien niet, maar zo'n opmerking wijst er wel op, welke gevoelens de Amerikaanse luchtoorlog oproept.

HARRY HAAS

Vietnam en de geschiedenis

IN EEN INTERVIEW met De Groene Amsterdammer gevraagd naar zijn visie op het probleem-Vietnam, zei de Noorse polemoloog Johan Galtung — collega van onze prof. Röling dus — verleden jaar dat hij „niet genoeg weet om een gefundeerd oordeel te geven. Om te weten wat er precies aan de hand is heb ik een team van tien goede onderzoekers nodig om de nodige informatie te krijgen. Ik zou allerlei dingen moeten weten, bijvoorbeeld: wat is het effect van het bombarderen van Hanoi op de bevolking daar, hoe is de steun van de Zuidvietnamese bevolking aan het bevrijdingsfront etc.”

Deze bescheidenheid van de echte wetenschapsman zou ook onze Tweede Kamer sieren wanneer zij zich a.s. vrijdag gaat buigen over het probleem-Vietnam. Als iemand wiens vak het is veel te weten, zijn oordeel onder het nodige voorbehoud geeft, dan past het onze politici helemaal om voorzichtig te zijn met hun uitspraken over een materie die zij niet geheel beheersen, niet geheel beheersen *kunnen*. Een tweede consigne is dat een oordeel over de voorgeschiedenis van een bepaalde kwestie nog niet bepalend hoeft te zijn voor ons oordeel over de situatie van vandaag en zeker niet voor ons oordeel over de oplossing van morgen.

OVER de voorgeschiedenis van de kwestie-Vietnam weten we nu genoeg om er een oordeel over te hebben. Zij is het resultaat van de misvatting dat allen die zich — waar ook ter wereld — communist noemden, deel uitmaakten van één duivelse samenzwering en blindelings gehoorzaam waren aan het hoofdkwartier van die samenzwering: Moskou. Op basis van deze misvatting, die

lijk was, heeft het Westen de overwinning van Mao Tse-toeng in China vereenzelvigd met een zegen van het Kremlin, dat nu zeshonderd miljoen Chinezen in zijn greep zou hebben. Communistische China, zo zei in 1951 Dean Rusk toen onderminister van buitenlandse zaken, is „een koloniale Russische regering... Het is niet Chinees.”

Dientengevolge werd de politiek die in Europa zo'n succes ten opzichte van de Sowjetunie had gehad, automatisch toegepast op China, en toen in 1954 de Vietnamese communisten, na hun overwinning op de Fransen, het hele land in hun macht dreigden te krijgen, werd ook dit gezien als een Russisch-Chinees gevaar, als een nieuwe etappe in de opmars van „het wereldcommunisme”, en namen de Verenigde Staten daartegen dezelfde maatregelen als in Europa. Toen langzamerhand bleek dat Peking allesbehalve een instrument van Moskou was, en Hanoi geen satelliet van een dezer beide hoofdsteden, hadden die politieke en militaire maatregelen zo'n omvang genomen, dat ze niet meer ongedaan gemaakt konden worden zonder reusachtig prestigeverlies voor de Verenigde Staten en zonder ernstige repercussies in geheel Zuid-Azië, nu daar de Amerikaanse aanwezigheid in Vietnam een factor is geworden waarmee regeringen als die van Thailand, India en Indonesië danig rekening houden.

DAT is de situatie van vandaag, die de politicus beoordelen moet los van haar voorgeschiedenis. De fouten van het verleden hebben feiten geschapen, die een eigen leven zijn gaan leiden. Het is van die feiten, en niet van de fouten die ertoe geleid hebben, dat uitgegaan moet worden wil men iets relevants zeggen over de mogelijkheid een eind te maken aan de oorlog in Vietnam. In twee volgende artikelen zullen wij pogen dat te doen.

Patijn en Blaisse zien af van reis naar Zuid-Vietnam

Twee oud-Tweede-Kamerleden, mr. P. A. Blaisse en prof. dr. C. L. Patijn, hebben afwijzend gereageerd op een verzoek van minister-president De Jong om naar Zuid-Vietnam te gaan en daar als waarnemers de komende verkiezingen bij te wonen. De regering te Saigon had een verzoek tot de Nederlandse regering gericht om waarnemers te sturen teneinde zich ervan te vergewissen dat het bij deze verkiezingen eerlijk en democratisch toegaat.

Met name mr. Blaisse heeft nog we even gearzeld of hij de uitnodiging zou aannemen, maar bij nader inzien gemeend er vanaf te moeten zien, omdat hij geen Aziatisch deskundige is en ook niet de Vietnamese taal beheerst. Ook kon hij niet bekijken of hij eigenlijk ter plaatse wel voldoende bewegingsvrijheid zou genieten om zijn taak als waarnemer naar behoren te kunnen uitoefenen. Deze overwegingen en het feit dat hij zich voor drie weken zou moeten losmaken van zijn huidige werkzaamheden deden hem besluiten niet op de uitnodiging in te gaan. Naar verluidt zou prof. Patijn de uitnodiging afgewezen hebben, omdat hij te veel voorbereidend werk heeft te doen in verband met een bijeenkomst van de N.A.V.O.

De Nederlandse regering zou nu overwegen niet verder naar andere politici te zoeken, maar wel enige journalisten willen benaderen met het verzoek om als waarnemers naar de Zuidvietnamese verkiezingen te gaan. Op het ministerie van buitenlandse zaken in Den Haag kon men ons daarover op dit ogenblik geen nadere inlichtingen verstrekken.

Subcommissie uit Senaat V.S.

wil verheviging van de luchtoorlog in Vietnam

Stafchef oppert terugtrekking van troepen

De luchtoorlog tegen Noord-Vietnam moet worden verhevigd en de haven van Haiphong moet worden bestookt, aldus een subcommissie uit de Amerikaanse Senaat die belast was met een onderzoek naar het beloop van de luchtoperaties in Vietnam.

In een rapport dat de subcommissie na haar onderzoek van drie weken heeft gepubliceerd staat dat men de Amerikaanse grondstrijdkrachten in Zuid-Vietnam niet mag vragen de strijd voort te zetten als men niet bereid is de luchtstrijd in het noorden op een zo doeltreffend mogelijke wijze te intensiveren. „Dit maakt het noodzakelijk de haven van Haiphong af te sluiten, deze plaats te isoleren van de rest van het land, alle doelen van militair belang aan te vallen en steeds meer de verbindingswegen met communistisch China te bestoken.”

In haar rapport stelt de subcommissie zich achter de opvatting van de Amerikaanse stafchefs, die allen voorstander zijn van een versnelde verheviging van de luchtoorlog, en tegenover de mening van de minister van defensie, McNamara, die onlangs heeft verklaard niet te geloven dat men door die verheviging de aanvoer van Noord-Vietnam naar de Vietcong in het zuiden tot staan kan brengen.

Kort voor de publikatie van het rapport had de leider van de Democraten in de Senaat, Mike Mansfield, gezegd dat minister McNamara namens president Johnson had gesproken en dat aanvallen op de bewindsman in werkelijkheid kritiek op het staatshoofd waren.

President Johnson heeft donderdag de Vietcong ervan beschuldigd, elk denkbaar terroristisch middel te baat te nemen om de bevolking van Vietnam te beletten vrijelijk haar eigen regering te kiezen bij de op zondag te houden verkiezingen.

De Amerikaanse president zei dit bij de ondertekening van een wet waarbij uitkeringen voor veteranen uit de Tweede Wereldoorlog en de Koreaanse oorlog ook van toepassing worden verklaard op oudgedienden van de Vietnamese oorlog, en die tevens voorziet in verhoging van de uitkeringen.

„De agressors”, aldus Johnson, moeten beseffen dat zij de pogingen van het Zuidvietnamese volk om zijn land te beveiligen en te versterken niet kunnen verijdelen. Zij kunnen door hun redevoeringen en hun propaganda evenmin Amerika van zijn verplichting afbrengen, het Zuidvietnamese volk bij te staan”. (Reuter - A.F.P.)

Terugtrekking

Generaal Harold K. Johnson, chef van de generaal staf van het Amerikaanse leger, heeft de mogelijkheid geopperd van een terugtrekking in fasen van de Amerikaanse troepen in Vietnam binnen 18 maanden. Generaal Johnson deed dit tijdens een toespraak op maandag voor een besloten conferentie van aalmoezeniers en legerpredikanten te Fort McNair in Virginia, aldus is donderdag in Washington meegedeeld.

Generaal Johnson zou gezegd heb-

ben, dat deze terugtrekking slechts mogelijk zou zijn als de voorwaarde voor werkelijke vooruitgang op het oorlogstoneel in Vietnam zouden worden gehandhaafd en als China of Rusland zich niet in het conflict zouden mengen. De Amerikaanse stafchef is van mening dat de Zuidvietnamese strijdkrachten dan in staat zouden zijn de guerrilla's het hoofd te bieden, die volgens hem hun acties ongeëwigd nog vele jaren zouden voortzetten. Een Amerikaanse divisie zou nog voor „lange tijd” in Vietnam moeten blijven, aldus de generaal.

De woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van defensie heeft geweigerd de verklaring van generaal Johnson te bevestigen of tegen te spreken. (Reuter-A.F.P.)

Revolutionair comité in Kanton

Radio-Kanton heeft donderdag omgeroepen dat in de stad een revolutionair arbeiderscomité is gevestigd. Waarnemers in Hongkong menen hieruit te mogen opmaken dat de maoïsten aan de winnende hand zijn in de machtsstrijd die zich de afgelopen tijd in de hoofdstad van de Zuidchinese provincie Kwantoeng heeft afgespeeld. De radio begon voor het eerst sinds 10 augustus weer met eigen nieuwsuitzendingen, voordien werden drie weken lang de programma's van Peking gerelayeerd.

Radio-Kanton heeft donderdagavond gemeld dat revolutionairen, Rode wachters en militairen op een massale bijeenkomst in de stad „een grote overwinning” voor Mao Tse-toeng's culturele revolutie hebben gevierd. De drie groepen hadden zich verenigd in een „grote alliantie”, waartoe het leger een grote bijdrage had geleverd.

Op de massabijeenkomst, die werd bijgewoond door afgevaardigden van meer dan honderd revolutionaire organisaties uit andere grote steden, werd een boodschap van Mao voorgelezen waarin deze zei, de arbeiders te hebben aangespoord „in een bloedbad” voor hun overwinning te vechten.

(Reuter)

— *McNamara:*

BOMBARDEREN HELPT WEINIG

WASHINGTON, 26 aug. (NYT) — „Noord-Vietnam kan niet naar de onderhandelingstafel worden gebombardeerd. Er is weinig reden om aan te nemen dat Hanoi zich zal overgeven, zolang de bevolkingcentra in Noord-Vietnam niet onophoudelijk en stelselmatig worden gebombardeerd. Maar een dergelijke radicale aanpak is niet voorgesteld.” Aldus heeft de Amerikaanse minister van defensie Robert McNamara verklaard.

McNamara sprak voor een subcommissie van de senaat die een onderzoek instelt naar de paraatheid van de Amerikaanse strijdkrachten. De minister verwierp voorstellen van Amerikaanse generaals en congresleden om de luchtoorlog in Vietnam uit te breiden, de haven van Haiphong af te sluiten en ook andere Noordvietnamese havens stelselmatig te bombarderen. „Uitbreiding van de luchtaanvalen kan de infiltratie van Noordvietnamese troepen en materieel naar Zuid-Vietnam niet in belangrijke mate indammen. De oorlog zal in Zuid-Vietnam worden beslist”, aldus McNamara.

Bijna alle leden van de subcommissie keerden zich na afloop van 't verhoor tegen McNamara en schaarde zich achter de militaire leiders. De democratische senator Symington verklaarde: „Als McNamara gelijk zou hebben dan zouden de Amerikanen Vietnam zo snel mogelijk moeten verlaten. De verklaring van McNamara is in strijd met de opinie van alle militaire leiders.”

McNamara zei dat de Amerikaanse regering van de 359 Noordvietnamese doelen die de gezamenlijke chefs van staven hebben aanbevolen om te bombarderen er 302 had goedgekeurd. „Ik geloof niet dat luchtaanvallen op de overige 57 doelen de oorlog wezenlijk zullen bekorten”, verklaarde hij. Tot deze doelen behoren drie belangrijke havens en vier vliegvelden.

De minister verklaarde dat het gevaar voor een directe confrontatie met China of Rusland tot dusverre zwaarder heeft gewogen dan de militaire wenselijkheid om de „verboden” doelen te bombarderen.

IN HET VIZIER

26 Aug '67 VN

VIETNAM

Deze week krijgt onze volksvertegenwoordiging een van de schaarse gelegenheden zich te bemoeien met Vietnam. Haalt het wat uit wat Nederlandse parlementariërs en de Nederlandse regering vinden, adviseren en besluiten? Natuurlijk gelooft niemand dat de Amerikaanse president vrijdagochtend opdracht geeft de bombardementen op Noord-Vietnam te staken wanneer hij een motie dienaangaande van het Nederlandse Parlement onder ogen krijgt. In die zin kan men het debat gemakkelijk ridiculiseren of het, zoals het Algemeen Handelsblad, beschouwen als een 'uitlaatklep om frustraties over de "ugly war" af te reageren.' Wij zijn tot dat ridiculiseren nu eens niet geneigd. Nederland is een van de weinige landen die de Amerikaanse buitenlandse politiek sinds de tweede wereldoorlog bijna kritiekloos gesteund hebben, behalve — zoals in de kwestie-Irian — wanneer ons die politiek niet goed uitkwam.

Wanneer men hier al geneigd was de motieven voor het Amerikaanse optreden in Vietnam en in Z.O.-Azië in twijfel te trekken, dan troostte men zich al snel met de gedachte dat de situatie toch te gecompliceerd was om van hieruit te beoordelen.

Maar zelfs de meest fervente anticommunist zal moeten toegeven dat het op dit moment niet de Chinezen en niet de Russen zijn die stelselmatig in dienst van vrijheid en democratie een land bom-

barden dat het hunne niet is, dat hen de oorlog niet heeft verklaard, en dat zij de oorlog niet hebben verklaard. Voor iedere moordpartij in de geschiedenis hebben de bedrivers hun motieven en bedoelingen aangevoerd maar waarom moeten we altijd pas de historici over die motieven laten oordelen, in plaats van het verschijnsel zelf — de moordpartij — te veroordelen?

Zolang Nederland in de NAVO zit zijn wij allemaal medeplichtig aan iedere Amerikaanse bombardementsvlucht boven Noord-Vietnam, of we daar nu speciaal toestemming voor hebben gegeven of niet. Het Nederlandse parlement (en de Nederlandse regering) dient in dit debat duidelijk te laten weten dat het wenst mee te beslissen of het de vrede in de wereld wil bewaren via het afslachten van een volk dat het niet eens kent, of d.m.v. een samenleven, ook met systemen die ons van nature misschien niet zo liggen, maar die toch niet uit te roeien zijn.

Ten slotte iets over het argument dat we ons hier geen oordeel over de VS aan te meten hebben, zolang we zelf geen troepen naar Vietnam sturen en wij veilig onder de Amerikaanse paraplu zitten. Die paraplu is geen gratis protectie: we betalen er 3 miljard per jaar voor en we kennen goedkopere. Samenvattend: het Nederlandse parlement heeft niet alleen volledig het recht, maar zelfs de plicht om zich uiterst serieus

*Sabbe
n. g. te
c. f. h. v.!*

de GROENE

19 augustus 1967
De Groene Amsterdammer, onafhankelijk weekblad oetert 1877
Hijns Jaargang nummer 33
Amsterdam, Westende 15, postbus 232, tel. 020-220864
postgros 72860, gemeentegros G 44 Amro-Bank Damrak
Postchecks Brussel 955.47
abonnementsvoorwaarden op pagina 20
losse nummers 65 cent/Bfrs 10

een krant voor 150 mensen

VIETNAM

Volgende week vrijdag, 25 augustus, zal de Tweede Kamer debatteren over Vietnam. Ten tafel ligt een nota van de minister van buitenlandse zaken van 23 mei jl. Op de vijftienjarige augustus zal aan de Kamer een petitie worden aangeboden, dat getuend is door enkele tienduizenden Nederlanders. Daar is wordt gevraagd dat de volksvertegenwoordiging zich uitsprekt voor het stopzetten van de bombardementen op Noord-Vietnam, voor erkenning van de Vietcong als zelfstandige onderhandelingspartner en voor het verminderen van de vijandelijkheden door beide partijen.

Het zijn zeer bescheiden eisen. Gezien de feiten der afgelopen jaren en de verheviging van het conflict door de Amerikanen in de laatste dagen, zou het gewettigd zijn geweest om meer te verlangen. Een integrale veroordeling van het gehele Amerikaanse optreden in Vietnam en in de rest van Zuidoost-Azië, is desbetreffende gerechtvaardigd.

De Verenigde Staten maken vooraf geen informatie. En dat brengt ons terug bij Vietnam. Als men niet weet welke beginselen het Bevrijdingsfront als uitgangspunten heeft en de verplichtingen van het internationale recht niet kent, als men slecht is ingelicht over het gehalte van de regering in Zuid-Vietnam en niet weet of het nu om oorprongkelijk twee landen gaat of om één land; als men

krant terzijde mochten leggen, omdat de kwestie-Vietnam te midden van de vraagstukken van deze tijd een uitzonderlijke plaats inneemt.

In Vietnam begint een van de wereldgrootmachten, Amerika, in naam van vrijheid, gerechtigheid en democratie, dag in dag uit de grootste oorlogsmisdaden. Systematisch en met uitzonderlijk technisch raffinement wordt een burgerbevolking met de gruwelijkste verdere middelen bestookt. Dorpen en boerderijen worden met de grond gelijk gemaakt, bossen verbrand of ontbladerd, de oogst vernield, de irrigatiewerken verwoest, de bedrijven stuk gegooid, de spoorwegen en bruggen onbruikbaar gemaakt. Dat alles om een volk, dat voor zijn vrijheid en onafhankelijkheid opkomt, de moeren van de westerse overmacht te leren. Terwille van het evenwicht, het evenwicht dat nodig is voor de veiligheid van de waarden van het westen: het bent, het prij, de welvaart.

Na 1945 hebben we in Neuren-

men vragen dat zelfs de gemiddelde verlangens van het parlement in ons parlementslooch nog op niet geringe toestand zullen sluiten? Is het politiek bedrijf dan zo gespannen van iedere notie van recht en menselijkheid? Zijn de politici zich dan zo weinig bewust van hun gewetenfunctie?

Het antwoord op deze vragen is veelledig. Politici zien zichzelf over het algemeen in de allerbeste plaats als bestuurders. Dat zij er zijn om steeds weer het bestaande aan het verhoopen te houden, dat zij steeds opnieuw bereid moeten zijn om te hervormen, het is een besef dat niet sterk bij hen leeft. Het besturen is hoofdzakelijk geworden, en dat betekent dat de gevestigde verboudingen zo lang mogelijk onaangetaast moeten blijven. De wet van de machtsevenwichten is allesbehalve, de kunst van het mogelijke beslissend.

Het machtsevenwicht: wij horen bij Amerika. Een breuk in het Westers bondgenootschap zou de balans in het voordeel van de legerpartij, die mystieke grootheid van het internationale communisme, kunnen doen doorslaan. Het mogelijke: Nederland is een klein land. Uitspraken van ons parlement zijn van geringe betekenis. Bovendien: onze kennis is beperkt.

Het zijn overwegingen die elkaar ten dele opheffen, maar die niettemin dooreen gewezen worden gebanteerd. Zij illustreren, afzonderlijk en in hun samenhang, grote onmacht, evenals ook om de fundamentele beginselen van recht en menselijkheid in de concrete politiek van toepassing te brengen. Want die beginselen verstoren het evenwicht, reduceren de kunst van het mogelijke tot ordinaire opportunisme en stellen de niet-gelegichte in gebreke. Zij vergen een voortdurende kritische beschouwing van eigen politiek, van eigen verondersteld gelijk. En dat houdt in dat men bereid moet zijn de motieven van tegenstanders te onderzoeken, en zo nodig te aanvaarden dat wij het zijn, die het materiaal voor de motieven hebben geleverd. Aan een dergelijk proces moet noodzakelijkerwijs iets

de voorlichting die de Verenigde Staten en ons ministerie van Buitenlandse zaken verschaffen — hoe wil men dan in staat zijn om onbevreesd en onbevangen op nieuw de vraag naar het gelijk en ongelijk te stellen? De ondertitel van deze Groene Lucht: een kraak voor 150 mensen. Daarvan zijn de Tweede Kamer leden. Zij moeten zich een oordeel vormen en zich uitspreken. Om hen aan te sporen en ten behoeve van degenen die hen volgende week vrijdags samen horen hebben wij documenten verzameld, deskundige beschouwingen uitgelokt en gezocht naar de persoonlijke oordelen van mensen, van wie wij weten dat zij zich grondig in de onderhavige materie hebben verdiept.

Wij meenden dat wij ditmaal het gewone schema van onze

den en we stelden een Verklaring van de Rechten van de Mens op. Om zoveel mogelijk te garanderen dat hetgeen de naaf's over de wereld hadden gebracht, voor eens en altijd verleden tijd zou zijn. Nu bezagen in Azië onze helpers van destijds, de Amerikanen, misdaden die in flagrante strijd zijn met de beginselen, waarop de uitspraken van Neurenberg en Tokio en de Verklaring beruilen. En er is geen aanwijzing dat zij dit zullen sluiten. Integendeel, de berichten van de laatste dagen leveren aanvullingen dat het Amerikaanse optreden driester zal worden. Dat betekent zeer concreet dat de misdrijven tegen de mensheid op nog groter schaal zullen worden voortgezet.

Wie hier tegen niet zijn stem verheft, weet niet, wil niet weten of heeft geen geweten.

foto associated press

De prijs van de macht

J. W. FULLBRIGHT, AMERIKAANS SENATOR

Midden in de rook en roem van Detroit stond een negervertreter, en zei: „Ik ben net een paar maanden terug uit Vietnam, maar weet u, ik heb de indruk dat hier de oorlog is.“

In tello zijn er twee oorlogen aan de gang. De ene is de oorlog van de machtoppolitiek die onze soldaten uivachten in de jungles van Zuid-Oost-Azië. De andere is de strijd om Amerika's ziel, die gestreden wordt in de straten van Newark en Detroit, in de vergaderzalen van het congres, in kerken en op protestbijeenkomsten, in de huizen en hoofden van de Amerikanen die men niet hoort, van Maine tot Es-wail. Ik geloof dat de twee oorlogen iets met elkaar te maken hebben. Niet op de directe, aanraakbare, oorzaak-gevoeg-manier die herenstraten nodig hebben als ze willen bewijzen dat er tussen twee dingen een verband bestaat; op een subtiele, morele en hoogwaardige manier, die niet minder werkelijk is omdat men er niet de hand op kan leggen. Ieder van deze oorlogen zou best los van de ander kunnen bestaan, maar geen van beide zou, naar ik men, geleerd worden nóg hopelooze en demoraliserende indruk maken.

Het verband tussen Vietnam en Detroit zit 'm in het feit dat zij tegenwoordige en overvloedige elzen, aan de traditionele Amerikaanse waarden stellen. De ons oorlog verlangt dat die waarden terzijde worden geschoven, de andere wordt gevoerd juist opdat ze worden nagelief. „Vietnam“ verlangt van Amerika dat het de rol

van wereldmacht vervult, dat het, zoals onze politieke bremsen het noemen, „de verantwoordelijkheden van de macht“ aanvaardt — ik heb dat „de arrogantie van de macht“ genoemd. De andere strijd gaat om vrijheid en sociale rechtvaardigheid in ons eigen land, een strijd aan de armode, de verzoemking van onze democratie vol leemten; om de inspanning, onzelf en functie in de wereld te scheppen, die op goede voet staat met onze tradities en waarden. De vraag, het zij niet nadruk gezegd, is niet of het mogelijk is om in het buitenland traditionele machtoppolitiek te voeren en ter zelfderde de democratie in eigen land te verzoemken, maar de vraag is of het voor ons Amerikanen, met onze zeer speciale geschiedenis en nationale karakter, mogelijk is twee zo'n onverenigbare functies te vervullen.

Onze regering vertelt ons dat we ons onderdaan Vietnam en de opbouw van „The Great Society“ tegenover dan indrukwekkend cijfermateriaal centent ons nationale produkt als bewijzen voor de voor de dag. De statistieken tonen ons financiële kansen, maar ze zeggen niets over het morele en psychologische vermogen. Ze laten niet zien hoe een president, die het tot over 'n oren druk heeft met bombastische mentoverzichten boven Hoed- en Zuid-Vietnam, een sterk en atellig leiderschap kan opbrengen, dat nodig is voor de vernieuwing van het leven in onze steden. Ze laten niet zien hoe een congres, overtuigd met oorlogskostenberekeningen en

oorlogsmatregelen, met bezorgde kiezers en een stijgende onzekerheid in eigen peiders, met aped-oorlogderigen en een sindelose rij van dramatische appels, zich kan wijzen aan het alledaagse werk dat de studie en de verteilijke oplossing van het sociale vraagstuk met zich meebrengen. Ook zeggen de statistieken niet hoe men van een bevolking, die door pest en iselentie wordt helogerd met steeknemers over Amerikaanse doden in Vietnam, en met „goed nieuws“ over de doden bij de vijand — dat alles geduldloos met afsluwhuylje-levendig fotomateriaal — ho men van zo'n bevolking kan ver-

Wie het onens is, is een intellectueel

Tien bij honderd jaar geleden Amerika bezocht, schreef Thomas Hoyle: „Ik kan niet zeggen dat ik ook maar in het minst onder de indruk ben van uw grote omvang of uw materiële bronnen als zodanig. Omvang is niet hetzelfde als grootheid, en een grandgebied hebben is niet hetzelfde als een natie zijn. Het grote punt is: wat gaat u niet dit alles doen? Die vraag is omgeven met de verschrikking van een dreigend noodlot.“

Die vraag vragen wij nog steeds met ons om, en het licht erop dat we zijn aangekomen in een tijd van historische crisis, waarin het geven van antwoord niet langer kan worden uitgesteld. Voor de tweede wereldoorlog was onze rol in de wereld een potentiaat; wij waren be-

wachten dat zij anti-armoe-projeten steunt, of nationale programma's voor misdansaal, werkgelegenheid en onderwijs. Nog over een oorlog brengt iemand niet gemakkelijk tot misdelevens met zijn luren; noch verliest de voordurende herinnering aan de goedkoop te van het leven in Vietnam ons geloof in de heiligheid van ditzelde leven in ons eigen land. Aldus vergiftigt en vernoot de oorlog in Vietnam ons nationale leven. Het is geboden dat psychologische onverenigbaarheden meer invuld hebben dan innancieel kunnen; de „Grote Kanschaap“ is een ziele maatschappij geworden.

met de grote wereldrijken van het verleden — naarmate de macht groot wordt bij een doel in zichzelf, alleen nog door wat ruziate franses verboden met zijn ootvpronkelijke uitgangspunten; beheerst, zo licht het wel, door een eigen mythe: macht zonder beginselen en doel. Hiermee is beschreven wat we Mkn zijn geworden. We zijn echter nog geen traditioneel wereldrijk, nog niet. De oude waarden zijn gebreken — het sentiment van de volkspartij, het optimisme, de vrienidijheid en het goede humeur, het individualisme en de waarbevochten gelijkheid, de vindrijheid en de levenslust, de zorg om mensen en de sympathie met de onderdog, en de goddichte, die vertragen tot op de Amerikaanse Revolutie, dat mischelen, heel misschien, wij nog eens het tooneel van democratie en menselijke waardigheid voor de wereld zouden kunnen zijn. Dat is iets wat geen van de grote wereldrijken uit het verleden ooit heeft gedaan — of getracht heeft te doen — of wilde doen. Maar zij waren stoommoedig genoeg — of aanmatigend genoeg — om te denken dat wij er wel toe in staat waren. En er zijn nog bijvoorbeeld veel Amerikanen die denken dat we het kunnen — of tenminste, zo willen het proberen. Dat is, naar ik geloof, de reden van alle „misbaar“ — de oenigheid in de senaat en de protesten in de steden, de hroeven aan de president van voormannen uit de studentbewerping en vroe-

Slut op pag. 8

volkoren biscuits
JAMIN
niet duur wof heerlijk

Slotverklaring van de conferentie van Geneve 1954

Over het probleem van het herstel van de vrede in Indo-China (21 juli 1954), waaraan vertegenwoordigers van Cambodja, de Rikat Vietnam, de Verenigde Staten, Frankrijk, Laos, de Democratische Republiek Vietnam, de Chinese Volksrepubliek, Groot-Brittannië en de Sovjet-Unie hebben deelgenomen.

(1) De conferentie neemt kennis van de overeenkomst, waarin de vijandelijkheden in Cambodja, Laos en Vietnam worden beëindigd en waarin de internationale controle en de verdere controle op het nakomen van de bepalingen van deze overeenkomst wordt geregeld.

(2) De conferentie juicht het einde van de vijandelijkheden in Cambodja, Laos en Vietnam toe. Zij brengt als haar overtuiging tot uitdrukking, dat Cambodja, Laos en Vietnam door de uitvoering van bevestigende verklaring en de in de overeenkomst over het beëindigen van de vijandelijkheden gestelde bepalingen, in staat zijn gezamenlijk van nu af aan hun plaats in volledige onafhankelijkheid en soevereiniteit in de vreedzame gemeenschap der naties in te nemen.

(3) De conferentie neemt kennis van de verklaring van de regeringen van Laos en Cambodja, dat zij maatregelen zullen nemen die het alle burgers mogelijk moeten maken hun plaats in de nationale gemeenschap te vinden en wel door allen te laten deelnemen aan de komende algemene verkiezingen, die in overeenstemming met de grondwet van elk van deze landen in de loop van het jaar 1955 geheim en met behoud van de wettelijke vrijheden zullen worden gehouden.

(4) De conferentie neemt kennis van de bepalingen van de overeenkomst over het beëindigen van de vijandelijkheden in Vietnam, volgens welke het binnentrekken van buitenlandse troepen en militair personeel evenals de levering van welke wapens of munitie ook aan Vietnam wordt verboden. Zij neemt eveneens kennis van de verklaringen van de regeringen van Cambodja en Laos over hun besluit om buitenlandse hulp in de vorm van materieel, personeel of adviesoren alleen te accepteren als deze een effectieve verdediging van hun grondgebied ten goede komt en — met betrekking tot Laos — binnen de grenzen, die in de overeenkomst over het beëindigen van de vijandelijkheden in Laos zijn aangegeven.

deed uitmaken van een militair bondgenootschap en niet kunnen worden gebruikt voor een hervatting van de vijandelijkheden of ten bate van een agressieve politiek worden gebruikt.

De conferentie neemt verder kennis van de verklaringen van de Lantienese en Cambodjische regeringen, volgens welke zij geen overeenkomst met andere staten zullen sluiten als deze bepalingen bevat, die in strijd zijn met de beginselen van het Handvest der Verenigde Naties of — wat Laos betreft — in strijd zijn met de bepalingen uit de overeenkomst over het beëindigen van de vijandelijkheden in Laos. Ook zullen zij geen overeenkomst sluiten om steunpunten voor buitenlandse troepen in Laos of Cambodja te vestigen zolang hun volheid niet wordt bedreigd.

(5) De conferentie stelt vast, dat de overeenkomst over Vietnam voortvarend ten doel heeft de militaire problemen met betrekking tot het beëindigen van de vijandelijkheden te regelen en dat de militaire demarcatielijn een voorlopige lijn is, die in geen geval mag worden geïnterpreteerd als een politieke of territoriale grens. De conferentie brengt als haar overtuiging tot uitdrukking dat de uitvoering van bovenstaande verklaring en de bepalingen in de overeenkomst tot het beëindigen van de vijandelijkheden de noodzakelijke voorwaarden schept voor een spoedig tot stand komen van een politieke regeling in Vietnam.

(7) De conferentie verlaart, dat de regeling van de politieke problemen in Vietnam op de grondslagen van onafhankelijkheid, eenheid en territoriale integriteit het Vietnamese volk in staat moet stellen de

basivrijheden te genieten, die worden gegarandeerd door democratische, door middel van vrije en gelijke verkiezingen tot stand gebrachte instellingen. Zodra het herstel van de vrede voldoende voortgang heeft gemaakt en alle noodzakelijke voorwaarden voor een vrije uiting van de nationale wil is voldaan, zullen de algemene verkiezingen in juli 1956 plaatsvinden en wel zonder controle van een internationaal comité, die samenspanning is uit vertegenwoordigers van de lidstaten van de Internationale commissie voor toezicht en controle, zoals die is voorzien in de overeenkomst over het beëindigen van de vijandelijkheden. Vanaf 20 juli 1955 zullen daartoe bevoegde autoriteiten van beide zones over dit probleem besprekingen voeren.

(8) De bepalingen van de overeenkomst over het beëindigen van de vijandelijkheden, waarin de benoeming van personen en commandanten wordt gereguleerd, moeten strikt worden aangehouden en het vooral leiders in Vietnam mogelijk maken in vrijheid te beslissen in welke zone hij wil leven.

(9) De bevoegde instanties van de noordelijke en de zuidelijke zone van Vietnam mogen, evenals die van Laos en Cambodja, geen individuele of collectieve repressies nemen op personen of hun familieleden, die tijdens de oorlog op een of andere wijze hebben samengewerkt met een der partijen.

(10) De conferentie neemt kennis van de verklaring van de regering der Republiek Frankrijk, volgens welke deze bereid is haar troepen uit het gebied van Cambodja, Laos

en Vietnam op verzoek van de beëindigende regeringen terug te trekken binnen een bepaalde tijdsduur, kan binnen de onderling overleg tussen beide partijen worden vastgesteld. Uit de partijen die gevallen, zondertingen zijn die gevallen, waarna op grond van een overeenkomst tussen beide partijen een bepaalde aantal Franse eenheden op bepaalde punten en voor de duur van een bepaalde periode kan blijven.

(11) De conferentie neemt kennis van de verklaring der Franse regering, volgens welke deze bij de regeling van alle problemen, welke verband houden met het herstel en de versterking van de vrede in Cambodja, Laos en Vietnam, uit zal gaan van het beginsel, dat de eenheid en de territoriale integriteit van Cambodja, Laos en Vietnam moeten worden gewaarborgd.

(12) Ieder van de aan de conferentie van Geneve deelnemende staten verplicht zich in zijn betrekkingen met Cambodja, Laos en Vietnam de soevereiniteit, de eenheid en de territoriale integriteit van de bovengenoemde staten te respecteren en zich te onthouden van iedere inmenging in hun binnenlandse aangelegenheden.

(13) De deelnemers aan de conferentie komen overeen elkaar te consulteren over ieder probleem, dat hun wordt voorgelegd door de internationale commissie voor toezicht en controle teneinde de maatregelen te onderzoeken, welke voor een uitmaken van de overeenkomst over het beëindigen van de vijandelijkheden in Cambodja, Laos en Vietnam noodzakelijk kunnen zijn.

Parlementaire bedenking

Ik vraag nu toch wel at wie dit Geschryf betaald, 't Rau Fust de Groot na al die Rindes niet meer wezen En bovendien, wie zou de Waarheid nu nog vresen? Het bruy-scheid Bier van Moskou is al lang verschaald.

Het meeste is nyt duytere Bronnen slecht vertaald, Afschrift, doch daarmee blijft de Herkomst onbewezen, Dan rest ons nog de Troost: het wordt toch niet gelezen, Laat staan dat iemand door dit Blad ryz Keers bepaalt.

Vietnam begrypen is genuanceerder denken, En in 't byzonder ook Amerika niet kreken. En met Verhalen, zo maar kaly's rundgestroeyd Is niemand hier goddend: wie klare Wyn wil schenken Ontkurkt geen troebele Flesch op Pekings vage Wenken, En Dolars, dat weet ieder, stinken immers noot.

JOOST

Programma van het bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam

Het programma van het Nationale Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam gepubliceerd in december 1960 omvat de volgende tien punten:

1. Het ten doel bezwemmen van het

vrijheden moeten worden verwezenlijkt, zoals: de vrijheid van meningsuiting, persvrijheid, vrijheid van vergadering, vrijheid van vereniging, vrijheid van beweging etc.

(2) De industrieën en handwerkbedrijven moeten worden gebouwd om zowel de kleine als de grootindustrie waar op te bouwen en te ontwikkelen. De industriële

worden afgeschaft, evenals het anmeesteren van de bevolking in „hergroepings-centra“. Iedereen die gedwongen in „welstandsones“ of „hergroepings-centra“ aan te nemen, moet worden be-

genover diegenen, die tot nu toe hebben gecollaboreerd met de VZ-Diensten, maar dit nu bekrampen en het 1961 daaraan moet een milde politiek worden gevoerd. Het is de bedoeling om de

Plausibel

Het is onmogelijk
dat de Amerikanen
zonder noodzaak
Vietnamese kinderen verbranden

Het is onmogelijk
dat de Amerikanen
maarschalk Ky steunen
als hij werkelijk een schurk is

Zij steunen hem werkelijk
zó slecht kan hij dus niet zijn
en wat hij zegt
kan niet zó verkeerd zijn

Hij zegt werkelijk
dat zijn voorbeeld Adolf Hitler is
dus zo vreselijk kan het niet zijn
als men Hitler tot voorbeeld neemt

Maar ook Hitler heeft kinderen verbrand
en niet in Vietnam maar dichterbij huis
Dus waarom zich zo geschokt voelen
als de Amerikanen dat doen

BRICHYRIND

Beveiliging Gerrit Koussens, uit: ... en Vietnam ... Uitg. Mozaïek.

Verschil

Wat ons van hen scheidt
is hun leer
dat elk middel gewettigd zou zijn
voor het grote doel

Daarom moeten zij worden bestreden
waar zij zich maar vertonen
Ieder middel is gewettigd
voor de grote strijd

ERICH FRIED

FOTO'S JAN VAN KEULEN

Amerikaanse juristen veroordelen

Begin van dit jaar, om precies te zijn op 15 januari, verscheen in de New York Times een advertentie met een verklaring van 11 Amerikaanse hoogleraren over de oorlog in Vietnam. Punt voor punt analiseerden zij het officiële Amerikaanse standpunt, zoals dat was neergelegd in een memorandum van het ministerie van buitenlandse zaken te Washington. Zij kwamen tot de slotsom dat de Verenigde Staten

- a) het handvest van de Verenigde Naties hadden geschonden;
- b) de verplichting om een vreedzame oplossing te zoeken in Vietnam niet zijn nagekomen;
- c) zich niet kunnen heropen op de zgn. leer van de collectieve zelfverdediging;
- d) door hun aanwezigheid in Vietnam de akkoorden van Genève schonden;
- e) op grond van de overeenkomst van de Zuidoost-Aziatische Verdragsorganisatie geen verplichtingen hebben om in Vietnam tussenbeide te komen;
- f) met de intensiteit en vernietigingskracht van hun oorlogsvoering in strijd zijn gekomen met het internationale recht;
- g) de Amerikaanse grondwet hebben geschonden.

De elf hoogleraren verzochten de Amerikaanse regering om, in overeenstemming met het internationale recht en ter ondersteuning van het vredesplan van de secretaris-generaal der Verenigde Naties, De Thant, de volgende duidelijke stappen te doen:

- onvoorwaardelijke stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam;
- medewerking bij de vervanging van de Amerikaanse strijdkrachten door personeel van de Internationale Controle Commissie, die verantwoordelijk is voor het toezicht op de uitvoering van de akkoorden van Genève van 1954;
- vermindering van de militaire operaties in Zuid-Vietnam, te beginnen met het achterwege laten van aanvalsoperaties;
- erkenning dat het Nationale Bevrijdingsfront een oorlogsvoerende status heeft, en dus een onderhandelingsstatus, die gelijk is aan die van het Saigon-regime;
- verzekering dat onderhandeld zal worden op basis van de akkoor-

den van Genève van 1954, waarbij inbegrepen de terugtrekking van alle buitenlandse strijdkrachten en de opheffing van alle buitenlandse bases binnen een bepaalde tijd.

De opstellers van de verklaring waren: Richard A. Falk, hoogleraar Internationaal Recht, Princeton; Saul H. Mendlovitz, hoogleraar Internationaal Recht, Rutgers Universiteit;

John H. E. Fried, hoogleraar politieke wetenschappen, Universiteit van New York (van 1947 tot 1949 juridisch adviseur van het Amerikaans Militair Tribunaal te Neurenberg; van 1949 tot 1951 adviseur van de afdeling Rechten van de Mens van de Verenigde Naties);

Richard J. Barnett, een van de directoren van het Instituut voor politieke studies te Washington;

John H. Herz, hoogleraar in de Internationale Betrekkingen, Universiteit van New York (hij was van 1945 tot 1948 adviseur van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Daarvoor werkte hij bij het bureau voor Strategische Diensten, waaruit later de CIA werd ontwikkeld);

Stanley Hoffman, hoogleraar Internationaal Recht, Harvard Universiteit;

Wallace McClure, hoogleraar Internationaal Recht, Duke Universiteit;

Richard S. Miller, hoogleraar Internationaal Recht, Ohio;

Hans J. Morgenthau, hoogleraar Politieke Wetenschappen en Moderne Geschiedenis, Chicago;

William G. Rice, hoogleraar Internationaal Recht, Wisconsin;

Quincy Wright, hoogleraar Internationaal Recht, Chicago en Rice Universiteit (was adviseur van het Amerikaanse lid van het Internationale Militaire Tribunaal te Neurenberg en van de Amerikaanse Hoge Commissaris in Duitsland; was president van de Amerikaanse Vereniging voor Internationaal Recht).

De verklaring die de elf hoogleraren in de New York Times lieten afdrukken is de samenvatting van een door hen vervaardigde uitvoerige studie: Vietnam and International Law, an analysis of the legality of the U.S. military involvement, O'Hare 1967. De vertaling van de verklaring, waarvan wij hier de belangrijkste delen afdrukken, is van de redactie van het Vietnam-bulletin.

De leer van de „collectieve zelfverdediging“ kan de Amerikaanse interventie in de burgeroorlog in Vietnam niet rechtvaardigen.

Als het conflict in Zuid-Vietnam een burgeroorlog is, dan betekent de Amerikaanse interventie een schending van het in het internationale recht fundamentele principe, dat een staat niet het recht heeft, zich te bemoeien met de interne zaken van andere landen.

Het lijkt erop dat men het dichtst bij de waarheid is, als men het conflict in Zuid-Vietnam in hoofdzaak beschouwt als een burgeroorlog tussen wat James Reston heeft beschreven als een „wirwar van concurrerende individuen, gebieden, godsdiensten en secten... In een volk dat gedurende generaties door oorlog werd verstoord en overheerst en uitgebuut werd door Saigon.“ (New York Times, 3 april 1968).

Een Handvest van de Verenigde Naties zegt niets over het onderwerp burgeroorlog. Er werd echter in het algemeen aangenomen dat een burgeroorlog in hoedanigheid een materie is, die onder de binnenlandse rechtsbevoegdheid van een staat valt (Artikel 2,7), en dat daarom zelfs de Verenigde Naties verplicht zijn om zich te onthouden van interventie, tenzij volgens een bevoegd lichaam van de Verenigde Naties de burgeroorlog een bedreiging vormt van de internationale vrede.

Als de Verenigde Naties duidelijk zichzijdig smeten hoeden van burgeroorlogen, dan is het nog duidelijker dat individuele staten eveneens verplicht zijn om zich te onthouden van inmenging in burgeroorlogen. Internationale jurisprudentie benadrukt voor het merendeel de plicht om niet te interveniëren in burgeroorlogen.

Zelfs als volgens het internationale recht Noord- en Zuid-Vietnam gescheiden entiteiten zijn (wat meer de status van omliggende landen benadert dan die van de soevereine „tijdelijke zones“, van één enkel land), mag Amerika om de interventie in Noord-Vietnam in de burgeroorlog in het Zuiden niet antwoorden met bombardementen op het Noorden. Er is geen wettelijke basis aanwezig voor het feit dat een vullend het conflict steeds stat een militair aanval doet op een staat dat interveniëert in een burgeroorlog. Duitland onder Hitler trok zich terug onder Mussolini.

der hun bevoorstaande gebied te bestraffen.

De huidige regering heeft geen constitutionele basis en kan zelfs aan eigen zijde geen stabiliteit bereiken (tegenover de noodtoestand van de voortdurende burgeroorlog; normaliter wordt in zo'n toestand de oppositie opgeschort totdat de burgeroorlog voorbij is. De steeds terugkerende protesten van boeddhisten, katholieken, vooraanstaande zakenmensen, studenten, intellectuelen en andere burgergroepen in Zuid-Vietnam, vormen het levende bewijs voor het lijfe bezitten en de onderdrukkende werking van het regime van premier Ky.

Als Amerika zou terugtrekken uit Zuid-Vietnam, zou de regering Ky instorten. Maar in welke zin is zo'n regime dan voldoende gevestigd om uit zijn naam Amerikaanse militaire interventie toe te staan? Het is mogelijk bemoeilijkend te zoeken wanneer men de Russische onderdrukking van de Hongaarse opstand van Nagy in 1956 als bruikbaar precedent aanziet ter ondersteuning van wat Amerika in Vietnam op veel grotere schaal en veel langduriger doet.

Het Koreaanse precedent geeft Amerika niet het recht op eenzijdige interventie in Vietnam.

Het argument dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken uit het Koreaanse precedent haalt voor „het recht om collectieve zelfverdediging te organiseren“ kan geen wettelijke basis leveren voor de eenzijdige Amerikaanse interventie in Vietnam. Onder andere generaal Ridgway heeft gewezen op enkele van de belangrijke verschillen tussen Korea en Vietnam (Look Magazine, 6 april 1966, blz. 85).

In Zuid-Korea hadden we een bruikbare regering... We handelden in samenwerking met vele staten en we waren afgewarandigd door de Verenigde Naties om uit hun naam de agressor terug te krijgen.

In Korea had, volgens verklaringen van waarnemers van de Verenigde Naties, een uitgebreide invasië (de wespande aanval) plaats gevonden vanuit het Noorden; toch maakte Amerika geen aanspraak op „het recht van collectieve zelfverdediging“ ten gunste van het Zuiden. Maar Amerika bracht de aanval voor de veiligheidsraad van de Verenigde Naties, en bemoeide daarna uit naam van de Verenigde Naties.

Punt I

De eenzijdige militaire interventie van Amerika in Vietnam is een schending van het Handvest van de Verenigde Naties. De enige machtiging die het Handvest geeft voor individuele en collectieve zelfverdediging, namelijk „als er een gewapende aanval plaatsheeft op een lid van de Verenigde Naties“, is niet van toepassing in Vietnam.

Het Handvest van de Verenigde Naties is een verdrag dat Amerika dusdadelijk verplicht om

- a) zich in internationale betrekkingen te onthouden van geweld, op

missie guerrilla's ter ondersteuning van de Vietcong-opstand, beschouwd moet worden als een gewapende aanval.

In het Memorandum wordt selectief geciteerd uit de Rapporten van de Internationale Controle Commissie om de aanspraak op de gedurende de „jaren“ plaatsgevonden hebbende steun en infiltratie te ondersteunen. In het Memorandum wordt echter geen nota genomen van passages in de rapporten van de Internationale Controle Commissie waarin kritiek wordt uitgesproken op de verboden militaire opbouw van Zuid-Vietnam door Amerika; een opbouw die direct na de Akkoorden van Genève in 1954 begon en die steeds sterker toegenam.

Het rapport (blz. 3) onderstreept, dat pas na de directe deelname van Amerika, krijdschepen telt het Noorden zwakken, en niet erdoor.

„In antwoord op het verzoek van de autoriteiten in Saigon arriveerden er toen in grote getale Amerikaanse gevechtstroepen. Het toegenwoordig van de Vietcong was een verhoogde militaire activiteit, met strijdoperaties die versterkt waren door grotere lokale rekrutering en infiltratie van georganiseerde Noordvietnamese troepen. Met de verandering in samenstelling van de tegenstander veranderde ook het karakter van de oorlog sterk.“

Het rapport (blz. 1) zegt (blz. 1): „In antwoord op het verzoek van de autoriteiten in Saigon arriveerden er toen in grote getale Amerikaanse gevechtstroepen. Het toegenwoordig van de Vietcong was een verhoogde militaire activiteit, met strijdoperaties die versterkt waren door grotere lokale rekrutering en infiltratie van georganiseerde Noordvietnamese troepen. Met de verandering in samenstelling van de tegenstander veranderde ook het karakter van de oorlog sterk.“

Het rapport (blz. 1) zegt (blz. 1): „In antwoord op het verzoek van de autoriteiten in Saigon arriveerden er toen in grote getale Amerikaanse gevechtstroepen. Het toegenwoordig van de Vietcong was een verhoogde militaire activiteit, met strijdoperaties die versterkt waren door grotere lokale rekrutering en infiltratie van georganiseerde Noordvietnamese troepen. Met de verandering in samenstelling van de tegenstander veranderde ook het karakter van de oorlog sterk.“

Het rapport (blz. 1) zegt (blz. 1): „In antwoord op het verzoek van de autoriteiten in Saigon arriveerden er toen in grote getale Amerikaanse gevechtstroepen. Het toegenwoordig van de Vietcong was een verhoogde militaire activiteit, met strijdoperaties die versterkt waren door grotere lokale rekrutering en infiltratie van georganiseerde Noordvietnamese troepen. Met de verandering in samenstelling van de tegenstander veranderde ook het karakter van de oorlog sterk.“

Het rapport (blz. 1) zegt (blz. 1): „In antwoord op het verzoek van de autoriteiten in Saigon arriveerden er toen in grote getale Amerikaanse gevechtstroepen. Het toegenwoordig van de Vietcong was een verhoogde militaire activiteit, met strijdoperaties die versterkt waren door grotere lokale rekrutering en infiltratie van georganiseerde Noordvietnamese troepen. Met de verandering in samenstelling van de tegenstander veranderde ook het karakter van de oorlog sterk.“

niet geldig, en dus zeker niet het beroep op collectieve zelfverdediging dat Amerika doet als bondgenoot van Zuid-Vietnam.

Amerika kwam zijn in het Handvest vastgelegde verplichting om een vreedzame oplossing te zoeken in Vietnam niet na.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken negeert ook de in het Handvest vastgelegde verplichting om als eerste een vreedzame oplossing te zoeken op een wijze die de twistende partij zelf mag bepalen en binnen of buiten het kader van de Verenigde Naties. Deze wettelijke eis is uitgevoerd in Artikel 231 van het Handvest, waarin het

Het rapport (blz. 1) zegt (blz. 1): „In antwoord op het verzoek van de autoriteiten in Saigon arriveerden er toen in grote getale Amerikaanse gevechtstroepen. Het toegenwoordig van de Vietcong was een verhoogde militaire activiteit, met strijdoperaties die versterkt waren door grotere lokale rekrutering en infiltratie van georganiseerde Noordvietnamese troepen. Met de verandering in samenstelling van de tegenstander veranderde ook het karakter van de oorlog sterk.“

De ZDAVO-organisatie is een Franse ontdekkings van het Ministerie. Het ZDAVO-Verdrag werd niet genoemd in de officiële Amerikaanse berichten van februari 1960, toen de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam begonnen. Ook in het in maart 1960 door het Ministerie van Buitenlandse Zaken uitgereikt memorandum, getiteld 'De wettelijke basis voor de Amerikaanse acties tegen Noord-Vietnam', wordt niet naar het ZDAVO-Verdrag verwezen. En ook in de toespraak over Vietnam die Minister van Buitenlandse Zaken Rusk in april 1960 hield voor de Amerikaanse Vereniging voor Internationaal Recht, noch de verdraging van President Johnson van 28 juli 1960, waarin hij uitlemt "Waarom wij in Vietnam zijn", wordt het ZDAVO-Verdrag genoemd.

Aan de wettelijke basis voor het gebruik van geweld, zoals die in het Handvest van de Verenigde Naties is vastgelegd, wordt door het ZDAVO-Verdrag niets toegevoegd. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken beweert op misleidende wijze dat Artikel 4 (1) van het ZDAVO-Verdrag de "verplichting tot verdediging" om het gemeenschappelijke gevaar tegenover te treden in geval van een gewapende agressie." De term "gewapende agressie" komt echter niet voor in het verdrag. Maar Artikel 1 (1) spreekt, in navolging van het Handvest van de Verenigde Naties, over "agressie door middel van een gewapend aanval". Daar er geen gewapende aanval heeft plaatsgevonden, staat het ZDAVO-Verdrag geen verdedigingsacties toe; en als er een gewapend aanval geweest zou zijn, zou het niet nodig zijn om het ZDAVO-Ver-

drag te ondertekenen. Het verdrag heeft geen recht op het gebruik van geweld, zoals dat ook niet het geval is met het Handvest van de Verenigde Naties. Het ZDAVO-Verdrag is niet bedoeld om het gebruik van geweld te beperken, maar om het gebruik van geweld te vergemakkelijken. Het verdrag is bedoeld om het gebruik van geweld te vergemakkelijken. Het verdrag is bedoeld om het gebruik van geweld te vergemakkelijken.

Programma van het bevrijdingsfront

(Verzorgd van pag. 2)

IX. Het tot stand komen van een nationale bevrijdingsfront tussen beide zones en de strijd om tot een vreedzaam overname van het vaderland te komen.

Het is een dringende wens van ons volk in het hele land om het vaderland met vreedzame middelen te heroveren. Het Nationale Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam streeft naar de geleidelijke hereniging van het land met vreedzame middelen op grondslag van onderhandelingen en discussies tussen beide zones over alle vormen en maatregelen die het Vietnamese volk en vaderland kunnen dienen.

Tot het moment van de nationale hereniging zullen de regeringen van beide zones onderhandelen en zich er toe verplichten geen propaganda te verspreiden, die het volk verdeelt of aanleiding kan geven tot een oorlog en geen militaire macht tegenover elkaar gebruiken. De economische en culturele uitwisseling tussen beide zones moet op gang worden gebracht. Bewegingsvrijheid en vrijheid van han-

del moet aan de bevolking van beide zones gegarandeerd worden evenals het recht op wederzijdse bezoeken en briefwisselingen.

X. Het verdrag tegen de oorlogvoering, de actieve verdediging van de soevereiniteit

(1) Er moet verzet worden geboden tegen de aanvalsoorlog en tegen alle vormen van onderdrukking door de imperialisten. De nationale bevrijdingsoorlogen van de verschillende volken moeten worden gesteund.

(2) Verzet moet worden geboden tegen oorlogspropaganda. Geliefd moet worden: algemene ontwapening, verbod van nucleaire wapens, uitsluitend gebruik van nucleaire energie.

(3) De bewegingen voor vrede, democratie en sociale vooruitgang in de wereld moeten worden gesteund. Een actieve bijdrage aan de verdediging van de vrede in Zuid-Oost-Azië en de wereld moet worden geleverd.

(29 december 1960)

De Amerikaanse activiteiten in Vietnam betekenen een schending van verdragen die deel uitmaken van de begroep van de VS, en daarom betekenen ze een schending van de Amerikaanse grondwet.

De Amerikaanse activiteiten in Vietnam betekenen een schending van verdragen die deel uitmaken van de begroep van de VS, en daarom betekenen ze een schending van de Amerikaanse grondwet.

Daar de Amerikaanse activiteiten in Zuid-Vietnam en Noord-Vietnam een schending betekenen van verdragen waarvan Amerika ingevolge de Grondwet gebonden is door ratificatie, betekenen ze ook een schending van de Grondwet van ons land. Volgens de Grondwet mag geen enkele regeringsovereenkomst, sileto of tractaat met andere toestemming geven om verdragen te ondertekenen te plagen, of de macht daarvan over te dragen. Er bestaat geen gewettigd of machtigend om het Handvest van de Verenigde Naties te ondertekenen. Dit verdrag waarvan Amerika een van de voortaanste deelnemers is, en dat het geweten van de mensheid beëcht, is voor alle leden bindend.

De stem die het Memorandum van het Ministerie zoekt te geven van de voortaanste deelnemers is en dat het geweten van de mensheid beëcht, is voor alle leden bindend.

De stem die het Memorandum van het Ministerie zoekt te geven van de voortaanste deelnemers is en dat het geweten van de mensheid beëcht, is voor alle leden bindend.

De Amerikaanse activiteiten in Vietnam betekenen een schending van verdragen die deel uitmaken van de begroep van de VS, en daarom betekenen ze een schending van de Amerikaanse grondwet.

De Amerikaanse activiteiten in Vietnam betekenen een schending van verdragen die deel uitmaken van de begroep van de VS, en daarom betekenen ze een schending van de Amerikaanse grondwet.

De Amerikaanse activiteiten in Vietnam betekenen een schending van verdragen die deel uitmaken van de begroep van de VS, en daarom betekenen ze een schending van de Amerikaanse grondwet.

De Amerikaanse activiteiten in Vietnam betekenen een schending van verdragen die deel uitmaken van de begroep van de VS, en daarom betekenen ze een schending van de Amerikaanse grondwet.

De Amerikaanse activiteiten in Vietnam betekenen een schending van verdragen die deel uitmaken van de begroep van de VS, en daarom betekenen ze een schending van de Amerikaanse grondwet.

De Amerikaanse activiteiten in Vietnam betekenen een schending van verdragen die deel uitmaken van de begroep van de VS, en daarom betekenen ze een schending van de Amerikaanse grondwet.

De Amerikaanse activiteiten in Vietnam betekenen een schending van verdragen die deel uitmaken van de begroep van de VS, en daarom betekenen ze een schending van de Amerikaanse grondwet.

De Amerikaanse activiteiten in Vietnam betekenen een schending van verdragen die deel uitmaken van de begroep van de VS, en daarom betekenen ze een schending van de Amerikaanse grondwet.

De Amerikaanse activiteiten in Vietnam betekenen een schending van verdragen die deel uitmaken van de begroep van de VS, en daarom betekenen ze een schending van de Amerikaanse grondwet.

De Amerikaanse activiteiten in Vietnam betekenen een schending van verdragen die deel uitmaken van de begroep van de VS, en daarom betekenen ze een schending van de Amerikaanse grondwet.

De Amerikaanse activiteiten in Vietnam betekenen een schending van verdragen die deel uitmaken van de begroep van de VS, en daarom betekenen ze een schending van de Amerikaanse grondwet.

Amerika's trant voor oorlogvoeren- een aanklacht

John Tolman is een Zweedse arts. Hij leidt de medische afdeling van de Dienst der Kinderverzegering van de stad Stockholm. Tolmans belangstelling in de gebeurtenissen in Vietnam heeft hem fusieusand de reis daarheen doen maken, eerst in 1958, en vervolgens in maart 1967, als deskundig lid van een commissie van onderzoek van het Keesel-Tribunaal. Hij heeft juist boeken over Vietnam geschreven; *Levens van de Zuid-Chinese Zee (1958)* en *Vietnam, de bevellers en het volk (1965)*. Hij verzorgde voorts het verslag van een internationaal symposium over Napalm in april van dit jaar) en schreef voor de Wereldconferentie over Vietnam, die 6-9 juli jl. in Stockholm werd gehouden een rapport over het gebruik van napalm, gifgas en andere wapens voor massale vernietiging. Hier volgen enkele grepen uit dat rapport. De schrijver legt er de nadruk op, dat hij, overeenkomstig de wet van de striktste geheimhouding van het volkrecht in Vietnam, vrijwel uitsluitend uit Amerikaanse bronnen heeft geput en dat hij slechts een gering deel van de beschikbare documentatie heeft benut. Men vindt hier dus grepen uit verslagen.

Achtergrondgegevens komen van de vrede; de aard der bombardementen, de experimenten met nieuwe typen bommen, napalm, gifgas en boe- en oogst-vernietigers.

De aard der bombardementen

Uit de verklaring van de minister van defensie McNamara voor de Senaatcommissie voor Buitenlandse Zaken, op 30 april 1966: "In december gingen wij ervan uit, dat er in 1966 in totaal 638.000 ton bommen boven Vietnam zouden worden uitgeworpen. Dat zou 81 pct. zijn van het totaal dat in 37 maanden boven Korea werd uitgeworpen, en 37 pct. van het totaal, dat tussen juni 1942 en mei 1945 werd uitgeworpen boven Europa en Afrika. Uit de Washington Post van 11 maart 1965: "De vliegtuigen krijgen een rail aangegeven op een kaart en hebben opdracht elk dorp binnen dat gebied te treffen."

En hier een commentaar van Senator George S. McGovern in The Progressive van mei 1967: "Wanneer alle doden — de Amerikaanse en de Vietnamese — geteld zijn en het voerbestand is vermeld, dan zullen wij niets hebben bereikt. Wij verliezen wegens de bijzonder duivelse opvatting, dat het de enige eerlijke manier van doen is... Wij volgen een race tegen de klok: 1. de VS waren mis toen zij gingen meedoen aan de strijd in Vietnam om daaraan uitbreiding gaven; 2. maar we stieten nu tot over onze oren in dat conflict; 3. en dus hebben we geen leus — we moeten tot elke prijs docucenten of de terugpunt dwingen op oere voorwaarden te onderhandelen. Een vreemd stukje logica — als je eenmaal een fout hebt gemaakt, dan moet je doorgaan om de fout goed te maken."

Nieuwe typen bommen

Het gaat hierbij vooral om de zgn. Fragmentatiebommen, bestemd voor het doden van mensen en vee. Sommige daarvan, zoals de CBUs (cluster bom) units ofte wel trouwbon-embden) hebben geen uitwerking op steen of beton en zijn dus (als de Takman) stellig bedacht om mensen in onderontwikkelde landen te doden, mensen die in houten huizen met stroden dak woenen. Een van de eerste mededelingen omtrent de CBU's sloeg in een telegram van Seymour Topping uit Saigon, opgenomen in de N.Y. Times van 14 april 1965: "Een van de nieuwe technieken, gebelgd door de Amerikaanse luchtmacht, is de 'lazy dog' kaartje. Deze kartelaten explosieven op grote hoogte en stooten dan een massa gevende projectielen uit die als net werke neerregenen op een bepaald gebied. Eila projectiel kan een mens raken met de kracht van een kogel en kan voortduren en licht- en bouweels doorboren. Een andere techniek is die van de 'ultraal'. Honderden tijdbommen worden uitgeworpen boven dat wat naar men vermoedt een Vietnonglampement is. Het kan twee uur of zelfs twee dagen duren alvorens zij exploderen."

Soms sikt men de uitgekoolde lijken van kinderen en baby's opgesogd midden in wat er nog over is van de markt — een aangrijpende aanblik."

In de Sunday Times Magazine van 11 januari 1968 schrijft Alan Williams, dat "napalm in Vietnam de populairste bom is, want het is zo wel goedkoop als dodelijk — een mengsel van vliegtuig-brandstof en geligriet, dat blijft kleven waar het reercoert en met sulfit een hute opbrandt, dat in een minimum van tijd alle maarsot in de lucht op is. De dood treedt in door versmoking of door versuikking."

Omdat dit type napalm niet zelden was — het gebeurde wel, dat een slachtoffer het bijlijden van zijn huid kon wegen — bedachten de geleerden van de luchtmacht in Eglin een kleveriger product, Napalm B; het bestaat uit 50 pct. polystyreen, 25 pct. benzene en 25 pct. benzine. En om de versmoking te versnaken nog meer op te voeren, voegt men er — zoals Takman — nog magnesium, aluminium en/of barium-nitrat aan toe. Ook van electrische, thermiet en witte loofor wordt gebruik gemaakt. Somsjes witte loofor kunnen dergelinge in het lichaam blijven branden, als er geen arts in de buurt is die ze kan verwijderen.

Gifgas

Op een persconferentie in Washington gaf minister McNamara (in maart 1965) eenzijdige beschrijvingen van de diverse gasen, die door Amerikaanse vliegtuigen boven Vietnam worden verprijd. Hij noemde er drie: DM, CN en het nog prikkelender CS, alle drie met uitwerking op de luchtwegen, en vooral het laatste veronrustiger van henued, heid, pijn in de borst, misselijkheid en oraken. Een nog heviger middel is het bijkbaar later eraan toegevoegde BZ, met als beoogde gevolgen: bleemende activiteit, schrale huid, versnelde hartslag, moeilijke urinelozing, conuipatie, hoofdpijn, uitslag, desorientatie, hallucinaties, versuifing, sommige maniakal gedrag en verhoogde lichaamtemperatuur.

andere is: de vorming van enorme gaswolken door het bespuiten van grote gebieden met gas in poederform. De N.Y. Times van 11 mei 1966 bracht het verslag van een persconferentie te Saigon, waarin die tweede methode werd uitgelegd. "In 30 ontplofende trocmis van 30 kg elk werd het gas uitgeworpen boven een gebied bij de grens van Kambojja; eerst vormden zich dichte gaswolken, en daarna vielen kristallen op het gebied, waer zij nog een week lang gas zouden ontwikkelen. De wolken daven over de streek en dwongen de mensen in het hoofkwarter ruim 4 km naarvandaan hun gamsaatsen aan te doen.

De burgerbevolking in dat gebied, die zich toevallig in die enorme gaskamer bevond, had vermoedelijk geen gamsaatsen, en stellig had zij geen helmkappen om te ontsnappen aan die Amerikaanse variant van Auschwitz" — zo voegt de Zweedse arts eraan toe.

In de National Guardian van 4 juni 1966 leest prof. dr. Theodor Horschky, hoogleraar in de hartecologie aan de Washington University te St. Louis, commentaar op deze aanval. Hij schrijft: "Maar al die Vietnamese, die conuipatien inbegrepen, zijn menselijke wezen en geen ongedierte. Geen wet, beghinsel, regel of excuus rechtvaardigt het feit dat wij bezig zijn hen uit te roeien. De waanzin waarmee wij bezig zijn, of welke vooruitdruen wij gedogen — al is het maar oord dat we ons koert houden of niets weten, zoals het Duitse volk niets wist terwijl kinderssexen hun veldten wat er in de oremotria gebeurde — kan nog zo veel schnde sanichten onder de Vietnamese, op de lange duur schaatd hij ons mede. De Vietnamese, die het overleven — als die er zijn — behouden hun mens-zijn. Wij raken ons mens-zijn kwijt."

Vegetatie-vernietiging

Het sproeien van 'onkruid-verdelgers' uit Amerikaanse vliegtuigen begon in Zuid-Vietnam in 1961. Het duurde in 1962 voort boven betrekkelijk kleine gebieden en gebeurde in 1963 vooral onder 1967

Gericht moorden

Over de omvang van de door het bevestigingstrout uitgewoefende terreur is weinig met zekerheid te zeggen. Officiële cijfers zijn er maar weinig en de betrouwbaarheid is uitermate gering. Ten slotte zijn in een oorlog als deze cijfers eerder strijdmoedelen dan een zorgvuldige weergave van de werkelijkheid. De regering in Saigon heeft officiële cijfers gepubliceerd over de Vietcongterreur van de afgelopen vijf jaar. Van 1962 tot 1966 vertoerde het aantal slachtoffers van moorddaanlagen van 1950 tot 2605 jaarljks. (Vietnam Yesterday and Today, 11 June 1967, p. 13), het totale aantal slachtoffers (gewonden en kidnapings meegerekend) tussen 9.000 en 13.000. Men dient hierbij aan te tekennen dat de regering in Saigon er geen belang bij heeft de cijfers aan de lage kant te houden, zodat deze gegevens waarschijnlijk te laag zijn.

Een ander beeld geven de cijfers van Douglas Pike, voormalig hoofd van de United States Information Agency, die een aantal jaren in Vietnam gewerkt heeft en daarover het boek geschreven heeft Viet Cong, The Organization and Techniques of the National Liberation Front of South Vietnam. Voor de jaren 1961 tot en met 1966 geeft hij als aantallen vermoorden per jaar respectievelijk: 1300, 1700, 2000, 300 en 200. Het totale aantal incidenten (waarste hij ook kidnapings en milikarte aanvallen teken) ligt in de orde van grootte van 20.000 tot 25.000 jaarljks. Pike verklaart in een voetnoot dat zijn cijfers schattingen zijn, gebaseerd op een zorgvuldige studie van gegevens van de oeporing in Saigon en uit Amerikaanse bronnen. De be-

trouwbaarheid van deze cijfers is evenmin precies vast te stellen. Een van de moeilijkheden bij het vaststellen van de omvang van de Vietcongterreur in de definitie van terreur. Het bevestigingstrout voert tegen een overmachtige tegenstander een guerrilla oorlog die voor een deel bestaat uit verrassingsaanvallen, aanslagen, sabotage, hinderlagen en scorctiege paramilitaire tactieken, die men i.h.a. niet onder terreur rangschikt. Daarnaast heeft de NLF geweld gebruikt tegen individuen wat meer overeenkomstig met wat men onder terreur verstaat. Die terreur had een bepaald doel en de aanslagen waren dan ook gericht tegen een bepaalde categorie mensen: functionarissen, spionnen en handlangers van de regering in Saigon. De moorddaanlagen waren zeer specifiek, zeer gericht en werden veelal uitgebeid gemotiveerd tegenover de bevolking. Dit laatste gebeurde door de bevolking mondeling of met vlagschriften tekst en uilleg te geven van de reden van de aanslag en van de misdaden die de vermoorde op zijn geweten zou hebben gehad.

Het doel van de terreur was de groep van de het bewind in Saigon op het platteland te verzwakken, het overtuingsapparaat te vernietigen en machtige landeigenaren te elimineren. Naast de terreur legde de vijand welden middelen aan overreding, beïnvloeding en indoctrinatie gebruikt om de niet vijandige plattelandbevolking te winnen voor het bevestigingstrout. Deze propaganda heeft tot 1965 ca. 55.000 Saigon-soldaten ertoe gebracht zich bij het front aan te sluiten, ca. 500 reede van het Zuidvietsames leger. (Research Post, Vietnam Witness, p. 112).

Het grote verschil tussen de Amerikaanse terreur en de door het bevestigingstrout bedreven terreur is de gerichtheid. Amerikaanse troepen gebruiken angstert en op grote schaal bommen, napalm, en andere vernietigingsmiddelen en treffen daar mass grote delen van de bevolking zonder enige specificatie, zowel burgers als combatanten. De terreur van het bevestigingstrout is gericht tegen speciale gevestigde individuen, uilgenoek, en uilgenoek. Het feit dat de bevolking niet gevestigd is en dat deze aanslagen uilgenoek en

Dienst der verzoening in Vietnam

J. VERKUYL

De oorlog die door de Verenigde Staten in Vietnam wordt gevoerd, wordt niet gedragen door de morele steun van de kerken en van andere godsdienstige gemeenschappen. De deelname van de Verenigde Staten aan de Tweede Wereldoorlog is in sterke mate ondersteund door het morele gezag van allerlei instituties die gewend zijn de collectieve en persoonlijke gedragingen van mensen, gemeenschappen en staten te toetsen aan gedelijke criteria. Terecht heeft de bekende columnist Lippman er herhaaldelijk op gewezen, dat deze oorlog in Vietnam gevoerd wordt door de Verenigde Staten zonder de morele steun van dergelijke instituties. Dat is een gevaarlijke situatie. Deze oorlog is vanaf het begin onnodig geweest en immoreel. En sinds het begon dat onnodig was en immoreel, zijn de Verenigde Staten voortgegaan op deze weg die een verdoemde weg is. En nu is de situatie dermate ernstig, dat de troek van Johnson en de halstarigheid van Ho Chi Minh ieder ogenblik kunnen leiden tot een toestand waarin wij wakker worden en tot de ontdekking komen, dat de Derde Wereldoorlog begonnen is.

Het is niet mijn bedoeling om opnieuw de feiten en de achtergronden uiteen te zetten, die tot de conclusie moeten leiden dat deze oorlog een onnodige en immorele oorlog is. Deze feiten zijn in allerlei publicaties uiteenzet en komen in dit blad ook opnieuw aan de orde. Ik wil er in dit verband slechts op wijzen, dat ten aanzien van het immorele karakter van deze oorlog er in de wereld een consensus aan het groeien is die even snelzamen als opvallend mag heten.

De consensus in de veroordeling van de oorlog in Vietnam

Protesten tegen de oorlog in Vietnam worden vaak beschouwd als individuele expressies van individuele emoties of als de uitingen van min of meer tot anarchisme neigende mensen. Het is in verband daarmee wellicht nuttig erop te wijzen, dat ten aanzien van het immorele karakter van deze oorlog er een merkwaardige consensus aan het groeien is, vooral in de

De vicieuze cirkel moet doorbroken worden door het betreden van de weg der verzoening. Op de tweede "Pacem in Terris Conferentie," die in mei jl. is gehouden, zei dr. Blinke, de secretaris-generaal van de Wereldraad van Kerken, terecht, dat de vicieuze cirkel van vrees, wantrouwen en trots doorbroken moet worden door de bereidheid om te nederzinken in het zoeken van wat tot de vrede dient. Dit oorspronken van de cirkel van vrees, wantrouwen en vrees verlost m.i. iets diepers dan alleen het zoeken van vrede. Het vist de dienst der verzoening in het gebruik zeer nadrukkelijk dat oorspraak van het Evangelie van Jezus Christus, omdat niets minder dan de effectuering van dat woord nodig is. Verzoening sluit in de erkenning van misdadigheden, maar kan terecht van mening zijn, dat de Amerikaanse regering de grootste schuld draagt in Vietnam. Dat neemt niet weg, dat ook de Vietnam de misdadigheden oploopt en dat de halstarigheid van Ho Chi Minh onmenselijk is. Daarom is erkenning van schuld, bereidheid om schuld te erkennen en het hoofd te buigen, nodig. Maar evenzeer is nodig de bereidheid een nieuw begin met elkaar te maken en te experimenteren op de weg des vrede.

Zijn er alternatieven op deze weg der verzoening?

In toenemende mate groeit ook een consensus, dat er alternatieven zijn, indien men het risico van deze alternatieven maar waagt te nemen. Men kan deze alternatieven op allerlei wijzen uitdrukken. Ze persoonlijk almit mij gaarne aan bij de woorden van mr. Nagrobo, de Indonesische ambassadeur in Hanoi, die op de "Pacem in Terris Conferentie" in mei jl. het volgende uitsprak:

"Natuurlijk, het betreden van de weg des vrees draagt risico's met zich, zoals ook dr. Blinke in deze conferentie terecht heeft opgemerkt. Wanneer de interveniërende machten deze oorlog staken en de bombardementen ophouden en het volk van Zuid Vietnam door de machten van de Verenigde Naties de gelegenheid ontvangt zelf over zijn toekomst te beslissen, dan is

In mijn inleiding op het boek „Feiten en achtergronden", dat bij Polak en Van Gennep is verschenen, heb ik indertijd een dergelijke weg des vrees bepleit. Het is echter veel belangrijker, dat deze attem een stem is van een Aziatisch diplomaat. Wie de gelegenheid heeft wel eens meer naar stemmen van -kerkelijke leiders en van Aziatische diplomaten te horen, kan ervan overtuigd zijn, dat deze stemmen niet die van een zotzanger zijn. Ook in Azië groeit een consensus.

Het is, zoals Alan Walker uit Australië heeft opgemerkt, het zeldse uur. Het is tijd om te handelen en een poging te ondernemen de mensheid voor een Derde Wereldoorlog te behoeden. De vrienden van Amerika binnen het Atlantisch Bondgenootschap hebben de taak om nu duidelijk te spreken en Amerika te waarschuwen. Moge het Nederlandse Parlement op dit punt even krachtig stelling nemen als het Deense Parlement.

Prof. dr. J. VerkuyL is hoogleraar in de Eenzelfheidsleer aan de V.U. te Amsterdam.

Voorspel tot de laatste acte

T. H. STIBBE

Een Vietnamese guerrilla-rijder is een tenger man. Niettemin valt zijn schaduw over de hele wereld. Zijn taaie en imponerende verzet tegen de Amerikanen beheert de internationale relaties. Hij beïnvloedt de opstandelingen van Latijns-Amerika, de economie van Azië, de allianties van West-Europa. Zijn nithoudingsvermogen brengt Washington tot wanhoop. Elke keer opleeuw escalereit Johnson de strijd een stapje verder omhoog, in de verwachting hem zo tot capitulatie te dwingen. Zonder succes. De formidabele militaire krachtpaanspanning van de Ver. Staten werpt verbazingwekkend weinig resultaten af. Politiek noch strategisch heeft Amerika een positie veroverd die sterk genoeg is om onberoesd te kunnen onderhandelen.

De vrede ligt dan ook verder af dan ooit. En dit geldt niet alleen voor Vietnam. De gevochten in dat land hebben het risico van een derde wereldoorlog sterk vergroot. Het internationale klimaat is slecht. Overal wordt de nadruk gelegd op de analogie tussen de huidige situatie en die van vóór 1940. In werkelijkheid is die vergelijking nog te optimistisch. In de jaren dertig vormden Spanje en Ethiopië voornamelijk het terrein van botsingen die tot een wereldrijd zouden leiden.

Gedurende deze zomer van 1967 zijn zijn twintig naties betrokken bij intern of externe gewapende conflicten. Ze gaan van de ruzietjes in Hongkong, de spanningen in Korea, de burgeroorlog in Nigeria, de precariteit in het Midden Oosten, via Andes naar de Ver. Staten. Daar moet men welkertijd het hoofd moet men binnen- en buitenlandse mogelijkheden.

Geen wonder dat veel waarnemers zich afvragen of de grootmachten, reprecocepteerd door het Vietnamse plebs, hun greep verloren hebben op de lokale conflicten die zich in de schaduw van de grotere strijd konden ontwikkelen? En of deze op hun beurt weer invloed uitoefenen op de escalatie in Indo-China? In dat geval zou de ontmoeting van Johnson en Kossygin in Glasgovo de wapenpauze geweest zijn van twee staatschaden van goede wille, die de vreesdelvredes tussen hun vintura vreesdelvredes.

De aanhangers van deze theorie komen van zeer verschillende poli-

ieke richtingen. Onder hen vindt men zowel Oe Thant, als generaal De Gaulle en Che Guevara. Naar hun mening schepet het Vietnamese conflict het psychologische klimaat voor andere oorlogen, en leidt uiteindelijk naar een globale civiisatie.

Oe Thant geloofet zelfs dat de derde wereldoorlog al begonnen is. „Een directe botsing tussen Washington en Peking is onvermijdelijk indien de huidige escalatie doorzet." denkt de secretaris-generaal van de Ver. Naties. „Het hoort tot de logische consequenties van de situatie dat de Ver. Staten evensovergaan om niet alleen Noord Vietnam te bestrijden maar ook de landen die daarvan steun verlenen: China, en vervolgens de USSR. Het verdedigingsgepact Moskou - Peking bestaat nog steeds."

Anderen achten deze redenering van Oe Thant te rechtlijnig. De juistheid van de theorie hangt vol-

gens hen af van de Amerikaanse oorlogspolitiek in Vietnam. Wanneer zijn de Ver. Staten in dat land, wat willen ze er? Ondanks de enorme hoeveelheid literatuur die over dit onderwerp gepubliceerd wordt, ondanks de vele beschikbare verklaringen van Amerikaanse regeringfunctionarissen, is het niet eenvoudig om een precieus antwoord op deze vraag te krijgen. Een Frans journalist, Claude Julian, heeft onlangs in La Monde geprobeerd er achter te komen welke politieke en economische resultaten de Ver. Staten dank zij hun ingrijpen in Vietnam denken te bereiken. Zijn uitermate serieuze artikel vormt bespottende lectuur. De Amerikaanse regeringsverklaringen blijven zoveel tegenstrijdigheden en tegenstrijdigheden te bevatten, dat de lezer zich niet aan een gevoel van wantrouwen kan onttrekken. Bij kringet de indruk dat Washington iets verzwijgt — iets heel essentieel.

En dat zal ook wel. De officiële redenering is als volgt. Amerika kan niet goed vinden dat Zuid Vietnam veroverd wordt door een agressor. Daarom bieden de Ver. Staten deze bedreigde bondgenoot militaire hulp. De dreiging komt uit het Noorden, dat op zijn beurt gesteund en geleidswordt wordt door communistische China. Aan de rode expansie-drift dient pal en perk gesteld te worden. Wanneer dat niet gebeurt basculeert heel Zuidoost Azië in het communistische kamp. Op deze premisse is de domino-theorie gebaseerd, die door Henry Cabot Lodge als volgt werd uiteengezet:

„Wanneer wij Vietnam verliezen — men kan ons er niet uitspreken — dan zou dit onmiddellijk fatale gevolgen hebben voor burundies als de Philippijnen, Maleisië, Thailand en Formosa. Vervolgens, een beetje later, zouden Japan en Australië bedreigd worden. Ik kan me niet indenken dat een redel persoon voor de onafankelijkheid van deze landen ons niet naar een derde wereldoorlog zou brengen. De beperkte operaties van het moment vormen dus de beste manier om een veel groter en veel ergere conflict te voorkomen. Wanneer de Ver. Staten zouden afzien van hun verplichtingen in Vietnam, heeft dat ook fatale gevolgen betrefend Azië. De Atlantische Alliantie loopt —

De prijs van de macht

Verloop van pagina 1

geen vrijwilligers van het vredekorps, het sername gewetensovertoeg van de student die op het punt staat op te stappen te worden, en de brief van een penitentiër van een gevangenis die niet langer de officiële verklaringen slijt voor het feit dat hij uitgezonden is om in de oerwouden van Vietnam te vechten. Zij allen geloven dat hun land voortbestend was voor een toekomst, alhier die die van een wereldrijke. Onze jonge mensen geven er blijk van dat ze nog steeds in de Amerikaanse droom geloven, en hun voortvarendheid verzet getuigt van de blijvende levenskracht van die droom.

In een van de laatste nummers van het blad Foreign Affairs stond een merkwaardig artikelje, waarin erover wordt gesproken, dat vele Amerikaanse intellectuelen tekortkomingen in een studie aan wat de auteur beschouwt als Amerika's onontkoombare functie van wereldgrootmacht. Het stuk viel me op omdat het me een getrouwe verwoording toezicht van het heersende denken omtrent Amerika's buitenlandse

beleid. Het artikel laat ook zien hoe weinig de ontvreters van dat beleid de historische begrippen van het geweldloosheidsdenken kennen en hun kritiek. Het wordt als vaststaand aangenomen — en dus niet opgevoerd als een veronderstelling die nog bewezen moet worden — dat iedere grote wereldmacht, naar de schrijver zegt, „verplicht is in een wettelijke verantwoordelijkheid waartoe geen ontwijping mogelijk is.“ De schrijver verklaart verder dat „er geen minner is, waarop de Verenigde Staten, het machtigste land ter wereld, zulk een rol van impetum kan ontwikkelen.“ De auteur is ontvremd over de „intellectuelen“ — hij gebruikt dat woord min of meer om er mensen mee aan te duiden die het niet eens zijn met het regeringsbeleid — omdat zij, in het aangezicht van deze veronderstelde historische onontkoombaarheid, een strijd, tritium en vreesloos verzet plegen. Zij doen dit, zo meent de schrijver, omdat zij in „ideologie“ geloven — een beter woord zou zijn „waarden“ of „idealen“ — en dit maakt dat hun denkbeelden geen reële betekenis voor de buitenlandse politiek hebben.

veel leiderschap — en daarmee bedoel ik het leiderschap dat bestaat op het geven van een historisch voorbeeld. Die rol had de onze kunnen zijn maar we hebben het veiliger gemind, en het enige dat de Russen ervan weerhouden heel onze plaats in te nemen is hun eigen gebrek aan verantwoordelijkheid. Ter zelfdient, zo hebben we gezien, verantwoordelijkheid gebruik van opgedroogde geschiedenis van macht om diepe tegenstellingen in onze eigen samenleving. In zekere

zin is dat iets waar we trots op kunnen zijn. We zijn ziek, maar hebben het niet afgeleerd en precies zoals een gezond lichaam een ziekte bestrijft, bevinden wij het wezenverreende beeld dat ons in opgedroogde geschiedenis maar door onze betrouwbaren in het State Department en het Pentagon. Door ons in verzet tegen de illuzie dat wij voor de rol van een impetum zijn verantwoordelijk, bewijzen we de levenskracht van de Amerikaanse droom. We demonstreren dat onze traditionele waarden nog springlevend zijn, juist doordat we ze nu niet hebben met ze te verdragen.

De belangrijkste voorrediger van onze beginselen is onze opmerkelijke jonge generatie, wier generatiehad ongeremde wordt uitgedrukt in een brief, die ik van een Amerikaanse soldaat in Vietnam gekregen heb. Hij heeft het over de schertspopmuziek van beide partijen, over de bestaanswijzen van de oorlog, over de mensen die hij beschrijft als de wettelijke slachtoffers — „de boeren en hun families die in de Deltas door luchtaanvallen worden vernietigd, en de dorpbewoners die hier gedood en uitgebrand worden door onze bevriende Koreaanse huurlieden“ — en dan vraagt: „dese jonge soldaat: „wat is er van onze droom terecht gekomen? Waar is het Amerika dat steeds tirannen weerstaad, zonder eerst te vragen of de een of andere vorm van onderdrukking voor ons van nut aan kunnen zijn? Van de drie rechten die een mens heeft in het eerste, als ik het me goed herinner, het recht om te leven. Hoe komt het dan dat wij in zo'n twijfelachtige zaak zovelen doden?”

niet verlaat.“ Het blad zag hier strijdigheid met „de absolute noodzaak van een gezonde basis in eigen land voor een doeltreffende buitenlandse politiek.“ Het blad schreef vervolgens: „We zijn tegelijkertijd geconfronteerd met crises in binnen- en buitenland die om een dringende oplossing vragen, en onze verplichtingen jegens beide zijn duidelijk. We hebben beide te behandelen met alle kracht, tijd en middelen die nodig zijn. Maar als ooit het ogenblik komt dat we geen van beide goed en doeltreffend aan kunnen, is het geen schande — maar wel uiterst logisch — als we buiten twijfel duidelijk maken dat de veiligheid van eigen erf, de grootste aandacht verdient en de hoogste voorrang heeft.“

Over hetzelfde probleem van de prioriteiten zei burgemeester Cavanaugh van Detroit: „Wat baat het dit land als we rond 1970 omstreeks op de maan setten en je tegelijkertijd niet in deze stad langs Woodward Avenue kunt lopen zonder vrees voor geweld? En misschien zijn we in staat om ieder dorp in Vietnam te pacificeren, over een aantal jaren, maar wat levert het op als we de Amerikaanse steden niet kunnen pacificeren? Wat ik zeggen wil is dat de prioriteiten in dit land volkomen uit evenwicht zijn. Misschien heeft Detroit in de Amerikaanse geschiedenis de afgelopen week als een koude douche gevoeld en het is zeer wel mogelijk dat vanuit de as van deze stad de nationale voortbestaanheid ontstaat om veel en veel meer te doen dan we ooit in het verleden gedaan hebben.“

Over hetzelfde probleem van de prioriteiten zei burgemeester Cavanaugh van Detroit: „Wat baat het dit land als we rond 1970 omstreeks op de maan setten en je tegelijkertijd niet in deze stad langs Woodward Avenue kunt lopen zonder vrees voor geweld? En misschien zijn we in staat om ieder dorp in Vietnam te pacificeren, over een aantal jaren, maar wat levert het op als we de Amerikaanse steden niet kunnen pacificeren? Wat ik zeggen wil is dat de prioriteiten in dit land volkomen uit evenwicht zijn. Misschien heeft Detroit in de Amerikaanse geschiedenis de afgelopen week als een koude douche gevoeld en het is zeer wel mogelijk dat vanuit de as van deze stad de nationale voortbestaanheid ontstaat om veel en veel meer te doen dan we ooit in het verleden gedaan hebben.“

Het toonbeeld van democratie en menselijke waardigheid

Hier legt de schrijver, zij het onbetwist, de vinger bij de kern van de huidige crisis. De studenten, werkdag en professoren die tegen de oorlog in Vietnam protesteren, aanvullen het niet dat het buitenlandse beleid een zaak van oppositie is, waarbij men zich waarden moet in het geding zijn. Zij verwerpen zo'n gedachte, omdat zij begrijpen — en sommigen van onze beleidsontvreters begrijpen dat niet — dat men namelijk zichzelf naar de ondergang voert als men voor met vrees bestrijdt; dat men zijn gewetens goed niet kan verdedigen met destructieve middelen, zonder dat men precies datgene verliest dat men verdedigen wil. Zij hebben door, in tegenstelling tot onze beleidsontvreters, dat als Amerikaanse soldaten, vredekorpsleden — in

dat de traditionele methoden van de buitenlandse politiek veilig, voorzichtig en realistisch zijn. Zij staan, begrijpelijk, sceptisch tegenover de wijze en ervaren onderen die, uit naam van de voorlichtigheid, waarschuwen tegen iedere stap bestijde de bezetting en waag, die in deze oorlog tot Srengjeng, München en Dien Bien Phoë leidde. Zij menen dat de methodes uit het verleden en onderzoek gebrekkig zijn gebleken, en twee wereldoorlogen getuigen voor de juistheid van hun opvatting. Bovendien moeten de critici dat, nu voor het eerst de zonne beschijnt over wapens die de gehele soort met vernietigend bevelen, veiligheid, voorlichtigheid en realisme ook gebieden de regels van een gewetens op in de strijd met geweld, welke de bestrijders op

Onze maatschappij is ziek

Het dodental in Vietnam stijgt, en het sligt ook in de oorlog in ons eigen land. In een enkele week in 1967, werden in Vietnam 100 Amerikanen gedood en 1412 gewond, terwijl in de oorlog in ons eigen land...

buurten de overtuiging dat hun land zich niets aan hen gaaijen laat liggen. Meer bovendien verstrekt de oorlog voedsel aan de overvloed die geweld een middel is om de overvloed te behouden.

Het congres was te gemakkelijk in het geven en nemen

Prioriteiten weerspiegelen zich in de dingen waar we geld aan uitgeven. De begroting van een land is beslist geen doorechtvaardige opdeling — zij is vol zedelijke betekenis; zij vertelt weer een samenleving zich om bekommert en om wat niet; zij geeft wat de waarden zijn, die een land hoog houdt.

Hier volgen enkele cijfers van Amerika's waarden: sinds 1948 hebben we meer dan 1578 miljard dollar via onze economie begroting uitgegeven. Van dit bedrag gingen 804 miljard dollar, dat is 51,30 pct. van het totaal, naar defensie. Bij wijze van contrast: minder dan 98 miljard, of 6,2 pct., werden aan gemeenschapsvoorzieningen besteed, onderwijs, gezondheidszorg, arbeids- en woningbouwprogramma's. Ook, evenwel, van onze regering voor het fiscale jaar 1968 vermeldt bijna 67 miljard dollar voor het militaire apparaat en slechts 25 miljard voor gemeenschapsvoorzieningen.

lar per jaar om raffen uit te redden — zo ongeveer 1 pct. van de nationale inkomsten van de oorlog in Vietnam — zou niet de reden in achterbuurten uit de wereld hebben geholpen, maar ze zouden, zoals Tom Wicker in de New York Times schreef, „terminale de juk hebben gewekt dat iemand er zich iets van aan trok.“

Terwijl ons land zich wordt van het gebrek aan zedelijk leiderschap, heeft een loozig opvallende jonge generatie het verstand van het Amerikaanse idealisme te heven. Geheel in tegenstelling tot heven van de anderen, hebben ze het bedrag en de tijd in het Amerikaanse leven ontleend en ze weerwoord van het onduidelijke. Sommigen van hen, de hippies, hebben zich wel hun gewetens aan uitgegiet en hun opvatting omissies (bezoeken betrouwen, kunnen we het aan wetten) overens zijn met hun analyse van de staat, waarbij een aansluiting verweert. Anderen van

Log te onderscheiden, dat wanneer de CIA zich in studentenorganisaties indringt om in het buitenland propaganda te voeren, of dat als de Ex- en Import Bank door het Pentagon wordt gebruikt om er geldige wapenruilacties mee te financieren, dat dan schade, en wellicht overheerlijke schade wordt toegebracht aan juist die waarden die men bedoelde te verdedigen. De critici begrijpen, alweer in tegenstelling tot degenen die ons beleid uitstippelen, dat wij met de ondemocratische middelen die we voor de verdediging van de Amerikaanse democratie gebruiken, die democratie verzwakken in een mate, wantoe de middelen van onze bitterste vijanden te kort schieten.

De mensen die het met de regeringpolitiek niet eens zijn denken niet het romantische inzicht dat een land niet bij machte is om de rol te spelen, die het in de wereld wil spelen; dat de een of andere mythische historische kracht of het noodlot van een machtig land veringet dat het een wereldrijk zal zijn, toegewijd aan wat Paul Goodman „het lege systeem van de macht“ noemt, aan het nageslacht van macht-soekers, zonder begrippen, zonder mededogen. Zij aanvaardden niet de Hegelische opvatting dat de geschiedenis iets is dat niet te beheersen valt, iets dat over ons komt, en waarin wij geen hand hebben. De critici aanvaardden het niet dat, omdat andere grote landen die macht om de macht hebben ongelukkig (een streven dat zonder mankeer in ondergang en rampspoed eindigt), Amerika hetzelfde moet doen. Zij vinden dat wij in weersprekende eigen toekomst kunnen kiezen, en dat die keuze het best gedaan kan worden op basis van de waarden, waarop onze republiek is gegrondvest. De critici van onze tegenwoordige politiek verheffen ook de stelling aan

leidingen bevoorlief en zwaar te doen zijn, niet alleen omwille van de beschrijving en de humaniteit, maar omwille van het overleven. Zelfs de mensen die bepleiten dat de Verenigde Staten de rol van wereldrijk zullen vervullen, zullen het er waarschijnlijk mee eens zijn dat de juiste oecotelling van onze buitenlandse politiek is: het scheppen van een wereldwijde situatie waarin wij, met redelijke veiligheid, onze belangrijkste krachten kunnen geven aan het verwerklijken van de waarden, waarop onze eigen maatschappij rust. Dit betekent niet dat anderen die waarden moeten overnemen of opgelegd moeten krijgen, het betekent dat wij ons zo moeten gedragen dat onze samenleving anderen niet weerzinwekkend voorkomt.

Op het ogenblik wonden velen zich vol afschrik af van Amerika en van wat Amerika in de wereld lijkt te vertegenwoordigen. Zowel door ons optreden in het buitenland als voor ons binnenlands gedrag geven wij een beeld van geweld te zien. Nu geeft dit niet veel om een image als het kan worden omgekeerd door hetgeen er in werkelijkheid wordt — maar dat is nu juist de kern van de zaak. In Azië zijn we verantwoordelijk in een bestaatsrecht en onmenselijke oorlog tegen arme mensen in een klein en achterlijk land. In een rijk land exploderen onze steden in een heilig protest tegen generaties van autoritaire sociale onrechtvaardigheid — een onrechtvaardigheid die groter is dan het geweld in van een verwoesting die ook ontbreekt omdat wij het vijftienjarige jaar zo druk hebben gehad met internationale verwickelingen. Amerika, nog maar een paar jaar geleden voor de wereld het voorbeeld van democratie en sociale rechtvaardigheid, is nu het symbool van geweld en ongebeteldde macht geworden.

De twee oorlogen hebben een proces op gang gebracht van verval in de Amerikaanse samenleving en het tijd niet het effect van de ander verheft. Niet alleen ontrekt de oorlog in Vietnam menselijke en materiele middelen aan andere behoeftige steden; niet alleen voert hij bij de negers in de achter-

deels gebied van de wereld, waarom zou dat dan ook niet in ons eigen land optreden? Waarom zouden dan opstanden en sluitposten op de zaak van de negers; de vreedzame plannen voor woningbouw en werkgelegenheid waren immers meer prijzijk dan werkzaamheden van de vreedzame en schadeloos denken, die in de Vietnamese amfiteater ontstonden. De extreemisten van de Black Power hebben het over „vrijheidsdoelstellingen“ in de getto's van de Amerikaanse steden. Een cartoon in een Londense krant liet twee negers zien op het slagveld in Vietnam. De een zei tegen de ander: „Dit wordt een goede oefening voor het burgerleven.“

De gevolgen van het geweld in eigen land zouden voor de vreedzamen in Vietnam wel eens even schadelijk kunnen zijn als het effect van de oorlog op de gebelustenen in Amerika zelf. De Vietcong en de Noordvietnamese steden, met hun getuige hemis van de Verenigde Staten, op de gedachte geïncubated kunnen worden dat de oproep tot een meer democratische samenleving van een nabij insensivering en van het terugkijken van Amerika naar Vietnam, helpen dan voor hen een reactie oproeping zou kunnen zijn om de overgave van de Vietcong en een onverzoenlijke houding bij onderhandelingen aan te nemen. Het is denkbaar dat de verscheidene mogelijkheden om te onderhandelen die onze regering voorbij heeft laten gaan — het meest recentelijk in de afgelopen winter — nu niet meer zullen kunnen worden beslist. Zo is schietten aansluiten de Beest generaal Maxwell Taylor als getuige voor de senaatcommissie voor buitenlandse zaken gezegd dat de oorlog werd voortgezet omdat mensen in Amerika het er niet mee eens waren. Die schuldige houding tegenover de oorlog in Vietnam werd ingewreven door de vrees voor het effect van die oorlog op het leven in eigen land. Nu wordt de oorlog verlengd door de ontzorging die inderdaad in Amerika zelf is ingetrokken. Het is twijfelachtig of allen die het over ons zijn met ons optreden in Vietnam zijn met dat zouden willen, hetgeen ze heiligt niet doen — de vijand ook maar een fractie van de hulp en steun zouden kunnen geven die hem nu gegeven is door Newark, Detroit en Milwaukee.

Zet die fles gerust midden op tafel. Hij mag gezien worden.

Een vreedzame en innoverende oorlog behoort sneller meer te worden bevordert; als bovendien ernstige problemen er nu verder door achterop raken en de waarden van onze eigen samenleving erdoor worden ondermijnd, dan is het belangrijk en noodzakelijk om een redelijke en serfvol compromis te zoeken. Ons land wordt verzwakt door een belachelijke ondraaglijke prioriteiten, en de gevolgen daarvan worden aan steeds meer Amerikanen duidelijk — in het congres, in de pers en in het hele land. Zelfs de Washington Post, een krant die de oorlog heeft onderhouden, nam in een kortgeleden verschenen, hoortdicht artikel nota van „het nare beeld van een wereldpolitiek die 'n' vak

onderzoekers van de wereld, waarom zou dat dan ook niet in ons eigen land optreden? Waarom zouden dan opstanden en sluitposten op de zaak van de negers; de vreedzame plannen voor woningbouw en werkgelegenheid waren immers meer prijzijk dan werkzaamheden van de vreedzame en schadeloos denken, die in de Vietnamese amfiteater ontstonden. De extreemisten van de Black Power hebben het over „vrijheidsdoelstellingen“ in de getto's van de Amerikaanse steden. Een cartoon in een Londense krant liet twee negers zien op het slagveld in Vietnam. De een zei tegen de ander: „Dit wordt een goede oefening voor het burgerleven.“

Amerika's ziel is de prijs, en die is te hoog

Zij zijn niet wereldlijk radicaal, deze jonge idealisten, dat wil zeggen, zij zijn niet meer radicaal dan Jeffersons vrijheidsideal, Lincoln's gelijkheids-gedachte of Wilsons democratie over een vreedzame gemeenschap van volkeren. Sommigen van hen voeren een vorm van actie, die velen als radicaal beschouwen, maar zij doen dat ter verdediging van traditionele waarden en uit protest tegen het verlies van die waarden omwille van de idee, dat Amerika voor de rol van imperium is voorbestemd. Hun protest richt zich op de oorlog in Vietnam en hun integratie aan worden gemeten aan de kracht waarmee zij verlangen zich te laten betriegen, in opvallend contrast met de jonge Democraten die het Nationaal Verzet tegen de oorlog de waarden van hun samenleving uitte waarden gevoelen en zij geen spijtel van morele beginselen hadden waarmee zij zich konden vasthouden, demonstreerden deze jonge Amerikanen de levenskracht van Amerikaanse waarden. Zij maken duidelijk dat terwijl hun land in staat blijft tegen zijn eigen belang te handelen, het slijk niet kan doen zonder interne ontwrichting, zonder vernieuwende tegenkrachten op te roepen van Amerikanen die bereid zijn om de beginselen waaraan zij krachtens hun opvoeding geloven. De gezondheid van deze vernieuwende uitbreiding is mij reukelijk gebieden uit breken van studentententers, van vreedzame vrijwilligers uit het Vredeskorps en van soldaten, die vechten in Vietnam. Ik heb al dit een geleefd. Een andere bekende, werd geschreven door een officier, die nog steeds in Vietnam verblijft. Hij schrijft:

„Het is niet mogelijk, dat wanneer de CIA zich in studentenorganisaties indringt om in het buitenland propaganda te voeren, of dat als de Ex- en Import Bank door het Pentagon wordt gebruikt om er geldige wapenruilacties mee te financieren, dat dan schade, en wellicht overheerlijke schade wordt toegebracht aan juist die waarden die men bedoelde te verdedigen. De critici begrijpen, alweer in tegenstelling tot degenen die ons beleid uitstippelen, dat wij met de ondemocratische middelen die we voor de verdediging van de Amerikaanse democratie gebruiken, die democratie verzwakken in een mate, wantoe de middelen van onze bitterste vijanden te kort schieten.“

Enkele jaren geleden schetste Archibald MacLennan het Amerikaanse volk als volgt: „Raassen zijn de Amerikanen een zorg. Ze vertegenwoordigen iets dat stukken beter was dan welk ras ook. Ze waren een Volk. Zij waren het eerste Volk in de wereld-geschiedenis dat zichzelf een grondwet gaf, zichzelf uitlep en zichzelf schiep. Hun manieren waren hun eigen zaak. Zo ook hun politiek. Zo ook, maar dat dan in een maal sterkere mate, hun ziel.“

Nu wordt het beeld van hun ziel bedreigd door de bedrijvige en gevaarlijke droom dat Amerika tot een wereldrijk is voorbestemd. Het kan zijn dat die uitdaging effect heeft, zoals alle grote veranderingen in het verleden, zal ondergaan. Of de poging om zulk een grootse anachronisme te creëren gaat op in de vlammen van een nucleaire nictipartij. Maar als ik mijn geld zou moeten verdienen om wat er gaat gebeuren, dan zou ik het op deze jonge generatie zetten — de generatie die de ommenselijke oorlog in een arm en ver land verwoest, die de armoede en valse schijn in haar eigen land afwijst, deze generatie die de oudere generatie wat die oudere hadden moeten weten, nl. dat Amerika's ziel is en dat die prijs te hoog is.

J. W. FULBRIGHT
J. W. Fulbright, lid van de Amerikaanse senaat, voorzitter van de senaatcommissie voor buitenlandse zaken, Amerikaanse rede speech bij op 8 augustus in Honolulu van de Amerikaanse „Internationale recht“ van de American Boy Association.

De Russen hebben te weinig verbeeldingskracht

„... het is voortreffelijk“, schreef Rhilospaars, „als men de kracht van een ziele heeft; maar het is triestig om die kracht te gebruiken zoals een ras zo doet.“

Door onze macht te gebruiken als een vorm schepen wij veranderingen in de wereld die, om het recht te zeggen, vreedzaam zijn aan onze manier van samenleven. Door onze feitelijke gebruik van fysieke macht hebben wij onszelf bevoordelen van iets groter: de macht van het voorbeeld. Hoe kunnen we, om een paar voorbeelden te geven, de Arabieren en Israëliërs samenvoegen en vreedzaam compromis te sluiten als we zelf niet van zins zijn onze meedogenlose bombardementen op Noord-Vietnam te staken? Hoe kunnen we democratische sociale hervormingen voor Latijne-Amerika aanbevelen, als Newark, Detroit en Milwaukee niet explosieve bewijze leveren van onze eigen onmacht om democratische sociale hervormingen tot stand te brengen? Hoe kunnen we het systeem van vrij onder-

manen samenvoegen aan Aziaten en Afrikaanen, als dat systeem in ons eigen land enorme chaosische, lawastrijke, gewestelijke en aristocratische complexen heeft opgeleverd, die locht, land en water vergruipen? Mogelijk komt er nog eens een tijd dat Amerikanen hun land aan de wereld ten voorbeeld kunnen stellen. Ik blijf geloven dat die tijd nog even zal aanbreeken, maar dat is meer een kwestie van hoop dan van vertrouwen; dit nu uitgeroepen op dit ogenblik te doen vraagt net iets te veel van me.

Verre van een situatie in de wereld te scheppen waarin de Amerikaanse waarden tot hun recht kunnen komen, hebben onze oorlog in Vietnam en het verval in eigen land een zeer opgespoepen, die in hoge mate ongunstig is voor het propageren van Amerikaanse ideeën en beginselen. De wereld heeft in deze tijd van nationalisme en kernwapens geen hoopdoel aan een nieuw machting wereldrijk, maar er is wel een grote behoefte aan mo-

18 Aug 67

De „Chinese agressie“: Het vernietigend defensief

E. ZÖRCHER

„Agressie“ is, zoals bekend, een vaag en opportunistisch begrip. Geen strijdende partij kan zich in deze humane tijden nog de luxe van openlijk subgelgerintet veroorloven: alle belijgeren poseren als tot het uiterst getergde Jobben, alle ministers van oorlog zijn ministers van defensie geworden, en paktten zijn alleen nog maar „verdedigend“. Agressie is het wenskenmerk van de legespartij — agressief is iemand omdat hij de vijand is, en niet omgekeerd. En het is dus niet verwonderlijk dat China, gehaat, gevreesd of op zijn minst diep gewantwoord door het grootste deel van de wereld, zich in de soep van een uitsluitend kwadaardige agressiviteit mag verheugen. Het heeft geen zin, hier in te gaan op de achtergronden van dat wantrouwen, vooral niet omdat concrete angstgevoelens voor een sterk en fanatiek Chinees bevelid verzoedelijk plegen te worden door raciale vooroordelen, en andere emotionele factoren. Liever gaan wij nuchter na, welke concrete argumenten men aanvoert voor de „Chinese agressie“, en in hoeverre de huidige situatie in China zelf wijst op offensieve en expansiepolitieke neigingen. De bespreking van hier uitdrukkelijk tot agressiviteit als onderdeel van de nationale politiek ten opzichte van de buitenwereld. Niemand zal ontkennen dat de Chinese binnenlandse politiek juist in recente tijd gekenmerkt wordt door grote agressiviteit ten opzichte van bepaalde personen en groepen, en dat die agressiviteit in het kader van een verschaar-

Schram Mao Tse-tung, p. 261-268) hebben zeer waarschijnlijk gemaakt, dat het Koreaanse avontuur een exclusief-Rusische affaire was, waarvan Peking pas op het laatste moment op de hoogte werd gesteld, zonder de bedoeling dat China zich in het conflict zou mengen. China was ook bepaald niet ingesteld op een nieuwe oorlog. Het jaar 1950 was roerig en chaotisch in het binnenland: de oorlog met nationalistische enclaves ging voort, en men bereidde zich voor op een oversteek naar Formosa. Men zat midden in het gigantische experiment van de landherverming en de ontvichte economie maakte massale demobilisatie noodzakelijk. Eerst na vijf maanden, in oktober 1950, toen MacArthur's troepen het Chinese grensgebied naderden, en de dreiging van Amerikaanse bombardementen op Chinese grondgebied acuut werd, meende China zich in de oorlog met de V.S. — een daad die onder de gegeven binnenlandse omstandigheden een waanzinnig risico betekende, en die alleen als defensieve noodmaatregel verklaard kan worden. China's interventie in 1950 kwam voort uit de behoefte, de nationale grenzen en de territoriale integriteit veilig te stellen. Dit nu is een algemeen verschijnsel, dat ook voor de andere drie genoemde gevallen geldt. De hardhandige consolidatie van het Chinese gezag in Tibet moge door Peking worden uitgedrukt als een „bevrijding van het Tibetaanse volk uit de slavernij van de lama-kloosters“ (en die uit-der more meer waarheid bezettes

bleed zette in India, en ten nauwste samenhangt met het Indisch-Chinese grensoorlog van 1953. Ook hier: een erfzwa van een tria-koloniaal verleden, een onbetreden grens in een niemandsland, die door geen Chinese regering (nationaalistisch noch communistisch) ooit erkend was, maar waarvan de geldigheid volgens Dehi niet ter discussie kon worden gesteld. Een bekend beeld, in Azië en vooral in Afrika: ontvoogde koloniën, die de territoriale aanspreken van de vroegere koloniserende mogendheid tot de hinnen hebben gemaakt, en die nu verbeten strijden om een tot stand kwam door de willekeurige pennestreek van een Brits bestuurambtenaar! Niemand zal actie ontkennen was — China heeft er alle Indische goetwillig mee dit conflict in een juist daglicht zijn gesteld, wanneer men evenwel publiek had gegeven aan de barbaarsheid en vruchteloze pogingen van Peking om Dehi aan de contentietafel te krijgen, als aan het Chinese militaire optreden daarna.

In feite is het gedrag van China sedert 1949 niet expansionistisch geweest. Het heeft consequent

getreid naar consolidatie van zijn grenzen, die nergens het territorium van het voormalige nationale China te buiten gaan. Aanspreken op bepaalde indoesere of betwiste gebieden op er wel, maar die heeft de ingepubliek zonder uitsluiting van alle voortgaande Chinese regeeringen overgenomen; zij vormen verscheidelijk het enige punt waarop Peking en Formosa het roerend aan zijn. Het is overigens wat van geseg op te merken, dat de geregeerde en slechts zóte zelden in zijn eigen sichts zóte zelden in de huidige potentie tegen de „Le-beswaren“ wordt zelfs niet geseg-gevoerd. En zelfs in de acties tegen Hongkong in de „containing“ van de koloniale niet ter sprake gekomen — een sterk staaltje van opportu-nisme, maar in ieder geval geen teken van ondoordachte agres-siviteit. Iedere oebervangen waar-omene moet wel concluderen dat het gedrag van China op het stuk van „agressiviteit“ geen haar be-ter, maar ook geen haar slechter is, dan dat van andere mo-derne. Zelfs kan men stellen dat gegeven de omstandigheden — die gegeven de modernisering en

en consolidatie van een voormalig semi-koloniaal gebied met zich meebrengen, de latente staat van oorlog met Formosa, en de ontsteking van China door vijandelijk bases — Peking zich opmerkelijk voorzichtig heeft gedragen.

Wat nu betreft de huidige situatie in China en de Chinese houding ten opzichte van de oorlog in Vietnam, geloof ik dat wij een nuttige parallel kunnen trekken met 1950, het jaar van de Chinese interventie in Korea. In beide gevallen een situatie waarin het land geschokt wordt door massale bewegingen: toen de laatste fase van de burgeroorlog en de landherverming, nu de „Culturele Revolutie“ en de daarmee gepaard gaande ontredoring. In beide gevallen een oorlog in een verboden en cultureel vervuurd beurtland — en een oorlog die zich op onrustbarende wijze steeds dichtert naar de Chinese grens beweegt. Ook nu, zoals in 1950, massale aanvoer van oorlogsmateriaal via en uit China, en actieve steun aan de anti-Amerikaanse strijdkrachten (zou men in alle ernst anders kunnen verwachten?). En ook nu, als in 1950, mogen wij zonder meer aannemen, dat China zich actief in de strijd zal mengen, mocht het rampzalige besluit vallen om hetzij de aanvoertijnen in China zelf te bombarderen, hetzij het conflict te land uit te breiden tot diep bij het Chinese grensgebied.

De recente ontwikkeling in China bewijst, dat men rekent op een directe confrontatie in de nabije toekomst: verhoogde paranoïe, ideologische hoogspanning, versterking van de positie van het leger, nadruk op uitbreiding van de volkanilitie. Toch schijnt die ontwikkeling primair defensief te zijn. Opmerkelijk is hoe het accent steeds meer is komen te liggen op de „volkvoering“ naar Maoïstisch model: herleving van de methodes

en organisatievormen van de guerrilla; maximale speeding in leger, milite en industrie; de combinatie van militaire training met productieve arbeid, zoals die in de jaren dertig in „rode bases“ op het platteland werd toegepast; opbouw van een diffuse weerbaarheid, in talloze kleine kernen verspreid over een enorm gebied. In wezen een defensieve ontwikkeling; de guerrilla is per definitie alleen op eigen terrein uitvoerbaar.

Dat is het grote verschil met 1950. China is nu geïnificeerd, maximaal geïncitroeneerd, en bereid om ledere aanval op te vangen, en op de geringste provocatie te reageren. China's kracht ligt in de defensie, in de „protracted war“ die zijn deugdelijkheid in de strijd tegen Japan en de Kuomintang heeft bewezen — niet uit een of ander ingeboren Chinees pacifisme, maar op grond van nuchtere strategische overwegingen. Het feit dat het kleine Vietnam meer dan een half miljoen van de technisch meest perfecte strijdkrachten ter wereld aan handen en voeten bindt, heeft in Peking zeker de overtuiging versterkt, dat China, qua bevolkingstal en oppervlakte een dertigvoudig Vietnam, een ocean is waarin ledere invaller zich zal verliezen, ook al zouden de grote stedelijke centra en de industriële complexen door een superieure techniek zijn uitgeschakeld.

Conclusie: Chinese „agressie“ is noch in het beslen noch in het recente verleden aantoonbaar. Maar ingeval van een directe confrontatie — waartoe China zóster twijfel zal overgaan, als niet conflict zijn grenzen nadert — zal het Chinese „defensief“ wellicht vernietigender zijn dan enig offensief uit de gebete krijgsgeschiedenis.

Prof. dr. E. Zöcher, hoogleraar in de Sinologie aan de Universiteit van Leiden.

D onder politietoelicht

Het buurland van Vietnam

Ook op Laos vallen de bommen

MAARTEN VAN DULLEMEN

Het is nog niet zo lang geleden — in het begin van de jaren zestig — dat Laos, het buurland van Vietnam, in het centrum van de wereldpolitiek stond en voorspagnieuws was in alle kranten. Wie echter nu op dit moment naar berichten zoekt uit dit land, moet genoegen nemen met één of twee, minuscule kleine, berichtjes per maand.

Een gezegend land waar het zo rustig is dat er niets over valt te vermelden zou men zeggen, ware het niet dat juist die kleine berichtjes zo uiterst verontrustend zijn.

„Twee Amerikaanse jagers op 30 juli neergeschoten boven de provincie Sam Neua in het noordoosten van het land“ zo luidt de inhoud van een nauwelijks tien regels tellend artikelletje. „Amerikanen delen mee dat zij reeds gedurende drie jaar communistische doelen in Laos bombarderen“ is laconiek de boodschap van een zesregelig berichtje elders. En met deze mededelingen moet de lezer dan maar tevreden zijn.

Oké Laos wordt verzeurd door een burgeroorlog. Een door de Westerse mogendheden erkende en gesteunde regering zetelt in de Laotiaanse hoofdstad Vientiane. Dit ligt aan de grens met het fel pro-westerse Thailand en een paar door de Amerikanen gebouwde weg, de Vriendschapsweg, verbindt Vientiane met de Amerikaanse bases in Thailand. De regering oerleint het gezag uit over ongeveer één derde van het land waarin de helft van de Laotiaanse bevolking woont. De rest van het land is in handen van de Pathet Lao, de verzetbeweging onder leiding van prins Souvannavong. Zij houdt de bergen bezet waardoor het net van junglepaden, de zg. Ho Chi Minh route, loopt dat zo belangrijk is voor de bevoorrading voor het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront vanuit Noord-Vietnam. Hartman Salisbury, de New York Times-reporter die begin van dit jaar de Noordvietnamese hoofdstad

Hanoi bezocht, vertelt in zijn boek „Achter de linies in Noord-Vietnam“ over een ontmoeting met een Russische journalist die met het hoofdkwartier van de Pathet Lao had bezocht. Het was één van de vele, op het eerste gezicht bijna niet te geloven, verhalen die Salisbury over Laos te horen kreeg. „Democratische boe het daar lozing“ zo vertelde de journalist. Nont is er een pauze in de bombardementen. 's Avonds niet. Overdag niet. Overdag achalen we in een grot. Onophoudelijk ging het bombardement door. Het lolet was in een anderu grot, nog geen twintig meter verderop. We konden er niet naar toe. Zelfs hollend stouwen we die twintig meter niet hebben gehaald. Het was te gevaarlijk. 's Nachts komen de vliegtuigen in paren. Het eerste vliegtuig heeft felkels aan boord. Enorme lakbols die een parachutes afgeworpen worden en de hele omgeving verlichten alsof het dag is. Dat eerste vlieg-

tug verlicht het terrein. Het verlicht ook observaties. Als er een teken van leven is, beweging op de grond, dan krijgt het tweede vliegtuig 'en seinje. Dat komt dan en legt een lapje van staal en explosieven neer. Zo gaat het de hele nacht door, het ene koppel vliegtuigen na het andere... De mensen in de grotten... zo vertelde hij verder aan Salisbury „wepen zich alleen in de ochtend- en avondsluimering naar buiten. Ze moeten wel naar buiten komen omdat ze hun voedsel moeten halen van de rivier- velden of van de heides met aard- appelen en de andere soorten groente. Alleen in de ochtening kan er geschiedheid worden en ge- oogt en vaak is het dan ook nog niet veilig. De vliegtuigen komen steeds en steeds weer, alomax So- to's makend. Als er een spoor van landbouw gralen wordt, of een pad dat wordt gebruikt, dan leggen ze dat paan vast en wordt de hele omgeving gewooswig bedekt met bommen. Is het er geen idee van hoeveel ton aan bommen ze daar in die heuvels neergooien. Dat moet kolossaal zijn.“

Ook op Laos vallen bommen. Dit bombardement gebeurt al sinds 17 mei 1964, nu al meer dan drie jaar lang. Het is begonnen nog voor het herucht (naar alle waarschijnlijkheid bewust uitgelokt) Tonkin-incident in augustus 1964 dat de aanleiding vormde voor het eerste Amerikaanse proefbombardement op Noord-Vietnam. Het begon bijna driekwart jaar eerder dan het eerste bombarderen van het Noorden. De behandeling die Laos vastziet is lynch onlvang is gevarieerd. Het is dezelfde die andere gebieden van het Indochinese slagveld te verbe- ren krijgen: stukken oerwoud worden met chemicaliën ontbladerd, de oogst in de vijandelijke gebie-

den wordt met plüstenindende middelz besproeid, legen mensen worden fragmentatiebommen gebruikt, terwijl gewone explosieve bommen, terwijl sinds april 1966 door R22 ruzenbom- menswerpers' inopij bombardementen worden uitgevoerd, die grote opper- vlakken oerwoud vernietigen. Hoe is het zover gekomen? De bombardementen begonnen vrij kort na de rechte staatsgreep van 19 april 1964 die een officieel einde maakte aan het loch al lange tijd kansale driepartijkabinet van rechte, neutralisten en Pathet Lao dat volgens de in 1962 gesloten Akkoorden van Genève in Vientiane aan het bewind was. De nieuwe

rechte regering verzocht de Amerikanen verkeningsvluchten boven Laotiaans grondgebied uit te voeren. De Amerikanen stonden daar- in toe op voorwaarde dat hun vlieg- tuigen bewpand mochten zijn. Spoedig daarna waren de bombar- demen'ten begonnen.

Het is heel aansluitend de situatie van Zuid-Vietnam enzijfde en van Laos niderzijde met elkaar te ver- gelijken: beide landen waren eerst het slachtoffer van Franse kolonisatie en nu van Amerikaanse interventie. Zo eenvoudig ligt het echter niet. Er zijn wezenlijke verschillen tussen beide landen, zowel op poli- tiek als op sociaal gebied. In Zuid-Vietnam was na 1964 het grote onrusten dat van het groot- grondbezit. Het land, waarvan de eigendom door de agnatieleigen- heidsges leges de Franzen, de Viet- minn- onder de boeren was verdeeld, werd na 1964 weer met ge- geweld 'eruggevoerd' één van de onrusten van de huidige burgeroor- log. In Laos komt echter vrijwel geheel geen grootgrondbezit voor. Het land is meer dan 6 maal zo groot als Nederland en heeft slechts een gering aantal huwonen, hoeveel weet niemand en de schat- tingen open vliegen van 1,5 miljoen tot 2,5 miljoen. Het land is dus zeer dun bevolkt en er is land in overvloed.

Er is in Laos echter een geheel ander probleem. In Zuid-Vietnam bestaat de grote machthebber van de bevolking uit Vietnamezen. Er zijn daarnaast wel Khmex, berg- volkeren en Chinesen maar deren vormen ameen slechts een gering aandeel van de bevolking. In Laos ve- omen de Lao's naar vde het land gonsend wordt, echter een minder- heid, die slechts 15 van het Laoti- aanse grondgebied bezet. De mach- terheid van de bevolking wordt ge- vormd door een heterogeen groep van sommige door de Lao's verach- telijk Khe's, ofte wel slaven wor- den genoemd. Maakte in Zuid-Viet- nam de revolutieaire beweging de zich tot de woordvoerder van de revolutieaire Pathet Lao zich tot kampioen der minderheden. De Pa- thet Lao begon met onderzets te geven in de eigen stambal, ont- soorn, waarvan deden die getu- hulp onlvingen — het overgrote deel van de bevolking — de dup- werden. Daarnaast had de bulthn proportie gegeven Amerikaanse hulp het effect dat alvde diensten in Vientiane en het leger geheel afhankelijk werden van de maande- lijke cheque van de Amerikaanse hulpverlening. De corruptie begon welk te telen.

Een overeenkomst met gafen

Tijdens de Tweede Wereldoorlog had zich in Laos een gemeenschap- pelijk verzuistoot gevormd tegen de Japanezen en vóór onafhankelij- kheid van de Franzen. Na de oor- log viel dit front uiteen. De rechte vleugel was tevreden met de aan- vankelijk zeer beperkte concessies die het Franse kolonialisme wilde doen. De anderen vochten onder- leiding van Souvannavong, een bril- jante prius die in Parijs watershou- wende had geëloonde, vertrie. En- nasten dat verzuistoot, in augustus

1964 werd Laos echter opge- nomen in de Zuid-Oost Aziatische Verdragsorganisatie, een militair verdrag waaraan behalve Thailand, Pakistan en de Filipijnen ook nog Engeland, Frankrijk, Nieuw-Zee- land, Australië en de Verenigde Staten behoorden. In Laos was inmiddels het toez- trekken om de in de Akkoorden voorziene „politieke oplossing“ be- ginnen. De Pathet Lao interpreteer- de de tekst zodanig dat het behet over de twee haar toegewezen po- sities pas zou worden overgedra- gen als onderdeel van de politieke regeling. De rechte regering in Vientiane meende echter dat de Pa- thet Lao eerst de provincies meest overdragen vooraf er over verde- re integratie van de Pathet Lao in het Laotiaanse staatsbestel gepast aan worden. Het toeztreken, al en nu afgevoerd door militaire campagnes, duurde jaren.

De Amerikaanse interventie

We laten de geschiedenis van het Laotiaanse conflict even in de steek om een blik te werpen op de pogingen om van Laos en Zuid-Viet- nam goed-antho-communistische sta- ten te maken. In Zuid-Vietnam werd Dien aan de macht gebracht en werd al gauw heere oppositie verzorgd. De regering van Laos werd in staat met goed en militair te kolossair gestemp. Die finan- cieële steun had ten doel om in de feitelijke, zichzelf verzoegende Laoti- aanse economie in vermeld tempo economische hulp die de Verenigde Staten aan Laos gaven was — per hoofd van de bevolking — de grootste van alle Amerikaanse hulp in dit gebied. Deze hulp werd echter alteminert gelijkmatig over de gehele bevolking verdeeld. Ze kwam nauwelijks verder dan de hoofdstad Vientiane en daar waren het weer de, vnl Chinesen en Thailan- des, handelaars die ervan profi- teerden. De traditionele maatschap- pijtstructuren veranderde in korte tijd; de oitiant werd als sta- tusambool vervangen door de met Amerikaanse guld getemporeerde Mercedes Benz. De prijzen stegen enorm, waarvan deden die getu- hulp onlvingen — het overgrote deel van de bevolking — de dup- werden. Daarnaast had de bulthn proportie gegeven Amerikaanse hulp het effect dat alvde diensten in Vientiane en het leger geheel afhankelijk werden van de maande- lijke cheque van de Amerikaanse hulpverlening. De corruptie begon welk te telen.

BOEKBESPREKING

Waarom Vietnam?

Debat in Tweede Kamer over Vietnam begonnen

Mr. Luns geeft
aanvulling op
zijn brief

(Vergadering van vrijdag 25 augustus 1967, geopend te 11 uur, voorzitter mr. F. J. F. M. van Thiel.)

Aan de orde is de brief van de minister van buitenlandse zaken van 12 mei 1967 over de politieke en militaire ontwikkelingen in Vietnam.

Minister Luns krijgt allereerst het woord voor het geven van een nadere uiteenzetting ter aanvulling op zijn brief. De minister begint met erop te wijzen dat het voor een bevredigende oplossing van het conflict en blijvende stabilisatie nodig is dat de interne spanningen in Vietnam worden weggenomen. De noodzaak tot vernieuwingen worden, aldus de

minister, door de Zuidvietnamese leiders onderkend. Daarom is men bezig met landbouwhervormingen, bestrijding van de corruptie, economische maatregelen tegen de inflatie en staatsrechtelijke hervormingen in democratische zin.

Als die hervormingen worden uitgevoerd, kan de situatie op het binnenlandse front verbeteren. Maar de communistische leiders hebben er alle belang bij om de pogingen van het bewind in Saigon tegen te werken. De terreurcampagne van de Vietcong is aanzienlijk toegenomen, nadat het pacificatieprogramma in Zuid-Vietnam op gang was gekomen.

De minister gaat vervolgens in op de komende presidentsverkiezingen van september. Het verzoek van Saigon om waarnemers uit Nederland naar deze verkiezingen te sturen heeft de regering positief beantwoord. De journalisten Neuman, Van het Veer en Hiltermann hebben zich bereid verklaard naar Zuid-Vietnam te gaan en aan de regering verslag uit te brengen van hun bevindingen.

De minister verklaart deze stap genomen te hebben na overleg met de leden van de vaste commissie van buitenlandse zaken uit de Tweede Kamer.

Na een interruptie van de socialistische fractievoorzitter Den Uyl blijkt dat dit overleg heeft gelopen via de voorzitter van deze vaste commissie, drs. Schmelzer, die met de leden over deze zaak telefonisch overleg had gevoerd. De heer Den Uyl maakt hierbij nu de aantekening dat de socialistische leden van deze commissie bezwaren hebben gemaakt tegen het zenden van Nederlandse waarnemers naar de Zuidvietnamese presidentsverkiezingen.

Minister Luns geeft hierna een overzicht van de militaire ontwikkelingen in Vietnam. De Amerikanen hebben nu 450.000 man in het land staan. De sterkte van de Noordvietnamese troepen en de Vietcong is met ruim 10.000 man toegenomen tot ongeveer 200.000. Twee derde deel hiervan zou rechtstreeks uit Noord-Vietnam afkomstig zijn.

Drie beginselen optreden V.S.

Na een historisch overzicht te hebben gegeven van de verschillende periodes die tot de huidige stand van zaken van de oorlog hebben geleid, noemt de minister nog eens de drie beginselen waarop het Amerikaanse optreden aldaar berust:

1. het zelfbeschikkingsrecht van het Zuidvietnamese volk;
2. de territoriale integriteit van het land;
3. het gevaar van verbreking van het machts evenwicht door een slagen van de communistische agressie in Vietnam.

Minister Luns verklaart dat een terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam verstrekkende

consequenties zou kunnen hebben, voor dit deel van Azië, maar misschien ook wel voor de situatie in Europa.

Over de interne verwickelingen in China merkt de bewindsman op dat de toestand aldaar wellicht te zijner tijd tot een gunstige ontwikkeling in de oorlog zou kunnen bijdragen. De regering is van oordeel dat aan het Amerikaanse standpunt om de preconditie voor onderhandelingen van terugtrekking der Amerikaanse troepen te weigeren, enige redelijkheid niet kan worden ontzegd.

Zorgen

Het kabinet, aldus minister Luns, is met zorg vervuld over de intensivering van de luchtoorlog boven het gebied. Zij meent dat de strijd beperkt moet blijven tot militaire doelen.

Naar aanleiding van een interruptie van de heer Van der Lek (pac. soc.) deelt minister Luns mee dat de regering van deze bezorgdheid verschillende malen uiting heeft gegeven bij de Amerikaanse regering. De regering zal niet aarzelen om zich kritisch op te stellen als de Amerikanen de escalatie dusdanig zouden opvoeren, dat een uitbreiding van de oorlog moet worden gevreesd en het zou kunnen komen tot een voor de gehele wereld fataal conflict.

De bewindsman herinnert eraan dat noch de N.A.V.O.-landen, noch Nederland direct of indirect bij het conflict betrokken zijn, terwijl daarentegen de Sowjetunie actieve hulp verleent aan Hanoi.

Matiging in kritiek

De grote offers die de Verenigde Staten in Vietnam brengen, behoren ons enige matiging op te leggen in onze kritiek. Vooral geldt dit, aldus de minister, wanneer wij in onze kritiek de Amerikanen maatregelen suggereren die er voor hen op neer zouden komen dat zij grote offers moeten brengen.

De regering deelt met de volksvertegenwoordiging de gevoelens van diepe bezorgdheid over de situatie in Vietnam. Dit niet alleen wegens het grote leed dat de oorlog de bevolking berokkent, maar evenzeer door de belasting die het conflict oplegt aan de internationale verstandhoudingen.

Kamervoorzitter Van Thiel stelt voor om na deze inleiding van minister Luns de vergadering voor enige tijd te schorsen teneinde de Kamerleden in de gelegenheid te stellen zich over de toelichting te beraden.

De heer Lankhorst (pac. soc.) is echter van mening dat de feitelijke mededelingen van de minister de Kamerleden weinig nieuwe informatie heeft gebracht. Uit dien hoofde acht de fractie van de P.S.P. een schorsing dan ook overbodig. Maar de Kamervoorzitter wil de schorsing tegelijk benutten voor de lunchpauze. De Kamer gaat met zijn voorstel akkoord en de vergadering wordt geschorst tot 13.15 uur.

Petitie over strijd in Vietnam

Van onze Haagse redactie

Voordat vanmorgen in de Tweede mer het Vietnamdebat begon, heeft secretaris van het Comité Vietnam heer P. Nak, een verklaring aan voorzitter van de Tweede Kamer a gegeven, die vergezeld ging van ongeveer 60.000 handtekeningen van Nederland die zich keren tegen de Amerikaanse oorlogvoering in Vietnam.

In de verklaring vraagt het comité Tweede Kamer zich duidelijk uit te spreken over een motie die de regering u nodig is bij de Amerikaanse regering op aan te dringen de bombardementen in Vietnam stop te zetten en er het vult te staken.

De voorzitter van de Kamer, mr. F. F. M. van Thiel, heeft beloofd de Kamerleden van de ontvangst van de petitie de hoogte brengen.

Ter ondersteuning van de petitie heeft de actiegroep Een op tien uit Beeste zwaag de leden van de Tweede Kamer een brief gestuurd waarbij een foto was gevoegd van een weiland met kruisen waarop in de vorm van een massagraven een dodenboekhouding is bijgehouden van vier weken Vietnamoorlog. Er staan 1065 kruisen in het veld, een voor elke tien doden in de periode van 9 juni tot 6 juli. De cijfers zouden zijn gebaseerd op gegevens van de Amerikaanse ambassade.

In de brief wordt de wens uitgesproken dat de foto de Kamerleden zal inspireren het standpunt in de verklaring van de heer Nak in te nemen.

Tegenover het gebouw van de Tweede Kamer werd binnen de door de politie geplaatste draaghekken een bescheiden demonstratie gehouden door de actiegroep Vietnam. Een handjevol Amstedammers voerden borden en doeken met leuzen als: „Wie zwijgt is medeplichtig“, „Geen bombardementen maar mededelingen“ en „Vietnam voor de Vietcong“.

Binnenhuisje met ruzie

MET ZORG kijkt de wereld naar de strijd in Vietnam. Deze strijd beroert ook het Nederlandse volk. Daarom is het goed en begrijpelijk, dat de rechtstreeks gekozen vertegenwoordiging van het Nederlandse volk, de Tweede Kamer der Staten-Generaal, een dag heeft uitgetrokken voor een gedachtenwisseling over Vietnam met Nederlands minister van buitenlandse zaken.

Als het daar nu maar bij gebleven was. Als de volksvertegenwoordigers het nu maar gelaten hadden bij het vragen en krijgen van inlichtingen en — op basis daarvan — het tonen van in de verschillende groeperingen levende meningen.

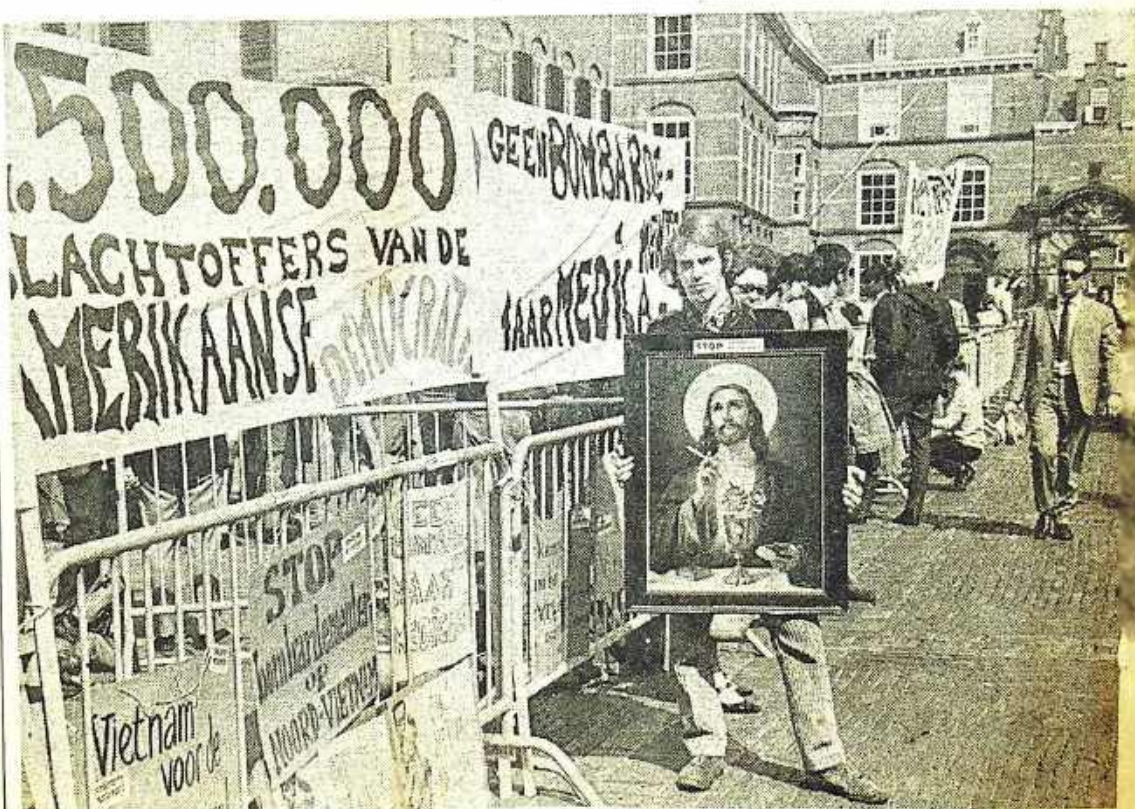
Maar de Kamer heeft er het oude spel van het indienen van moties van gemaakt, waarin de regering wordt gevraagd dit te doen of dat te doen. En dan moesten die moties nog worden uitgelegd, omdat anders de betekenis niet duidelijk kon worden.

ZO werd een internationaal probleem getrokken in de binnenlandse partijpolitiek. Daar draait het spel met moties namelijk niet zelden om. Vandaar dan ook dat over de kwestie-Vietnam een uitspraak is gedaan met een weinig indrukwekkende meerderheid, de meerderheid die de regeringsgezinde fracties plegen op te leveren. De oppositie, intern verdeeld, zag uitspraken die uit haar midden waren gelanceerd, dus verworpen.

Wel hadden de fracties vooraf overleg gepleegd, kennelijk om te bevorderen dat een uitspraak zou worden gedaan met een heel grote meerderheid. Maar na dit overleg was toch weer ruzie ontstaan over onderdeel, waaraan onderdeel van de regerings-overleg met minister Luns niet aan schijnt te zijn geweest. Regeringpartijen een motie

Kamer vraagt einde van luchtbombardementen

NRC, 26-8-67

Motie-Ruygers-Visser met 43 tegen 88 verworpen

HET DEBAT over Vietnam is vannacht om ongeveer halfeen geëindigd met het aannemen van een motie van de vier regeringsgezinde fracties (met 77 tegen 54 stemmen). In deze motie wordt de regering uitgenodigd bij de regering van de Verenigde Staten aan te dringen op beëindiging van de bombardementen op Noord-Vietnam, ten einde de mogelijkheid te vergroten om tot vredesonderhandelingen te komen. Verder zou de Neder-

Overzicht
Tweede Kamer

Niet alleen in de Tweede Kamer maar ook er buiten hebben verschillende Nederlanders gisteren hun visie inzake de kwestie-Vietnam geformuleerd.

en D'66, waren al enkele dagen bezig geweest om een gemeenschappelijke tekst te ontwerpen. Daarin kwam de passage van het beëindigen van de bombardementen zonder voorwaarden voor. Donderdagavond was hierover overleg met minister Luns geweest, die daar bezwaar tegen had gemaakt. De socialistische fractieleider en die van D'66 besloten toen, zich geheel buiten verder overleg te houden, terwijl fractieleiders van de vier regeringsgezinde fracties een nieuwe form

ZATERDAG 26 AUGUSTUS 1967

121ste JAARGANG No. 197

— SPANJE: 12 PTS. — ZWITSERLAND: 0,60 SF. — OOSTENRIJK: 5 ö.

zijn woorden interesse konden zijn in verband met het Kamerschakel en dat was een van de redenen dat hij zijn toekende; een andere is waarschijnlijk zijn vriendelijkheid geweest. Toch is er ook nog iets later in november 1964 dat in zijn door twee plaatselijke agenten (die mij toen ik aankwam niet vroegen wie ik was of wat ik kwam doen en die mij niet fouteerden), bleek dat hij eigenlijk lever een verslagje had om die dan na overleg met zijn regering te bevestigden. Dit kon wel enige weken — maar niet meer dan zes — dacht hij — in beslag nemen. Ik weet hem op het tijdstip van het debat, waarop hij opmerkte dat in het standpunt van zijn regering sinds de aankomst van de vier voorwaarden tot oordertuiging zijn verandering gekomen was. Hij zou mij dus niets nieuws kunnen vertellen.

Ik heb hem dat ik dat begreep en dat de ambten van VN niet zo ver gingen dat het wil dienen als intermediair tussen Hanoi en Washington. Mijn gesprekspartner had toen geen bezwaar met te zien het bevestigden van een aantal vragen. Opvallend waren daarbij — het gesprek duurde ruim anderhalf uur — een aantal dingen.

RUST

Van vrede: de rooktekst van, bijbelijkheid en zekerheid tevens de antwoorden werden geïnterpreteerd. Ik heb hem met lakken betrouwen op een moment van angst, of geïnterpreteerd en zelfs inhoudelijk geliden zinnen over bijvoorbeeld de Amerikaanse bodendemonstraties en de wettelijkheid van zijn ziele en zijn reputatie, werden geïnterpreteerd met een rust staat de korte inhoud van een democratische staat wordt doorgevoerd.

Ten tweede: de vaakgeprekendheid naarmen over Vietnam als één land werd voorgedragen, zonder dat ik mijn op de verdeling van de 54 tot stand kwam. Er bestond geen twijfel dat sprake is van een land en niet van twee.

Ten derde — en dit zal uit de antwoorden voldoende blijken — is de roekeloosheid dat deze oorlog met eindigen in een terugtrekken naar vermindering van de Amerikaanse troepen en de overname van het Beveiligingsfront en de Noord-Vietnamese regeringsovereenkomst. Of eigenlijk meer: van het volk van Vietnam. Ik kreeg nu de indruk dat die roekeloosheid consequent werd door het bevestigen dat over mijn afscheid van de lezers van VN moet worden.

Aangezien ik de afzet niet verder kan omschrijven dan met zekerheid en hoffelijkheid — en ik daar dus niet veel afleidende woorden aan veel heb te maken lijkt het mij het beste vragen en antwoorden hieronder toe voer te geven. Dit vult het gesprek niet altijd een direct antwoord op alle vragen kwam, zal blijven.

— Wat heb een land als Nederland, dat nu de NAVO wil een van de strijdende partijen verboden te doen om het conflict te helpen oplossen?

Er zijn landen in de NAVO, die al hebben getoond niet onvoorwaardelijk achter de Verenigde Staten te staan, Canada bijvoorbeeld, dat noch de bombardementen noch de escalatie heeft goedgekeurd. De steun waarom Humphrey en Rusk tijdens

Foto: Eddy de Jongh

DR. BRUINS SLOT (DE HOOFDREDACTEUR VAN TROUW):

DE AMERIKANEN VECHTEN TEGEN HET VIETNAMESE VOLK

DE hoofdredacteur van het dagblad Trouw, dr. J. A. H. J. S. Bruins Slot, spreekt uitgebreid zoals hij schrijft. Kortle, brokkelige simmetrie. (...) Maar in Vietnam zijn geen Russen en in Vietnam vecht geen enkele Chinese. Er strijden alleen Vietnamesen, Noord-Vietnamesen en Zuid-Vietnamesen. En zij vechten tegen de Amerikanen. (...) (Hoofdstuk) in Trouw van 6 juni. De heer Bruins Slot is geen glanzende prater. Hij heeft een interessante mening, want hij verdedigt niet, zoals de meeste hoofdredacteurs van de Nederlandse pers, de politiek van de Amerikaanse regering. Hij is er tegen. En hij schrijft er ook tegen, 'een grote simloze inoerpartij op mannen, vrouwen en kinderen', noemde hij de oorlog. Hij het eerst een misverstand heeft. Hij is, althans wat Vietnam betreft, niet ongewaard.

'Ik kan me niet herinneren dat ik, sinds de Vietnam-zaak schiedt begon te worden, een ander standpunt heb ingenomen. Ik heb niet van standpunt veranderd. Wat de VN-politiek in Vietnam betreft? Dan zou je eigenlijk achter de hele Amerikaanse politiek moeten zijn. Ik heb zo'n idee dat de Amerikanen er gepubliceerd zijn, al kan dat nooit helemaal de oorzak zijn. Als je niet hoe de Amerikanen nu 1000 anti-kommunisten optreden, zie naar Indonesië. Dat wordt dan altijd toegelicht met de verdediging dat het kwam omdat de VS zelf onthielden was door een verzuimoorlog.

Wat je hier in Vietnam niet is in te zien voorlichting van de Franse politiek die schiedt is. De Franzen zijn er nu de oorlog bij Dien Bien Phu ingetrokken. De Amerikanen kunnen in Vietnam in weten op al die elementen en op die traditie die de Franzen geïnterpreteerd hebben te handhaven, en die mistikt is. Daarom vind ik de kritiek van generaal de Gaulle een beetje buitenslachtig.

De Amerikanen haasten hun politiek op de strijd tegen het communisme. Ze willen de tijd weerd besteden tegen de communistische agressie. En ik denk dat ze, van Amerikaans standpunt uit, als er communisten is of niet zijn, dat is het mak je daar tegen te verdedigen — acceptabel is. Maar ik denk dat de zaak in Vietnam wat gecompliceerder ligt. Er is het Verdrag dat er een 'char' moet worden opgeworpen tegen de communistische agressie; het is de vraag of dat een veel verlat is. En dan geloof ik dat de Amerikaanse volksovereenkomsten dat veld is de communisten in China de base werden er al een oorlog in Vietnam aan de gang was. Een burgeroorlog tegen de Franzen om het land te bevrijden, van een koloniale bestuur overzield, van een feodale aristocratie onderzield. Er is toen naderhand het verband van een communistisch regime in China overzield gekomen. Het gevecht van de Vietnamesen is een gevecht voor hun eigen identiteit. Zo dat hele onderliggende probleem, dat historisch de oorsprong is, wordt nu overzield door de tegenstelling tussen de Chinesen en de Amerikanen. En die is niet raai.

Er vind deze oorlog in twee opzichten

woord. De eerste is dat de Amerikanen denken dat ze tegen de Chinesen vechten. Maar ze vechten tegen de Vietnamesen. Ze vechten er niet een leger van 100.000 man en de indiana wapens. Tegen de Vietnamesen. Tegen vrouwen, mannen en kinderen. Ze vertiefen hun land en het volk. De mensen die ze vermoorden zijn de Vietnamesen. Door de militairen aan het front en door wat er in het achterland gebeurt. In het achterland door een volksovereenkomst van het volk. Ze vermieden daar altes in het zijn mensen die er in twee part noch deel aan hebben.

Het conflict tussen de VS en China wordt uitgezonden op de rug van een volk dat er niets mee te maken heeft. Het is een volk dat vrede wil, dat verlost wil zijn van feodale overzielders toen problemen dus dat onder is dan de controverse tussen de VS en China.

Ik vind het een meerder rooktekst overzielders zaak. Dat is eigenlijk mijn hoofdovermat. De republiek van het vechten en de christelijkheid wordt daarmee geredig verpest. De christelijkheid moet zich daarvan ontdoen.

Wat zouden de Nederlandse regering en het parlement moeten doen? Heeft dat invloed?

'In de inleiding van het boek van Paul Braghi staat duidelijk dat de wereldopinie van belang is voor de invloed op de Amerikaanse politiek. Het Nederlandse parlement en de regering moeten er blij van geven dat ze de Amerikaanse regeringsovereenkomst niet kunnen volbrengt.

Hoe rapporten de lezers van Trouw?

'We geven ze in de ingezonden rubriek volledig de ruimte. Velen blijken het er niet mee eens te zijn. Maar niet name de laatste weken blijkt het dat ik op die rubriek niet meer lief te schrijven. Dat doen de lezers zelf al. Soms op een betere wijze dan ik zou kunnen doen. We hebben een stuk of tien opzeggingsgeschied over het laatste half jaar. Maar ik merk ook dat mensen zich gaan abonneren op dit Vietnam-standpunt. Dat moet er wel even bij. Veel mensen vragen ook om een toelichting, een uitleg.

Heeft dit nu invloed in de AR, die voor een groot deel het Trouw-publiek leeft? 'In de AR is een grote groep mensen die het niet eens is met Luns. Het bleek ook uit het rapport over Vietnam van de subcommissie voor buitenlandse politiek. Inderdaad, er is niet zo verschrikkelijk veel van toelichting, Resolvis dan dat Bismarck in een rede te Amsterdam zich zo grote lijnen met het rapport eens verklaarde. Er is een verduik van het rapport, en die rede van Bismarck is er nu achterlatte opzeggings.

Zal de AR verdoel stemmen vrijdag? 'Ik hoop dat de AR zich goed zal gedragen. Het is ze anders goed verdoel, dacht ik. Met argumenten. Ik bedoel: niet in autoritaire zin. De zwart-wit verduik waarin de VS de zaak benadert, is absoluut onhoudbaar. Dat zou iedereen die kennis neemt van de feiten, moeten erkennen.'

Dat is er nog het punt van de 'communisme agressie'? 'In ieder geval is duidelijk dat het grondconflict een ander conflict was, en dat

het overzieldheid is door de tegenstelling VS-China. Ik geloof dat de Amerikanen door deze politiek meer vlianden tegen Anochia kweten dan tegen China in Zuid-oost-Asie.'

Hoe nu het einde van de oorlog komen? 'Een dergelijke oorlog moet aan de ronde tafel beslistig worden. En de Amerikanen moeten daarvoor de voorwaarden scheppen. Het is verkeerd te zeggen dat het de schuld van de Noord-Vietnamese is dat er geen onderhandelingen komen. De Amerikanen moeten het Nationaal Beveiligingsfront als onderhandelingspartner erkennen. Die meener Ky heeft geen rolle regering. Dat is geen representant van het Zuid-Vietnamese volk. Die regering zal ook wel aanhangen hebben. Maar het is wonder niet duidelijk dat het Vietnamese Beveiligingsfront een meer belangrijke mate van het Vietnamese volk vertegenwoordigt.'

'Wat zou Bruins Slot — als journalist — doen als hij in Vietnam zit?'

'Daar heb ik over na zitten denken. Vastmoeren toen ik las dat Paulin en Bismarck geredig verpest. De Amerikaanse en Vietnamese vechten is gaan. Ik zou ook niet gaan. Ik denk dat je er weinig kunt doen. Het probleem zit in Washington. In Vietnam kun je wel veel zien. Maar het probleem zit in Washington, en in Hanoi dat niet zo toegankelijk is, en dat je niet begrijpt. De Vietnamesen zitten vanaf 1949 in de miltier. Ik denk dat ze nu met vier gebieden willen worden en dat ze hun eigen zaken later willen regelen — met hun feodale overzielders.

De Vietnam-demonstraties. 'Ik vind het een goede zaak dat de mensen daar voor demonstreren. Ik denk dat het Nederlandse volk in meerderheid onverschillig is voor politieke zaken. Maar je merkt nu dat het verzet daarheen toeneemt.'

No hoe argument dat de Amerikanen (in 1949) een bevestig hebben en dat het nu niet aanpak... een.

'Dat argument vind ik niet ter sake. De Amerikanen die ons bevestigden, kwamen om te hulp in onze strijd. Maar de Amerikanen in Vietnam komen het Vietnamese volk niet te hulp. Ze komen daar om hun politiek daar te voeren en het Ky-regime in stand te houden.

Wij vechten tegen Hitler en de Amerikanen hielpen ons daarbij, zij stonden toen een volk in verzet dat door Hitler overzield was, waarvan althans het land beert was. Maar hier in Vietnam is het niet andersom. Ze vechten tegen 't volk. Het lijkt er dus niet op. De steun die de Amerikanen er onderzielden is al een afkennig van hun en klein te verdelgende groepen.'

Wat zal heeft geen 100.000 handteklagen gekregen?

'Ik heb het petitioennement getekend. Het zijn er nu 65.000. Het is altijd maar een klein deel dat in verzet komt. Dat was zo in het verzet in de laatste oorlog. Dat heb er geen 100.000 zijn, daar ben ik niet zo van onderzielders.'

En wat is doen als de meerderheid van het parlement weer achter de pro-Amerikaanse regering staat?

'Ik zal er mijn mening wel over zeggen, maar ik dat bevesten voor mijn hoofdredacteur?'

T. C.

DODEN UIT VRIENDSCHAP

AMERIKA LEVERT DE WAPENS

In de ogen van een groot deel van de wereld zijn de Verenigde Staten er méér op uit om zwaarden te distribueren dan ploegscharen. In de afgelopen zeventien jaar hebben wij aan het buitenland voor \$ 8.600.000.000 aan militaire voertuigen en wapens geleverd, voor \$ 5.050.000.000 aan ammunitie, voor \$ 2.050.000.000 aan schepen, voor \$ 2.000.000.000 aan communicatiemiddelen, voor \$ 1.300.000.000 aan geleide projectielen en voor \$ 2.600.000.000 aan andere voorraden. Diensten die zijn verleend in de vorm van constructie van bases, training, reparaties en reservewonderdelen, nammen nog eens \$ 1.600.000.000 in beslag en brachten het totaal aan gelden die sinds 1950 aan het buitenland zijn besteed op de duizelingwekkende som van \$ 30.600.000.000.

DOOR FRANK CHURCH Democratisch afgevaardigde van de staat Idaho in de Amerikaanse Senaat.

De wapens waarvan dit geld is gependeld zijn niet zeldzame draagstukken: 434 P-84 vliegtuigen, 2619 P-48 vliegtuigen, 3395 vliegtuigen, 29.779 tanks, 73.995 trailers, 150.852 zware trucks, 1.307.000 karabijnen, 2.104.000 geweren, 12.777 machinegeweren, 29.714 mortieren, 30.840 geleide projectielen. Op het ogenblik is de Amerikaanse regering de voornaamste wapenleverancier ter wereld, die cadavre geeft, kruit verlost en de verkoop bevedert van een boevenweld wapens die nu keer op keer groter is dan die van onze voornaamste rival, de Sovjet-Unie. Op het ogenblik zijn er 12.000 Amerikanen in het buitenland die de strijdkrachten van niet minder dan vijftien verschillende landen trainen en adviseren. Elk Amerikaanse detachement helpt de plaatselijke militairen bij het uitvoeren van een vijftienjarige voor training en bevoegdheid. Vervolgens worden er ultraditensie verstand om doel te zetten aan militaire training in de Verenigde Staten of op speciale scholen die voor dit doel zijn opgericht in het buitenland. Er zijn al 277.000 buitenlandse soldaten op deze manier opgeleid, terwijl nog eens miljoenen soldaten aan Amerikaanse opleiding krijgen in hun eigen land. Bovendien krijgen nu jaar 1400 buitenlandse officieren een vijf maanden durende

naal van andere landen nu groter dan in enige andere periode sinds de oorlog in Korea. De Verenigde Staten besteden thans \$ 70.000.000.000 per jaar aan hun eigen strijdkrachten. De snelle technologische ontwikkeling die door deze uitgaven wordt bevordert, maakt vaak dat wapens spoedig nadat zij uit de fabriek zijn gekomen al verouderd zijn. Al jaren heeft onze defensie-industrie getracht om het leven van deze wapens te verlengen door ze in het buitenland te verkopen. In 1961 kwam deze onderneming pas goed op gang toen in het Pentagon het Office of International Logistics Operations werd opgericht. Onder leiding van plaatsvervangend commandant Henry J. Kiss werd die bureau zich gericht op het ogenblik toen de staf van het leger, gesteund door de commandant van leger, vroe en loofteacht en door een uit 23 man bestaande adviescommissie van het particuliere bedrijfsleven, door de hele wereld op zoek naar nieuwe contracten. Er wordt contact verkocht of op gemakkelijke kredietvoorwaarden. Omvang werd vastgesteld dat ongeveer dertig landen contact hebben en vijftien op krediet. Bijna \$ 3.600.000.000 van de wapenleverantie gebede de afgelopen vijf jaar vonden op krediet plaats. Twee jaar geleden behaalde minister McNamara de heer Kiss met de Meritorious Citizen Service Medal wegens zijn 'ongevendeerde lichaamsdienst' als een internationaal lichaamsdienaar'. In mei 1961 werd hij een miljoen dollar aan een extrarint van een miljard dollar hielp. 'Koop Amerikaanse' is een hoe langer hoe meer gebede slopen op de internationale wapenmarkt, deelde Business Week onlangs uit.

DRIE ARGUMENTEN

In het korte tijdschrift van dertig jaar is de politiek van de Amerikaanse regering om de export van wapens op te houden van nauwe omringeling tot volledige verbod. Deze van beide uitersten is gemiddeld; het is niet dat we een meer verstandig inzicht hebben gewonnen. Het is waar dat onze technologische activiteiten, evenals een krak, staan op de poort van drie nog avengende argumenten. Ten eerste geven wij hulp en hulp aan andere regeringen in het stellen op te treden tegen communistische agressie van buiten en tegen subversieve activiteiten in het binnenland. Ten tweede geven wij hulp om ons in te verzet te verzet tegen de militaire ellie in andere landen, die dikwijls een te langrijk netwerk is tegen communistische penetratie. Ten derde draagt de wapenverkoop ertoe bij om het loek op onze betalingsbalans (voor een groot deel verouderd door het legeren van onze eigen soldaten op vreemde bodem) te herstellen. Er zijn vele in de drie argumenten; we kunnen geen van alle zonder een of twee worden geschoven. Kort na de Tweede Wereldoorlog bleef het opdringen naar het westen van de Russische markt heel Europa te overtuigen. Het behouden van een Amerikaanse leger in Duitsland, samen met 9 troepen van het NAVO-Verdedigingsverdrag, werd onomkeerbaar. West-Europa was uitgesput, de steden lagen in puin, de economie was verpletterd door de mensdeloze hamerslagen van de oorlog. Onze economische hulp, op andere wijze verlost via het Marshall Plan, bleek een miljoen dollar meer te zijn. Maar onze militaire hulp was even noodzakelijk om de Europese economie te helpen om zijn eigen plan te te nemen in de NAVO-verdedigingsverdrag. De NAVO-Marshall Plan-formule werd speciaal voor de troepen van de West-Europa te verjongen en te gemiddeld opgevoerd schied te worden te geven de Sovjet-Unie. Wij waren al tevreden met die succes, dat we de militaire hulpverlening voortzetten, lang nadat de behoefte daarvan verdwenen was. In 1954 behoefte daarvan verdwenen was. In 1954 behoefte daarvan verdwenen was. In 1954 behoefte daarvan verdwenen was.

maaken had met de strategische werkelijkheid, alhoef het voor Turkije of Iran mogelijk was om zich zonder Amerikaanse interventie met succes te verdedigen tegen een grote Russische aanval, en alhoef Talvan een massale generel van het Chinese vasteland zou kunnen weerstaan. Het resultaat was in sommige gevallen weinig minder dan grotesk, zoals op het eiland Taiwan (Formosa) waar de werkelijke bescherming aldaar is geleverd door de Amerikaanse Zevende Vloot, maar waar wij een inactie van bijna 2.500.000 man militaire hulp hebben gegeven om een leger uit te rusten dat twee keer te groot is voor een tactische rol bij een toekomstige verdediging van het eiland, maar nog geen tiende van wat het zou moeten zijn om het vasteland te beschermen. Zulke overvloedige grote strijdkrachten, gevoed door onze militaire programma's, hebben onvermijdelijk de zwakke economie van vele van deze ontwikkelingslanden te zwaar belast, zodat wij ze helpen moeten steunen met reussische jenseitige transitie, alleen maar om hun instorting te voorkomen. Daartoe hebben we ongeveer \$10.000.000.000 moeten gebruiken — op een totaal van \$27.500.000.000 aan economische steun — alleen maar om het geld te verschaffen om het militaire niveau te handhaven dat wij zelf hebben aangenomen. Wij zouden deze draagte onze eigen politiek om verbetering te brengen in het economische bestaan van de massa, en wij werken mee aan dat afstotende tafereel dat we vandaag de dag so vaak tegenkomen aan de muur van de Sovjet-Unie. Het is van ons alhoef gebede broodje en weldoerdeloofte legerde die de moderate vernisling hebben.

De strijd voorop onze militaire hulpverlening jenseitig, heeft geleid tot een schadelijke overtuiging. Meel land een de peritrie van de communistische aetie is veranderd in een druppel voor Amerikaanse militaire schrijftingsstatistiek; ruzen Azote die niet overtuigd kunnen worden bij gebrek aan ervaren militairen, parkeerterreinen en vesting vesting die niet beschermde werden tegen de tribuise aet en reuze, enorme hoeveelheden uitverkorte toerades en reservewonderdelen die zich ophopen.

MAAR deze logische conclusies worden meer dan geïmagineerd door de politieke nederwet die onze militaire hulpverlening aan ASO en het Midden-Oosten heeft gekost. Terwijl de belegering (voornamelijk van Rusland en China) ons doel was, hebben we ons gemakkelijker laten verliezen om plaatselijke bevoegdheidsverlenen te doen, die niet waren begrepen door onze rivaliteiten dan door een gedeeltelijke begroeping over de dreiging van een communistische aetie. Wij hebben Griekenland en Turkije bevoegd om hun verdediging tegen de Sovjet-Unie te verdueren, maar op het ogenblik betwisten zij elkaar Cyprus, waar VN-soldaten een wankele wapenstilstand moeten handhaven.

TASJKENT Wij bevoegden Pakistan opdat het beter een invasie uit Rusland of China zou kunnen weerstaan, maar Pakistan was dat die wapens slechts van waarde waren tegen India. Onze ambassadeur in India in die tijd, John Kenneth Galbraith, was zelfs van mening dat, zoals hij vertelde, hij uitgedie in een verklaring voor de senaatcommissie van buitenlandse

COMMUNISTEN

Op het ogenblik zijn de resultaten die ons het meest aangaan, die welke door de communisten begrepen zijn of die zij trachten over te nemen. Door de opsluitingen worden zij meestal aangeduid als bevoegdheidsverlenen. Wanneer een regering op deze manier wordt uitgedaagd, dan hangt haar voortbestaan mede af van de wapens die wij leveren dan van de bereidheid van de bevolking om niet achter haar te schuilen. Als het grootste deel van de bevolking loyaal is, kunnen de wapens en de ammunitie die wij leveren de doorgang geven. Dit was voor ons het geval in Griekenland, zoals het voor de Britten het geval was op Malakka. Maar op Cuba, waar de regering van Batista verachtwoord werd, hebben de wapens die wij verschaften niets tegen Castro.

Het meest afgrijps oorbeeld is natuurlijk Vietnam. Wij zouden erbij betrekken toen we wéltaire Aso gingen verliezen aan Mao Dink Pien, toen groter dan de Vietcong ontving. Toch werden zijn terugvalaire regiere (en de regiere die daarna kwamen) voortdurend verzein, Messies ingehouden met Amerikaanse wapens, ammunitie, aircraften en goederen. Alhoef de strijd niet doen berein, hoefde de opstandelingen peritrie te worden ertoe en veel andere wapens hadden. Onze eigen troepen moesten erbij worden gebruikt en de oorlog veronderde in een Amerikaanse conflict. Op het ogenblik hebben wij een grotere opbevoegdheid in Vietnam dan we ooit naar Korea hebben gestuurd. Wij staan in het Aetel ten Aet geselst en de Amerikaanse verliezen zijn thans groter dan die van de Zuid-Vietnamese.

De Lee van Vietnam zou ons ervoor moeten waarschuwen om elders militaire hulpprogramma's uit te voeren. Maar dat is niet het geval. In plaats daarvan hebben we onze op de meest onverschilligste plaats, in Afrika. Hier geven wij de voorkeur aan de rationalisatie dat het schenken van wapens ons in de geres kan brengen van de onrustige jonge Afrikaanse legerde die of de macht hebben overgenomen of dat dreigen te doen. Wij klampen ons aan onze overtuiging vast ondanks alle tekenen die ertoe in tegenstrijkt zijn. De communistische ingedienheden hebben het er overgens niet beter afgebracht. In Indonesië was het een door Rusland bevoegd Aso dat zich tegen de Indoesische communistische partij richtte. In Algerië waren het door de Russen gebede tanks die Ben Belfia's palet omringden en de door de communistische landen gestuurde leiders hielpen omverwerpen. Zelfs in Egypte, waar Nasser goede vrienden is met de Sovjet-Unie en de communistische Oosteuropese landen, worden communistische activiteiten langs de Rijn regelmatig onderdrukt door militaire die zijn uitgerust met wapens van achter het Iperen gordijn. Steeds als ik

het argument hoor dat wij wapens moeten geven aan een bepaalde regering 'omdat anders de Russen het zullen doen', ben ik geneigd te zeggen: 'Laten ze dat vooral doen, ter wille van ons!' Wij hebben niet alleen geleverd in de zin dat andere landen een rijkdom investering vormen, maar we schijnen ook zoet rekening te houden met de politieke waarde die we wapens door ze te steunen in elk arm land in Azië, Afrika of Latijns-Amerika waar rijkdom geconcentreerd is in de handen van een paar mannen, waar de vrijheid onderdrukt wordt en de bevoegdheid voor een bepaald symbool het politieke symbool van de status quo. Militaire regeringen, hoe slecht ze er ook uit mogen zien, zijn gewoontelijk even vlijdelijk als dictators, en het rijkdom voortaan van deze leger van 'made in America'-tanks en straaljagers kan de bevolking en de Amerikaanse Staten alleen maar verder uit vreesdrijven.

WAT de verkoop van oorspronkelijke betreft, hebben we het argument dat het loek op onze betalingsbalans ertoe wordt vermindert. Maar ons verbergen om het betalingsprobleem op te lossen moet ons niet blind maken voor het behaligheids overwegingen met betrekking tot ten duurzame buitenlandse politiek.

Het is financieel durol om wapens te verkopen aan ontwikkelde landen als Engeland, West-Duitsland, België, Canada of Australië. Rijke landen die bescherming vinden onder onze defensieovereenkomsten zouden ons moeten betalen aan de kosten die wij maken door zoveel Amerikaanse troepen in het buitenland op de rug te houden (alhoef al in West-Europa liggen er zeldzaam) door wapens van ons te kopen. Als wij niet op de markt komen met wapens, zullen deze landen hun orders elders plaatsen of de wapens zelf maken.

Aan de andere kant zouden wij geen wapens moeten verkopen in eenzelfde gebied waar oorlog dreigt, en we zouden nooit contracten moeten afsluiten die in strijd zijn met onze fundamentele doelstellingen op het gebied van de buitenlandse politiek. Het is waar dat wij soms orders hebben afgevoerd. Wij hebben af en toe nee gezegd, maar lang niet vaak genoeg. Hoewel het niet onbetwistbaar van ons is om wapens te verkopen aan gefinancierde landen die het zich kunnen veroorloven — en ten minste vier vijfde van onze wapenleveranties voor dit jaar vallen in deze categorie — zouden we onze militaire spullen niet verdelijkelijk moeten verspreiden voor de ogen van arme landen waarvan de leiders zichzelf wijmaken dat een paar vliegtuigen en tanks macht en preetige betekenen. Het rapport van de senaatcommissie van buitenlandse betrekkingen, markt op: 'De betalingsbalans van de Verenigde Staten is niet zodanig in gevaar dat hij gerod moet worden met bloedgeld van armere landen'.

OP HET DAMRAK PETSIE

TEN GELEIDE

Weer Vietnam

DE Tweede Kamer onderbreekt vandaag de vakantie om opnieuw te spreken over de Vietnamese gruwelen. Het is de vraag of het Nederlandse parlement iets nieuws zal kunnen vertellen. Deze overweging is gelukkig voor de Kamer niet doorslaggevend geweest. De snel groeiende onrust over de oorlog, die in deze vorm steeds meer zinloos wordt, is er de oorzaak van dat de vertegenwoordigers van een bewogen volk de behoefte voelen een noodschreeuw te slaken. Het debat is een demonstratie, maar dan een parlementaire. Het debat is daarmee niet veroordeeld, want ook het parlement mag demonstreren.

In Vietnam vechten geen Nederlandse soldaten. Het land is ver weg en veel beweringen zijn daarom oncontroleerbaar. Zoals altijd, wanneer men het niet eens kan worden over de feiten, kunnen bij een discussie over Vietnam de emoties en de ruzies hun vrije loop hebben. Toch wil men spreken, want de Nederlanders voelen zich betrokken bij de strijd. En terecht, want in Vietnam vechten wel hun bondgenoten, met wie zij zich in andere opzichten — met name bij de verdediging van democratische rechten — zo nauw verbonden voelen.

De verbondenheid en in zekere zin de medeverantwoordelijkheid zijn er, doch hoe deze geëffectueerd moeten worden is een andere zaak. Verre landen zien het westen vaak als een eenheid. Er is echter geen gemeenschappelijke westerse regering, slechts een vaag soort overleg tussen zelfstandige westerse regeringen. Daar komt bij, dat de leider van de machtigste staat van het westen, president Johnson, in Europa en in Nederland een aanzienlijk geringer aanzien heeft dan zijn voorganger. Van Kennedy namen de meeste mensen wel aan dat hij elke gelegenheid om tot vrede te komen meteen zou aangrijpen. Van Johnson vreest men juist dat hij de gelegenheden niet ziet of de macht mist om ze te grijpen.

In zo'n situatie is de makkelijkste uitweg: het slaken van kreten, ongezuanceerd schelden naar de ene of de andere kant. Als beïnvloeding van de Amerikaanse publieke opinie kunnen kreten hun nut hebben — hoewel zij ook averechts kunnen werken. Tot Hanoi dringen de verslagen van de Nederlandse debatten niet door. Bovendien is het wat mager als een parlement niets anders doet dan demonstreren, al is het beter dan helemaal niets doen.

De enige mogelijkheid voor de Tweede Kamer om directe politieke invloed uit te oefenen is dan toch maar gebruik te maken van de *gebroke hande*, die er met de Verenigde Staten bestaan. Deze weg is allerminst een makkelijke, want het parlement onderhoudt geen directe verbinding met Washington. Er is de tussenschakel van de regering, met name de minister van Buitenlandse Zaken. Een parlement kan zijn regering opdrachten geven, maar het effect van een nette diplomatieke nota blijft matig, ook al heeft een minister van Buitenlandse Zaken voortreffelijke intenties.

Volgens sommige deskundige waarnemers was er een goed moment geweest voor de regering van de Verenigde Staten om zonder gezichtsverlies, en met een redelijke oplossing, het conflict te beëindigen toen Washington triomfen vierde ter gelegenheid

van zijn diplomatieke overwinningen na het uitbreken van de oorlog in het Midden-Oosten. Los van de vraag of die bewering juist is, mag men wel aannemen dat er bepaalde stadia in de internationale politiek zijn waarop het oordeel van de bondgenoten een groot gewicht in de schaal kan werpen.

Het Nederlandse parlement — en de parlementen van andere kleine landen, het liefst in samenwerking — kan zijn verantwoordelijkheid slechts waarmaken als het zoekt naar wegen om zijn stem te verheffen, niet op een toevallige namiddag in augustus, maar op belangrijke momenten, met krachtige argumenten en op een indrukwekkende manier. Het zenden naar Vietnam van parlementaire waarnemers uit vele landen lijkt een eerste voorwaarde voor zo'n politiek.

Kiezers Vietnam

onder druk

167750

SAIGON, 25 aug. (Reuter) — Delft van de 480 Zuidvietnamese kandidaten voor de senaat hebben in een communiqué de militaire regering verweten „druk uit te oefenen op de kiezers om stemmen te krijgen voor regeringsgezinde senaatskandidaten.

De senaat telt 60 zetels, de verkiezingen worden op 3 september gehouden, tegelijk met de presidentsverkiezing. Voor het huis van afgevaardigden gaan de Zuidvietnamezen op 2 oktober naar de stembus.

Al eerder zijn dergelijke beschuldigingen tegen de regering geuit door burgerkandidaten voor het presidentschap, onder meer door oud-premier Tran Van Hoon, die als de grootste rivaal van generaal Nguyen Van Thieu voor het presidentschap wordt beschouwd. Generaal Thieu en premier Ky hebben de beschuldigingen hardnekkig ontkend.